

MOETLO OA LELAPA LA BOKRESTE

Shepherds Global Classroom e teng ho hlomella 'mele oa Kreste ka ho fana ka lenaneo-thuto bakeng sa baetapele ba ntseng ba hola ba Bakreste lefatšeng ka bophara. Re ikemiselitse ho atisa mananeo a koetliso ea matsotaloa a moo ka ho beha thupelo ea lithuto tse 20 matsohong a bakoetlisi ba moea naheng e 'ngoe le e 'ngoe lefatšeng.

Thupelo ena e fumaneha ntle le tefiso ho <https://www.shepherdsglobal.org/courses>

Mongoli ea etelletseng pele: Dr. Stephen K. Gibson

Copyright © 2023 Shepherds Global Classroom

E fetoletsoe puong ea Sesotho ho tsoa Khatisono ea Pele ea Senyesemane. Litokelo tsohle li sirelelitsoe.

Lisebelisoa tsa mekhatlo ea boraro ke litokelo tsa molao tsa beng ba tsona 'me li arolelanoa tlasa lilaesense tse fapaneng.

Litšupiso tsa Bible bukeng ena li nkiloe ho Contemporary Southern Sotho Bible (City Bible Foundation) Copyright © 2024, e fumanehang ho https://www.bible.com/bible/3845/GEN.1_1.CSOB24. Ka kōpo, sebelisa phetolelo efe kapa efe ea Bible e fumanehang ho bala litemana tsa Bible thutong ena.

Tsebisoe ea Litumello:

Thupelo ena e ka hatisoa le ho ajoa ka bolokolohi ka mokhoa oa khatiso le oa khokahanyo 'digital' tlas'a tataiso e latelang: (1) Litaba tsa thupelo li kanna tsa se ke tsa fetolea tsela efe kapa efe; (2) Likopi li ke ke tsa rekisoa bakeng sa phaello; (3) Litsi tsa thuto li lokolohile ho sebelisa / ho kopitsa thupelo ena, leha li lefisa litefiso tsa thuto; le (4) Thupelo e ke ke ea fetoleloa ntle le tumello le tlhokomelo ea sehlopha sa Shepherds Global Classroom.

Lethathamo la Tse Kahare

Kakaretso ea Thupelo	5
(1) U Bopetsoe Kamano.....	7
(2) Lelapa la BibeLe.....	17
(3) Mohopolo oa BibeLe ka Lenyalo.....	31
(4) Litaba tsa Thobalano.....	41
(5) Bomong	63
(6) Boitokisetso ba Lenyalo	75
(7) Ho Hlaolela Lenyalo le Matla.....	87
(8) Lipuo Tse Hlano Tsa Lerato – Karolo 1	99
(9) Lipuo Tse Hlano Tsa Lerato – Karolo 2	111
(10) Taba ea ho hloka Bana	127
(11) Kholo le Tlhokomelo ea Ngoana	139
(12) Kholiso ea Ngoana e nang le sepheo	147
(13) Litaba tsa ho Holisa Bana	159
(14) Botsoali Nakong ea Bocha.....	173
(15) Mocha e Moholo	185
SehloMathiso A: Tlhomphe ho Basali	197
SehloMathiso B: Taolo ea Pelehi.....	201
Lisebelisoa tse Khothaletsoang.....	205
Tlaleho ea Mesebetsi ea Baithuti.....	207

Kakaretso ea Thupelo

Tlhaloso ka Thupelo

Thupelo ena e ruta melao-motheo ea Molimo ka mekhahlelo ea bophelo le likamano tsa lelapa, ka ho khetholoha lenyalo le kholiso ea ngoana. Ka boithuto bona, baithuti ba tla hlomelloa ho hlompha Molimo mothating oo ba leng ho oona oa bophelo le likamanong tsa bona. Ba tla lokisetsoa ho ruta ba bang melao ea Bibe le phethahatso ea melao eo. Baithuti ba tla khothaletsoa ho sebetsa le kereke ea lehae e le ho tlisa tšusumetso ea khalalelo malapeng a motse le tikoloho ea bona.

Ka hara ntho tse ling, baithuti ba tla ithuta ho etsa bana le bacha, lelapa la borutuo. Thuto 12, kabelo ea 3, e laela batsoali ba etsang thuto ena ho rala nako ea kopano borapeling ba letsatsi le letsatsi bakeng sa malapa a bona. Shepherds Global Classroom e hlahisitse buka ea lelapa la borutuo, *Lisebelisoa tsa Thuto ea Lelapa*, eo batsoali ba ka thabelang ho e sebelisa ka nako eo ba kopaneng borapeling ba lelapa. Buka ena e fumaneha ho www.shepherdsglobal.org

Tlhaloso le Tataiso ho Baetapele ba Sehlopha

Lipotso tse ka buisanoang le liketsahalo tsa ka hara sehlopha li bonahatsoa ka ►. Bakeng sa lipotso tse ka buisanoang, moetapele oa sehlopha a ka botsa potso 'me a fana ka nako ho baithuti ho buisana ka karabo. Haeba ho araba moithuti ea tšoanang, pele kamehla, kapa baithuti ba bang ba sa arabe, moetapele a ka lebisa potso ho e mong oa bona: "Mpho, u ka araba potso ee joang?"

Thuto ka 'ngoe e fela ho e-na le lipotso tse 'maloa tsa boikhethelo tse ka buisanoang. Moetapele oa sehlopha a ka ikhethela lipotso tseo a ka bang le puisano le sehlopha ka tsona.

Tšebeliso ea mangolo e ngata ka hare ho thuto ena. Liratsoana tse lokelang ho balloa sehlopha li bonahalitsoe ka marungoana. Motho ka mong ka sehlopheng a shebe lengolo ha moithuti e mong a ntse a balla sehlopha. Ka nako tse ling, mangolo a hlahosang taba eo ho ntseng ho buuo ka eona ka tsela ea masakana. Mohlala: (Baefese 6:1). Qotso ena ea lengolo e tšehetsa lipolelo tse hlahang molaetseng. Ha se ka mehla ho hlokahalang hore ho baloe mangolo ka tsela e nang le masakana.

Puisano e khutšoanyane ea lihlooho tse peli ke tse ikhethang li kenyelalitsoe qetellong ea thupelo ena. Lihlooho tsena ha li ea hokahanngoa ka kotloloho le lithuto life kapa life, 'me hase lithuto tse ikemetseng ka botsona. Leha ho le joalo, ke lihlooho tse bohlokoa ho ka utloisiseha chalimong eo Mokreste a bonang litaba ka eona. Sehlopha se lokela ho ithuta le ho buisana ka Sehlopathiso sa A se tlang kamor'a thuto ea 3 hape le ho ithuta Sehlopathiso sa B se latelang Thuto ea 10. Likhopotso li fanoe qetellong ea thuto tseo ka bobeli.

Thuto ka `ngoe e qetelloa ka **mesebetsi** e lokelang ho etsoa ke baithuti. Mesebetsi ona o lokela o be o felletse `me o nehelanoe pele ho nako ea thuto e hlahlamang. Haeba moithuti a sa qeta mesebetsi, a ka o etsa hamorao. Leha ho le joalo, moetapele o lokela ho khothaletsa baithuti ho boloka lehlelo e le hore ba ithute haholo ka sehlopheng. Ha ba se ba qetile mesebetsi oa thuto ka `ngoe, baithuti ba lokela ho bala thuto e hlahlamang e le ho itokisetsa thuto e latelang.

Haeba baithuti ba batla ho fumana lengolo ho tsoa **Shepherds Global Classroom** ba lokela ba be teng mekhahlelong ea lihlopha le ho qetela mesebetsi. Foromo e fanoe qetellong ea thupelo bakeng sa ho ngola mesebetsi e phethetsoeng.

Thuto ea 1

U Bopetsoe Kamano

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Elelloa le ho hlompha kamano eo Molimo a batlang hoba le eona le rōna.
- (2) Utloisisa le ho hlompha setšoantšo sa Molimo ho motho e mong le e mong.
- (3) Elelloa hore re na le boikarabello ho Molimo ka liqeto tseo re li etsang likamanong tsa rōna.
- (4) Tseba hore Bibeke ke buka ea taitaiso ea rōna bakeng sa likamano tsa bo-Molimo le hore re lokela ho etsisa Molimo likamanong tsa rōna.

Kamano le Molimo

Mangolong, re ithuta hore Molimo ke oa motho ka bo-mong, ea nang le likamano hape a buisana le ba bang, (BaHebheru 1:1-2). Lengolo le re bontša hore Molimo Ntate, Molimo Mora le Molimo Moea o Halalelang ba bile le kamano ka ho sa feleng.¹

Molimo O entse maholimo, lefatše, leatle le tsohle tse ho tsona (Eksoda 20:11). Dipesaleme 8:3-8 li re bontša hore moloko oohle oa batho ebile pōpō e ntle hape e molemo haholo. Molimo o bopile batho e le libopuo tse nang le kamano joalo kaha le eena e le motho ea nang le kamano. Mangolong 'ohle Molimo o memela batho kamanong e nang le bophelo le eena.²

Ho hotle hakakaang ho elelloa hore Molimo, 'Mopi oa leholimo le lefatše o labalabela kamano hotsoa ho nna le uena!

► Moithuti o lokela ho bala Genese 3:8-9 bakeng sa sehlopha.

Nka khofu ha nakoana, u koale mahlo 'me u nahanisise pono eo u qetang ho e bala. Sebelisa ho nahanisisa hoa hau ho tliša litemana tšena bophelong. Utloa moea o pholileng sefahlehong sa hau ha u eme serapeng se setle mantsiboeng a letsatsi. Mamela mehato ea maoto a Molimo 'me u utloe karabelo e thotseng ea libupuo tsa hae tse ratoang; Molimo a botsa, "O hokae na?"

¹ Mohlala, mangolo ana a bontša likamano lipakeng tsa Ntate, Mora le Moea O Halalelang: Johanne 17:22-24; Johanne 14:16, 26; and Johanne 15:26. Leha temana tseo li sa ka hore Moea O Halaleng O hlola ka hosa feleleng, re tseba hotsoa litemaneng tse ling, joalo ka BaHebheru 9:14, hore le Oona o hlola ka hosa feleng.

² Mohlala, sheba Isaia 55:3, Johanne 1:12-13, Johanne 3:36, Johanne 17:3, 2 Bakorinthe 6:16-18, 1 Johanne 1:3, Tshenolo 3:20.

Ebe u ka nahana hore na motsotso oo o bile joang, ha Molimo a ne a bitsa kopano ea monna le mosali. Ikhutse hape ho talimisisa pelo ea Molimo. Molimo o labalabela le ho batla kopano le Adama le Eva, le uena, hape lenna!

Leha ele mona re ikarohantse le Molimo ka ho se mo utloe (Isaia 59:2), Molimo o ntse a labalabela kamano le motho e mong le e mong ea phelang. Luka 19:10 e re bontša hore O batlana le moetsalibe e mong le e mong. Molimo O ntse a botsa, "O hokae na?" Hobane Jesu o re shoetse, re ka khutlela likamanong tse nepahetseng le eena, (Baefese 2:13, 19). 'Na le uena re bopetsoe hoba le likamano le Molimo.

Tsela ea Pōpo ea 'Mopi oa rōna

Bohle ba sa lumeleng popong e nang le sepheo ea lerato la Molimo ba sokola ho ipha sebōpeho le sepheo. Ha ho bobebe ho utloisisa botho ka nepo kante ho kamano le Molimo. Motho ea phelang ka boelets'i bo anang le tlhalefo—bo tletseng tatello ea thabo ea botho— a ke ke a utloisisa bophelo ka botlalo.

Ho utloisisa boleng ba rōna (seo re leng sona) ele ka'nete, sepheo sa rōna (lebaka la ho phela ha rōna), le ka moo re bopiloeng ka teng, re lokela ho tseba sepheo sa 'Mopi oa rōna se fumanehang ka Bibeleng e halalelang. Molimo o se a ntse a thehile seo re leng sona, ha se ntho eo re iqapelang eona. O re bopile ka sepheo le ka maikemisetso. Ke ha feela re utloisisa moralo oa hae ka bophelo ba rōna le likamano tseo ka tsona re kabang seo re lokelang hoba sona 'me re phethahatse sepheo sa hae ka boteng ba rōna.

Ho etsoa ka setšoantšo sa Molimo ho bolela hore batho ba bōpiloe ka tsela e ikhethang bakeng sa kamano. Joalo kaha Molimo ele Molimo oa likamano, ka tsela e tšoanang o entse batho ele libopuo tse joalo. Molimo o bopile motho oa kahare, moea le 'mele tsa motho e mong le e mong bakeng sa likamano le Molimo hape le batho ba bang.

Buka ea Tataiso ea Rōna Bakeng sa Likamano tsa Batho

Taba ea hore Molimo o bopetse batho likamano e tlisa khopolo ea hore o na le melao le melaoana ka likamano bakeng sa likamano tsa rōna. Mong'a sehlahisoa o ee a ngole bukana ea tataiso e hlalolang sehlahisoa le ka moo se sebelisoang ka teng. Ka mokhoa o tšoanang Molimo o re file Lentsoe la Hae, Bibe, le hlalolang moralo ea rōna le hore na bophelo le likamano tsa rōna li ka sebetsa joang ka nepo.

Bibele e hlalosa ka ho hlaka mesebetsi eo Molimo A e behetseng likamano tsa batho. E bontša ka ho hlaka mesebetsi le likamano tsa banna le basali; bo-ntate, bo-'m'e le bana; bo-abuti le bo-ausi; baholo ba rōna; metsoalle; lira; baahisane; mebuso le baahi; le bahiri le bahiruoa. Melao ea lentsoe la Molimo e re ruta pōpō ea hae ka rōna ho sa tsotellehe maemo le tikoloho tsa rōna. Bibele e re ruta thato ea Molimo boemong bohle ba bophelo.

Meloko ea batho le litso li bontša moralo ea Molimo leha e se ka ho phethehileng. Setso se hlalosa boitšoarō bo tloaelehileng ba batho bakeng sa maemo oohle a likamano. Setso ka nngoe se na le litsela tsa sona tsa ho holisa bana le ho lokisa kamano ea lenyalo. Litso li

bontša phapang e kholo meetlong, litikolohong, libopehong, le liketsahalong tsa bohlokoa empa setso se seng le se seng se na le tsela e tšoanang ea boitšoaro. Mohlala, setso se seng le se seng se na le mofuta oa lenyalo. Leha ho le joalo, boitšoaro bohle bo tlameha ho hlahlojoa ka melao-motheo ea Bibe, eseng ka litloaelo tsa setso. Bibe ke matla a rōna; eseng setso (Baroma 12:2).

Lintlha tsa setso ha se hakaalo hore ha li nke lehlakore, 'me ha rea lokela ho lebella hore li be joalo (Baefese 2:2). Litso li hlahisoa ke batho ba oeleng ba bōpiloeng ke litakatso tse fosahetseng le boithati. Sechaba se ka 'na sa e-ba le tsebo e itseng ea 'nete ea Bibe, leha ho le joalo ha ho sechaba se lumellanang ka linako tsohle le tekanyetso ea Molimo ea se nepahetseng le se fosahetseng. Ha ho letho le lokelang ho lokafatsoa hobane feela e le setso. Bibe feela e re bontša ka ho phethahetseng tekanyetso ea Molimo (Dipesaleme 19:7-11).

Ha u ne u ka etela naha ea Libya 'me oa lemoha tsela eo batho ba teng ba qhobang makoloi ntle le tsotello ea polokeho, u ka nahana, "Oo ke mokhoa oa bona feela; mokhoa oa bona oa ho khanna oa ba sebeletsa." 'Nete ke hore ba ithehetse mokhoa oa bona oa ho qhoba. Leha ho le joalo, Libya e na le mafu a mangata haholo a litseleng lefatše ka bophara. Sekhahla seo likotsi li etsahalang ka sona, se mena habeli sekhahla sa naha e tsebahalang e le ea bobeli ka likotsi lefatšeng. Ho hlakile hore tsetso sa bona ha se a thehoa mokhoeng o motle oa ho qhoba.

Molimo o tseba tsela eo bophelo bo lokelang ho tsamaea ka eona 'me u re file melao. Ha rea lokela ho bo leka fela le ho bo hlahloba. Ha rea lokela ho etsa feela kamoo re batlang. Re se ke ra leka ho fihlella seo re hopolang hore e tla ba bophelo bo monate. Re tlameha ho latela moralo oa Molimo bakeng sa likamano.

Ntho e ntle ke hore kutlo ho litaello tsa Molimo e molemo bakeng sa rōna. Molimo o re file melao hobane a re rata (Deuteronomo 6:24). Ha re li boloka, re natefelo ke litholoana 'me re sireletsoa litlamoraong tse bosula. 'Mopi oa rōna o tseba se molemo bakeng sa rōna, 'me ha re latela morero oa hae, re ea hlohonolofala.

Boikabello ho Molimo bakeng sa Likamano

► Boitšoaro ba rōna ha re lebane le batho ba bang bo ama likamano tsa rōna le Molimo joang?

► Baithuti ba lokela ho bala e 'ngoe le e 'ngoe ea litemana tse latelang bakeng sa sehlopha. Buisanang ha khutšoanyane ka litebello tsa Molimo likamanong tsena tsa botho le kamoo kutlo e amang likamano tsa rōna le Molimo. Ho se utloe litaello tsa Molimo ho ka ama likamano tsa rōna le Eena joang?

Likamano tsa Rōna le Batho le Likamano tsa Rōna le Molimo			
Qotso ea lengolo	Motho / Mosebetsi	Seo Molimo o se batlang likamanong tsa botho	Tšusumetso likamanong tsa rōna le Molimo
1 Petrose 3:7	Monna	E ba le kutloisiso le tlhompheho ho mosali	Thapelo tsa monna ha li sitiso.
Baefese 5:22, 24, 33; 1 Petrose 3:1-6	Mosali	Ikokobeletse Monna	Ke ka moo mosali a ikokobeletsang Molimo. Molimo o ananela boitšoarobona ho eena.
BaKolose 3:20	Ngoana	Mamela batsoali linthong tsohle.	Boitšoarobona bo thabisa Molimo.
Mattheu 6:12-15	Bohle	Re tšoarele ba re siteloang.	Molimo a ka re tšoarela.
Baroma 13:1-5	Bohle	Ikokobeletse balaoli ba lefatše	Ke kamoo re mamelang Molimo kateng.
1 Petrose 2:18-20	Mohlanka	Ka mamello tiisetse ts'oarobona e sa lokang.	Mohlanka o fumana mohau ho Molimo.

Re libopuo tse nang le boitšoarobona, hona ho bolela hore rea utloisisa hore Diketso tse itseng li fosahetse 'me tse ling li nepahetse, 'me re na le boikarabello ho Molimo ka liqeto tseo re li nkang. Hona ho re fa bokhoni le boikarabello bo boholo. Liqeto tsa rōna li ama kamano ea rōna le Molimo. Kutlo litaelong tsa Molimo mabapi le likamano ha se feela- feela e tloaelehang ea hore re ka thaba joang 'me ra fumana tse molemo bophelong. Re na le boikabello ho Molimo bakeng sa liqeto tsa rōna le boitšoarobona ba rōna likamanong (Baroma 14:10, 12).

Molimo o re biletsa ho tšoara ba bang ka ho loka le ho ba etsa ka lerato le lereko (Mikea 6:8). Bothata ke hore, ka lebaka la sebe sa Adama, litloholo tsa hae kaofela li tsoaletsoe sebeng sa tlhaho (Baroma 5:12, 19). Ka lebaka lena, re ke ke ra phehella ho etsa ka lerato, lereko le litsela tsa ho loka (Baroma 7:15-24). Empa ha re tsoaloe labobeli mohau oa Molimo oa re fetola. Moea o Halalelang o re nolofalletsa ho phethahatsa se hlokoang ke Molimo (Baroma 8:3-4).

Boleng ba motho e mong le e mong

► Baithuti ba lokela ho bala Isaia 44:24, Dipesaleme 139:13-16, Genese 9:6, le Jakobo 3:9 bakeng sa sehlopha. Mangolo aa; a re bolella eng ka boleng ba bophelo? Keng e fang motho boleng?

E le ho ba le likamano tse ntle le batho, re lokela ho ba hlompha joalo ka ha Molimo a etsa. **Motho ka mong o bopiloe ka setšoantšo sa Molimo 'me o bohlokoa ka lebaka leo fela.** Motho e mong le emong ke 'mopuo ea ikhethang oa Molimo, e kaba e motona kapa e motšehali, a phetse hantle kapa a kula, a phethahetse, e le seqhoala kapa e le seritsa, ea monyenyanane kapa ea holileng, morui kapa mofutsana (Diproverbia 14:31), ea seng a tsoetsoe kapa a ntseng a le ka popelong ea 'm'ae; ho sa tsotellehe 'mala oa letlalo la hae, leha ele boemo ba hae ba kelello kapa seo a ka tsebang ho se etsa (Eksoda 4:11).

Ho na le lichaba tseo ho tsona ba tsofetseng ba lebalolang, ba batšehali ba nkoa ba se na molemo ho e'na le ba batona, kapa bana e le khōpiso. Lichabeng tse ling liqhoala li nkoa li rohakeile 'me lia patoa kapa ha li amohelhe hara sechaba. Khethollo ea merabe e tloaelehile lefatšeng ka bophara: moloko o itseng kapa mofuta oa sechaba se le seng o ipona ba phahametse ba bang 'me o etsa ketso tse soabisang ho ba bang. Diketso tsena ka bo 'ngoe li nyenyefatsa batho, bao e leng 'mopo o bohlokoa ka ho fetisisa oa Molimo. Ho ba le likamano tse ntle li bile li hlompha Molimo, re lokela hore pele re nahane batho bohle ka moo ba leng kateng, e leng setšoantšo sa Molimo.

Re bopetsoe Molimo, Re Bopetsoe ba Bang

Tshenolo 4:11 e re bolella hore Molimo o bopile lintho tsohle bakeng sa hae. Hona ka ho hlaka, ho kenyelelitse botho. Re bopetsoe Molimo. Tsohle tseo re li etsang, re lokela ho li etsetsa khanya ea Molimo (1 Bakorinthe 10:31, 1 Petrose 2:12). Hape re bopetsoe ho tsoela batho ba bang molemo.

Re bopetsoe ho sebetsa 'moho le batho ba bang ho fihlela morero oa Molimo.

Lenyalo ke mohlala oa moralo oa Molimo oa hore batho ba sebetse 'moho. Hang hoba Molimo a bope motho oa pele, Molimo o ile a re, "Ha ho hotle hore motho a be mong; Ke tla mo etsetsa mothusi ea lekanang le eena" (Genese 2:18). Mosali o tšoana le monna ka bohlokoa likarolong tse itseng tsa bohlokoa empa o fapane le eena lirakorolong tse ling tse ntseng li le bohlokoa. 'Moho ba ka phethahatsa sepheo sa Molimo ka ho phela ha bona. Molimo o ba file—'moho—mosebetsi oo ba neng ba lokela ho o etsa. (Genese 1:26-28).

Kereke ke o mong mohlala oa moralo oa Molimo oa hore batho ba sebetse 'moho. Moapostola Pauluse o sebelisitse mohlala oa likarolo tsa 'mele (1 Bakorinthe 12:12-26). Motho h'a lokela ho nahana hore a ka phethahatsa morero oa Molimo a sebetsa a le mong kapa hona hore h'a hloke batho ba bang. Lenyalo le kereke ke tsona li le peli fela ka hara mehlala e mengata ea moralo oa Molimo oa hore batho ba sebetse 'moho.

Re bopetsoe ho sebeletsa batho ba bang (Bagalata 5:13-14). Re bopetsoe likamano tsa lerato le ba bang, tseo ka tsona re inehelang ho ba molemo ho ba bang.

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 17:17, Bagalata 6:2, le BaFilipi 2:4 bakeng sa sehlopha.

Re bopetsoe Molimo le batho ba bang. Sohle seo e leng tlhoko ea Molimo ho rōna ho tsoa lentsoeng la Hae e nyallana le likamano tsa rōna le Molimo, le batho ba bang, kapa ka

bobeli. Ha e le hantle, Jesu o itse sohle seo eleng tlhoko ea Molimo ho rōna e ka akaretsoa ka litaelo tsa ho rata Molimo ka pelo tsohle tsa rōna le ho rata batho ba bang joalo ka ha re ithata.

► Moithuti o lokela ho bala Mattheu 22:36-39 bakeng sa sehlopha.

Re bopetsoe Molimo hape re bopetsoe batho ba bang; li'nete tsena li nyalana haholo. Mekhoa ea mantlha eo ka eona re isang khanya ho Molimo le ho bontša setšoantšo sa Hae ke ka ho ba le tšebelisano `moho le ba bang. Semelo sa Molimo le Diketso tsa hae li re tlama ho tšoana le eena (1 Petrose 1:16, Mattheu 5:48). Batho bohle ba bopiloe ka setšoantšo sa Molimo, empa re bontša semelo le sebōpeho sa Molimo ha re etsa kamoo a etsang ka teng.

Ha e mong a bontša lereko ho mohlaki, kutloelo-bohloko ea hae ke setšoantšo sa kutloelo-bohloko e tšoanang le ea Molimo `me ketso ea hae e tletseng lereko ke tšoantšiso sa mosebetsi oa Molimo. Hona ke `nete ho sa tsotelehe hore na ea bontšang ketso ea lereko ke molumeli kapa che. Leha ho le joalo, re etsisa Molimo ka bokhabane ha re khutlelane le eena `me Moea oa hae o sebetsa ka ho rōna.

► Moithuti o lokela ho bala 2 Petrose 1:2-11 bakeng sa sehlopha.

Serapa sena se hlalosa moralo o motle oa Molimo bakeng sa Molateli e mong le e mong oa Krete. Ho tsoa serapeng sena re ithutile hore:

1. Ka khanya le ho loka hoa hae, Jesu o re bitsitse le ho re fa litšepiso tse molemo (temana 3-4).
2. Ka litšepiso tsena, rōna ba tsebang Krete re ka ba le semelo se halalelang sa Molimo (temana 4).
3. Ka hoba likamanong le Molimo Ntate, le Jesu, re na le sohle seo re se hlokanang bakeng sa bophelo le khalalelo (temana 3).
4. Ka lebaka la lintho tsena, re ka phela joalo ka ha Jesu a phetse le ka moo Molimo o re bilelitseng hore re phele ka teng (temana 5-8).

► Ho ka ba bobebe joang hore re be le sebōpeho se tšoanang le sebōpeho le semelo sa Molimo likamanong tsa rōna?

► Moithuti o lokela ho bala 2 Bakorinthe 4:4 bakeng sa sehlopha. Ke mang eo eleng setšoantšo se phethehileng sa Molimo?

► Moithuti o lokela ho bala 2 Bakorinthe 3:18 bakeng sa sehlopha.

Moea o Halalelang o fetola balumeli hore ba bonahatse haholo khanya ea Molimo. Ka ho talima Jesu, re fetoha ba tšoanang le eena haholo Diketsong tsa rōna le boitšoarong. Hona ke bokhabane ba evangeli. Ka matla a Molimo Ntate, Jesu le Moea o Halalelang, re ka bonahatsa le ho etsisa semelo sa Molimo.

Likamanong tsa rōna le batho ba bang, Molimo o re biletsa ho mo etsisa (Baefese 5:1). Joalo ka ha ngoana a talima le ho etsisa motsoali oa hae kapa ngoana'bo e moholo, re lokela ho talima mohlala oa Jesu `me re ithute litsela tsa hae, tsela eo a talimang lintho ka eona le Diketso tsa hae ha re kopana le batho ba bang (BaFilipi 2:5-7, Baefese 5:2).

► Baithuti ba lokela ho bala serapa ka seng ho tse latelang bakeng sa sehlopha. Ba tsoae (1) semelo sa Molimo kapa mosebetsi le (2) seo Molimo a se lebeletseng ka rōna. (Bakeng sa lirapa tse peli tse qalang, mohlala o se o ngotsoe. Qetellong ea thuto ena, kabelo ea 2 ke ntšetso pele ea thuto ena.)

Ka moo Likamano tsa Botho li Bonahatsang Khanya ea Molimo		
Lengolo	Seo Molimo O Se Etsang / Seo Krete a Se Entseng	Ketso ea Rōna e Bonahatsang Molimo
BaFilipi 2:3-8	O nehelane ka litokelo tsa hae. A fetoha mohlanka. A ikokobetsa ka ho phetheha le ho ba le kutlo	Re tele litokelo tsa rōna. Re ele hloko litakatso tsa batho ba bang. Re ikokobetse.
Johanne 13:3-5, 12-15	Ea eba mohlanka ho barutuo ba hae, a fihlelana le litlhoko tsa bona.	Re be bahlanka ho balumeli ba bang.
Baefese 4:32-5:2		

Ha ho le ea mong oa rōna eo ka tlhaho a ka bonahatsang lerato la Molimo hobane re tsoetsoe le semelo sa bo-nna. Molimo o fana ka mohau ho re busetsa moralong oa hae. Thapelo e nang le boikokobetso ea boinehelo e ka fetisa motho hara phetoho ena.

Phethelo

Bibele e senola hore Molimo, ka lerato, o bopetse batho likamano: kamano le eena le kamano le batho ba bang.

Ka lebaka la hore Molimo ke `mopi oa batho le mothehi oa likamano, re tlameha hore:

1. Re be le maikutlo a hae likamong tsa rōna tsa botho.
2. Re lemohe boikarabello ba rōna ho eena ka liqeto tseo re li etsang likamanong.
3. Re amohele le ho latela moralo oa hae bakeng sa likamano tsa rōna.

Boithuto bona bo tla u thusa ho etsa lintho tsena `me bo u hlomelle ho ruta ba bang thato ea Molimo ka likamano tsa botho.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

- ▶ Ke hobaneng moetlo o sa lekana e le tataiso bakeng sa likamano tsa botho?
- ▶ Ke mohopolo ofe thutong o bileng mocha ho uena? Hobaneng o le bohlokoa? Ho o utloisisa ho tlo o thusa joang likamanong tsa hau? Ho o utloisisa ho tlo fetola bosebeletsi ba hau joang?
- ▶ U hopola hore u tlo hola joang ka lebaka la ho ba le boithuto boo?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ka ho mpopa ka setšoantšo sa hau le ka sepheo bakeng sa bophelo ba ka.

Kea leboha ha u mpopela ho ba le kamano le uena le ho etsa hoo ho be bobebe ka lefu la Jesu bakeng sa libe tsa ka.

Ke leboha ka letlotlo la lentsoe la hau, le nthutang ho utloana le uena le ho isa khanya ho uena likamanong tsa ka le batho ba bang.

Ka lentsoe la hau le Moea oa hau, nthute ho ananela bophelo boo u ntheretseng bona.

Nthuse ho u bonahatsa ka nepo bathong bohle ba mpotileng, e le hore ba tle ba u tsebe.

Amen

Mosebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 1

(1) Hlalosa ka moo `nete ea ho boptjoa ka setšoantšo sa Molimo e fang motho ka mong boleng le ka moo ho latola `nete ena ho tlosang boleng ba botho kateng.

(2) Tafoleng e ka tlase, bala serapa ka seng sa mangolo a latelang. Tšoaea semelo sa Molimo kapa mosebetsi (1) le (2) tebello ea Molimo ka rōna.

(3) Ha u talima tafole ho Mosebetsi 2 le e fanoeng qetellong ea thuto, nka motsotsoana ho hlahloba bophelo ba hau:

- Na ha joale u bonahatsa setšantšo sa Molimo ka tsela e hlomphang le ho isa khanya ho Molimo?
- Na ho na le ho hloka kutlo ho lokelang ho boleloa e le hore bophelo ba hau bo botle bo bape ka ho hlaka le ka matla le sepheo sa Molimo bakeng sa bophelo ba hau?
- Ke mohato ofe oo Molimo a batlang u o nke hore u tle u be joalo ka Jesu?

Ngola serapa sa thapelo e le karabo ea boithuto bona. (Ha u oa lebelloa ho arolelana sengoloa sena le moetapele oa hau oa sehlopha, empa u ka tlaleha feela hore u entse mosebetsi.)

Ka moo Likamano tsa Botho li Bonahatsang Khanya ea Molimo		
Lengolo	Seo Molimo O Se Etsang/Seo Kreste a Se Entseng	Ketso ea Rōna e Bonahatsang Molimo
Dipesaleme 68:5; Jakobo 1:27		
Il Petrose 3:9; Tite 3:1-5		
Mattheu 5:43-48, I BaThesalonika 5:14-15		
Johanne 13:1, 34; 1 Johanne 4:7-8, 11-12		

Thuto ea 2

Lelapa la Bibe

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Utloisisa ka moo lenyalo le lokelang ho bonahatsa likamano tsa Boraro bo Teroneng.
- (2) Ananela chalimo ea Molimo tabeng ea ho ba le bana.
- (3) Utloisisa hore na ho oa ho amme lenyalo le likamano tsa lelapa joang.
- (4) Ananela ka moo moralo oa Molimo oa poloko o phethahalang ho sa tsotellehe mefokolo ea botho.
- (5) Elelloa hore ho mamela morero oa Molimo ho ka thusa lelapa lefe kapa lefe ho fumana mohau le pholiso ea hae.

Litlamorao tsa Likamano Tsa Lelapa

Thupelong ena, re tla ithuta haholo ka lelapa le phelang 'moho ka hara sebaka se le seng. Mefuta e mengata e fapaneng ea batho e theha lihlopha tse lulang lelapeng hammoho 'me li bitsoa malapa. Ho na le malapa a nang le motsoali a le mong, malapa a arohantsoeng ke tlhalano, malapa a kopantsoeng ke lenyalo la bobeli, malapa a amohetseng bana, malapa a nang le meloko e mengata le malapa a amohetseng bana le batho ba baholo ba tsoang ka thoko ha nakoana.

E mong le e mong oa rōna o na le mohopolo oa kutloisiso ea seo *lelapa* le se boelang. Puisano ka lelapa e hlahisa boikutlo bo fapaneng ka ho rōna ho latela boitsebelo ba rōna ka bo-mong.

Ka moo Bongoana bo re tlelang ka teng

Mohlomong u na le mehopollo e monate e fetileng ea bongoana ba hau, kapa mohlomong u sokolisoa ke khalefo ka lebaka la se u hlahetseng bongoaneng. Mohlomong litho tsa lelapa la hau hangata le ea thusana le ho khothatsana, kapa mohlomong ba ea qobana 'me b'a loana ha ba le 'moho. U kanno oa ikutloa e ka lelapa leno e bile motheo o tiileng le thuso bakeng sa bophelo ba hau, kapa mohlomong le utloahetse e ka ke toronko, tikoloho e bohloko eo e neng e le taba-tabelo ea hau ho e phonyoha. Mohlomong ha u bona malapa a shebahalang a phela hantle ho feta la hau, u ikutloa eka lelapa la hau le u fositse.

Kutloisiso ea rōna ka malapa a bo rōna e molemo hobane e susumetsa kutloisiso ea rōna ka bophelo le kutloisiso ea hore na Molimo ke mang. Bibe e buoa ka ha Molimo ele Ntate oa batho ba hae. Likamano tsa rōna le batsoali ba rōna —haholo-holo bo-ntat'a rōna —li bopa mohopolo oa rōna ka Ntat'a rōna ea maholimong. Haeba ntat'a rōna oa botho a ne a

le sieo, e le mohlekefetsi, a sa tsotelle, a lebeletse ho etsetsoa, a batla lintho li etsoe ka moo eena a hopotseng ka teng, a etsa liqoso ka lintho tse fetileng, kapa a utlosa bohloko ka mokhoa ofe kapa ofe, mohopolo oa rōna ka Molimo joalo ka ntate ho ne ho ka ba bobebe hore o senyehe. Ho fihlela re ba le setsoalle le Molimo ka Lentsoe la hae ka bophelo ba Jesu le ka motsamao oa motho kamong le eena, ho kanna ha-eba boima ho `mona e le Ntate ea **molemo**. Ruri ke ntate ea molemo eo ka nako tsohle a sirelatsang le ho fana ho bana ba hae. U mamela le ho buoa le bana ba hae, oa ba tataisa `me u nyakalatsoa ke bophelo bo botle ba bona. Molimo o ka re thusa ho bopa bocha kutloisiso ea rōna ka eena ha re tsoela pele ho mo tseba.³

Kamoo Liphapang Tsa Moea li re Amang Kateng

Ba bang rōna re lahliloe ke malapa a rōna hobane re le balateli ba Krete. Jesu o itse re lokela ho lebella litlhoriso ho tsoa ho litho tsa malapa a rōna tse sa lumeleng ka lebaka la boinehelo ba rōna ho eena. Libakeng tse ngata balumeli b'a ekoa, ba hlabisoa lihlong, ba lahloa, ba hlekefetsoa kapa ba bolaoa ke litho tsa malapa a bona tse lahlileng Krete.

► Moithuti o lokela ho bala Mattheu 10:21-22, 28, 32-39 bakeng sa sehlopha. Ka mora ho bala temana tsena, buisanang ka lipotso tse latelang:

- Ho latela serapa see, balumeli ba lokela ho lebella eng?
- Ke litšepiso life tse fanoeng moo?
- Balumeli ba lokela ho nahana joang ka litlhoriso?

Ba bang ba rōna ba kanna ba seke ba feta hara litlhoriso tsa malapa empa leha ho le joalo ba kanna ba e-ba le bothata ba likamano ka lebaka la tumelo ea rōna. Mohlomong likamano tsa malapa a rōna li bohla, li arohane kapa li na le moeli ka lebaka la hore joalo ka balumeli bophelo ba rōna bo fapane haholo le bophelo ba litho tsa malapa a rōna. Re kanna ra se utloisisehe kapa ho se hlomphuo. Bao re tsoalanang le bona ba kanna ba sitisa bosebeletsi ba rōna, le Jesu o fetile hara mathata ana (Mareka 3:21, Johanne 7:3, 5), ka baka leo ha rea lokela ho makala ha re hlalhoa ke tse tšoanang.

Uena le Lelapa Leno

Ka metsotso e seng mekae, u tla itsebisa baithuti `moho le uena ka sehlopheng, empa u ke ke oa bolela feela lebitso la hau, u tla itlhalosa hore na u mang ho latela lelapa leno.

Pele, nahana ka likarolo ka ho fapana tseo u nang le tsona ka hara lelapa, joalo ka mora kapa morali, monna kapa mosali, `m'e kapa ntate, malome kapa `mangoane, ntate-moholo kapa nkhono. Na ho na le likarolo tse ling tseo u ka li nahanang? U kanna oa ba le tse `maloa.

³ Ho ithuta hore na u ka nchafatsa kutloisiso ea hau joang tabeng ea hore na Molimo ke mang, sheba Thuto 4 ea *Spiritual Formation*, hotsoa Shepherds Global Classroom.

Ke mesebetsi kapa likarolo life tseo u li bapalang ka hare ho lelapa? Na ke uena ea moholo kapa ea monyenyanane? Ea tlisang chelete ka tlung? Motho ea hlokomelang lelapa? Ea hlokomelang ea holileng kapa ea nang le bokooa? Nahana ka mesebetsi e meng le boikarabello tseo u nang le tsona ka hare ho lelapa?

► Itsebise ba sehlopha sa hau, ka ho thathamisa likaralo tsa hau tse `maloa le mesebetsi kahare ho lelapa la hau.

► Hajoale, nka motsotso ho nahana ka moo likarolo le mesebetsi eo li susumetsang (1) kamoo u iponang ka teng (2) kamoo u talimang ba bang kahare ho lelapa leno.

Ho sa tsotellehe na u ka ikutloa joang ka ba lelapa leno ba haufi le ba hole, e ntse e le ba heno. Mohlomong lelapa leno le pshatlehile, le na le matšoao a ho utloa bohloko kapa mohlomong batho ba monela lelapa la hau hobane u bonahala u atlehile: lenyalo la hau le letle, bana ba bohlale ba phetseng hantle, lehae le tletseng ka lerato, thabo le nyakallo.

Hore na lelapa la hau le bonahala le le bobebe kapa le le matla Molimo o na le thahasello hape o nkile karalo ka hara lelapa la hau. O na le morero ka *lelapa la hau*.

► Ngola mabitso a ba lelapa la hau (bonyane a meloko e 3-4 ea lelapa la hau). Mohlala, mabitso a baholo ba hau (moloko oa pele), mabitso a batsoali ba hau (moloko oa bobeli), lebitso la hau le a bana beno, (moloko oa boraro), mabitso a bana ba hau kapa bachana (Moloko oa bone).

Taka naleli pela mabitso a bao u nang le likamano tse haufi le tse ntle le bona. Taka khutlo tharo pela mabitso a bao u nang le likamano tse nang le moeli le bona, sekoere pela mabitso ao u senang khokahano le bona ka lebaka lefe kapa lefe.

Na ho teng batho bao u nahanang hore ke karolo ea lelapa la hau leha le sa tsoalane hakaalo-kalo: batho ba bang teng kopanong le meketeng ea lelapa joalo ka ha e ka ke karolo ea lelapa? Ngola u be u likaliketse mabitso a bona.

Lelapa La Pele La Botho

► Lula u phetlile Bibelet ea hau ka ho Genese ha re ithuta bophelo ba Adama le Eva, Abrahamama le Sara.

Lenyalo La Pele

Adama le Eva ebile lelapa la pele la batho: monna a le mong le mosali a le mong, a motona a le mong le a motšehali a le mong ba kopanngoa ka lenyalo. Lenyalong la pele, Adama a re, "Hona joale ke lesapo la masapo a ka le nama ea nama ea ka; o tla bitsoa Mosali, hobane o ntšitsoe ho monna" (Genese 2:23).

Temana e hlahlamang e fana ka tlhaloso ea lenyalo ho ea ka Bibelet: "Ka hona monna o tla siea nta'tae le `m'ae a khomarele mosali oa hae, `me e tla ba nama e le `ngoe" (Genese 2:24). Qotso ena e tšoanang e phetiloe hape Testamenteng e Ncha ho Mattheu 19:5 le

Baefese 5:31. **Kopano ea nama e le 'ngoe ea monna le mosali ke boitlamo bo sa fetoloeng ke maemo, tšepiso pela Molimo le motho, e lokelang ho ba joalo bophelo bohle.**

Lenyalo ke mohlolo o menahaneng hararo. Ke mohlolo oa kopano ea 'mele eo ka eona batho ba babeli ba fetohang nama e le 'ngoe: ke mohlolo oa popo oo ho oona malapa a mabeli a hokahanngoang 'moho. Ke mohlolo oa semoea oo ka ona kamano ea lenyalo e fetohang setšoantšo sa kopano ea Krete le monyaluoa oa hae, kereke.⁴

Lenyalo le bonahatsa likamano Borarong bo Teroneng

Lenyalo le raletsoe ho bonahatsa semelo sa Molimo le likamano tsa hae. Molimo Ntate, Molimo Mora, Molimo Moea o Halalelang, esale ba le joalo 'me ba lula ba e-na le kamano kamehla. E mong le e mong o oa ikhetha mosebetsing oa hae, empa kaofela litho tsa Boraro Bo Teroneng ke ntho ele 'ngoe ka ho sa feleng 'me ba mohopolo o mong. Kamano e pakeng tsa boraro Bo Teroneng re bona bonngoe, kopanelo ka botebo, botšepahi le lerato le sa feleng. Lenyalo la Bibe le raliloe holima kamano ena e makatsang ka botle. Moralo oa Molimo ke hore monna le mosali e mong le e mong ba hloeke leratong la bona 'me ba itetse emong ho e mong bophelo bohle.

“Lenyalo ke... ponahatso ea semelo sa Molimo joalo ka moetsi e moholo oa selekane le 'moloki oa sona. Ka hara selekane, lintlha tsa bohlokoa ke ho tšepahalla kano le botšepahi, e seng boikutlo.”

- Robertson McQuilkin,
selelekela sa tsamaiso ea Bibe

Kamano ea lenyalo la batho e lokela ho bonahatsa likamano tse ka hara boraro bo teroneng ka litsela tsena:

1. Lenyalo le lokela ho fetoha boitlamo bo ikhethang bo se nang lipehelo ho e mong.
2. Lenyalo le lokela ho ba kamano ea boinehelo ba lerato.
3. Lenyalo le lokela ho ba kamano e nang le litholoana.

Taelo Ea Pele

Nakong ea lenyalo la pele, le ileng la tsamaisoa ke Molimo ka sebele,

Molimo oa ba hlohonolofatsa, oa re ho bona: Ngatafalang, le ngatafale, le ahe lefatšeng, le le leme. Le buse lihlahi tsa leoatle, le linonyana tsa leholimo, le tsohle tse phelang, tse hahabang lefatšeng (Genese 1:28).

Ho ngatafala le ho ata ke molao oa pele oo Molimo o faneng ka ona ka Bibeng. **Lenyalo le raletsoe kamano ea ho tsoala bana ea lerato le se nang boikhohomoso.** Ngatafalo ka hare ho lenyalo ho isa khanya ho 'Mopi, joalo ka ha monna le mosali 'moho ba ntšetsa

⁴ *The Woman's Study Bible*, (Thomas Nelson, Inc., 1995), 9.

pele mosebetsi oa Molimo oa popo `me ba tliša batho ba bangata kamanong ea lelapa. Ke monyetla le boikarabello bo bokakaang!

► Moithuti o lokela ho bala Dipesaleme 127:3-5 bakeng sa sehlopha. Serapa sena se sebelisa litšoantšo tsa lentsoe ho hlalosa bana. Ke eng Litšoantšo tsa lentsoe? Re ipapisitse le litšoantšo tsena tsa lentsoe, re lokela ho nahana joang ka bana ba rōna?

Bibele e re bontša hore bana ke mpho, ke letlotlo le leholo. Ha b'a lokela ho nahanoa feela e le litlamorao tsa kamano ea thobalano. Hore na maemo a tlisitseng peleho ea ngoana a matle kapa a lokile, Mofani oa bophelo o na le boikemisetso kemarong le tsoalong ea ngoana e mong le e mong, ho kenyeletsa `na le uena. Molimo o na le morero ka motho e mong le e mong, ho sa tsotellehe mabaka a tsoalo ea motho.

Ee, bana ke mpho e tsoang ho Molimo, empa hape ke mpho ea batsoali ho Molimo.

Mme na ha a ka a etsa e le nngwe? Leha ho le jwalo o ne a ena le masala a moya. Hona hobane'ng? E le hore a ka batla peo ea bomolimo. Joale, le hlokomele meea ea lōna, 'me ho se ke ha e-ba le ea mong ea sitetsoeng mosali oa bocha ba hae (Malakia 2:15).

Bana ke tšepo e tlotlehang. Molimo o lebeletse batsoali ho holisa bana ba bona ho phethahatsa sepheo sa hae. Molimo o batla ho sebelisa bana ba rōna ho ntšetsa pele `muso oa hae (Genese 18:19). Molimo o re tšepetse ho lokisetša bana ba rōna bophelo ba ho mo sebeletsa (Deuteronomo 6:2). Ha re ba holisetse ho re sebeletsa kapa ho phethahatsa litoro tsa rōna. Re lokela ho ba talima e le metsu e loketseng ho nepa seo Molimo a se beihleng bakeng sa bona.

Ho Oa le Ho Pshatleha Ha Lelapa la Botho

Ho Genese 3, lelapa le leng le le leng le phethahetseng le kileng la e-ba teng, le ile la oela boemong ba ho pshatleha le ho ba tlhokong e feletseng ea molopolli. Adama le Eva ba ile ba etsa sebe, `me thohako ea lefu ea oela moloko oohle oa batho. Kamano ea Adama le Eva lipakeng tsa bona ba le babeli, ea senyeha ka ho sa feleng `me ba arohana le Molimo.

Monna le mosali ka bobeli ba oeloa ke lithohako tse eketsehileng:

- Pelehi e tla ba bohloko.
- Banna ea e-ba hore ba sebelise matla a bona hampe.
- Basali ba tla nyelisa le ho hloka hlompho.
- Mosebetsi a tla ba thata le ho nyahamisa⁵

⁵ Ho bohlokoa ho supa hore **tsoalo ea ngoana** e ne e se karolo ea thohako. **Bohloko** ba tsoalo ea ngoana ke litlamorao tsa thohako, empa tsoalo ea ngoana ka bo-eona esale e le moralo o hlollang oa Molimo bakeng sa ho hlahisa moloko o latelang. Leha e le hona ho **sebetša** ha e-so ka e-ba thohako, **empa** ho e-na le hoo **boima** ba mosebetsi ebile thohako. Ebile, litaelo tse ling tseo Molimo o li faneng ho Adam le Eva ho Genese 1:28 li bonts'a hore re etselitsoe ho sebetša! Mosebetsi ke e'ngoe ea litsela tseo ka tsona re bonahatsang sets'oants'o sa Molimo.

Moralo oa Molimo o phethahetseng bakeng sa lelapa o ile oa sotheha ka lebaka la hore batho ba ile ba amohela mashano a Satane.

Genese 4 e tsoela pele ho senola ho pshatleha ha lelapa le oeleng la botho.

Ela hloko Genese 4:1, boimana ba pele le tsoalo. Temana ena e akaretsa nako ea likhoeli tse robong—nako pakeng tsa kemolo ea ngoana le tsoalo ea hae. Khefutsa hanyanyane o nahane hore na ekaba likhoeli tseo tse robong tsa boimana ba Eva bo ne bo utloahala e ka eng, h'a ne a leka ho arolelana tšabo le thabo ea hae le Adama. Ho ne ho se motho ea ka mo fang keletso, hape ho se ea ka arabang lipotso tsa hae. Mpa ea hae e neng e ntse e hola, ho raha ha ngoan'a hae le mosebetsi oa ho tsoala, 'moho mahlaba a mpa le bohloko, kaofela e bile ntho tse hlalalang 'm'e e mong le e mong khetlo la pele. Ha ho makatse hore ebe Eva o ile a buoa mantsoe ana ka tsoalo ea Kaine, "Ke fumane monna ea tsoang ho Jehova" (Genese 4:1).

Nako ea feta, temaneng e latelang re ithuta ka bokhachane ba bobeli le tsoalo. Joale Adama le Eva ba na le lelapa la batho ba bane. Karolo ea bobeli ea temana e tšoanang ke kakaretso ea mesebetsi ea bara ba bona. Temaneng ea boraro, bashanyana bana, e se e le banna ba tiileng, hape litemaneng tse latelang re bala pale e bohloko ea phenetho khetlo la pele. Mora e moholo oa Adama, a bolaea ngoan'abo ka lebaka la lefufa le mona. Na u ka inahanela ho tšosa ha taba ee, ho sareloa, lipotso, le bohloko?

Karabo ea hau lipotsong tseo e kanna ea e-ba "Ee! Kea e nahana. Ebile, ke ile ka hlaloea ke ntho e tšoanang!" E re ke u khothatse: Ha u mong. Lelapa la hau le ka lopolloa! Ho na le litaba tse molemo bakeng sa lelapa ka leng.

Gordon Wenham oa ngola hore,

Molaetsa oa Genese... ke pale ea mohau o hlolang ho sa tsotellehe sebe sa motho, oa mohau o hlōlang esita le malapeng a robehileng ke sebe. Buka ena e qala ka mokhoa o phahameng oa ho bōptjoa ha lefatše ho fihla sehlohlolong ka ho bōptjoa ha moloko oa batho ka setšoantšo sa Molimo 'me Molimo a phatlalatsa sohle seo A se entseng se ne se le molemo haholo... Ke khaolong ea 3 feela moo lintho li qalang ho senyeha, ka ho se mamele, [khohlano], le lefu tse nkelang kutlo, kutloano le bophelo sebaka. Lintho li mpefala le ho feta khaolong ea 4... 'me li fihla [boemong bo tlaase ka ho fetisisa] khaolong ea 6, moo ho boleloang hore lefatše le tletse bobbe (Genese 6:11, 13).⁶

⁶ Gordon Wenham a ngola ho *Family in the Bible*, e hlalobilo e ke Richard S. Hess le M. Daniel Carroll R., Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2003, 29

Ho Pshatleha Ka Hara lelapa la Abrahamama.

Ho feta moo ka ho Genese, re bala ka Abrahamama, ntat'a sechaba sa Baheberu (Genese 11:27-25:11).⁷ Ebile ka lelapa la Abrahamama Molimo a neng a tla tlisa Molopolli lelapeng lohle la botho.

Bonyopa⁸

Genese 11 e thathamisa leloko la Abrame, eo e neng e le setloholo sa mor'a Nooe, e leng Sema. Genese 11:30 e re bolella hore mosali oa Abrame e leng Sarai, e ne e le nyopa. Temana eo ke temana ea likhapha, tthonamo, bohloko ba pelo, pherekano, ho tepella, bohale le masisapelo. Ho ba bangata ba e balang, ha u ka kenya lebitso la hau sebakeng sa Sarai temaneng ena, tseba hore ha u mong.

Ho ba ka ratang ho ba le bana empa ba se na tholoana ea popelo, ho bala litemana tse kang Genese 1:28 le Dipesaleme 127:3-5 ho baka bohloko bo boholo le mesarelo. Ho tloaelehile ho utloa eka ho hloka ngoana ke kotlo kapa thohako.

'Nete ke hore, ha ho ea seng bohlokoa ho Molimo ka lebaka la ho hloka ngoana. Ha u oa lebaloa. Bonyopa ba hau, ha bo bolele hore lelapa la hau ke lelapa le liphoso. Ba bang ba ba bile le masoabi tšoanang a tebileng.

Tsela eo banyalani ba sebetsanang le bonyopa ka eona, e kaba ka bobeli kapa ka bo mong, e molemo haholo. Liqeto tse se nang bohlale li ka lebisisa keketsehong ea mathata, joaloka ha re tla bona bophelong ba Abrame le Sarai.

Ho Emela Tšepiso

Ka mora lefu la ntat'ae, Abrame e ile ea e-ba mopatriareka oa lelapa labo. Molimo o ne a tšepisitse ho etsa Abrame sechaba se seholo (Genese 12:2) 'me a tšepisa ho neha litloholo tsa hae lefatše la Kanana (Genese 12:7). Abrame o ne a le lilemo li 75 (Genese 12:4) 'me o ne a le moholo ho Sarai ka lilemo tse leshome (Genese 17:17). Sarai e ne e le mosali ea botle bo sa tloalehang ka lilemo tse 65 (Genese 12:11), e ntse e le nyopa hape e se e le nako a fetile lilemo tse tloaelehileng tsa ho beleha.

Lilemo tsa 'na tsa feta, 'me ho se ngoana, leha tšepiso ea Molimo e ne e nchafalitsoe ka ho hlaka ho Genese 13:14-17. Abrame o bonahala a lahlile tšepo ka khonahalo ea ho ba ntat'a ngoan'ahae, hobane ka ho Genese 15:2-3 o bolella Molimo hore mohlanka oa hae ke mojalefa oa hae. Molimo a araba ka hore, "Enoa e ke ke ea ba mojalefa oa hau; empa ea tla tsoa maleng a hau, e tla ba mojalefa oa hau" (Genese 15:4). Joale

Molimo o sebeletsa ho re etsa ba tšoanang le Jesu. Ka nako e 'ngoe Molimo o etsa hore re eme, hobane nakong ena ea ho ema, a ka etsa mosebetsi lipelong tsa rōna o neng o ke ke oa etsahala ka mokhoa o mong.

⁷ Molimo o ile a fetolela mabitso Abrame le Sarai ho Abrahamama le Sarah ka ho Genese 17:5, 15.

⁸ Talima Thuto ea 10 bakeng sa ho eketsehileng sehloohong sena.

Molimo oa neha Abrame setšoantšo sa bobeli sa tšepiso ea litloholo tse se nang palo ke bongata, 'me Abrame a lumela Morena (Genese 15:6).

U se u ka nahana hore na lilemo tsena tsa ho ema li ne li utloahala e ka eng ho Sarai:

Leha likahlolo kapa lipolelo tsa batho li bile bohloko hakaalo ho Sarai, e bile bohloko bo jang eena a le mong, e bile ho phoqeha ha hae [ho hlabang] ho neng ho utloisa bohloko ka ho fetisisa. O ne a sa laba-labele feela phethahatso ea tšepiso ea ho ba 'm'e empa hape o ne a laba-labela tlhomphe le tlotla e fuoang bo-'me' ka hara motse moo ho ona ho ba 'm'e e neng e le eona ntho ea bohlokoa. Rea tseba hore ho hloka peo ha monna e kanna ea e-ba lebaka la ho se emare ha mosali, empa ho ne ho se tsebo e joalo lefatšeng la Sarai, chebahalo ea Sarai e le mosali, e le ea nang le boleng, e ne e lutse ho tsoaleng le ho hlokomela bana. H'a ka a fumana tlhomphe ka hobane feela e le motho ea lokileng le ho tšepahala, empa e le ka ho tsoalla monna oa hae bana ba batona ba bajalefa. Popelo e se nang letho e ne e bolela bophelo bo senang letho.⁹

Litharollo Tsa Batho Le Litholoana Tse Bosula

Ha Abrame a ne a le lilemo tse 85, Sarai a ba le mohopolo—tharollo eo ka eona Abrame a neng a ka ba le ngoana. Lekhabunyane la Sarai la mosetsana, e ne e kanna ea e-ba lona le ba tsoallang ngoana! (Genese 16:1-4). Empa seo Abrame le Sarai ba neng ba hopotse hore e tlabatharollo e pethileng, sa senya khotso ka hare ho lelapa la bona nakong eo Hagare a emolang. Se neng se bonahala e ka se lokile ea e-ba se fosahetseng haholo. Teko ea bona ea ho thusa Molimo ho phethahatsa tšepiso ea Hae, ea tlisa likhohlano le ho hloka kutloano. Ha batho ba sitoa ho tšepa moralo le nako ea Molimo ho pshatleha ha likamano le ho utloisana bohloko e ba litlamorao.

Lilemong tse latelang ho ile ha hlaha khohlano, bohloko, ho se utloane, bothata ba puisano, khalefo, ho lahloa kherehloa le ho nyahama ho fetisang (Genese 16-21), eseng ka tlung ea Abrame le Sarai feela, empa le ka hara lelapa la mochana oa bona Lota.

“Molimo o na le mabaka a halalelang a ho ema ha re ntse re kopa joalo kaha a ile a etsetsa Elizabetha (Luka 1:7, 13), le ho re etella pele re e-so itokisetse, joalo kaha a ile a etsetsa Maria (Luka 1:34). Ha re mo utloa hape re Mo khumamela, O oa re tataisa, ruta, le ho fana bakeng sa moralo oa Hae o sa lekangoeng ke seo re ke keng ra se nahana.”

- E nkiloe ho: Shauna Letellier,
Remarkable Advent

Malapa A Liphoso

Abrame o ne a khethiloe ke Molimo ho ba ntat'a sechaba se seholo, lesika la mali ao Jesu a neng a tla hlaha ho oona! Ho bonahala eka Abrame o ne a senya moralo oa Molimo, joalo ka litho tse ling tsa lelapa la hae! Taba ea bona e bile mohlala oa lelapa le liphoso.

⁹ David le Diana Garland, *Flawed Families of the Bible*, Grand Rapids, MI: Brazos Press, 2007, 21-22

Ho Genese 49:33, Abrahamama le Sara, Isaaka le Rebeka, Jakobo le basali ba hae, ba ne ba se ba shoele kaofela. 'Moho le bana ba Jakobo ebile lelapa la tlokotsi ea ho hloleha ke liphoso. Ho loana, likhang, khethollo, thetso, ho lahloa, litlholisano tsa bana ba thari, peto, thobalano ea bana ba motho, e bile karolo ea pale ea lelapa la bona. Ha ho le le leng la mantsoe ao le hlalosang lelapa le atlehileng le nang le khotso!

Ka masoabi, pale esale e ipheta ka hara Bibeke kaofela le lefatšeng lohle ka mengoaha ho tloha nakong eo leha ho le joalo, ka hare ho malapa ana ho bile nako tsa menyaka, lipale tse ntle tsa lerato, esita le banna ba 'maloa ba lokileng.

Ka hara tsena tsohle, Molimo ha a ka a lahla moralo oa hae oa ho lopolla batho. Molimo ho oa ka oa fetola sepheo sa hae ka lelapa. Ha u tsoela pele ho bala Testamente ea khale, o tla fumana sehlooho se se tle sa topollo se ntse se tsoelapele ka hara pale ea lelapa la BaHebheru. Liketsahalo tse ngata li ne li supa pele ho Jesu. Nyehelo ea Abraham ka Isaaka, Paseka le ho phonyoha ha Ba-Israele bokhobeng Egepete; topollo ea Rahaba le ho kenyeletsoa ha hae hara batho ba Molimo; le liketsahalo tse ling tse ngata li bontšitse ka bokhabane tšepiso ea hore Mopholosi o tla tla ho lopolla batho.

Pholiso le Mohau oa Molimo ka hara Malapa

Baefese 5 e re bolella hore Molimo o thehile lenyalo hore e be setšoantšo sa kamano e lipakeng tsa Jesu le monyaluoa oa hae Kereke. Joalo kaha Krete, e leng hlooho, a fana ka eena bakeng sa Kereke, ka kahoo monna e mong le e mong, joaloka hlooho ea mosali oa hae, o lokela ho fana ka bo-eena bakeng sa hae. Ka ho tšoana, Mosal e mong le e mong o lokela ho latela mohlala oa kereke joalo ka ha kereke e inehela tlasa Krete, mosali e mong le e mong o tlameha ho ikokobelletsa monna oa hae.

Ho oa ha moloko oa motho ho ile ha senya moralo o motle oo Molimo o bileng le oona qalong bakeng sa malapa a batho 'me ha tliša litlamorao tse senang likamano tsa lenyalo. Lelapa le leng le le leng le tobane le litlamorao tsa ho oela sebeng ha batho. Leha ho le joalo,

Jesu o tšile ho lopolla ntho tsohle ho kenyeletsa le lenyalo. O tšile ho lopolla le ho busetsa lintho tsohle tse sentsoeng ke sebe. Moo re neng re hloloa ho phela ka moralo oa Molimo, bakeng sa lenyalo, Jesu o phethahalitse litekanyetso tsa Molimo ka ho botlalo. Jesu o ratile kereke hoo a bileng a e shoela. Ka bokhabane o ipeile tlašā moralo oa Molimo Ntate. Jesu ke phetheho e feletseng e bileng e nepahetseng ea moralo oa Molimo le ea seo manyalo a rōna a hlolehang ho se etsa: rata 'me u ikokobetse.¹⁰

► Jesu ke mohlala joang oa sebōpeho seo motho a nyetseng a lokelang ho ba le sona?

¹⁰ Christina Fox, "Redeeming Marriage." E nkiloe hotsoa <https://cbmw.org/2013/08/29/redeeming-marriage/> ka November 29, 2022.

Jesu h'a phethahatse feela thato ea Molimo ka boikokobetso ba hae bo phethahetseng, le lerato la hae le phethehileng, empa o etsa hore banna le basali ba hlole litloaelo tse senyang tse tloaelehileng ho batho ba oeleng. Ka mohau oa hae, banna le basali ba ka phethahatsa morero oa Molimo ha ba phela ka Moea o Halalelang (Baefese 5:18).

Ha ho lelapa le phethehileng, empa Molimo o laba-labela ho pholosa kapa ho lopolla lelapa le leng le le leng. Mohau oa Molimo o ka sebetsa ka hare ho malapa ho etsa hore batho ka bo mong ba fetohle seo Molimo o neng o ba reretse ho ba sona qalehong. Ha batho ka bo 'mong ka hara malapa ba khetha ho latela litaelo tsa Molimo, kutlo ea bona e thusa ho hlola tse ling tsa likhaello le mefokolo tse tloaelehileng lelapeng le leng le le leng. Litlamorao tsa ho oa, tse fetolang likamano tsa botho li fokotseha ha re inehela thatong ea Molimo.

Mohlala, ha monna ea tšabang Molimo a mamela litaelo tsa hae ka ho Baefese 5, eba o hlola litloaelo tsa tlhaho tsa ho sebelisa ka boikhomoso matla a hae holima mosali. Kutlo ea hae ho Molimo e tlisa ho fola ha e ntse e fokotsa litlamorao tse kotsi tsa ho oa. Kutlo ena e ka boela ea khothatsa mosali oa hae ho ikokobeletsa eena monna oa hae.

Ha mosali a ikokobeletsa monna oa hae e le kutlo ho taelo ea Molimo (Baefese 5:24), eena o ntse a hlola litloaelo tsa hae tsa sebe sa tlhaho tsa ho se utloe bolaoli ba monna oa hae. Kutlo ea hae ho Molimo e'a buseletseha, e thusa kamano ea bona ho tšoana le kamoo Molimo a neng a e raketse lenyalo ka teng (1 Bakorinthe 11:3, 1 Petrose 3:1-7).

Likamano tsa lelapa libohlokoa haholo ho Molimo. Ke ka lebaka leo Molimo a fileng malapa litaelo tse tlišang pholo le pusetso.

Boikarabelo ba lelapa ho ea ka Bibe

Maikarabelo a Batsoali le Baholo

Ho na le lirapa tse ngata mangolong tse buoang ka bohloki ba hore batsoali le baholo ba rute bana ba bona le litloholo litsela tsa Molimo. Re tla buoa ha khutšoanyane ka tse tharo.

► Moithuti o lokela ho bala Baefese 6:4 bakeng sa sehlopha. Temana ee e bolelang?

Ke morero oa Molimo hore batsoali ba rute bana ba bona ho tseba le ho utloa Molimo. Tsela eo batsoali ba etelang pele, ba laeang, ba lokisang hape ba koetlišang bana ba bona e lokela ho bonahatsa tsela eo Molimo o etsang tsena tsohle baneng ba hae.

► Moithuti o lokela ho bala Dipesaleme 78:1-8 bakeng sa sehlopha. Araba lipotso tse latelang:

- Ke meloko e mekae ea malapa e boletsoeng serapeng see?
- Boikarabelo ba moloko o mong le o mong ke bofe?
- Meloko e tlišeng pele e lokela ho ruta e menyenyane eng?

Dipesaleme 78 e tletse mohau oa Molimo o khapatsehlang le lereko. E re bolella ka mosebetsi oa hae ka hare ho lelapa la Israele ho tloha nakong eo ba neng ba tloha Egepete

ho isa pusong ea Morena Davida. Dipesaleme tsena li lokela ho fa babali tšepo ka maemo a malapa a bona.

► Moithuti o lokela ho bala Deuteronomo 6:1-9 bakeng sa sehlopha. Ha u talimile serapa see, ke lintho life tseo rōna joalo ka batho ba Molimo re lebeletsoeng ho li etsa?

Lengolo lena ke karolo ea puo ea Moshe ho Ba-Israele, pele ba kena Lefatšeng la Pallo leo Molimo a neng o ba baletse lona. Ba ne ba ithuta ho ba batho ba Molimo, le hore na ho boleloang ka hoba oa Molimo. Li'nete tse litemaneng tsena e ntse e le motheo oa ho phela joalo ka bana ba Molimo.

Molimo o re laela hore ka kutlo eohle re mamele Lentsoe la hae—ho etsa seo a se lebeletseng ho tsoa ho rōna! (temana 3-4).

Re lebeletsoe:

1. Ho rata Morena ka lipelo tsa rōna tsohle, moea le matla (temana 5).
2. Ho boloka lentsoe la Molimo lipelong tsa rōna (temana 6).
3. Ho ruta bana ba rōna ka mafolo-folo ho latela Lentsoe la Molimo (temana 7).
4. Ho boloka Lentsoe la Molimo likelellong tsa rōna le ka pela rōna kamehla (temana 8-9).

Elelloa hore melao ena e etselitsoe meloko eohle (temana 2). Molimo o bea batsoali le baholo boikarabellong ba ho ruta bana ba bona le litloholo ho mo phelela. Nako e kae? Ka matsatsi 'ohle a ho phela ha rōna (temana 2). Molimo o re bolella hore batsoali ba lokela ho ruta bana ba bona litsela tsa hae letsatsi lohle, letsatsi le leng le le leng, hohle moo ba eang le lintho tsohle tseo ba li etsang (temana 7-9).

Thuto ea semoea ho bana e ne e le boikarabello ba motsoali. Ho ruta ho ne ho etsahala letsatsi le letsatsi ka mohlala oa batsoali hape le ka ho pheta-pheta molao. Bohlokoa ba molao ona bo ne bo bonoa ka boikhatso boo batsoali ba neng ba e ea ho ea ruta bana ba bona. Hona ho ne ho fetisa ho ruta lintlha tsa molao feela; e ne e lokela ho ba ponahatso ea mokhoa oa bophelo o rokeletsoeng le tsela ea bophelo ba letsatsi le leng le le leng. Boiqapi bo ne bo hloka hahala, ho ruta melaoana ea Molimo ha ho ntse ho phathahanoa ka mesebetsi ea lelapa.¹¹

Batsoali h'a ba tlameha hore feela ba rute likelello tsa bana ba bona, e mpa le lipelo ka ho tšoana. Ba lokela ho ruta bana eseng feela li'nete ka Molimo empa le ho kenya tšebetsong ho phela kamanong le Molimo le kutlong ho eena. Batsoali ba ruta bana ba bona ka litaelo tsa molomo le ka mehlala. Ka bobeli li bohlokoa.

Serapa sena se ka bonahala se le bobebe empa se bohlokoa haholo. Lic tsena le melao li fana ka sepheo le tataiso bakeng sa batho ka bo mong le bakeng sa malapa. Ha batsoali ba tsoelapele ho batla ho tseba Molimo ka ho feletseng le ho mo utloa ka botlalo linthong

¹¹ *The Woman's Study Bible*, Thomas Nelson, Inc. 1995, 292

tsohle, ba ruta bana ba bona ho etsa ho tšoanang. Batsoali ba lokela ho ba le boikutlo ba bophelo bohle ba ho ithuta le ho mamela. Ona ke mohlala ho bana ba bona, 'me o fa bana ba bona ho lapela Molimo.

► Ke life litsela tse bonahalang tseo ka tsona batsoali ba ka rutang bana ba bona letsatsi le leng le leng?

Lelapa—Lebala la Koetloiso bakeng sa Ho Rata Ba Bang

► Moithuti o lokela ho bala 1 Johanne 4:7-13, 19 bakeng sa sehlopha.

Sehlooho sa serapa sena ke lerato. Ho tseba Molimo ka monono oa seo a leng sona, re tlameha ho e mong le e mong. Lentsoe e *mong ho e mong* le kenyeletsa lelapa la rōna. Le leng la mabaka ao Molimo o re fileng lelapa ke hore re tle re ithute ho rata ba bang. Ha re ntse re ithuta ho bontša lerato ho ba lelapa la rōna (leha ho le thata), re fetoha ba tšoanang le Molimo—hobane Molimo ke lerato! (temana 8).

Ha litho tsa lelapa—e kaba tsa moea kapa tsa nama—ba ratana, ba bontša hore ba tsoetsoe ke Molimo (temana 7). Ha ba ntse ba ratana, lerato la Molimo le phethahatsoa ka ho bona (temana 12).

Molimo ha a lebelella feela hore re rate ba bang, o re ratile pele (temana 9-11, 19). O re ratile ka ho romela Jesu ho tla ba tefo ea libe tsa rōna (temana 10). Lerato la Molimo ho rōna ke tšusumetso ea lerato la rōna ho ba bang (temana 11).

Ho rata lelapa la rōna ho kanna ha e-ba bonolo ho ba bang empa ha e-ba thata haholo ho ba bang, empa kaofela ha rōna bohle re kaba le seo re se hlokang ho utloa molao oa Molimo—Molimo o phela ka ho rōna ka Moea o Halalelang (temana 12-13).

Molimo o re biletsa ho ratana e mong ho e mong, ho kenyeletsa batsoali ba rōna, balekane, le bana. Ho rata lelapa la rōna ha ho bolele hore re lumelle ho fosahetseng kapa bobbe. Ha ho bolele hore ha re li hloke hore re be le boikarabelo. Ho bolela hore re batla se lokileng bakeng sa litho tsa lelapa la rōna 'me re ikemiselitse ho fana ka rōna molemong oa bona.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

► Ka mantsoe a hau, hlalosa tse ling tsa litsela tseo ka tsona lenyalo le bonahatsang likamano Borarong bo Teroneng.

► Bolela ka moo Molimo o folisitseng lenyalo le sentsoeng ke sebe.

► Hlalosa hore na kutlo ho Molimo e folisa le ho buetsa joang se sentsoeng ke sebe.

Thapelo

Nka motsotso ho rapela le ho leboha Molimo ka lelapa la hau. Rapella lelapa la hau. Rapella tse bohloko le ho hlolela, mekete le menyaka. Etsa mantsoe a hlahang ho Deuteronomya 6:4-9 a hau, ka ho a etsa thapelo ea boinehelo le ho ithapalatsa.

Mosebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 2

(1) Tseba Deuteronomo 6:4-9 ka hlooho. Qalong ea kopano ea sehlopha se hlahlamang, ngola kapa u phete serapa sena ka hlooho.

(2) Ka ho Deuteronomo 6:1-9, Molimo o lebeletse lintho tse 'ne hotsoa ho rōna. Ka thapelo le ka 'nete eohle itekole likarolong tsena tse 'ne.

Re lebeletsoe:

- Ho rata Morena ka pelo eohle ea rōna, moea le matla (temana 5).
- Ho boloka Lentsoe la Molimo lipelong tsa rōna (temana 6).
- Ho ruta bana ba rōna ho se phetse ho latela lentsoe la Molimo (temana 7).
- Ho boloka lentsoe la Molimo likelellong tsa rōna le ka pela rōna ka linako tsohle (temana 8-9).

Ngola serapa sa thapelo ea maikutlo ka e 'ngoe le e 'ngoe ea tsena. (Ha u oa lebelloa ho arolelana seo o se ngotseng le moetapele oa sehlopha empa u lokela ho tlaleha hore u entse mosebetsi.)

(3) Ka bophelo ba Abrahamo le Sara re ithuta ka keketseho ea nako ea ho ema. Nahana ka lipotso tsena:

- Ke neng u kileng oa lokela ho emela nako ea Molimo? U ile oa ithuta eng nakong tsee tsa ho ema?
- Ke ha kae u tšepa litšepiso tsa lentsoe la Molimo? Na u ntse u sokolisoa ke tšepiso hona joale? Na ho sokola hoo ho ama lelapa la hau? Joang?
- Na u kile oa leka ho etsa ntho e 'ngoe bakeng sa hau kapa lelapa la hau ka ntle le ho tšepa Molimo? Litlamorao e bile life?
- Ho hloka mamelo le tumelo ho ama malapa hampe joang?

Ngola kakaretso ea lirapa tse tharo ho arabela sehlooho sena. (ha u oa lebelloa ho arolelana sengoloa sena le moetapele oa sehlopha empa u lokela u etse tlaleho ea hore u entse mosebetsi.)

Thuto ea 3

Mohopolo oa Bibeke ka Lenyalo

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Itlamela moralo le sepheo sa Molimo bakeng sa lenyalo.
- (2) Itlamela kutlo ea botho melaong ea Molimo bakeng sa lenyalo la Bokreste.
- (3) Hlomelloa bakeng sa ho ruta ba bang ka lenyalo ho ea ka Bibeke.

Robertson McQuilkin, 'Moloki oa Tšepiso

Dr. Robertson McQuilkin o sebelitse e le moruti ea romeletsoeng ke kereke ea habo naheng ea Japane nako ea lilemo tse 12. Hamorao ea e-ba poresidente oa sekolo se seholo sa Colombia International University. E ne e le sebui se tsejoang ebile e le tichere. mofumahali oa hae Muriel o ile a ba le bokulo ba kelello bo fetotseng mokhoa oa botho oa ho nahana, ho hopola puisano. Ha bokulo bo ntse bo tota ho isa boemong boo Muriel a neng a se a hloka tlhokomelo ea nako eohle, Dr. McQuilkin a tlameha ho itokolla mosebetsing oa bopresitente ba sekolo se seholo e le hore a tle a hlokomele mosali oa hae. A bolela hore o etsa sena ho boloka tšepiso eo a e entseng ha ba ne ba nyalana. O ne a lumela hore ho hlokomela mosali oa hae ke habohlokoa ho feta ho boloka boemo ba mopresidente oa sekolo se seholo.

Setsi sa Molimo sa Lenyalo

Lenyalo le ile la thehoa ke Molimo bakeng sa monna le mosali oa pele bao a ba bōpileng. Lenyalo le raliloe ke Molimo hore e be tsohle tseo batho ba li hlokang. Le etselitsoe hantle tlhaho ea motho. Ho tsohle tseo Molimo a li qapang le nthong e 'ngoe le e 'ngoe eo a e hlokang, o lula a batla se molemohali bakeng sa rōna. (Deuteronomo 6:24). Molimo o ne a rerile hore morero oa hae oa lenyalo o fe molekane e mong le e mong bophelo bo botle ba maikutlo, kamano le moea.

Molimo o itse ka lenyalo monna le mosali ba siee batsoali ba bona 'me ba be 'moho. Lenyalo le beha batho ba babeli ka hara setsoalle le kopanelo e matla hape e haufi ho feta kamano efe kapa efe ea botho. Lenyalo hase batho ba babeli feela hammoho ka kopanelo e fokolang. Bophelo ba bona bo kopantsoe e le hore ka tsela e itseng ba tšoane le motho a le mong. Hona hase feela khokahano ea libopeho tsa bona empa ke kopano e ikhethang.

Lenyalo la Bibe

Lenyalo la Bibe ke ntho e ntle. Empa banyalani ba batlang ho utloa le ho latsoa botle ba lona ba lokela ho hlahloba seo mangolo a se rutang ka lona, le ho latella kutlo ea seo baithutang sona. Lenyalo le khotsofatsang le hloka boikitlaetso le boitelo.

Lenyalo la Bibe le Etselitsoe Kopano ea Boena

Genese e hlalosa popo ea Molimo ka lenyalo. Karolo e 'ngoe le e 'ngoe ea tlhaloso e fana ka seriti ho lenyalo.

Morena Molimo a re: Ha ho hotle hore motho a be mong; Ke tla mo etsetsa mothusi ea lekanang le eena (Genese 2:18).

Joalo ka ha Molimo e le Ntate, Mora, le Moea o Halalelang ba kopane, Molimo o re etselitse ho ba sechabeng. Re ile ra etsetsoa moqoqo. Re bōpiloe bakeng sa kamano e haufi-ufi le botsoalle. Molimo o itse ha ho molemo ho ba 'notši!

Molimo o nkile lehopo ho monna a le etsa mosali e motle, motho e mong—eo le eena a entsoeng ka setšoantšo sa Molimo, ea lekaneng ka boleng, empa a fapane ka sebōpeho — ea etsang hore monna a phethehe. O “tlisitsoe ka tlotla e ikhethang ho monna e le mosebetsi oa ho qetela oa 'Mopi ebile e le o phethahetseng.”¹²

Lenyalo e lokela ebe kopano ea monyaka.

Ha Adama a ne a re, “Enoa Joale ke lesapo la masapo a ka” (Genese 2:23) o ne a bonahatsa tlhomphelele le thabo. Adama h'aka a re, “Joale, ke fumane lekhoba! Joale kena le motho ea tla ntlhatsoetsa liphahlo, a mphehele lijo, a silile mokokotlo oa ka le ho etsa mesebetsi ea ka tlung.” Che, Adama o itse, “qetolong ke fumane mothusi, ea mphethahatsang!”

Lenyalo le lokela ho ba kopano eaba lekanang.

... mothusi ea lekanang le eena (Genese 2:18).

Molimo o bopile mosali o tšoanela le ho phethisisa monna.

Matthew Henry o oa re hopotsa, “Mosali o entsoe ka lehopo le ntšitsoeng lehlakoreng ho Adama; h'a etsoa ho tsoa hloohong ea hae hore a tle a mo buse, le ha ele maotong a hae hore a tle a mo tsamaee holimo, empa ho tsoa lehlakoreng hore ba tle ba lekane, tlaša sephaka sa hae hore a tle a sireletsoe le pela pelo ea hae hore a tle a ratoe.”¹³ Mosali o n'a se ka tlase kapa hona ho ba ka holima monna, empa o ne a bapile le eena.

¹² Charles Ellicot, ed., *Ellicot's Commentary for English Readers*. (matšoao holim'a Genese 2:22). E nkiloe hotsoa <https://biblehub.com/genesis/2-22.htm#commentary> ka Tšitoe 29, 2020.

¹³ Matthew Henry, *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*. (Matšoao holim'a Genese 2:21-25). E nkiloe ho <https://studylight.org/commentaries/eng/mhm/genesis-2.html> ka July 31, 2023.

Lenyalo le lokela ho ba kopano ea selekane.

Ka hona monna o tla siea ntat'ae le 'm'ae a khomarele mosali oa hae, 'me e tla ba nama e le 'ngoe (Genese 2:24).

Lenyalo le tiileng ha le ea itšetleha holima maikutlo a ho ratoa kamehla (maikutlo a fetoha), kapa monyaka, (le ha ele hore manyalo a phethahetseng a tlisa nyakallo), kapa boikutlo ba hore litlhoko tsohle tsaka lia fihlelloa, (leha e le hore manyalo a tiileng a tlisa boikutlo ba ho fihlelleha ha litlhoko). Melemo e hlabosang ea lenyalo ha e bake lenyalo le tiileng; empa ke *litholoana* tsa lenyalo le tiileng. Lenyalo le thehiloe holim'a motheo o kekeng oa sisinyeha oa selekane—monna a le mong le mosali a le mong, ka ho khetheha, b'a itlama, e mong ho e mong, bophelo bohle.

Lenyalo le lokela le be le ponaletso, le botšepahi, kamano ea kamohelano—"Ba ne ba hlobotse ka bobeli, monna le mosali oa hae, 'me ba ne ba sa hlajoe ke lihlong" (Genese 2:25). Hobane sebe se ne se e-so ka se silafatsa banyalani bana ba pele, lenyalo la bona le ne le sena kahlolo, leha e le lihlong, le tšabo. Testamente e ncha e ea re bolella, "Lenyalo le ke le hlomphehe ho bohle, le liphate li hloke litšila..." (BaHebheru 13:4).

Lenyalo le tiileng ha le phele moo ho se nang boitšepo, ho se tšepane, ho belaellana, tšabo, moo balekane ba senang bo'nete ba boitlamo ba e mong ho emong lenyalong. Lenyalo le tiileng le hloka tšepiso e tla fela ha feela molekane e mong a ka shoa (Baroma 7:1-2).

Boikemisetso ba Molimo ke hore lenyalo e be selekane sa bophelo bohle lipakeng tsa monna a le mong le mosali a le mong (Mattheu 19:3-6). Pauluse o ile a re balumeli ha ba tlas'a botlamuoa ha balekane ba bona ba sa lumelang a mo hlala (1 Bakorinthe 7:15), empa molumeli ha lokela hore a hlale molekane ea sa lumelang (1 Bakorinthe 7:12-14, 16). Pauluse o ngolile pele hore Molimo o boletse se tšoanang: balumeli ha ba lokele ho khetha ho hlala kapa ho arohana le balekane ba bona empa haeba ba etsa joalo, ha lokele ho nyala motho e mong (1 Bakorinthe 7:10-11, Mattheu 5:31-32, Mattheu 19:9).

Lerato la selekane ke ho fana ka uena, ho hlompha, ho khabisa leha kamano e le thata (1 Bakorinthe 13). Boitlamo bo khoehlang bo hlahisa boiteko bo bonyenyane, khaohano ea boikutlo, ho ikhula le teko.

Monna o phela lerato la selekane h'a sa tele monyaluoa oa hae leha eena a sa tsotelle kapa a sa hlomphe kapa a kula. Mosali o phela lerato la selekane h'a khetha ho hlompha le ho utloa monna oa hae, molemong oa Krete, leha monna oa hae a sa morate.

Lerato la monna le hapa tlhompho ea mosali, ka ho tšoana tlhompho ea mosali e hapa lerato la monna. 'Me ba tsoela pele ho hola!

► Ke mathata afe a hlahang ha batho ba nyalana ka khopolo ea hore ba tla fetola liqeto tsa bona hamorao ha ba sa khotsofalla lenyalo leo? Ke phetoho efe e tlišoang ke boitlamo bo phethahetseng ha motho a lumela hore lenyalo le tiile ka ho sa feleng.

Lenyalo la Bibeke Ke sebaka sa Thobalano e phethahetseng le Popo bocha

Molimo o entse thobalano e natefeleha ka botlalo ebile e na le matla a ikhethang. Ke ketso e etselitsoeng ho tlisa bonngoe `meleng, boikutlong le semoeeng. Bophelo bo botle ba thobalano ho thabisa feela le ho tlisa bonngoe, bo nontša kamano ea lenyalo. Ho ba batlang ho latela tsela ea boitšoaro ba thobalano ea Bibeke, thobalano ke mpho ea Molimo e fanoeng hore e natefise lenyalo ka botlalo.¹⁴

► Baithuti ba lokela ho bala 1 Bakorinthe 7:1-5 le BaHebheru 13:4 bakeng sa sehlopha.

Litemana tsa 1 Bakorinthe li re bolella hore sepheo se le seng sa lenyalo ke ho khotsofatsa litakatso tsa thobalano. Monna le mosali ba inehetse e mong ho e mong 'me ba lahlile tseko ea bona ea hore ke beng ba 'mele ea bona. Hona ho bolela hore motho ea nyetsoeng a ke ke a lebella ho etsa thobalano ha feela eena a khetha, empa ho arabela litakatso tsa molekane oa hae. Litemana tsena ha li bolele hore motho a ka batla khotsofalo khahlanong le thato ea molekane. Ho e-na le hoo, litemana li bolella motho ka mong ho arabela litlhoko tsa e mong.

Serapa sena se re bolella hore banyalani ba seke ba timana monyetla ona. Nako e khutšoanyane ea ho ila thobalano e tsamaeang le boitimo ba lijo e lokile. Empa karohano e telele haholo e tsoala teko ka lebaka la litakatso tse sa khotsofatsoeng. Ka nako e `ngoe banyalani ba khetha ho arohana likhoeli tse `maloa kapa ho feta hobane e mong a ea mosebetsing kapa a ilo ithuta sebakeng se hole. Pele ba etsa qeto ea mofuta oo, ba lokela ho talima hore na qeto e joalo e ka hara moralo oa Molimo. Ba kanna ba thulana le mathata ka lebaka la karohano eo e telele.

Batho ba bang ba khetha mokhoa oa bophelo o sa kenyeletseng bana empa Bibeke e ruta hore Molimo o khahlisoa ke ha batsoali ba e-na le bana ba halalelang (Malakia 2:15). Ho bohlokoa ho ela hloko hore ha se tsoala feela eo Molimo a e hlokanang empa bana ba *halalelang*. Batsoali ba bitsitsoe ke Molimo ho ruta bana ho latela Jesu.

Lenyalo la Bibeke ke la Krete

► Baithuti ba lokela ho bala 1 Petrose 3:1-7 le Baefese 5:22-33 bakeng sa sehlopha. Sehlopha se lokela ho boloka lirapa tsena li bulehile bakeng sa tlhahlobo nakong ea puisano ena.

Ho Baefese 5:30-32, Moea o halalelang o senola moelelo o tebileng oa lenyalo, o patiloeng ho fihlela Jesu a fihla. Lenyalo ke setšoantšo sa lefatše—ponahatso—kamano pakeng tsa Jesu Krete le Kereke.

Pauluse o qala mokhahlelo ona ka ho khotsofatsa balumeli ka hore ba tlale ka Moea (Baefese 5:18). Ke ka baka lena a fanang ka litaello tse latelang holim'a lenyalo.

¹⁴ "Spiritual Health and Porn Addiction," e nkiloe ho <https://thefreedomfight.org/health/porn-addiction-and-spiritual-health/> ka July 31, 2023.

Monyaluoa ea tletseng Moea o tla ikokobelletsa monyali oa hae (“hlooho”) ho Morena, ka tsela e tšoanang le eo balumeli ba ikokobelletsang Jesu ka eona (Baefese 5:24, 32; sheba hape 1 Petrose 3:1). Ena ke tsela eo a bontšang tlhomphe ho Jesu le ho monna oa hae. Mosali o lokela ho amohela boetapele ba monna oa hae le haeba monna e se molumeli. Haeba a etsa sena, ho ka etsahala hore monna oa hae ea sa pholosoang e be molumeli.

Ho bohlokoa hore mosali e mong le e mong ho hopola Morena boikokobetsong ba hae. Ke ho eena le bakeng sa hae a ikokobetsang, eseng feela bakeng sa monna oa hae. Mahlo a hae a holim’a Jesu, eo eena ka boena a se nang sekoli. Boikokobetso ba mosali ho monna oa hae ke ketso ea khumamelo ho Jesu.

Boikokobetso ba Bibe le joalo ka lerato, bo ke ke ba qobelloa. Boikokobetso ba Bibe le ke Mpho eo basali ba e fang banna e le tlhomphe ho Krete (Baefese 5:22-24). Boikokobetso nthong tsohle ke ketso ea khumamelo ho Jesu.¹⁵

Boikokobetso ba mosali ho monna oa hae ke ketso ea tlhomphe (Baefese 5:33) ho eena, e le karolo ea bophelo bo tletseng ka Moea (Baefese 5:18-21). Tlotla ena e tsoang moeeng o bonolo o thotseng ke ea bohlokoa haholo mahlong a Molimo (1 Petrose 3:4).

Monyali ea tletseng ka Moea o tla rata monyaluoa oa hae joalo ka ha Jesu a rata Kereke ea hae (Baefese 5:25). Monyali o lokela ho mo rata joalo kaha a rata ‘mele oa hae (Baefese 5:28-29). O lokela a hlalise boitelo ba ‘mele bo tletseng ka Moea joalo ka ha Jesu a bontšitse ka kereke ea hae ha a ne a nehelana ka eona. Ena ke ketso ea boinehelo ba hae ho Molimo (Baefese 5:21). Sebui se seng se e beha Ka tsela ena:

Joalo kaha Jesu a fane ka eena ho utloisoa bohloko sefapanong ho pholosa kereke, le rōna re lokela ho itela le ho jara [mosebetsi o boima le mathata], e le hore re tle re tsebe ho holisa thabo ea mosali. Ke mosebetsi oa monna ho [sebetsa ka phehello] bakeng sa tšehetso ea hae; ho fana ka litlhoko tsa hae; ho itima phomolo le boiketlo, ha ho hlokeha, e le ho mo hlokomela h’a kula; ho tsamaea ka pela hae e le ho mo sireletsa kotsing; ho mo siretse h’a le [maemong a kotsi]; ho mo utloela h’a sa thaba; ho imamarela ka eena leha a ka mo sututsa; ho rapela le eena h’a le mathateng a semoea; le ho ikemisetsa ho shoa e le ho mo pholosa. Ke hobaneng ha taba ee e ke ke ea etsahala? Ha sekepe sa bona se soahlamana ‘me ho e-na le lepolanka le le leng le ka fanang ka pholoho na a ke ke a ba le maikemisetso a ho mo beha ho lona, ‘me a bone hore o bolokehile khahlanong le likotsi tsohle tse ka mo tobang? Empa ho sana le ho hong... monna o lokela a be le boikutlo ba hore ke taba ea mantlha ea bophelo ba hae ho batla pholoho ea mosali oa hae, o lokela ho mo lokisetsa sohle se moea oa hae o ka se hlokanang...’me o lokela ho bea mohlala; ho mo hlabolla bohlabolli bo hlokehang; le ho mo nolofaletsa tsela ea pholoho. Ha monna a e-na le Moea le

¹⁵ Bakeng sa tlhahlobo e eketsehileng ea sehlooho sa boikokobetso ba Bibe le, talima Thuto ea 10 ea *Spiritual Formation*, e fumanoang ho Shepherds Global Classroom.

boitelo ba Molopolli, a ke ke a bona ho intša sehlabele e le ntho e kholo haholo ha a ka beha ka pele pholoho ea lelapa la hae.¹⁶

Monyali o lokela ho batla bohloeki ba monyaluoa oa hae, joalo kaha Jesu a hloekisitse monyaluoa oa hae, Kereke (Baefese 5:26-27).

1 Petrose 3:7 e re monna o lokela ho phela le mosali oa hae ka kutloano, ho bolelang hore o lokela ho etsa sohle se matleng a hae ho mo utloisisa. Temaneng ena mosali o bitsoa "pitsa e fokolang". Mosali o hloka tlhokomelo ho tsoa ho monna oa hae. H'a lokela feela ho mo sirelatsa kotsing ea 'mele empa hape le ho khathatseheng le khatellong ea maikutlo.

Monna o lokela ho leka matsapa oohle a ho ntlafatsa mosali oa hae: botšephehi, lerato le senang lipehelo, kutloisiso, thapelo, tlhabollo, thuto le mosa.

Ha monna a tšoare mosali oa hae ka lerato le mofuta oo, o tla lefshoa ka thabo. Pauluse o re, "Ea ratang mosali oa hae oa ithata" (Baefese 5:28). Banna ba ratang basali ba bona ka tsela ena ea ho intša sehlabelo ba tla lefshoa ka ho fetisisa ke Molimo, empa ka holimo-limo ka tlhomphe, mofuthu oa lerato le botšephehi ba mofumahali oa hae.

► **Ke lintho life tse ikhethang tseo monna a lokelang ho li etsa ho fana ka tšehetso ea semoea mosaling oa hae?**

Ho bohlokoa ho hopola hore na melao e fanoe joang litemaneng tsena. Ha ho thoe monna a sebelise matla a hae hampe holima mosali. Mosali o bolelleloa ho utloa monna oa hae, empa monna ha a bolelloe hore a mo etse hore a mo etse hore a be le kutlo. O bolelloa ho rata mosali oa hae le ho iketsa sehlabelo hore a tle a tsebe ho mo hlokomela. Ka tsela e tšoanang, ha ho thoe mosali a ipatlele ho hlokomeloa ke monna. O bolelloa hore a mo hlomphe.

Lebaka la bohlokoa ho monna ha ea lokela hore a qobelle matla a hae empa e le ho fana ka tlhokomelo ea lerato. Lebaka la bohlokoa ho mosali ha ea lokela ho ipatlela tlhokomelo empa ho hlompha monna oa hae.

Moapostola Petrose o hlokomelisa monna hore lithapelo tsa hae ha li tlo thabeloa ha fela a sa hlokomele mosali oa hae hantle. Mantsoeng a Pauluse le Petrose re ea lemoha hore monna ea sa hlokomeleng mosali oa hae joalo ka ha a lokela ha a rate Molimo joalo ka ha a tšoanela. Mosali ea sa hlomphe monna oa hae ha hlomphe Molimo joalo ka ha a tšoanela. **Boitšoarō ba rōna lenyalong bo fetola kamano ea rōna le Molimo.**

Ho Tšoarella hoa Lenyalo

Molimo o ralile lenyalo ho tia ka ho sa feleng. Lenyalong, monna le mosali ba tšepisa ho tšepahallana ha fela ka bobeli ba ntse ba phela.

¹⁶ Albert Barnes, *Barnes' Notes on the Whole Bible*. (Matšoa ho holim'a buka ea Baefese 5:25). E nkilo ho <https://studylight.org/commentaries/eng/bnb/ephesians-5.html> ka July 31, 2023.

Bibele e ngotse mantsoe a Jesu mabapi le lenyalo, a ileng a boleloa puisanong ea hae le Bafarisi.

► Moithuti o lokela ho bala Mattheu 19:3-8 bakeng sa sehlopha.

Jesu o boletse hore Molimo o reretse lenyalo ho hlola ka ho sa feleng. O boletse hore tlhalano e etselitsoe batho ba sa latelang Molimo.

Ho na le mabaka a mangata ao ka oona Molimo o thehetseng lenyalo ho hlola ka ho sa feleng, ao a mang a ona re buileng ka oona karolong e fetileng. Lebaka le leng leo ka lona lenyalo le lokelang ho hlola ka ho sa feleng ke bana. Kutlo moralong oa Molimo ka lenyalo e hlahisa tikoloho e ntle e ho eo re holisang bana. Joalo kaha batsoali ba tlotla Molimo ka kutlo melao-motheong ea hae lenyalong le lapeng la oona, batla tseba ho holisa bana ba tletseng ka khalalelo (Malakia 2:15).

Molimo o ralile bophelo ba motho ka tsela ea hore bana ba nke lilemo tse itseng ba ntse ba hola ho ba batho ba baholo. Nakong ena, bana ba boliseng ba batsoali bakeng sa tšireletso, phepo le koetliso. Hona ho fapane le liphoofolo tse fihlelang kholo ka selemo kapa tse peli. Bana ba hloka nako e ngata ho ba le semelo sa kholo. Molimo o rerile lelapa e le mokhoa oa ho holisa bana. Mathata a mangata ka har'a sechaba a tsoa tlhokahalang ea malapa a nang le batsoali ba tšepehang.

Lenyalo le hloka batho ho etsa tšepiso e itlamelang e mong ho e mong bophelo bohle. Morabe o mong le o mong o na le mekhoha le mekete e bontšang hore lenyalo ke kano ea bohlokoa. Mokete ke tsela eo ka eona monna le mosali ba lokelang ho bolela phatlalatsa hore ba nka kano ea bophelo bohle.

Mebuso e mengata e boloka li-poloko tsa manyalo. Melao ea manyalo e kenana le thuo ea setša, poloko ea bana le lefa.

Mohlala o sebelisitsoeng likanong tsa manyalo a mangata ke ana:

Ke u nka ka lenyalo u le [monna/mosali] oa ka, eo ke nang le eena 'me eo ke tla mo khomarela, ho tloha hajoale ho leba pele, monateng le bohlokong, boruing le bofutsaneng, bokulong le bophelong, ho u rata le ho u hlokomela, ho fihlela re arohanngoa ke lefu ho ea ka lipehelo tsa Molimo tse halalelang; 'me ka baka leo, ke itlama ka uena.

Boikutlo ba lerato ha bo ka ke ba lula bo le teng kamehla, lenyalo le ke ke la tšetlehoa holima maikutlo a botho a ka qholotsoang. Likano tsa lenyalo li bolela hore monna le mosali ba tšepisa ho tšepahallana ha fela bobeli bo ntse bo phela 'me tšepiso eo ha e ea itšetleha holima lipehelo life kapa life.

Ka lebaka la ho hlola ka ho sa feleng ha lenyalo, Bakreste ha ba ea lokela ho etsa lipolelo tse bontšang hore ba ikemiselitse ho khaola manyalo a bona ka baka la mathata a likamano. Motho a se ke a re, "Hoja ha kea nyalana le uena," kapa "Mohlomong ke hore re arohane." Ka nako e 'ngoe lipolelo tse joalo ke teko ea ho qobella motho e mong ho bontša hore o

tsotella lenyalo na. Motho o nahana hore e mong o tla leka ka matla ho khahlisa molekane ka lebaka la polelo e lometsang, empa taba eo ha se hangata e etsahalang. Ho e-na le hoo, e mong o itšereletsa ka hore, "Ho lokile, re kanna ra hlalana haeba u batla joalo." Joale ka bobeli ba fana ka maikutlo a hore ba ikemiselitse ho khaola lenyalo ka lebaka la litabatabelo tsa bona, 'me kamano e e-ba e mpe le ho feta.

- ▶ Ke hobaneng ha lenyalo le qala ka likano e seng polelo feela ea lerato?
- ▶ Na ho teng motho ea ka thabelang ho arolelana le rōna kamoo a keneng lenyalong hobane a shebile melemo e itseng empa a sa elelloe bohlokoa ba kano?

Lenyalo joalo ka kopanelo ea Bokreste

- ▶ Moithuti o lokela ho bala 2 Bakorinthe 6:14-18 bakeng sa sehlopha.

Litemana tsena li re bolella hore kano ea molumeli e thibelo ke ha a khomarelane haholo le baetsalibe. Joalo kaha molumeli a ke ke a tlotlisa 'moho le motho ea tlotlisang Satane, a ke ke a latela mokhoa oo oa ho phela le tseo baetsalibe ba li behileng ka sehloohong. Tlhokomeliso ena e ka sebetsa mefuteng e mengata ea likamano, ho kenyeletsa le likamano tsa kopanelo ea likhoebo.

Lenyalo ke kamano e haufi haholo ea botho. Molumeli ha lokela a leke feela le ho nahana ho nyalana ka kano le motho eo e seng molumeli (1 Bakorinthe 7:39). Molumeli ea nyalaneng le motho ea sa lumelang o tla kena mathateng le litšitising tse ngata kholisong ea bana le ho etseng liqeto tsa tsela ea bophelo.

Haeba monna le mosali e le balumeli ka bobeli empa ba e-tsoa likerekeng tse fapaneng, ba lokela ho etsa bo'nete ba hore ba lumellana ka lintho tsa bohlokoa le tsa mantlha tsa semoea. Ba lokela ho itlhophela ho ba karolo ea kereke e le 'ngoe ea lehae kamora lenyalo.

Litsela tseo ka tsona banyalani ba ka tiisang lenyalo la bona

(1) Ba lokela ho keteka moralo oa qaleho oa Molimo le ho ananela mesebetsi ea bona e ikhethang ka hara lenyalo.

Monna o lokela ho hopola hore mosali ke mpho ea hae ho tsoa ho Molimo, mothusi ea etsang hore eena a phethehe. O tlameha ho tela bophelo ba hae bakeng sa tšireletso ea mosali le bophelo ba hae bo botle semoeeng, maikutlong le 'meleng. O tlameha ho ba motlotlo ka eena hape a morate leha a sa lokelehe, ka ho lemoha hore ke molimo feela o ka fetolang se hlokang ho fetoha ho mosali. Molimo o tla tlotla kutlo le tumelo ea monna.

Mosali o lokela ho tlotla khetho ea Molimo ea hore monna ke hlooho ea hae, a 'montše thlomphe eohle ka hohle-hohle ka moo a ka etsang, hape a tlotle boetapele ba hae. O tlameha a khethe boikokobetso le thlomphe leha monna a ka etsa liphoso 'me li sa mo lokele, a rapele hore Molimo o fetole ea hlokang ho fetoha ka hare ho eena. Molimo o tla tlotla kutlo le tumelo ea mosali eo.

(2) Banyalani ba lokela ho matlafatsa lerato la `nete la semoea le la nama.

Ba tlameha ho batla ho *tsebana* ntle le tšabo, khoboso, ho tšoantšoa, tthekefetso, takatso tsa nama, kapa ho nyenyefatsoa boemong. Ba lokela ho phela ka ponahaletso le botšepahi pela Molimo le e mong ho e mong.

(3) Banyalani ba tlameha ho latela mohlala oa mohau oa Molimo ha ba sitiloe.

Nakong eo Adama le Eva ba neng ba oetse sebeng `me ba hlajoa ke lihlong le ho ikoahlaea, Molimo o ile a hlahisa matla a oona ho lopolla ho hloleha ha bona. Molimo o ile a etsa sehlabelo sa phoofolo ho etsetsa Adama le Eva seaparo ho koahela bofeela ba bona (Genese 3:21). Ketso ena ea lerato e ne e le setšoantšo sa mohau le tšepiso ea topollo ea Molimo ka Krete. Krete o re file monyetla oa ho tšoareloa le puseletso. Ka Krete banyalani ba ka boelana leratong ntle le tšoabo le ha ba sa tsoa fosa.

Phethelo

Lenyalo ke moralo oa Molimo, eseng oa motho. Kahoo re tlameha ho leba ho Molimo bakeng sa litaelo eseng ho lefatše kapa moetlo. Eena a inotsi o tseba ho etsa manyalo a rōna a tiee, a tšoarelle hape a putse. Empa re ke ke ra ba balekane beo re lokelang ho ba bona ka ntle ho Moea o Halalelang!

Bakeng sa puisano ea sehlopha

- ▶ Ke `nete efe ka lenyalo eo batho ba bangata ba bonahalang ba e lebala?
- ▶ Hlalosa melao-motheo eo kereke e lokelang ho e ruta ele ho tiisa manyalo. Ke kutloisiso efe e haellang tikolohong ea hau?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Re ea leboha ka ho re fa mpho ea bohlokoa ea lenyalo. Rea leboha ka tsela e ntle eo u le ka eona. Re thuse ho etsa boitlamo bo hlokahalang bakeng sa hore re bone lenyalo ka tsela eo u le entseng ka teng.

Re thuse ho bonahatsa lerato le tšoanang le le pakeng tsa Krete le kereke.

Re thuse ho fetela ka nq'ane ho kutloisiso ea tlholeho tlhomphanong ea rōna e mong ho e mong.

Rea leboha ka mosebetsi oa Moea o halalelang o etsang likamano tse tletseng monyaka, hoba bobebe.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 3

(1) Khetha melao-motheo e `meli e neng e le mecha ho uena thutong ena. Ngola serapa se hlalosing o mong le o mong oa eona ka mantsoe a hau.

(2) Lokisa puo e khutšoane ka se seng sa lihlooho tse thathamisitsoeng ka tlase. (moetapele oa sehlopha o tla fana ka mobebetsi ho moithuti e mong le e mong ka sehlooho se itseng.) Fana ka puo eo ka nako ea qalo ea sehlopha.

- Moralo oa Molimo ka kopano ea lenyalo
- Sepheo sa Bibehe ka lenyalo
- Mesebetsi eo Molimo o faneng ka eona ka hara lenyalo le bohlokoa ba ho tla ka Moea e le ho phetha mesebetsi eo
- Ho hlola ka ho sa feleng ha lenyalo.

(3) Haeba u e-so nyaloe, empa u na le morero o joalo bakeng sa bokamoso, ngola lirapa tse peli tsa boitlamo ba ho ba le kutlo melao-motheong ea Molimo lenyalong la hau la kamoso. Empa haeba u nyetsoe, ngola lirapa tse peli tsa boitlamo ho ba le kutlo melao-motheong ea Molimo ka lenyalo la hau.

Tlhompho ho basali

Pele u tsoelapele ka Thuto 4, sehlopha se lokela ho **ithuta le ho buisana ka Sehlomathiso A**. Ena ke puisano e khutšoanayane ka tlhompho bakeng sa basali, sehlooho se bohlokoa se amanang le lenyalo le lelapa.

Thuto ea 4

Litaba tsa Thobalano

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Hlalosa ka moo ho oa ho fetotseng tlhaho le litakatso tsa thobalano.
- (2) Hlalosa boitsebiso ba botho le hore na bo tsoalana joang le boitšoarobane ba batho.
- (3) Amohela tsela eo Bibe e talimang ka eona mabapi le thobalano ea botho le boitšoarobane manyala ka thobalano.
- (4) Fumana tokoloho sebeng le ho bona tlhoho nakong ea teko ea boitšoarobane bo bobe.
- (5) Eba le koetliso ka ho sebeletsa ba bang ba hlokanang thuso le tlhoho.

Christopher Yuan

Christopher o holetse lelapeng la ma-Asia a ma-Amerika naheng ea United States. Lilemong tsa bocha ba hae o ile a ikutloa a hoheloa ke lerato la banna ho-ena le basali. Batsoali ba hae, ba ne ba tšohile ebile ba soabisitsoe ke thahasello eena ea mor'a bona. H'a se a holile o ile a ba le letoto la likanano le banna. O ne a hopotse ho fumana lerato la 'nete le boikitlaetso empa kaofela likamano tsa hae tsa hloleha qetellong. A qalella ho kena likamanong tse manyala ka bohloaso le banna ba bangata. Ntho e 'ngoe le e 'ngoe ea fetoha nakong eo 'm'e oa hae a neng a fetoha molumeli 'me a 'montša lerato le kananelo eo a neng a so ka a e fumana pele. A qala ho lemoha hore chebahalo ea hae ea pele ke motho eo e leng setšoantšo sa Molimo. Eaba oa baka 'me a nehelana ka sohle se bophelong ba hae ho Molimo. A fumana kholiseho le sepheo kamong ea hae le Molimo.

Semelo sa botho sa ho oa le litakatso tsa sebe

Ha Molimo o ne o bopa Adama le Eva o ba entse ba phethahetse ka hohle, ba sena sekoli leha ele khaello (Genese 1:31). Limelo tsa bona li ne li labalabela feela se lokileng le se molemo. Likelello le 'mele ea bona li ne li sebetsa ka ho phethahala. Eaba Adama o khetha ho se be le kutlo molaong oa Molimo. Nakong eo a etsang joalo, semelo sa motho sa tlhaho sa bola (Baroma 8:20-23). 'Mele le likamano tsa batho li ile tsa fetoha. Le eena motho ea neng a shahlile a le bohlale, o fetotsoe ke litlamorao tsa sebe. Sebe sa senya se neng se phethehile ka ho sa feleng. Ha ho le e 'ngoe ea tse Bopiloeng e tla folisoa ka botlalo ho fihlela Krete a khutla (1 Bakorinthe 15).

Ka tšenyong e seng e entsoe semelong sa rōna sa tlhaho le 'meleng ea rōna, ha rea lokela ho lebella hore litaba-tabelo tsa rōna tsa 'mele tsa tlhaho li tla lula li lokile 'me li lekane kamehla. Taba ea 'nete ke hore tse ngata tsa litaba-tabelo tsa rōna ha li lekane. Joale batho

ka tlhaho ba labelabela se fosahetseng. Jesu o lemohile boetsalibe ba tlhaho ba batho o oa etsa lethathamo la mefuta eohle ea libe e tsoang pelong (Mareka 7:21-22).

Thutong ena re buoa ka litaba tsa thobalano. Ka hara litakatso tsohle tsa batho, litakatso tsa thobalano li matla ka ho fetisisa.

Litakatso tse fosahetseng tsa thobalano li na le ho bonahala eka ke ntho e tloaelehileng ho motho ea li utloang. A ka nahana hore ha lokela ho tšoha phoso ka ho phethahatsa takatso tseo tsa hae. Leha hole joalo, motho ka mong o lokela ho laola litakatso tsa hae tsa tlhaho a tle a etse ho lokileng. Motho a ka ba le takatso ea tlhaho ea ho buoa leshano kapa ho utsoa kapa ho ba hlaha, botsoa, kapa ho hloka mamello. Ha se boikhetlo ba motho ho hlahela bohloking empa batho ba molato ha ba latela takatso ea tlhaho 'me ba etsa sebe.

Ka nako e 'ngoe tlhekefetso ea bana kapa maemo a mang a tikoloho a etsa hore motho a sokolisoe ke boikutlo ba botabana kapa takatso tse ling tse fosahetseng. Leha ho le joalo, litakatso tse fosahetseng tsa thobalano ha lia lokela ho nkoa li fapane le litakatso tse ling tsa sebe. Motho o hloka Mohau o tšoanang bakeng sa ho lokoloha le ho hloekisoa ke Molimo ho sa tsotellehe mofuta oa sebe.

Taba ea hore takatso tse fosahetseng li bonahala li tloaelehile ho batho ba bang ha e ea lokela ho bonahala e makatsa. Sebe ka kakaretso se bonahala se tloaelehile ho motho ea nang le takatso ea sona.

Re bana ba khalefo ka tlhaho (Baefese 2:3). Hoo ho bolela hore ka tlhaho re baetsalibe 'me re ikisa kahlong ka ho etsa sebe seo e leng tlhaho ea rōna. Taba ea hore motho o tsoetsoe a e-na le bofokoli bo itseng ba sebe ha e bolele hore o lokela ho latela sebe seo leha eba se bonahla se tloaelehile ho eena.

► Hobaneng re sa lokela ho latela litakatso tsa rōna tsa tlhaho?

Bibele e re bolella hore ho fetoha ba tšoanang le Krete (Baroma 8:29). Re lokela ho apara Morena Jesu Krete. Litakatso tsa rōna tsa nama ha lia lokela ho fetoha mokhoa oa bophelo. Ho-ena le hoo, re lokela ho nehelana ka litakatso tse fosahetseng ho matla a Molimo (Baroma 13:14).

► Ho shebahala joang ho nehelana ka litakatso tse fosahetseng bolaoling ba Molimo?

Litakatso tsa hau tsa thobalano li lokela ho kokobetsoa tlasa sepheo sa hau sa mantlha, ho isa khanya ho Molimo ka ho bonahatsa Setšoantšo sa oona. Bophelo bo latetseng Krete ke bophelo bo tsitsitseng setšoantšong sa Molimo seo u nang le sona.

Boitsebahatso ba motho

Kutloisiso e nepahetseng ea boitsebahatso ba motho

Batho ba bangata ka phoso ba lumela hore semelo sa botho se ka tšepeloa ho ba isa tseleng ea ho loka. Ho bonahala e le ntho e utloisisehang ho bona hore litakatso tse hlahang semelong sa bona li lokela ho khotsofatsoa. Ha ba eelloe hore semelo sa bona sa tlhaho se

ke ke sa tšeptjoa hobane se sentsoe ke sebe. Litakatso tsa tlhaho tsa motho li ke ke tsa mo lebisa khotsofalong hobane se sentsoe ke sebe. Litakatso tsa tlhaho tsa motho li ke ke tsa mo khotsofatsa hobane takatso tsa hae li ferekane. Hape takatso tsa motho tsa tlhaho ntle le Molimo ha li ise motho nthong e nepahetseng.

Batho ba lumela hore ba lokela ho latela litakatso le boikutlo ba bona ba tlhaho ho bopa sepheo sa bona sa bophelo. Ba lumela hore ho bohlokoa ho ba le boitsebahatso ba botho bo sa hlalosoeng kapa ho etsetsoa moeli ke bolaoli bofe kapa bofe kapa litebello tsa boitsoaro. Ba hopola hore motho ka mong o lokela ho ikhethela se nepahetseng le ho ba le boleng bakeng sa hae, ba tšepa limelo tsa bona tsa tlhaho ho ba tataisetsa tseleng e nepahetseng. Ha ba rate ho laeloa kapa melao e behelang boitšoaro ba bona meeli. Semelo sa tlhaho sa motho se bolileng se fetoha boemo ba tsela ea boitšoaro sebakeng sa Lentsoe la Molimo.

Ka hobane thobalano ke karolo e matla ea semelo sa tlhaho, batho ba bangata ba nka hore litakatso bona tsa thobalano ke eona ntho ea mantlha e ba fang boitsebahatso. Ba hopola hore ba tlameha ho latela litakatso tsa bona tsa thobalano e le hore e be batho ba ho tiea. Batho ba nahana hore thobalano ha se feela seo ba se **batlang** kapa seo ba se **etsang**, empa seo **ba leng** sona. Ba e etsa boitsebiso ba bona.

Kahlanong le monahano oa bona, **Bibele e re bolella hore re bopiloe ka setšoantšo sa Molimo se raletsoeng sepheo sa kamano ea ona le Molimo. Hona ke boitsebiso ba rōna ba 'nete joalo ka batho.**

Ha ho letho bophelong ba rōna le ka re fang boitsebiso ba 'nete bo feletseng. Mekhoa ea ho phela ha rōna lefats'eng ke feela maemo ao re leng ho ona hona joale. Maemo h'a re etse seo re leng sona. Boitšoaro ba rōna, boemo sechabeng kapa moruo oa rōna ha se **boitsebiso** ba rōna, empa ke **maemo** a rōna. Motho e ka ba ngaka kapa ea thabisang batho kapa moetapele oa sechaba, empa motho eo kapa moetapele oa sechaba, empa motho eo mahlong a Molimo ke sebopuo sa hae se nang le setšoantšo sa molemo 'me boitsebiso boo ke bona ba bohlokoa.

Thobalano ea rōna ke karolo ea bohlokoa haholo ea boemo ba rōna rōna. Re na le litabatabelo tsa thobalano, litakatso le lipherekano. Empa ntho tseo ha se boitsebiso ba rōna; ke karolo ea boemo ba rona.

Re tsoetsoe le semelo sa sebe hobane sebe sa Adama se arotse moloko oohle oa batho le Molimo (Baroma 5:18). Empa le bona boetsalibe ba rōna ha se boitsebiso ba rōna; ke boemo, 'me bo ka fetoloe ke mohau le matla a Molimo (Baroma 5:19).

► Phapang ke efe pakeng tsa boitsebiso ba motho le boemo ba hae?

Boitsebiso ba botho le mokhoa oa motho oa boitšoaro

Boitsebiso bo molemo hobane motho o tšetleha mokhoa oa hae oa boitšoaro holima boitsebiso ba hae. Mekhoa ea boitšoaro ke melao-motheo e bontšang hore na boitšoaro bo

itseng bo nepahetse kapa bo fosahetse. Haeba motho a nahana hore thobalano ea hae ke boitsebiso ba hae, joale o tla nahana hore ke nepo ho latela litakatso tsa hae tsa thobalano.

Ka nako e `ngoe motho a ka re, "Ke tsoetsoe ke le tjena; ke tlholeho ho nna ho etsa tjena; ka hoo, ho `na ha se phoso." Empa Bibe e re ruta hore kaofela re tsoaletsoe semelong sa sebe (Baroma 5:12, Baefese 2:3). Ha ho oa nepahala ho rōna hore re latele semelo sa rōna sa sebe hoba se bonahala e le tlholeho ho rōna.

Semelo sa rōna sa sebe ha se seo re leng sona. Semelo sa rōna sa sebe ke boemo ba rōna. Thobalano ea rōna ha se boitsebahatso ba rōna. Ho e-na le hoo, libopuo tse entsoeng ka Setšoantšo sa Molimo ke bona boitsebiso ba rōna. Haeba re ananela `nete ena re eelloa hore Molimo o khetha se lokileng le se sa lokang le hore re ikarabella ho eena. Boitsebiso ba rōna bo re thusa ho utloisisa boemo bo nepahetseng bo halalelang.

► Kutloisiso ea motho ea boitsebiso ba hae e ka fetoha mokhoa oa boitšoaro ba hae joang?

Kutloisiso e nepahetseng ea botona le botšehali

Re na le tsebo ea hore batho batho le liphoofole tse ngata li arotsoe ka botona le botšehali. Re ka boela ra nahana Molimo ke monna kapa mosali, empa hoo e kaba phoso. Molimo ke motho ea nang le tlholeho e ka holimo ho botona kapa botšehali., o bile teng le pele botona le botšehali li e-ba teng. Ka bobeli, libopeho tsena tsa batho li hlaha setšoantšong sa Molimo (Genese 1:27). Ka bobeli botona le botšehali ke ponahatso ea setšoantšo sa Molimo.

Setšoantšo sa Molimo ha se feela ntho e kenyelelitsoeng ho ba karolo ea bophelo ba motho. Setšoantšo sa Molimo ha se feela libopeho tse itseng tse fanoeng ho rōna joalo ka tsebo ea ho rata, kananelo ea botle le kutloisiso ea botle le bobele. Tlholeho ea motho kaofela ke ponahatso ea Setšoantšo sa Molimo. Ha ho letho ntle ho Setšoantšo sa Molimo ho ka talingoang e le seo re leng sona. Pele ho tsohle re libopuo feela tse entsoeng ka setšoantsó sa Molimo. Ha ho boemo bofe kapa bofe ba botho bo lokelang ho lumelloa ho ba qalo ea boitsebiso ba rōna kapa motheo oa boitšoaro ba rōna.

Khetho ea Molimo ka botona kapa botséhali ba motho ka mong ke karolo ea moralo oa hae oa hore na motho eo o tla bonahatsa Setšoantšo sa Molimo joang. Batho ba bang ba sitoa ho amohela semelo sa bong seo Molimo o ba fileng sona. Ba bile ba leka ho phela joalo ka motho oa bong bo fapaneng le ba hae. Batho ba bang ba leka leho fetola `mele ea bona ka ho seoa ke lingaka. Hona ke tšenyō e kotsi popong ea Molimo hobane ruri motho a ke ke a fetola bong ka ho fetola `mele oa hae. Motho ka mong o motona kapa o motšehali bophelo bohle ba hae– eseng feela `meleng. Molimo o batla re motlotlise le ho bontša Setšoantšo sa hae botoneng le botšehaling boo a bo fileng e mong le emong oa rōna.

Tekanyetso ea Molimo bakeng sa Boits'oaro bo Nepahetseng

► Moithuti o lokela ho bala BaHebheru 13:4 bakeng sa sehlopha.

Temana ena e re bolella hore lenyalo le lokela ho hlompheha haholo. Sebe sa thobalano ke tlhompollo ho lenyalo. Molimo o tla ahlola manyala a thobalano.

► Moithuti o lokela ho bala 1 Bakorinthe 6:18 bakeng sa sehlopha.

Libe tsa thobalano li kenyeletsa menahano ka takatso ea thobalano, bofebe, ho boka, thobalano ea bana ba motho, peto, tlhekefetso ea ngoana ka motabo, Liketso tsa bosodoma, le lits'oants'o tsa bootsoa.

- **Menahano ka takatso ea thobalano:** ho nahana ka boikhethelo ketso ea thobalano le motho eo eseng molekane oa hau.
- **Bofebe:** thobalano lipakeng tsa batho ba sa nyalanang.
- **Ho boka:** thobalano ea motho ea seng a nyetse ho eo eseng molekane oa hae.
- **Thobalano ka motabo:** Thobalano le mong ka uena ea haufi eo e seng molekane oa hao.
- **Peto:** Tlhekefetso ea thobalano, ho qobella motho ho etsa thobalano khahlanong le thato ea hae.
- **Tlhekefetso ea ngoana ka motabo:** ketso ea thobalano le motho ea e-song ho be moholo ho lekanang ho ka etsa qeto eo kapa ho laola litakatso tsa thobalano.
- **Liketso tsa bosodoma:** Thobalano pakeng tsa batho ba bong bo tšoanang.
- **Litšoantšo tsa bootsoa:** Ho ngola, litšoantšo le livideo tse etselitsoeng ho baka maikutlo a thobalano ka ho bontša bofeela kapa thobalano.

Kaofela tsena ke ho thunthetsa likamano tsa lenyalo.

Hopola—tlala e `ngoe le e `ngoe e re khalisang `meleng ke ho nka monyetla ka bohloki boo ka nepo bo ka fihleloang ke Molimo. Pehelo e le `ngoe e halalelang ea thobalano ke ea lenyalo. Thobalano ea bosholu... ke monate oa hang feela empa hoo ho jala chefu takotsong ea semoea ho fihlela re lakatsa se tlo re bolaea qetelong. Thobalano ea ho ikutsoa ha ho letho leo e tlo le etsa haese ho timetsa thahasello ea ntho tsa khalalelo, ho loka le boteng ba Molimo bophelong ba rōna.

Lirapeng tse ngata, Diproverbia e hlokomelisa ka hore ho hlepha boitšoarong ba thobalano ho senya bophelo ba motho `me ho isa lefung (Diproverbia 2:16-19 le Diproverbia 6:24-29, 32-33 e le mohlala).¹⁷

Robertson McQuilkin o ngotse hore

[Sepheo sa Molimo ka thobalano ea botho] se sentsoe mehopolong hantle feela joalo ka ha ho ne ho ka etsahala ketso ka bo-eona. Ha a ka a bopa e motona le e motšehali feela; o ba bopile e mong `bakeng sa e mong ka tlamahano ea le rato la ka ho sa feleng, tlamahano e sa feleng ea lenyalo, bonngoe bo seheletsoeng holim'a semelo

¹⁷ Gary Thomas, Sacred Marriage (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2000), 210.

sa hae. Ho phethahatsa sepheo sena se holimo, kamano ea lerato e lokela hoba e ikhethang le boikitlaetso e be bo hlolang ka ho sa feleng ho seng joalo, ha se bonngoe. Botšephehi haholo-holo ke ntho ea kelello. Lerato le ikhethang, boitlamo bo sa feleng, le ho tšepana hoa ba babeli ho senyeha pele ka kelellong.¹⁸

► Baithuti ba lokela ho bala 1 Bakorinthe 6:9-11, 15-20 le Mattheu 5:27-30 bakeng sa sehlopha.

Sechaba se seng le se seng se na le maikutlo a setso mabapi le likamano pakeng tsa banna le basali. Maikutlo ana a setso a na le litekanyetso tse tlase ho feta litekanyetso tsa boitšoaro ba Bibe. Litso tse ngata li na le melao e hlokafeela bakeng sa ho boloka sechaba se hlophisehileng. Ba lumella sebe sa thobalano ha feela se laoleha hantle hore se seke sa ba hlahisa hampe. Boemo ba Bibe ba boitšoaro bo fapane.

Ka masoabi, likereke tse ling li latela boitšoaro ba setso sa tsona ho e-na le boitšoaro ba Bibe. Ba ahlola batho bao sebe sa bona se leng pepeneneng le ho ba bohlasoa empa hape ba ananela sebe se tšoanang ha se etsoa ke batho ba tsebang ho se pata kapa ho laola litlamorao tsa sona.

Litemana tsena li re bolella hore batho ba etsang libe tsena ha se balumeli 'me ba keke ba kena leholimong. Ba bang ba balumeli ba Bakorinthe ba ne ba entse libe tsena nakong e fetileng empa ba pholositoe.

Thuto efe kapa efe e tlohelang libe tsena ho motho ea ipolelang hore ke molumeli ke thuto ea bohata. Ha motho a ipolela hore ke molateli oa Krete empa a etsa sebe sa thobalano kereke e laeloa ke mangolo ho mo tlosa kerekeng le ho se mo nke e le molumeli (1 Bakorinthe 5:11-13).

Baetapele ba kereke ba lokela ho bea mohlala o motle oa boitšoaro. Ha kereke e lumella baetapele ba khumamelo ho tena ka tsela e bofatše kapa ho tantsa ka tsela ea lefatše kahara kereke ba fana ka maikutlo a hore litakatso tse fosahetseng tsa thobalano li nepahetse. Ba fana ka maikutlo a hore sebe sa thobalano se tloaelehile.

Mekhoa ea ho apara ea sechaba e ka 'na ea fana ka maikutlo a hore motho ha a apare hantle ntle le ho pepeseha' meleng ho baka khoheli ea thobalano. Ka linako tse ling litho tsa kereke li oela phosong ena, haholo-holo liketsahalang tse khethehileng. Ba nahana hore ha ba ea apara hantle ntle le ho latela mokhoa oa ho apara oa sechaba sa bona. Kereke e tlameha ho ruta hore hoo ho fosahetse molumeli ha a lokela ho bakela ba bang litakatso tse fosahetseng. 1 Timothea 2:9-10 e re bolella hore balumeli ba lokela ho tena le ho etsa ka tsela eo motho e mong le e mong ea mo talimang a bone hore o phela ka hloko bophelo ba bohloeki 'me ha a ikemisetsa ho etsa sebe kapa ho isa ba bang tekong.

¹⁸ Robertson McQuilkin, *An Introduction to Biblical Ethics*, 2nd ed. (Wheaton, IL: Tyndale House Publishers, Inc., 1995), 216.

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro ke ho ngola, litšoantšo, kapa "livideo" tse etselitsoeng ho baka maikutlo a thobalano ka ho bontša bofeela kapa thobalano.

Marang-rang a etsa hore litšoantšo tsa bootsoa li fumanehe habonolo lefatšeng ka bophara. Baruti ba bangata ba baholo le baeta-pele ha baa ka ba tobana le liteko tse tšoanang hobane marang-rang a ne a le sieo ha ba sa le banyenyane. Ba ka 'na ba se utloisise hantle hore na moloko o mocha o tobane le eng. Empa batho ba tlameha ho rutoa ho sebelisa melao-motheo ea Bibe le likhethong tsa boithabiso.

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li fosahetse hobane li etselitsoe ho etsa hore motho a nahane ka Diketso tsa bohloka, bofebe le mefuta e mengata ea boitšoaro bo hlephileng ba thobalano. E khahleha ho motho ea nang le litakatso tsa boetsalibe. Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li mema le ho nolofalletsa motho ho kopanela Diketsong tsa boitšoaro bo bobele tseo Molimo a li nyatsang. Jesu o ile a re ho khetha ho inahanela lintho tsena ke sebe. (Mattheu 5:28).

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro le tsona li fosahetse hobane li nyenyefatsa batho le likamano li theolela thobalano boemong ba ketso ea boikhohomoso feela. Li etsa batho eka ke lisebelisoa feela tsa boinyakalatso ba batho ho ena le ho bona boleng ba Setšoantšo sa Molimo ho bona se reretsoeng likamano tse phelang.

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li fetola motho lekhoba. Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro joaloka sebe se seng le se seng li fetola motho lekhoba. (Johanne 8:24, 2 Petrose 2:19). Motho ea sebelisang litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro o utloa bohloki bo matla bakeng sa tsona. A ka se ipone a phela ka ntle ho tsona ho ka shebahala eka ho eena bophelo bo feela le ho hloka monate ntle le menahano eo a e fumanang ho tsona. Joalo ka bokhoba bo bong le bo bong, takatso e ea ja, 'me mosebelisi o qala ho tela lintho tse ntle bophelong ba hae.

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li tsoella pele. Mosebelisi o hloka lintho tseo haholo li hlakileng le tse sothehileng. O tla qala ho thabela mehopollo e ka beng e ile ea mo nyontšetsa le ho mo tšosa pele.

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li senya mosebelisi. Mosebelise o sitoa ho tiisetša le ho thabela kamano ea lerato. Litakatso tsa hae e ba tseo e seng tsa tlholeho tse sa khotsofaleng. O hloka kutloelo bohloko tlhekefetsong ea ba bang 'me a thabile hore ba utloe bohloko molemong oa boinyakalatso ba hae.

"Satane o batla ho utsoa, ho hlaba le ho timetsa (Johanne 10:10) khotsofalo ea hau ea thobalano le Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro ke sesebelisoa sa hae sa boikhethelo. Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li tšepisa motho khotsofalo ea thobalano empa hantle li tlosa bokhoni ba rōna ho e thabela ntho ea 'nete."

- The Freedom Fight

Litlamorao tsa Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro

Ho nahana Diketso tsa litlamorao tsa litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro ho na le litlamorao likelellong le `meleng ea babohi joaloka ha ekare ba ne ba nkile karolo ka sebele.

Litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li hlahisa maemo a sa utloahaleng a etsang hore kelello e be le likarabo tse matla tsa menyaka ho feta kamoo e neng e ka ba le tsona likamanong life kapa life tsa tlhaho tsa thobalano.¹⁹ Kelello e khomarela monyaka ona oa boemo bo holimo-limo boo e seng ba tlholeho ka baka la sena kelello e lula e batla litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro tsa boemo bo phahameng tse litsila haholo hore `mohi a lule a nyakaletse. Liphetohe tsa maro a kelello li ka qetella li bakile hore `mele oa motho o sitoe ho nyakallatsoa ke thobalano e tloaelehileng ea `nete bophelong. Karolo ea boko e etsang hore re etse liqeto ea senyeha le eona ka baka la boteng bo bongata ba lero.

Molimo o ralile ketso ea thobalano e le ntho e tlamahanyang likamano. Lero le tsoang bokong nakong ea thobalano le tlamahanya maikutlo a baetsi `moho e mong ho e mong ho tiisa kamano ea bona. Ena ke mpho e tsotegang lenyalong. Le ha ho le joalo ho boha litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro ho tlamahanya `mohi le tsona.

Molato le lihlong tsa tšebeliso ea litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro li arola batho, li ba thibela ho khona ho hokahana le batho ba bang likamanong tse phetseng hantle. E boetse e senya tšepo ka hara kamano ea lenyalo.

Tsebeliso ea litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro e ka isa khatellong ea maikutlo ho `mohi.

Pono e hlahisoang ke litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro ka nako e `ngoe e ka lebisa ntoeng le tlikefetsong kahara likamano tsa `nete tsa thobalano.

Baruti le batsoali ba lokela ho laea bacha ka likotsi tsa litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro. Batsoali ha b'a lokela ho fana ka tšebeliso e se nang moeli ea marangrang ho bana hobane ba hloka kholo ea ho hanela teko. Mang le mang ea sokolisoang ke teko ea ho sebelisa litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro o lokela hore khafetsa a lule a fana ka tleleho ea tlhoho le ho hloleha ho motho ea tšepelang hape ea tletseng khalalelo. Ho hloeloa hangata ke molumeli ea holileng ho ka thusa motho ea sokolang ho boloka boitlamo ba hae bo hloekile e be o ba le tsoelo-pele tlholong.

► Ke ketso life tseo o ka li fang batho ho ba thusa ho ba sireletsa khahlanong le ho lemalla litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro? Kereke e ka thusa joang?

¹⁹ Litaba tsohle tse ka hara serapa see le tse `ne tse hlahlamang li nkiloe ho <https://thefreedomfight.org>. Sesebelisoa se khothaletsoang sa Bibile bakeng sa ba batlang tokoloho litlamong tsa tsa tšebeliso ea mapona-pona.

Tlhekefetso ea bana/ peto

Ho hlekefetsoa ha bana ke ho kopanela liphate le ngoana. Ke khopamiso ea thobalano. E khopo ka mabaka a mangata, ho kenyelletsa:

- E hanana le maikemisetso a matle a Molimo bakeng sa thobalano ka hara lenyalo la selekane (BaHebheru 13:4).
- E utsoa bongoana ba hae – ngoana o se a tseba lintho tseo a sa tšoanelang ho li tseba.
- E utsoetsa ngoana boroetsana ba hae (I BaThesalonika 4:3-7).
- E fana ka boikutlo boo e seng ba 'nete ka ho ba molato; ngoana o ba ketsong e fosahetseng empa h'a tsebe kapa ho lumelloa ho etsa khetho ea 'nete.
- E baka hore ngoana a etse qeto ea thobalano eo a senang tsebo e lekaneng ho ka e etsa.
- E etsa hore bana ba be boemong boo baka etsang boitšoaro bo fosahetseng ka moso hobane ba ikutloa ba le litsila kapa ba sena thuso (Mattheu 18:6).
- E eketsa moleko oa hore ngoana a kopanele Diketsong tse sothehileng kapa tse hlekefetsang nakong e tlang.
- E hlekefetsa ba tsietsing ba ke keng ba itšereletsa.
- E ntša kotsi motho e mong ea bopiloeng ka Setšoantšo sa Molimo ea nang le boleng bo phethehileng (Genese 1:27).

Tlhekefetso ea bana ka nako e 'ngoe e etsahala ka hara malapa le hara metsoalle. E kanna ea seke ea belaelloa hobane litho tsa lelapa le metsoalle li ea tšeptjoa 'me ngoana o tšaba ho bolella mang kapa mang ka se etsahetseng.

Peto e qobella motho (ebang ke ngoana kapa motho e moholo) ho etsa thobalano ntle le tumello ea hae. Peto e mpe ka mabaka a mangata a tšoanang le a hore ho hlekefetsa bana ke bobbe (Deuteronoma 22:25-27).

Mofuta o mong oa thobalano ke ho koetloa Ka thekisetso ea batho. Lefatše ka bophara, bana le bacha ba koetloa ke batho bao ba sa ba tsebeng kapa ho rekisoa ke litho tsa malapa ebe ba sebelisoa e le liotsoa kapa ho etsa lits'oants'o tsa bootsoa. Malapa a futsanehileng a sitoa ho sireletsa bana ba ona khoebong ena e lits'ila hobane ba le tsieting ea chelete. E mong o etsa phaello empa bana ha ba lematsoe feela 'meleng empa ba senyeha hampe kelellong le boikutlong. Hona ke khatello ea boetsalibe ho mafutsana le ba senang mang oe eo Molimo o tlang ho e ahlola (Diproverbia 14:31).

Libe tsena tse khahlanong le bana li roba Molimo pelo (Mattheu 18:10-14, Dipesaleme 146:7-9). Ba etsang libe tsena, ba ke ke ba phonyoha kahlolo (I BaThesalonika 4:6, Ezekiele 7:8-9). Balumeli ba lokela ho aba lerato le kutloelo bohloko ea pelo ea Molimo 'me ba

sebeletse ho sireletsa, ho pholosa le ho folisa ba entsoeng makhoba (Diproverbia 24:11-12, Jobo 29:12-16, Dipesaleme 72:12-14).

Ntloabe

Ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ke ho li susumetsa bakeng sa ho ithabisa kapa ho imolla tsitsipano ea thobalano.

Bibele ha e tšoele ka kotloloho taba ena ka mathe ka bo eona e le mpe. Leha hole joalo, ntloabe e ka isa mohopolong oa takatso ea thobalano, tšebeliso ea litšoantšo tse manyala tse hlephisang boitšoaro, le bohloa, tseo kaofela e leng sebe (Mattheu 5:27-28, Mattheu 15:19-20).

Ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotosofatsa ha se bohloa hobane ho etsa motho lekhoa: Khafetsa o ho etsang, ke khafetsa o tlang ho ikutloa o tlameha ho etsa ka mehla le ka mehla.

Ka linako tse ling ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotosofatsa ho supa taba e tebileng haholoanyane, e kang mathata a maikutlo kapa a kamano, kapa tlekefetso ea nakong e fetileng ea likamano tsa botona le botšehali.

► Baithuti ba lokela ho bala 1 Bakorinthe 6:12-13, 18-20 le I BaThesalonika 4:1-8 bakeng sa sehlopha.

Molimo o ralile bonngoe ba `mele lenyalong ho thusa ho kopanya monna le mosali boikutlong le semoeeng (1 Bakorinthe 6:16-20, Malakia 2:15).

Ba bangata... ba nka hore ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotosofatsa ho ka ba thusa ho sebetsana le ho ba masoha ho fihlela ba nyalana. Leha ho le joalo, ba hlōleha ho hlokomela hore ha mokhoa ona o tloaeleha, o ka `na oa tsietsing botle le kamano e haufi-ufi ea likamano tsa botona le botšehali tsa lenyalo nakong e tlang.

Ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotosofatsa ho fana ka tsebo e fosang sepheo sa bohlokoa sa thobalano, ho kopanngoa ha ba babeli ho fetoha nama e le `ngoe `meleng le moeeng... Ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotosofatsa ha hoa lokela ho sebelisoa e le ho nkelang sebaka ketso ea thobalano e tloaelehileng hape e phetseng hantle ka hara lenyalo.²⁰

Motho ea sa nyalang o lokela ho etsang hae ba ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotosofatsa e le bothata bophelong ba hae? Leha eba motho a etsa feela ntloabe bakeng sa ho tlosa takatso ea thobalano, ho ntse ho le bohlokoa ho e haneloa ka baka la liteko tse teng le hore ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotosofatsa ha ho fihlelle sepheo sa Molimo ka thobalano.

²⁰ Dr. Tim Clinton and Dr. Diane Langberg, *The Quick-Reference Guide to Counseling Women*, (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2011), 185.

Haeba ho na le mofuta ofe kapa ofe oa boitšoarō bo bobē bophelong ba bona, ba tlameha ho ipolela le ho lahla sebe seo. Hangata ba lokela ho fana ka tlaleho ea tlhōlo le ho hlōleha ho moeletsi ea hōlileng ea tšabang Molimo ea tla ba rapella le ho ba eletsā.

Haeba ho pholla litho tsa botona kapa botšehali ho li khotsofatsa e le litlamorao tsa mathata a maikutlo kapa a kamano kapa tlhekefetso ea nakong e fetileng ea thobalano, ho fumana tlhabollo ho tsoa ho moeletsi oa Mokreste ea hloahloa ho loketse.

Seo Bibe le se Buang ka Ketsahalo ea Bosodoma

Molimo o thehile lenyalo hoba kamano ea boitlamo ea bophelo bohle pakeng tsa monna le mosali. Molimo o ile a bona hoba Adama o hloka mothusi (Genese 2:18). Lentsoe mothusi le bolela motho ea sebetsang le e mong, e le mothusi ka ho thusa ka litsela tse fapaneng tse molemo. Molimo o bopile mosali e seng monna e mong hoba Mothusi oa Adama (Genese 2:22). Qetello ea pale ea pōpo e fana ka molao-motheo o akaretsang oa lenyalo bakeng sa batho bohle – lenyalong, monna le mosali ba fetoha ntho e le 'ngoe ka tsela e ikhethang (Genese 2:24).

Jesu o ile a bua ka moralo oa lenyalo oa Molimo' (Mattheu 19:4-6). O ile a bua ka temana ea Genese 'me a bolela hore monna le mosali ba kopana ho ba motho ea nang le kamano e ikhethang, e sa feleng.

Moapostola Paulosi o entse lipolelo tse ngata ka lenyalo. O itse lenyalo ke tšoantšiso e re rutang ka kamano pakeng tsa Krete le kereke (Baefese 5:22-33). Serapeng sohle sa Baefese, o entse lipolelo ka kamano pakeng tsa banna le basali ba bona. O qotsitse lipolelo ho tsoa ho Genese le Mattheu mabapi le likamano tse ikhethang pakeng tsa monna le mosali oa hae (Baefese 5:31). Ho hlakile ho tsoa serapeng sena hore lenyalo ke kamano pakeng tsa monna le mosali.

Buka ea Levitike e fana ka tšebeliso e qaqileng ea molao oa Molimo ho Iseraele. E bolela hore hore monna a robale le monna e mong joalo ka mosali ke manyala (Levitike 18:22). Kotlo ea Diketso tsa bosodoma e ne e le lefu ho barupeluoā ka bobeli, hobane ka bobeli ba entse manyala (Levitike 20:13).

Ka nako e'ngoe batho ba re Levitike ha e sebetse bathong ba bophelo ba joale. Ke 'nete hore tse ling tsa litaello ho Levitike li ne li e-na le bohlokoa ba mekete. Leha ho le joalo, litaello ka ho Levitike 18-20 lithibela manyala a mang a thobalana, joalo ka thobalano le baamani 'moho, thobalano le liphoofo, le botekatse ba morali. Litaello tse ling ka hara khaolo ena li thibela ho etsa sehlabelo ka ngoana, ho utsoa, ho khumamela litšoantšo, ho etsa setholo hampe kapa lifofu, ho tlatlapa mofutsana, le ho etsa hampe mofetta-ka tsela kapa mojaki ha e-no, le hoba le sekala sa bohata. Ho hlakile hore litaello tsena ke tšebetso ea sekala sa Molimo bakeng sa boitsoaro le toka e sebetsang bathong bohle, libakeng tsohle ka nako tsohle.

► Moithuti o lokela ho bala Baroma 1:18-32 bakeng sa sehlopha.

Serapa sena se qala ka polelo ea hore kahlolo ea Molimo e tlela bohle bao ka boomo ba etsang borabele khahlanong le Moliomo. Serapa se bolela hore ka mora hore batho ba lahle tsebo ea Molimo o 'notsi oa 'nete, 'Mopi, ba fetohile bakhumameli ba litšoantšo ba rapelang lintho tse ipopetsoeng. Ho hana ha bona 'nete ho ile ha lebisa sebeng sa likamano tsa botona le botšehali, esita le ho isa bohōleng ba Diketso tsa bosodoma. Temana ena e bolela hore thobalano pakeng tsa batho ba bong bo tšoanang e khahlanong le seo e leng sa tlhaho. Batho ba bang ba boletse hore temana ena e bua ka peto ea batho ba ratanang le batho ba bong bo tšoanang, empa temana ena e re batho hammoho ba entse phoso 'me ba fumana kahlolo bakeng sa eona, kahoo e bua ka mosebetsi oa boithaopo hammoho. Serapa sena se tsoela pele ho thathamisa mefuta e mengata ea sebe 'me se hlalosa boikutlo ba ho fetohela Molimo.

Moapostola Pauluse o thathamisitse Diketso tsa bosodoma le libe tse ling tseo Molimo a li nyatsang (1 Bakorinthe 6:9-10, 1 Timothea 1:9-10).

Maikarabello a Kereke

Likereke tse ling li 'nile tsa sokola ho fumana mokhoa oa ho bontša lerato ho batho ba sebeng sa likamano tsa botona le botšehali. Likereke tse ling li 'nile tsa lokafatsa mefuta e sa tšoaneng ea sebe sa ho thobalano e le ntho e tloaelehileng le ea tlhaho le e ke keng ea qojoa.

► Ke afe a mang a maikarabello a kereke mabapi le boitšoarō ba thobalano?

Ho ruta le ho rata ho loka

Ka nako tse ling kereke e bonahala e e sa tsotelle mefuta ea boitšoarō bo bobē ba ho thobalano eo ba nahanang hore ha e kotsi hakaalo ebile ha e sothehe hakaalo. Mohlala, ba ka 'na ba nahana hore bacha ba bangata, ba sa nyaloang ba tla kopanela liphate ho e-na le ho ba ruta ho hlōla moleko. Balumeli ba lokela ho tšehetsa tekanyetso ea Molimo ea bophelo bo halalelang 'me ba boloke likamano tsa botona le botšehali bakeng sa lenyalo.

Molaetsa oa kereke o lokela ho hlaka joalo ka lipolelo tsa Bible. Molimo o tla ahlola ba etsang thobalano kantle ho lenyalo (BaHebheru 13:4). Balumeli ha ba lokela ho thabela motho oa ketso tsa manyala a thobalano. Balateli ba Krete ha baa lokela ho etsa metlae ka boitšoarō bo bobē ba thobalano. Lefatše le ruta hore sebe sa thobalano se lokela ho laoloa ka hloko ho qoba boimana le maloetse, empa molaetsa oa kereke ke oa bohlokoa haholoanyane. Kereke e lokela ho ruta hore sebe sa thobalano se lebisa masoabing, malapeng a senyehileng, moleko o eketsehileng le ho se khotsofale, le molato.

Ho rera Evangeli

Kereke e lokela ho rata baetsalibe bohle 'me e fane ka lereko la Molimo le tsoarelo.

Hase sebe ho oela tekong; le Krete o ile a lekoa, empa a seke a etsa sebe (BaHebheru 4:15). Kereke ha e ea lokela ho etsa hore motho a ikutloe a lahliloe 'me a se na tšepo ka baka la liteko, le tsona liteko tsa ketso ea thobalano ke litsila. Litakatso tse fosahetseng ha

li tšoane ho bohle empa e mong le e mong o tsoetsoe a e-na le semelo sa sebe le likhaello kapa mefokolo semoeeng e bakang litakatso tse fosahetseng.

Moruti a kanna a ikutloa eka há na koetliso e nepahetseng bakeng sa ho thusa motho ea nang le litakatso tse fosahetseng empa a ka hlabolla le ho thusa motho ea nang le bothata bona joalo ka ha a ka thusa motho ofe le ofe ea nang le sebe. (likarolo tse peli tse latelang tsa thuto ena li fana ka boelets'i bo eketsehileng, e tobileng ea ho thusa balumeli hore ba hlōle moleko oa boitšoaro bo bob'e ba ho thobalano.)

► Kereke e lokela ho arabela joang ha setho sa kereke se entse boitšoaro bo bob'e ba ho thobalano?

Ho tsosolosa moetsalibe

Bagalata 6:1 e re kereke e tlameha ho leka ho khutlisetsa setho se entseng sebe. Seo ha se bolele hore motho o lokela ho boloka boemo ba bosebelets'i kapa a khutlisetsoe boemong ba bosebelets'i kapele ka mor'a hore a etse sebe. Tsosoloso e bolela ho amoheloa hape kopanong le tlhokomelong ea kereke. Haeba setho se baka e le ka'nete, se tšoarelola ke Molimo le kereke. Kereke e lokela ho fana ka boikarabelo ba moea ho mo thusa ho boloka tlhōlo le ho ba matla moeeng. Ha molumeli ea tsosolositsoeng a phela ka boikarabelo, butle-butle a ka tsosolosa tšepo ea lelapa la hae la tumelo.

Haeba moroetsana ea sa nyaloang a ima, kereke ha e ea lokela ho moleleka kopanong le boliseng ba kereke ntle le ho etsa teko ea tsosoloso ea moea. Haeba a baka 'me a ipeha tlasa bolisa ba semoea, oa tšoarelola. Sebe sa hae ha se sebe ho feta sa monna ea entseng ketso. Ka nako e 'ngoe moroetsana o ahlolola hampe ka baka la hore litlamorao tsa sebe sa hae li le pepeneneng.

Libakeng tse ling, kereke e tšoara ngoana ka tsela e fapaneng hobane o hlahetse ka ntle ho lenyalo, empa hoo ho fosahetse hobane hase molato oa ngoana. Hore kereke e rate le ho amohela ngoana ha ho bolele hore ba lokafatsa sebe.

Ho sireletsa ba tlokotsing

Lichabeng tse ling, batsoali ba ikutloang ba hlajoa ke lihlong ka lebaka la boimana ba morali oa bona ea sa nyaloang ba ba tekong ea ho bolaea ngoana ea e-s'ó tsoaloe e le hore ba boloke botumo ba lelapa la bona. Empa ha ho mohla ho nang le lebaka le utloahalang la polao (Eksoda 20:13). Ngoana e mong le e mong ea e-s'ó tsoaloe o entsoe ka setšoantšo sa Molimo' (Genese 9:6, Dipesaleme 139:13-14). Ngoanana eo o tlameha ho sireletsoa, ho ratoa le ho hōlisoa.

Ho fanaka mekhoa ea ho tsoa bofutsaneng

Kereke ke lelapa la tumelo. Ha hoa lekana hore kereke e nyatse libe. Kereke e tlameha ho hlokomela litho tsa eona. Mohlala, motho ea tšehetsoang ka lichelete ke Diketso tsa boetsalibe a ka 'na a hloka thuso ho hlahisa tšehetso e 'ngoe ea lichelete.

Mohlala, baroetsana ba bangata ba ne ba kena kereke e kholo 'me ba binela sehlopha sa eona. Malapa a bo-bona a ne a fumanehile. Baroetsana ba ne ba ena le likamano tse litšila tsa marato le banna e le hore ba fuoe chelete ea ho thusa malapa a bo-bona. Kereke e lokela ho etsa joang boemong boo?

► Kereke ea hau e lokela ho etsa eng ho thusa batho ho lahla bophelo ba sebe?

Thuso ho ba tiiselitseng moleko

Re buisane ka lihlooho tse ngata tse thata thutong ena. Ho ka etsahala hore ebe ba bangata ba balang thuto ba 'nile ba loana le tse ling tsa litaba tsena. Babali ba bang ke baeta-pele ba likereke ba hlokang ho tseba ho eletsa balumeli ba bang ba tobaneng le liteko.

Ho sa tsotellehe mofuta oa teko, ho na le boitšoarō bo itseng le tsela ea ho nahana e ka thusang molumeli ho hlola.

Molatelyi oa Kereste o tla thusoa ke:

- 1. Ho ikanela kamano ea hau le Krete ka ho feletseng (Mattheu 16:24-27).** Teko ea boitšoarō bo bobele ba thobalano, joaloka meleko eohle, ke tlaselo ea Satane moeeng oa hau (1 Petrose 2:11). O batla feela ho utsoa, le ho hlaba, le ho timetsa (Johanne 10:10). U tlameha ho baleha ho pholosa bophelo ba hau (2 Timothea 2:22).
- 2. Ho ba le sebete sa hore Jesu o oa hlokomela (Dipesaleme 139:1-3, 1 Petrose 5:6-10).** O hlokomela tumelo ea hau, litlhoko tsa hau tsa nama le bohloeki ba hau. Bothong ba hae, ka tlhōlo o ile a mamella liteko tsa 'mele le tsa kelello tseo re tobaneng le tsona, 'me o na le mohau oo re o hlokang hore re hlōle (BaHebheru 4:14-16).
- 3. Ho se lumele mashano a Satane (Johanne 8:44).** Satane a kanna a u bolella hore "Jesu ha tsotelle, kapa a ka be a tlositse takatso ea thobalano eo e leng eona e u ferekanyang." 1 Petrose 5:7-8 e re bolella hore Jesu oa tsotella, 'me Satane ke eena ea ratang ho re timetsa. Satane ka maqheka a kanna a u qosa ka hore u moetsalibe ka hobane u e-na le takatso ea thobalano (Tshenolo 12:10).
- 4. Ho tsepamisa maikutlo ho Jesu ka Boena le ho mo rorisa ka seo a leng sona (Dipesaleme 105:3-4).** Satane o tlo batla ho timetsa tumelo ea hau le kamano ea hau le Molimo ka ho lekoa hona (Johanne 10:10). Empa sepheo sa Jesu ka teko eena ke hore tumelo ea hau e tle e tiee le hore u tle u bebofalloe ke ho mo tlotlisa (1 Petrose 1:5-9). Ha u tsepamisa maikutlo ho rorisa Jesu, le eena o ba teng ho u thusa (Dipesaleme 46:1).
- 5. Ho nahanisisa lentsoe la Molimo (Dipesaleme 119:9).** Ho bala, ho mamela le ho thusa lentsoe la Molimo ho tla u thusa ho ema ka tlhōlo nakong ea teko. Ha Jesu a ne a lekoa, o sebelisitse mangolo ho hlola (Mattheu 4). Re tlameha ho etsa ho tšoanang.

6. **Ho leboha Jesu ka litakatso tsa hau tsa thobalano leha u ntse u rapella matla a ho hlola ho lekoa (2 Bakorinthe 12:7-9).** U ka leboha ka litakatso tsa hau tsa tlholeho, hobane tsona ke karolo ea morero oa Molimo bakeng sa botho ba hau 'me li u qobela ho itšetleha ka Jesu le ho batla matla ho eena. Bofokoli ba hau bo fana ka monyetla oa ho hola leetong la hau le eena.
7. **Ho lula ho ikarabella ho bonyane motho a le mong ea holileng Molimong (Bagalata 6:2).** Ho buleha le ho tšepa motho e mong (oa bong bo tšoanang le ba hau) ea seng a le pele ka leeto la hae la tumelo ho tla u thusa haholo. O tla tseba ho u rapella le ho u eletsa. Ho buoa le eena ka mathata a hau ho tla u thusa ho boloka bohloeki le ho lula o khothetse tumelong ea hau.
8. **Ho sebeletsa ba bang le ho shebana le bohloki ba bona (BaFilipi 2:3-5).** Loana khahlanong le ho tšoenngo a haholo ke litlhoko le litaba-tabelo tsa hau ka ho sebeletsa batho ba bang.
9. **Ho nyalana le motho ea nepahetseng ka nako ea Molimo (Diproverbia 5:15, 18-19).** (Thuto tse latelang li buoa ka ho etsa khetho e nepahetseng bakeng sa lenyalo.)

► Ke mohopolo ofe o mocha ho uena ho ee? Ke ofe o u fumaneng o e-na le thuso bophelong ba hau?

► Ke maitšoarō afe a mang kapa tsela ea ho nahana e u thusitseng?

Bohloeki pele ho lenyalo

Bacha ba tobane le ho lekoa ho matla pele ba ka kena lenyalong. Ho bohlokoa ho bona ho hopola hore ba hloka molekane oa bophelo bohle ea tla tšepahala. Ha ba lokela ho kena kamanong le motho ea ipatlelang boithabiso ba nakoana bo sa iseng lenyalong.²¹ Ha ba lokela ho kena kamanong le motho eo e seng molumeli ea inehetseng ho Molimo (1 Bakorinthe 7:39). Ba lokela ho sheba feela motho eo e tlang ho ba molekane ea tšepelang oa lenyalo le motsoali ea molemo.

Mocha ea batlang ho ba le lenyalo le letle, o lokela ho tšepaha, molateli ea ikanetseng Krete le hore motho ea nepahetseng a tle a hoheloe ke eena (Diproverbia 3:4-8). Motho o bontša botho bo botle ka boitšoarō bo loketseng le moaparo o itekanetseng (1 Timothea 2:9-10). Batho ba sa itšoareng hantle ha ba e-na le batho ba bong bo fapaneng, ba bontša hore ba ikemiselitse ho kena likamanong ba ipapisitse le litakatso tse fosahetseng. (I BaThesalonika 4:1-7). Motho ea aparang ka tsela e bakang litakatso tse fosahetseng o hohela motho ea batlang ho ithabisa ntle le boitlamo (Diproverbia 7).

Molimo o file batsoali, baruti le baeta-pele ba bang ba Bakreste ba fanang ka tataiso ho ba bang mabapi le boitšoarō, moaparo le khetho ea likamano. Ha bacha ba ikokobelletsa baeta-

²¹ Sheba Diproverbia 31:11-12, 1 Timothea 3:11-12, Malakia 2:14-16, and Diproverbia 2:16-17.

pele bana ka ho mamela Molimo, ba tla ba le lithohonolofatso tse khōlō ka ho fetisisa tsa Molimo 'me ba tla sireletsoa kotsing e khōlō le melekong.

► Baithuti ba lokela ho bala 1 Petrose 5:5 le BaHebheru 13:17 bakeng sa sehlopha.

Ke boikarabelo ba bana le bacha ho ikokobelletsa bohale le boetapele ba batsoali ba bona le balaoli ba moea. Ke boikarabelo ba baetapele bana ho thusa bacha ho phela ka tlhoho molekong.

► Baithuti ba lokela ho bala Baroma 13:14 le 1 Bakorinthe 10:13 bakeng sa sehlopha.

Molimo ha a lumelle balumeli ho ba maemong a moleko ho feta seo ba khonang ho se hanela le ho baleha **haeba** ba ikemiselitse. Bacha ba na le boikarabelo ba ho baleha moleko (2 Timothea 2:22). Leha ho le joalo, batsoali ba lokela ho thibela bocha ba bona ho hlaheloa ke moleko o sa hloka haleng ka hohle kamoo ho ka khonehang. Ho na le bonyane litsela tse tharo tseo batsoali ba etsang sena ka tsona:

- 1. Ka ho fana ka litaello tse hlakileng** mabapi le seo bana ba lokelang ho se etsa le seo ba sa lokelang ho se etsa, hore na ba tsamaee le bo mang le moo ba lokelang ho ea (Baefese 6:1-4). Batsoali ba se lumelle bana ho ba libakeng tseo e leng hore kholo ea bona ha ea lekana ho ba sireletsa tekong. Mohlala, ha mohlankana le moroetsana ba le 'moho sebakeng se thotseng, joang kapa joang ba kena molekong oa ho etsa se fosahetseng.
- 2. Ka ho neha bacha ba bona boikarabelo boemong ba ho lekoa.** Mosoali o lokela ho rapela le bacha le ho botsa lipotso ka bophelo ba bona. Ke katleho e kaka'ng ea boikarabelo a tla itšetlaha holima matla a kamano pakeng tsa motsoali le ngoana. Haeba ngoana a sa tšepe motsoali hore o na le lerato, kamohelo le ho fana ka tšehetso, ngoana a ke ke a bolela ho hloleha ho fe kapa ofe.
- 3. Ka ho fa bacha keletso ea Bibe.** Batsoali ba lokela ho thusa bacha ba bona ho ithuta ho talima maemo ka ho ba le melao-motheo ea Bibe ka likelellong tsa bona (Diproverbia 4:1-9, Diproverbia 7:1, 4-5). Ba lokela ho buoa le bacha ba bona ka likotsi tseo ba li bonang. Ba lokela ho thusa bacha ba bona ho talima likhetho tse fapaneng tseo ba tla lokela ho li etsa. Ba ka thusa bacha ba bona ho nahanela pejana ho nako mabapi le hore na ba ka qoba ho lekoa joang, le hore na ba etse joang haba tobana le ho lekoa.

Kereke e tlameha ho fapana le setso sa eona ha e sireletsa boitšoaro ba Bibe. Litso tse ngata ha li nke sebe sa thobalano e le se tebileng. Ba lebeletse hore bacha ba sa nyaloang ba be le likamano tsa thobalano pele ho lenyalo. Kereke ha ea lokela ho sekisetsa sebeng. Kereke ha ea lokela ho nka hore sebe sa thobalano hara bacha se tloaelehile. Molimo o re ba boitšoaro bo bobbe ha ba na lefa 'musong oa Krete (Baefese 5:5).

► Kereke e ka thusa bacha joang ba sokolisoang ke ho lekoa ke lefatše?

► Baithuti ba lokela ho bala Baefese 5:3-7 le BaHebheru 13:4 bakeng sa sehlopha.

Nako ea kamano ea pele ho lenyalo, ha se nako ea hore kamano ea thobalano e qalehe. Ho e-na le hoo ke nako eo ka eona monna le mosali ba etsang bo'nete ba hore ba arolelana lintho tse tlang pele semoeeng le Bibeleng. Ke nako ea hore ba thehe kutloisisano e mong ho e mong e ba lumellang ho tšepana ho lekana ho etsa boitlamo ba moshoelella e mong ho e mong. Haeba ba sa khone ho fihlella tšepano, semelo sa e mong ho e mong ba lokela ho khaotsa kamano 'me ba se ke ba nyalana.

Batho lichabeng tse ling ba liehisa lenyalo hobane setso sa bona se lebeletse hore lenyalo e be mokete o majabajaba, o bitsang chelete e ngata. Hangata, banyalani ba lula hammoho ka lilemo tse ngata 'me ba ba le bana ha ba ntse ba liehisa lenyalo. Ho banyalani ba bang, litšenyehelo tsa lechato la bona li ba utloisa bohloko ka lichelete nako e telele ka mor'a moo hobane ba sebelisa ntho e 'ngoe le e 'ngoe eo ba nang le eona bakeng sa mokete oa lenyalo 'me ba ka ba ba alima chelete. Kereke e lokela ho ba mokhatlo oa tumelo o fanang ka mohlala o fapaneng oa lenyalo. Lenyalo la Bokreste ke la monna le mosali ba inehetseng ho e mong le ho Molimo 'me ha baa lokela ho hloka litšenyehelo tse ngata tse liehisang lenyalo kapa tse utloisang bokamoso ba banyalani bohloko.

► Ke litsela life tseo lenyalo la Bokreste le lokelang ho fapana le meetlo ea lenyalo sechabeng?

Ho ruta bana sepheo sa Molimo le melao ea thobalano

Bana ba bona le ho utloa litšupiso tsa thobalano. Ba utloa maikutlo a batho mabapi le se nepahetseng le se fosahetseng. Qetellong bana ba tla ba le maikutlo a ho kopanela liphate, litakatso le meleko, kahoo ho habohlokoa haholo hore batsoali ba Bakreste ba hlalose seo Molimo a se buang ka likamano tsa botona le botšehali. Bana ha baa lokela ho tseba lintlha tse mabapi le likamano tsa botona le botšehali, hobane ha ba e-so hōle ka ho lekaneng hore ba ka nyaloa, le hore tsebo e tla ba fa liteko tse sa hlokahaleng.

Bana ba lokela ho tseba moralo oa Molimo le boikarabello ba bona bakeng sa ho ba le kutlo ho eena. Ba lokela ho tseba hore ba na tla tobana le teko. Ba lokela ho ikemisetsa ho utloa Molimo le ho laola litatso tsa bona tsa thobalano ho fihlela ba nyetsoe.

Lingoliloeng tse latelang li molemo bakeng sa ho ruta bana pono ea Bokreste ka likamano tsa botona le botšehali ntle le ho bua ka lintlha tse qaqileng tsa likamano tsa botona le botšehali. E ngotsoe ka tsela e bonolo, ka tsela eo u ka buang le bana ka eona.

Ho buoa le ngoana

► Bala le ngoana Genese 2:7, 18-24.

Serapa sena se re bolella ka moo Molimo o bopileng monna oa pele le mosali 'me a ba bea kamanong e ikhethang.

Molimo o ralile lenyalo e le kamano e khethehileng pakeng tsa monna le mosali. Banyalani ba na le lerato le khethehileng bakeng sa e mong. Karolo ea kamano ea bona ke thabo e khethehileng eo ba nang le eona ha ba kopanya 'mele ea bona boinotšing ketsong e bitsoang

thobalano. Molimo o ile a qapa likamano tsa botona le botšehali ho thabisa monna le mosali le ho etsa hore ka linako tse ling mosali a be le ngoana.

Kaha likamano tsa thobalano li fana ka thabo e khethehileng hakana, monna le mosali ba na le takatso ea tlhaho ea ho bona le ho tšoarana 'mele le ho thabela tlhokomelo ea e mong.

Ka Bibeleng, Molimo o re bolella hore likamano tsa thobalano li molemo 'me li loketse monna le mosali. Empa Molimo o boetse o re bolella hore thobalano e fosahetse haholo ho batho ba sa nyalanang. Molimo o re file melao e mabapi le thobalano bonyane ka mabaka a mane:

(1) Monyaka oa thobalano o etselitsoe lenyalo.

Molimo o entse hore likamano tsa thobalano e be karolo e khethehileng ea kamano ea lenyalo. Le hoja ho ka khoneha hore monna leha ofe kapa ofe le mosali ofe kapa ofe ba ithabise hammoho ka tsela ena, thabo ke e khethehileng ka ho fetisisa lenyalong, hobane motho e mong le e mong o fuoa motho e mong ka ho feletseng a le mong. Bakeng sa batho ba sa nyalanang, thobalano ha e na moelelo oo, 'me ba ke ke ba ba le kamano e feletseng eo Molimo a e rerileng. Ka baka leo, motho ea ntseng a le monyenyanane haholo hore a ka nyaloa a se ke a etsa thobalano. Batho ha b'a lokela ho etsa thobalano hofihlela ba entse boitlamo ba lenyalo le ho etsa mokete oa lenyalo ponts'eng ea batho. Motho o lokela ho etsa thobalano le molekane oa hae feela.

(2) Litakatso tsa thobalano li matla haholo.

Ha se phoso ho ba le litakatso tsa thobalano, hobane li hloliloe ke Molimo. Empa ho fosahetse ho eketsa ka boomo takatso ea ho etsa ntho eo Molimo a sa e batleng. Ka lebaka lena:

- Ntle ho lenyalo, motho ha lokela ho etsa ntho tsena tse bakang hore litakatso tsa thobalano li be matla joalo ka ho talima ka maikemisetso kapa ho nahana ka 'mele oa motho e mong.
- Ka ntle ho lenyalo, motho ha'a lokela ho tšoara motho ka tsela e tla phahamisa litakatso tsa e mong tsa thobalano.
- Motho ha lokela ho khetha ho nahana ntho tse fosahetseng.
- Motho ha'a lokela ho sheba litšoantšo kapa "livideo" ho thabela ho bona batho ba etsa lintho tse fosahetseng.
- Motho ha lokela ho tena ka tsela e bakelang ba bang hore ba batle ho etsa kapa ho nahana ntho e sa lokang.
- Motho ha lokela ho itšoara kapa ho buoa ka tsela e bonahalang eka o batla ho etsa ntho tse fosahetseng.

(3) Litakatso tsa rōna li ke ke tsa re tataisa.

Liphoofolo li laoloa ke maikutlo le litakatso tsa tsona. Ha re liphoofolo; re batho ba entsoeng ka setšoantšo sa Molimo. Ka lebaka lena, re tlameha ho nahana ka seo re lokelang ho se

etsa, ebe re etsa liqeto tse nepahetseng. Ha rea lokela ho laoloa ke maikutlo le litakatso tsa rōna. Ka linako tse ling ho nepahetse ho etsa seo re se batlang; ka linako tse ling ha ho joalo. Litakatso tsa rōna li ke ke tsa re bolella ha thobalano e nepahetse. Ho e-na le ho mamela maikutlo a rōna, re tlameha ho latela litaello tsa Molimo tse tsoang Bibeleng ka thuso ea Moea oa Molimo.

(4) Thobalano ka nako e `ngoe e hlahisa bana.

Molimo o entse hore bana a tsoe kamanong ea lerato. O entse moralo oa hore bana ba hloke lilemo tse ngata hore ba hōle lelapeng le ba ratang le le ba tsotellang. Ngoana eo 'mè oa hae le ntate oa hae ba sa nyalanang hangata ha a na 'mè le ntate eo ba ka mo hlokomelang ho fihlela e se e le motho e moholo.

Ha re hlokometse lintlha tse `ne tse thathamisitsoeng ka holimo, batho ba batlang ho khahlisa Molimo le bophelo bo botle, ba tla latela tataiso ea Molimo. Ba tla theha mekhoha e hlokolosi ho ba thusa ho hanela moleko oa ho se mamele Molimo.

Thapelo ea ngoana

Molimo ea lokileng,

Kea leboha ka ho nketsa (moshemane kapa ngoanana). Kea leboha ka morero oa hau o khethehileng, o motle oa lenyalo. Ke kopa o nthuse ho u rata le ho u mamela bophelo bohle ba ka. U bona tsohle tseo ke li etsang, 'me u tseba tsohle tseo ke li nahanang. Ke kopa o nthuse hore ke mamele litaello tsa hau tsa bophelo kamehla. Ke batla hore mehopollo ea ka le Diketso tsa ka li u khahlise. Nthuse ho thusa metsoalle ea ka ho u mamela ka ho ba mohlala o motle ho bona. Ka nako e nepahetseng, ha ke se ke hōlile, nthuse ho ba (monna kapa mosali) eo u batlang hore ke be eena. Kea u rata, Molimo!

Amen

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ha u re entse ka setšoantšo sa hau oa fa bophelo ba rōna sepheo le moelelo. Kea u leboha ha u entse botona le botšehali, ho re thusa ho bonahatsa Setšoantšo sa hau.

Kea u leboha ka moralo le sepheo sa hau se setle ka thobalana ea batho lenyalong.

Re bakela litsela tseo re sa kang ra mamela Lentsoe la hau ka tsona. Ke kopa o re hlatsoe, o re tšoarele, o re halaletse ka lebitso la Jesu (1 Bakorinthe 6:11). Re lokolle bokhobeng ba sebe (Baroma 6:6-7). Joale re hlahisa 'mele ea rōna ho uena, re itlama ho etsa se nepahetseng mahlong a hau (Baroma 6:13-14).

Re nolofalletse ho ithuta mekhoha ea ho nahana le boitšoaro bo lokileng (1 Timothea 4:7, Dipesaleme 23:3). E se eka mehopolo le Diketso tsa rōna li ka lula li khahlisa mahlong a hau (Dipesaleme 19:14). Kea leboha ka ho re tšepisa ho re fa tlhōlo nakong eohle ea moleko (1 Bakorinthe 10:13).

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 4

(1) Bala Bagalata 5:16-6:9 ha u ntse u nahana lihlooho tse buisanoeng thutong ena. Araba lipotso tse latelang ka mongolo:

- Phapang ke efe pakeng tsa litakatso tsa nama (5:16) le Diketso tsa nama (5:19)?
- Ke life ntho tse peli tse tšepisitsoeng ba etsang Diketso tsa nama (5:19-21, 6:7-8)?
- Ke joang molumeli a ka bang le matla a ho se mamele litakatso tsa nama (5:16, 22-23, 25)?
- Ke life tse ling tsa li'nete tseo balumeli ba lokelang ho lihopola nakong ea ho lekoa tse tla ba thusa ho hlola? (bolela bonyane tse 'ne serapeng sena.)
- Ke life lintho tseo balumeli ba laeloang ho lietsa serapeng see? (bolela bonyane tse 'ne serapeng sena.)
- Ke maikarabello afe a balumeli emong ho e mong (Bagalata 6:1-2, 6)?

(2) Bala Baroma 6:1-23. Araba lipotso tse latelang:

- Ke life ntho tseo serapa see se bolelang e le 'nete ka molumeli e mong le e mong? (thathamisa lintho tse 6-8.)
- Ke likhetho life tseo balumeli ba lokelang ho li etsa ka lebaka la seo e leng 'nete ka tsona? (Thathamisa lintho tse 6-8.)
- Ke hobaneng ha molumeli a ka lebella ho hlōla nakong ea teko ea ho etsa sebe? (Ngola serapa.)

(3) Bala Baroma 8:1-14. Ngola thapelo o ipapisitse le li'nete tsa serapa sena.

(4) Boloka ka hloohong Baroma 6:11-14 le BaKolose 3:5-7. Qalong ea sehlopha se hlahlamang, ngola kapa u phete ka hlooho lirapa tsena.

Thuto ea 5

Bomong

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Utloisisa bomong ho latela pono ea Bibebe.
- (2) Fumana lintlha tsa Bibebe tseo e leng tsa mantlha bakeng sa khetho mabapi le lenyalo le bomong.
- (3) Itlamele ho phela ka bohloeki ba boitšoaro, botho ba bomolimo, le tšebeletso e behang litholoana nakong ena ea bophelo.
- (4) Inehela ho Jesu joalo ka Morena 'me ba phethehe ho eena.

Ho khumamela Jesu u sa nyala/oa kapa u nyetse/tsoe

Thabiso le Bohlokoa ba ne ba leka ho batla hore na lenyalo e ne e le thato ea Molimo bakeng sa bona. Bohlokoa o ne a tseba hore haeba a ka nyaloa ke Thabiso— eo e neng e le moromuoa bophelo bo ne bo tla fetoha ka litsela tse ngata. O ne a tla fallela naheng e ncha, a ithute puo e ncha, 'me a ikamahanye le setso se secha. O ne a tseba hore o tla tlohela se tloaelehileng le se phutholohileng. Ho ne ho tla ba le pherekano le mahlabelo. Lenyalo e ne e ke ke ea e-ba feela boitlamo ba lerato ho monna oa hae empa hape e ne e tla ba ketso ea tumelo le lerato ho Jesu.

Ha nako e ntse e ea, Thabiso le Bohlokoa ba ile ba hlokomela hore ha ba tsoanelane, le hore ha baa lokela ho nyalana. Bohlokoa o ile a ikutloa a nyahame. O ile a rapela ka ho soetseha ha hae. O ile a rapella hore Molimo a mo thuse hore behe litholoana nakong ena ea bophelo ba hae. Ha a ntse a rapela, o ile a hlokomela hore ho inehela hona thatong ea Molimo e ne e le ketso ea tumelo le lerato ho Jesu joalokaha lenyalo le ne le tla ba joalo.

Bomong

Thutong ena re hlahloba moralo oa Molimo oa lenyalo. Mangolong re ithuta ka merero ea Molimo bakeng sa lenyalo. Re tšohla litaello tsa Molimo bakeng sa lenyalo le litsela tse sebetsang tsa ho matlafatsa manyalo a rōna. Re bona molemo oa morero oa Molimo oa lenyalo.

Lenyalo ke thato ea Molimo ho batho ba bangata. Empa batho ba bangata ba phela lilemo tse 'maloa e le batho ba baholo ba masoha pele ba nyaloa. Ka linako tse ling nako ena ea bomong e telele. Batho ba bang ba ba le nako e 'ngoe ea ho ba bomong ka mor'a lefu la balekane ba bona kapa ka mor'a tlhalo. Batho ba bang ha ba nyale/nyaloe.

Motho a ka 'na a se ke a nyaloa ka lebaka le le leng kapa a mang a mabaka ana:

- Ba khetha melemo ea ho ba masoha ho e-na le ho nyala/nyaloa.
- Ba tšoenyehile ka lenyalo hobane ha ba e-s'ó bone likamano tse ntle tsa lenyalo.
- Ha joale ba tsepamisitse maikutlo lipakaneng tse kang thuto kapa mosebetsi.
- Ha ba utloe tlhoko ea maikutlo kapa ea 'mele bakeng sa lenyalo.
- Ha ba e-so fumane monyetla oa lenyalo le letle.

Kaha khetho ea motho a le mong e ama likamano le Molimo le ba bang haholo, thuto ena e lebisa tlhokomelo bophelong ba molumeli ea sa nyalang/nyaloang.

Seo Jesu le Pauluse ba se buileng ka bomong

Bafarisi ba ile ba botsa Jesu potso mabapi le tlhalo. Kamora ho utloa karabo ea Jesus', barutuo ba hae ba ile ba etsa qeto ea hore ha ho molemo ho nyala (Mattheu 19:10). Jesu, ea neng a sa nyala 'me a sa nyale bophelo bohle ba hae lefatšeng, o ile a araba ka hore batho ba bangata ba lokela ho nyalana 'me ke ba 'maloa feela ba nang le neo ea ho amohela bosoha ba nako e telele (Mattheu 19:11-12). Moapostola Paul— eo e ka 'nang eaba o ne a e-s'ó nyale kapa e ne e le mohlolohali— o ne a e-na le keletso e tšoanang bakeng sa balumeli ba sa nyalana/nyaloang ba Korinthe. Ka lebaka la teko ea boitšoarō bo bobē ba ho thobalano, bohōlo ba batho ba lokela ho nyalana (1 Bakorinthe 7:2, 8-9). Pauluse o ne a tseba hore Molimo o entse likamano tsa thobalano lenyalong e le mpho e ntle (1 Bakorinthe 7:7, 1 Timothea 4:1-5, BaHebheru 13:4). O boletse hore ketso ea thobalano e se ke ea etsahala kantle ho lenyalo (I BaThesalonika 4:3-4).

Pauluse o ile a hlalosa molemo oa bophelo ba ho se nyale. Balumeli ba sa nyalang ba ka tsepamisa nako ea bona, matla le boiteko ba bona ho khahliseng Morena le ho sebeletsa tšebeletsong (1 Bakorinthe 7:32-35).

Pauluse o ile a lula a sa nyala (1 Bakorinthe 9:5). O ile a khetha ho lula a sa nyala e le hore tsepamise maikutlo mosebetsing oa boromuoa oo Molimo a neng a e-na le oona bakeng sa hae. O ne a nka bosooa e le mpho (1 Bakorinthe 7:7-8). O ile a mamella mahlomola a mangata tšebeletsong ea hae (2 Bakorinthe 11:23-28). Mahlomola ana ho ne ho le bonolo ho tobana le 'ona hobane o ne a se na boikarabelo ba mosali kapa bana (1 Timothea 5:8).

Le hoja Pauluse a ile a fumana hore bosooa bo ne bo le molemo tšebeletsong ea hae, ho boetse ho na le litsela tseo ka tsona lenyalo le leng molemo bakeng sa tšebeletso.

► U bone ho ba bomong joang bo le molemo bakeng sa tšebeletso? U bone lenyalo le le molemo joang bakeng sa tšebeletso?

Pauluse o ile a re batho ba lokela ho nahanela lintho tse 'maloa ha ba etsa qeto ea hore na ba tla nyalana kapa che:

- Bokhoni ba bona ba botho kapa ho se khone ho phela bosoha (1 Bakorinthe 7:9, 36-37)
- Maemo a thata a hona joale, a kang litlhoriso (1 Bakorinthe 7:26)

- Boikarabello ba lenyalo (1 Bakorinthe 7:27-28, 32-35)

Lintho Tse ka Sehloohong Tse Nepahetseng

Ha ho bonngoe kapa lenyalo le molemo kapa la moea ho feta le leng. **Ho na le liteko tse ikhethang, mathata, mahlohonolo le menyetla ho e 'ngoe le e 'ngoe.** E 'ngoe le e' ngoe e loketse ka linako tse fapaneng le ho batho ba fapaneng.

Qetellong, khotosfalo ea botho le botlalo li tlameha ho tsoa kamanong e le 'ngoe ea' le Molimo, ebang motho o nyetse kapa che (Dipesaleme 73:25, Dipesaleme 107:8-9). Ho feta moo, balumeli bohle—ba nyetse\nyetsoe kapa ba sa nyala\nyaloa—ba tlameha ho tsepamisa maikutlo bofelong hobane bophelo bo bokhutšoane, hape bofelo bo haufi (1 Bakorinthe 7:31).

► Moithuti o lokela ho bala Mattheu 6:26-33 bakeng sa sehlopha.

Serapeng sena, Jesu o hlalosa hore litekanyetso le lintho tse tlang pele lefatšeng li fapane haholo le tsa balumeli. Sepheo se seholo sa molumeli' ke ho nka karolo 'musong oa Molimo. Ntho ea pele e tlang pele ho molumeli ke ho phela bophelo ba ho loka ka mohau oa Molimo. Molimo o tšepisa ho hlokomela litlhoko tsa nama le tse sebelisoang tsa bana ba hae ha ba mamela mantsoe a Jesus' ho Mattheu 6:33.

Monna oa mokreste o lokela ho nyala neng? Ha lenyalo le ka mothusa ho sebeletsa hantle 'musong oa Molimo. Ha lenyalo le ka mo thusa ho phela bophelo bo nang le litholoana, ba tlhola le ho loka.

Ke neng monna ea sa nyalang oa Mokreste a lokelang ho lula a sa nyala? Ke ha ho latella lenyalo ha hae kapa lenyalo ka bo lona le ka mo sitisa mosebetsing oa hae 'musong oa Molimo. Ha a ka beha litholoana haholoanyane moeeng joaloka monna a le mong. Ha a ka hlōla semoeeng 'me a boloka bohloeki ba boitšoaro ntle le ho ba le kamano e haufi-ufi ea likamano tsa thobalano lenyalong.

► Haeba u lesoha, khefutsa motsotsoana oa ho nahanisisa ka botšepahi.

- Na u phela ka ho mamela Lentsoe la Molimo'?
- Molimo o u file eng hore u e etse 'musong oa hae hona joale?
- U nahana hore Molimo o u bitseliitse ho etsa eng ka bophelo ba hau, nako e telele?
- Na u nahana hore lenyalo le ka etsa hore u etse ho molemonyana kapa ho hobe le ho feta kamanong ea hau le Molimo le mosebetsi oa hau bakeng sa Molimo lefatšeng?

Ho amohela lintho tse tlang pele bophelong ba Molimo ho thusa balumeli ba sa nyaloang ho etsa qeto ea hore na ba phehelle lenyalo kapa che. E boetse e bopa kutloisiso ea rōna ea seo re lokelang ho se batla ho motho eo e ka bang molekane. Molumeli e mong le e mong ea lakatsang ho nyala/nyaloa o lokela ho batla motho ea behang Molimo pele, ea phelang a mamela Lentsoe la Molimo, 'me a batle ho atolosa 'muso oa Molimo.

► Baithuti ba lokela ho bala Baefese 4:17-24 le 1 Johanne 2:15-17 bakeng sa sehlopha.

Batho ba lefatše ba phelela bona. Ba khetha ho etsa lintho tseo 'mele le likelello tsa bona li li batlang (Baefese 2:3), 'me ba ikemiselitse ho se utloe Lentsoe la Molimo. Batho ba tletseng sebe hangata ba etsa se utloahalang se le monate ho bona, se fihlellehang, kapa se etsang batho ba bang ba ba ele hloko. aba ea bona e tlang pele ke ho ithabisa. Ba ka 'na ba haha kamano ea lerato le motho e mong hobane feela ba khahloa ke motho eo. E ka 'na eaba ba na le kamano le motho hobane feela ba e-na le maikutlo a thabisang ha ba e-na le motho eo.

Baikhohomosi ba kanna ba se ke ba batla ho itlama ka boinehelo ba lenyalo. Ba kanna ba ikemisetse ho kena likamanong tsa thobalano kantle ho lenyalo le ha Molimo a re likamano tse joalo li fosahetse (1 Bakorinthe 6:9-11).

Batho ba baikhohomosi ba nyalang ba kanna ba nyahlatsa molekane nakong ho ebang thata lenyalong. Ba kanna ba hlala molekane 'me ba fetele pele kamanong e ncha le motho e mong o sele. Molimo o na le ntho e 'ngoe e molemo haholo ho ba tla utloa litaelo tsa Lentsoe la hae (Dipesaleme 19:8, 11, Deuteronomo 6:24).

Jesu o re biletsa ho khahlisa Molimo nthong tsohle (Mattheu 16:24, 2 Bakorinthe 5:9, BaKolose 1:10). Kaha re balateli ba Krete, ntho e tlang pele bophelong ba rōna ka bomong e tlameha ebe ke 'muso oa Molimo le ho loka. Ho feta moo, ntho e tlang pele bophelong ba rōna ba lenyalo e tlameha ho ba 'muso oa Molimo le ho loka. Re tlameha ho hlompha Molimo ka mabaka a rōna a lenyalo le ka tsela eo re phehellang lenyalo ka eona. Re tlameha ho mamela Jesu ka litekanyetso tsa hae 'me re mamele seo a reng se nepahetse ebile se molemo. Joale re lokela ho hlompha Molimo ka ho mamela litebello tsa hae ho rōna re le banna le basali.

Ntho E 'ngoe le E 'ngoe E Na le Nako

Ho qala bophelo lilemong tse tlaase ke nako ea boleng haholo bathong ba bangata ho kena lenyalong (Diproverbia 5:18, Malakia 2:15, Tite 2:4). Joalo ka mocha ea holileng, o lokela a be a se a koetlisitsoe a ikemiselitse ho kena bophelong. Monna kapa mosali o lokela ho hōla, a khone ho nka boikarabelo le ho etsa liqeto tse bohale (1 Timothea 4:12). Ha ho nepahetse, bacha ba baholo ba itokiselitse boikarabelo ba lenyalo le ho hōlisa bana. 'Mele ea bona le eona e se e loketse ho tsoela bana, 'me maemong a mangata, ba na le litakatso tse matla tsa thobalano le tlhokahalo ea kamano e haufi-ufi ea lenyalo.

Litsong tse ngata kajeno, ho se ho tloaelehile hore bacha ba baholo ba liehele lenyalo ho fihlela ka mor'a hore ba qete thuto e phahameng kapa ba thehoe mesebetsing ea bona. Bacha ba bang ha ba thahaselle lenyalo hobane ba batla ho phela ntle le boikarabelo.

Bacha ba bangata ba phela bophelo ba boitšoaro bo bobbe ba thobalanno pele ba nyalana. Ba na le litakatso tse matla tsa thobalano. Ka maikutlo, ba batla botsoalle bo haufi-ufi. Leha ho le joalo, ha ba batle ho kena lenyalong le ho hōlisa lelapa ka lebaka la mekolokotoane eo ba iphehletseng eona ea bophelo kapa ho se ikemisetse ho jara boikarabelo.

Bacha ba holileng ba Bakreste ba liehang ho kena lenyalong ba lokela ho nahana ka hloko ka lintho tse tlang pele bophelong ba bona. Ba lokela ho etsa bo'nete ba hore ba phela bophelo ba bomolimo le bo hloekileng le ho latela thato ea Molimo. Ba bang ba lokela ho nahana ka bohlokoa boo Molimo a bo behang lenyalong le ho hōlisa bana ba tšabang Molimo.

Baratani Ba Phelang 'Moho Empa Ba sa Nyalana

Ka nako e 'ngoe, monna le mosali ba phela 'moho ka hara kamano e haufi-ufi ea lerato empa ba liehe ho nyalana. Ba ka 'na ba itlama, empa ha baa etsa selekane sa lenyalo. Batho ba na le mabaka a fapaneng a sena:

1. Ka linako tse ling litebello tsa setso tsa machato a majabajaba le a theko e boima li thibela banyalani ba futsanehileng ho ba le lenyalo le amohelang.
2. Ka linako tse ling banyalani ha ba kene lenyalong ka lebaka la ho tšaba hore lenyalo la bona le tla hlōleha. Ba ka 'na ba nahana hore karohano e ne e ke ke ea e-ba kotsi hakaalo haeba ba sa nyalana. Ba ka 'na ba lebella hore kamano ea bona e be matla ha ba ntse ba lula hammoho.

Molimo o bolokile kamano e haufi-ufi ea thobalano bakeng sa lenyalo (BaHebheru 13:4). Banyalani ba lulang hammoho empa ba sa nyalana ba molato oa ho se mamele Lentsoe la Molimo. Kamano ea bona e haufi-ufi e ke ke ea e-ba eona feela eo e lokelang ho ba eona, ka lebaka la ho hloka boitlamo ba bona bo khethehileng ba ka ho sa feleng ho e mong le ho hloka ho tšepana ha bona.

Balumeli ha baa lokela ho latela mohlala oa ba sa lumelang empa ho e-na le hoo ba lokela ho mamela Lentsoe la Molimo. Kereke e tlameha ho tšehetsa litebello tsa Molimo bakeng sa boitšoarō le ho fana ka tšehetso e sebetsang ho thusa banyalani ho latela moralo oa mangolo oa lenyalo. Mohlala, ha banyalani ba sa khone ho ba le lenyalo le turang, lelapa la kereke le lokela ho ba tšehetsa ka ho ba le lenyalo le bonolo. Sena se ne se tla thusa banyalani hore ba mamele tekanyetso ea Molimo ea boitšoarō ka ho nyalana. E ne e tla boela e thusa banyalani hore ba se ke ba qala lenyalo la bona ka likoloto tsa lichelete. Bakreste ba tlameha ho hopola hore lenyalo ke la bohlokoa haholo ho feta mokete oa lenyalo ka boona, leha ho le joalo boitlamo bo tiileng ba lenyalo bo tlameha ho etsoa.

► Baithuti ba lokela ho bala Baroma 12:2 le BaFilipi 2:15-16 bakeng sa sehlopha. Ba buisane ka hore na ke ha joang boitlamo ba balumeli boitšoarong bo ka fetolang mekhoha e ba potileng.

Bophelo bo Botle ba ho phela u 'Na Bomong

Taba ea ho Inehela.

Ngoana e mong le emong oa Molimo o tlameha ho nehelana ka litaka tsa hae ho Jesu. Jesu ke Morena. Bophelong bohle, molumeli e mong le e mong o tla lekoa boinehelong ba bona ho Jesu e le Morena oa bona. Ho tla etsahala ntho e thata... kapa ntho e ntle eo re e

lakatsang e ke ke ea etsahala... 'me Jesu o tla re botsa, balateli ba hae, "Na ke Morena oa lona? Na le tla tšepa ho loka ha ka? Na le tla lumela hore ke na le moralo o phethehileng? Na le tla nkutloa? Na le tla inehela ho nna? Na le tla inehela ho seo ke se etsang? Na le tla isa khanya ho 'na tabeng ee?"

Ba bang ba phelang ba 'notši ba thabetse ho iphelela ba le bang. Empa ba lakatsang ho nyaloa\nyala 'Me ha bae so fumane monyetla o motle oa ho nyala\nyaloa ba tlameha hore ka boikokobetso ba amohela khetho ea Molimo ea ho thibela lenyalo.

"Ho itšoara ke khotsofalo e tlang le tsebo ea hore Molimo o matla ohle holim'a maemo le hore o mpha se lokileng bakeng sa ka."

- Phil Brown

Banna le basali ba Bakreste... ba hlokomela hore haeba Molimo a lakatsa hore ba nyale/nyaloe, o tla hlakisa ka nako le tsela ea hae e phethahetseng. Empa o tlameha ho tla pele kamehla, 'me o tlameha ho lula a [tšeptjoa ka ho feletseng].²²

Molimo oa tšepahala ebile o molemo. Ho na le mosebetsi oo a batlang ho o etsa pelong le bophelong ba molumeli ea sa nyalang/nyaloang. Molimo o tla lula a lumella seo qetellong se leng molemohali bakeng sa bana ba hae, 'me hoa bohlokoa le ho feta, ke eng e tla tlišetsa Jesu khanya e fetisisang. Linthong tsohle, Molimo o sebeletsa ho re etsa joaloka Jesu ka sebōpeho sa rōna (Baroma 8:28-29), le ho re nolofalletsa ho rapela Jesu kamoo re lokelang ho rapela kateng ka ho sa feleng (Ke Petrose 1:6-7).

Molimo o khona ho fana ka molekane ea tšabang Molimo bakeng sa e mong oa bana ba hae. A ka thusa monna oa Mokreste ho fumana mosali ea tšabang Molimo, kaha monna o batla mosali ea khabane ea hlomphang Molimo ka bophelo ba hae (Diproverbia 18:22, Diproverbia 19:14, Diproverbia 31:10).

Mosali ea sa nyaloang ea phelelang Krete a ka tšepa Molimo hore o tla hlokomela lithoko tsa hae ka tsela e molemohali, ebang Molimo o etella pele monna ho mo nyala kapa che. A ka phela bophelo bo tletseng le bo behang litholoana moeeng ka lebaka la tokisetso le botšepahi ba Molimo.

Haeba bomong e le khetho ea Molimo bakeng sa hae, o tla fumana Molimo e le moratuo ea phethahetseng, mofani, mosireletsi le moetapele. Jesu e ka ba monna oa pelo ea hae (Isaia 54:5), 'me a ka rata, a hlompha, a ikokobelletsa le ho mo mamela, ho e-na le monna oa lefatšeng.

Haeba lenyalo le fetoha khetho ea Molimo bakeng sa hae, nako ea hae ea ho phela a 'notši e tla be e mo rutila ho tšepa Molimo (eo e leng eena *feela* morati ea phethehileng, mofani, mosireletsi, le moetapele), le ha a ntse a ithuta ho rata, ho hlompha, le ho ikokobelletsa monna ea sa phethahalang, oa motho.

²² E hlophisitsoe bocha ho tsoa ho Leslie Ludy, *Sacred Singleness* (Eugene, OR: Harvest House Publishers, 2009), 24.

Ho Phethahala ka ho Krete

Balumeli bohle ba tlameha ho fumana phethahatso ea bona ea ho getela ho Krete, eseng molekane oa motho. Esita le haeba motho a ka khetha ho nyaloa, ho ba lesoha nako e telele ho fana ka monyetla oa ho etsa bo'nete ba hore ka sebele o phethahetse ho Jesu. Bosoha bo fana ka monyetla oa ho paka hore Jesu o lekane (BaFilipi 4:11-13).

Taba ea hore Molimo o bōpile lenyalo, le hore re lokela ho le nka e le setsi se halalelang, e bonahala ho pholletsa le mangolo... Ho ne ho se molemo hore Adama a be mong, empa na hoo e ne e le hobane Molimo ka boeena o ne a sa lekana ho phethahatsa litlhoko tsa Adama? Ka sebele ha ho joalo! Joaloka ha Bibe e hlalosa, Molimo o bōpile Eva hobane Adama o ne a hloka mothusi, molekane ea neng a tla etsa mosebetsi lefatšeng oo Molimo a neng a mo bitsitse hore a o etse. E, ho ne ho ena le litlhohonolofatso tse ngata hape le melemo e ileng ea tlela Adama le Eva ka bobeli ka setsoalle sa bona ba babeli e mong ho e mong, empa lenyalo la bona le ne le sa lokela ho nka sebaka sa Molimo. E ne ntse e le Molimo, 'me o ne a ntse a lokela hoba ntho ea bona ea pele le e ka sehloohong ea lerato le khumamelo.²³

Thapelo
"Ke oa hau, Morena.
Ke boitsebahatso ba
ka,
pitso ea ka,
tšireletso ea eaka,
khotsofalo eaka,
sepheo sa ka,
thabo ea ka, le
moputso oa ka.
Kea o hloka.
O lekane.
O oa ntlatsa.
O mohloli oa ka.
O'a mphethahatsa."

Motho a ka ithuta ho lemoha ho ho ngata ka lerato la Molimo haeba a sena molekane kapa lelapa le ka mo hlokomelang litlhokong tsa nama le maikutlo. Mangolo a kang Dipesaleme 73:25-26 ke likhothatso nakong ea meleko boikutlong le ho lekoa nameng:

Ke na le mang leholimong haese uena? mme ha ho e mong lefats'eng eo ke mo lakatsang haese uena. Nama ya ka le pelo ea ka li a fela, empa Molimo ke matla a pelo ea ka le kabelo ea ka kamehla.

Joalokaha Leslie Ludy a ngotse,

Davida mopesalema o ne a ena le metsoalle e mangata ea basali bophelong ba hae. Empa ke kamano e haufi-ufi ea Davida le Molimo e mo tlišetsang khotsofalo e phethahetseng eo litemana tsena li e hlalosing.²⁴

Molumeli ea phelang a bomong o tla fumana Jesu a lekane; setsoalle le Molimo sea khotsofatsa.

²³ Leslie Ludy, *Sacred Singleness*, 66-67.

²⁴ Leslie Ludy, *Sacred Singleness*, 67. Leslie Ludy o ne a lebisitse ho Dipesaleme 16:11, Dipesaleme 73:25, le Dipesaleme 107:9.

Menyetla ea Tšebeletso

Ha balumeli ba sa nyaloang ba fumana khotsofalo ea bona ho Krete, O etsa ho phela bomonng ha bona monyetla oa ho sebeletsa ba bang. Ho ena le ho shebana le litlhoko tsa bona le ho ikutloa ba sa khotsofala, ba ka ithuta ho lemoha le ho fihlela litlhoko tsa ba bang. Ho thusa ba bang ke e 'ngoe ea litsela tse ntle tsa bophelo bo phethehileng le ho bea litholoana. sebōpeho se hlalositsoeng nakong ena ea bophelo se tla ba thusa ho tsoela pele ho beha litholoana tse ntle bophelong bohle ba bona.

“Haeba u lesoha, hopola hore ha ua bitsetsoa ho senya nako le tokoloho ea hau ka mesebetsi ea boithati, empa ho sebeletsa kereke lefatše.”

- Adapted from Paul Lamicela

► Baithuti ba lokela ho bala BaFilipi 2:3-4 le Tite 3:8, 14 bakeng sa sehlopha.

Joaloka ha ho boletsoe pejana, maemo a fapaneng a bophelo a fana ka menyetla e ikhethang. Mokhahlelong o mong le o mong oa bophelo, ho na le lintho tseo motho a ka li etsang, le lintho tse ling tseo a ke keng a li etsa. Moroetsana e mong ea se nang molekane o ile a etsa lethathamano lena la lintho tseo a khonang ho li etsa ka ho khetheha hobane ha aa nyaloa. Banna le basali ba bang ba masoha ba tla ba le lintho tse fapaneng tseo ba ka li behang lethathamong la bona.

Kaha ke moroetsana e mocha ea eso nyaloa, ho bobebe ho 'na ho:

- Etela maqheku le ho ba le nako le bona.
- Etsa le ho fa batho ba hlokang bolulo lijo.
- Etsa thuto e phethahetseng ea Bibe le ho lokisetse bana lithuto tsa Bibe.
- Rerela basali le banana heso.
- Qeta nako e se nang tšetiso borapelling.
- Ithuta tsebo e ncha.
- Ngola mangolo le likarete tsa khothatso.
- Ithaopela ho thusa ba bang ka merero tse itseng.
- Amahanya ka potlako merero eaka ha bohloki bo potlakileng kapa ha ketsahalo e hlaha hang-hang.

Motho e mong le e mong o na le menyetla kapa boikarabelo bo itseng ka lebaka la boemo ba bophelo ba hae. Lethathamano leo 'mè oa bana ba banyenyane a neng a ka le ngola le ka akarelletsa mehlala ea lintho tseo a li rutang bana ba hae kapa litsela tseo a ba koetlisang ka tsona. Kaha ke 'mè oa bona, Molimo o mo file monyetla le boikarabelo ba ho sebeletsa ka litsela tsena. (Qetellong ea thuto ena u tla iketsetsa lethathamano la hau.)

Bolekane

Ho bohlokoa haholo hore ba sa nyalanang ba hahe likamano tse ntle le ba bang. Joaloka ha ho boletsoe lithutong tsa pejana, Molimo o ile a etsa batho likamano le eena le batho ba bang.

- Batho ba masoha ba hloka likamano le batho bao ba ka ba sebeletsang —mohlomong bana kapa bacha kapa ba holileng.
- Batho ba masoha ba hloka baeletsi ba seng ba hōlile, ba hōlileng tsebong bakeng sa keletso le boikarabello.
- Batho ba masoha ba hloka metsoalle e sebakeng se tšoanang bophelong, e le hore ba ka khothatsana ho Morena le ho kopanela hammoho.
- Batho ba masoha ba lokela ho ba metsoalle ea banyalani le malapa. Ho na le litlhohonolofatso tse ngata tse tšoanang setsoalleng se joalo.

Ho ba le likamano tse ngata tse fapaneng le ba bang ho fa motho a le mong menyetla e mengata ea ho sebeletsa. Setsoalle se fana ka tse ling tsa tšehetso ea maikutlo le ea moea eo motho ka mong a e hlokanang. Setsoalle se thusa ka ho khotsofatsa tlhoko ea bona ea lelapa, haholo-holo haeba ba sa lule haufi le malapa a bona.

Litemoso tse Peli li tlameha ho kenyeletsoa:

1. Motho ea sa nyaloang o tlameha ho ba hlokolosi ho qoba ho theha likamano tse seng bohlale kapa tsa boitšoarō bo bobē ka lebaka la litlhoko tsa maikutlo le tsa 'mele.
2. Motho a le mong o tlameha ho beha kamano le Molimo pele ho kamano leha e le efe ea motho.

Bophelo ba Mehopolo

Balumeli bohle ba tlameha ho sebeletsa ho boloka bophelo ba bona ba mehopolo ka mohau thusong ea Molimo (Diproverbia 4:23). Dipesaleme 19:14 ke thapelo, ho kopa Molimo ho re thusa hore ka hloko re phelele eena mantsoeng a rōna le mehopolong. Thapelo ena e re hopotsa hore re tla ikarabella ho Molimo ka mehopolo ea rōna ea ka booma le lipolelo.

Re na le khetho ea seo re se bolokang ka likelellong tsa rōna (BaFilipi 4:8): seo re se shebellang, re se mamelang, kapa re se balang. Haeba re batla ho hlomphe Molimo, re tlameha ho khetha lijo tsa kelello tse hloekileng le tse tla re atametsa haufi le eena le ho re thusa ho mo mamela (Baroma 12:2, Baroma 13:14).

Balateli ba Krete ha baa lokela ho ithabisa ka libe tsa ba bang (Dipesaleme 101:3, 1 Bakorinthe 15:33). Ho thabela ho shebella boitšoarō bo bobē ke ho kopanela sebeng sa motho e mong's (Baroma 1:32). Ho shebella le ho mamela ho tla etsa hore molumeli a se hlole a ts'oengoa ke ho etsa sebe 'me ho etse hore a lahleheloe ke maikutlo a hae a ho khahlisa Jehova (Diproverbia 13:20). Lentsoe la Molimo le hatisa tlhokahalo ea rōna ea ho hlomphe Jehova ka linako tsohle (Diproverbia 23:17) le ho hloea bobē joaloka ha a etsa (Diproverbia 8:13). Ha re tšaba Jehova 'me re furalla bobē, rea hlohonolofatsoa (Dipesaleme 111:10).

Ha re sa mamele litaello tsa Molimo tsa seo re lokelang ho se kenya likelellong tsa rōna le seo re lokelang ho thusa ka sona, re tlameha ho bolela sebe sa rōna 'me re khaotse ho

etsa lintho tseo. Esita le maemong ao e ka 'nang eaba re utloile kapa re bone ntho e mpe ka phoso, ka boomo re tlameha ho nkela mehopollo e mabapi le lintho tseo sebaka ka menahano e metle le ea bomolimo.

► Baithuti ba lokela ho bala Dipesaleme 19:14, Dipesaleme 1:1-2, BaFilipi 4:6-8, le Baefese 5:25-27 bakeng sa sehlopha.

Litemana tse hlahang ho BaFilipi li re bolella hore Molimo o batla ho sireletsa lipelo le likelello tsa rōna, empa re tlameha ho sebelisana le eena ka ho thuisa ka lintho tse nepahetseng ka boomo. Ho thuisa ka mangolo ho bohlokoa haholo bophelong ba monahano o phetseng hantle le o hloekileng. Baefese e re bolella hore Lentsoe la Molimo le re hlatsoa re hloekile. Ka sebele sena se akarelletsa likelello le mehopollo ea rōna.

► Ke mesebetsi efe e u thusang ho ba le bophelo ba ho nahana bo hlomphang Molimo? Ke litemana life tse ling tse u thusitseng bophelong ba hau ba ho nahana?

Bomong le Thobalano

Haeba u ithuta thuto ena ntle le thupelo eohle, ka kōpo ithute le Thuto ea 4 moo ho buisanoang ka bohloeki ba thobalano le litaba tsa boitšoaro.

Phethelo

Bomong bo fa balumeli menyetla e ikhethang ea ho hola kamanong ea bona le Krete le ho ithuta ho sebeletsa ba bang. Batho ba sa nyalang/nyaloang ba lokela ho fumana khotsofalo ea bona ho Krete ha ba ntse ba haha likamano tse ntle le batho ba bang. Ba lokela ho sebelisa menyetla ea ho ba bomo'ng ha bona bakeng sa khanya ea Molimo le molemo oa 'muso oa hae. Lintho tse tlang pele bophelong ba Molimo li thusa balumeli ho etsa liqeto tse molemo mabapi le monyetla oa lenyalo.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

► Bolelang le ho buisana ka lintho tse se kae tsa mantlha tse lokelang ho tataisa liqeto mabapi le lilemo tsa ho phela bomo'ng, khetho ea ho nyala, le ho hlophisetsa lenyalo.

► Ke ka tsela e joang kereke ea hau e ka sebeletsang hantle litho tse eso nyale/nyaloe?

► Lelapa la hau le ka etsa setsoalle joang le motho oa lesoha?

► Haeba u lesoha, u ka kenya letsoho joang lelapeng la hau la kereke? U ka ba tlhohonolofatso joang ho ba bang ba lilemo le linako tse sa tšoaneng tsa bophelo?

► Ke efe mehopollo thutong ee e bileng mecha ho uena?

► Ke eng hape seo o neng u ka lakatsa hore ebe se kabe se ile sa tšohloa thutong ee?

► Buisanang hore na mehopollo thutong ena e sebetsa joang linakong tse ling tsa bophelo.

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ka ho tšepahala ho rōna nakong eohle ea bophelo. Kea leboha ka mehlala ea ba phelang boten'g hau le bakeng sa khanya ea hau lilemong tsa bona tsa bosoha.

Re thuse ho inehela ka ho feletseng ho uena bophelong bohle. Re thuse ho batla le ho fumana khotsofalo kamanong ea rōna le uena. Re thuse ho sebelisa menyetla eo u re fileng eona nakong ea hona joale ea bophelo.

Re nolofalletse ho u hlompha kamehla likhethong tsa rōna, mehopolong ea rōna, likamanong tsa rōna le ba bang, le tšebeletso ea rōna. Re behe litholoana bakeng sa khanya ea hau.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 5

(1) Nahana ka boemo boo ho bona Jesu a u kopang ho nehelana ka uena moralong oa hae. Ka bonyane lirapa tse peli, hlalosa boemo le tsela eo u arabetseng boemo boo ka eona. (Hona ekaba boemo ba joale kapa ho hong ho etsahetseng ho uena nakong e fetileng). Tumelo ea hau e ile ea lekoa joang? Molimo o ile a u tataisa joang? Na o ile oa inehela moralong oa hae? O ile oa reng ho eena? Kutlo e ile ea utloahala eka keng ho uena boemong boo?

(2) Ke menyetla efe eo o nang le eona **ka baka la** boemo ba hau ba lenyalo, bong, kapa boemo ba bophelo? Ha joale, se ke oa nahana ka seo o **ke keng** oa se etsa. Ho e na le hoo, Nka metsotso e se mekae ho thathamisa lintho tseo o tsebang ho li etsa ka baka la moo Molimo a u beileng teng ha joale. Ngola, "Hobane ke _____ Ke na le monyetla oa ho..."

(3) Bala le ho nahanisisa ka le leng le leng la mangolo a ka tlaase, ao kaofela ha oona a qotsitsoeng mokhahlelong oa ho qetela oa thuto. Kopa Molimo ho o bontša ntho e `ngoe le e `ngoe eo o hlokang ho e fetola, e le hore bophelo ba hau ba monahano e be bo hloekileng le bo khahlisang ho eena. Ngola thapelo ea boipolelo le boitlamo ba kutlo.

- Dipesaleme 1:1-2
- Dipesaleme 19:14
- Dipesaleme 101:3
- Dipesaleme 111:10
- Diproverbia 4:23
- Diproverbia 8:13
- Diproverbia 13:20
- Diproverbia 23:17
- Baroma 1:32
- Baroma 12:2
- Baroma 13:14
- 1 Bakorinthe 15:33
- BaFilipi 4:6-8

(4) Khetha litemana tse tharo ho tsoa ho Kabelo ea 3 ho tšoara ka hlooho. Qalong ea sehlopha se latelang, ngola kapa u phete litemana ka hlooho.

Thuto ea 6

Boitokisetso ba Lenyalo

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

(1) Hlalosa mofuta oa motho ea tšoanelehang ho ba molekane oa molumeli, ho latela lintho tse tlang pele le melao-motheo ea Bibebe.

(3) Sebelisa melao-motheo ea Bibebe ho kenya letsoho ha batsoali likamanong tsa pele ho lenyalo.

(4) Etsa liqeto tse bohlae setsoalleng pele ho lenyalo.

Sunita le Tarun

Sunita o holisitsoe lelapeng la Bokreste India. Ka tsatsi le leng lelapa la hae la mo bolella ka moruti e monyenyanane lilemong ea bitsoang Tarun ea neng a hloka mosali. Ba boela ba buoa le Tarun ka eena. Sunita a ba bolella hore h'a na khahleho ea ho kopana le eena. Ka le le leng a fihla hae e le bosiu 'me a fumana hore Tarun haesale a mo emela lihora tse 'maloa hore a tle a kopane le eena. O ne a sa thabela ho 'mona empa a lula fatše ho mo mamela h'a buoa le eena. Tarun a re, "Ke moruti setsing sa Bibebe, ha ke pataloe haholo. Ke boetse ke tsamaea ho ea bolela evangeli libakeng tse thata, 'me ka linako tse ling ke robala ka ntle fatše. A na u ikemiselitse ho utloa sotleha le 'na?" Sunita o ile a qala ho lla ha a ntse a bua hobane o ne a utloa hore Molimo o ne a mo bolella hore enoa ke monna eo a lokelang ho mo nyala. Ka mor'a puisano eo, ba ne ba bonana ka seoelo, 'me ho se mohla ba bang bang, ho fihlela nako ea lechato. 'Me joale ba sebelelitse hammoho tšebeletsong ka lilemo tse ngata.

Khetho ea Molekane

Khetha ka hloko!

Jesu o itse lenyalo ke boitlamo ba bophelo bohle, bo-raliloeng ke Molimo (Mattheu 19:6-8). Ha u nyalle motho feela bakeng sa ha joale. U nyala motho eo u tla ba le eena e le molekane ho fihlela e mong oa lona a e-shoa (Baroma 7:2). Etsa khetho ka bohlae!

U ke ke oa arolelana feela linako tse monate le thabo ea bophelo. U tla arolelana mathata, masisa-pelo, litsietsi le litlokotsi tsa bophelo. Ha u tsebe hore na u tla tobana le masoabi a mofuta ofe. Ho na le litlhohonolofatso tse ngata tsa ho nyaloa ke molekane ea molemo le ea tšabang Molimo linakong tse thata. Empa linako tse thata li mpefala ha u e-na le molekane ea se nang matla Msoreneng. U nyala motho bophelo bohle ba hau— bakeng sa maemo ohle. Khetha molekane ka hloko!

U nyalana le motho eo o tlang ho holisa le lelapa le eena. U khetha motsoali oa bana ba hau le moholo oa litlohlo tsa hau. U khetha motho eo bophelo ba hae ba moea bo tla susumetsa bophelo ba moea ba bana ba hao haholo. U khetha motho eo botho ba hae, mekhoha le boitšoaroo boo bana ba hau ba tla bo etsisa (Baefese 5:1). U khetha ea tla bopa le ho koetlisa bana ba hau ka mohlala le puo (Diproverbia 23:26). Khetha motho ea tla hlokomela le ho baballa bana ba hao, motho ea tla ba etella pele le ho ba khalemela ka hloko, ka boitelo le ka lerato. U khetha motho ea tla susumeletsa meloko—botleng kapa bobeng! Khetha ka nepo.

“Ha u oa ka oa khetha ho hlahela ka hare ho lelapa la heno; u khona ho ikhethela hore na u nyalana le mang ho theha lelapa le hlahlamang.”

- Gary Thomas,
The Sacred Search

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 14:1, Diproverbia 24:3-4, le Diproverbia 31:10-12, 30 bakeng sa sehlopha.

Khetho ea hau ea molekane ka lenyalo ke khetho ea bobeli ea bohlokoa eo u ka e etsang; ea pele ke khetho ea hau ea ho nka Jesu e le Morena le Mopholosi oa hau. Khetho ea hau e tla fetola tsela ea bophelo ba hau, empa e tla ama le batho ba bang ba bangata. Khetho e bohlale e tla u hlohonolofatsa le batho ba bang ba bangata. Khetho ea boeatla e tla u ntša kotsi le batho ba bang ba bangata. Khetha ka thapelo!

Ha ho batho ba phethahetseng lefatšeng. U na le mathata, mefokolo, le ho hloleha. Molekane oa hau le eena ka tsela e tšoanang há phetheha `me h'a ka ke a phetheha bophelo ba hae bohle. Ka hona, se ke oa batlana le molekane ea phethahetseng. Ho e-na le hoo, batla molekane ea ratang Molimo kantle ho qea-qeo. Sheba motho ea ikokobetsang ho lekana hore a ka amohela le ho lokisa liphoso le ho hloleha ha hae. Molekane ea joalo e tla ba tlhohonolofatso ho uena, `me le ka tsehetsana le ho thusana likarolong tsa bofokoli.

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 11:14, Diproverbia 12:15, Diproverbia 13:18, le Diproverbia 23:22 bakeng sa sehlopha.

Khetha ka nepo. Etsa khetho ea bophelo bohle. Fumana keletso ho batho ba tšabang Molimo le batsoali ba hau. Mamela litemoso tsa bona. Mamela tlhokomeliso tsa bona. Se ke oa mamela feela boikutlo ba hau. Khetho e bohlokoa haholo ho ka ba bohlasoa ka eona.

Seke oa nyala mohetene

E `ngoe ea lintho tseo e leng tsa bohlokoa haholo ho Molimo ke hore batho ba habo ba nyala balumeli-`moho le bona feela. Lebaka ke hobane kamano ea motho le Molimo ke ntho ea bohlokoa ka ho fetisisa bophelong bohle le bosafeleng. Lenyalo— likamano tse haufi-ufi tsa batho— li ama kamano ea motho le Molimo. Ho thata haholo ho molumeli ho boloka leeto le haufi le le hlokolosi le Molimo ha a ntse a e-na le molekane ea sa lumelang.

Ho feta moo, ho se lumele ha motsoali ho susumetsa bana haholo khahlanong le Krete. Malapeng ao ho `ona motsoali a le mong e leng motho ea sa lumelang, ke ka seoelo hore bana bohle ba sebeletse Jehova. Molimo o batla hore re mo sebeletse, `me Molimo o re

bolella hore re hōlise bana ba rōna ho mo sebeletsa (Genese 18:19; Deuteronoma 6:2, 7; Malakia 2:15).

Testamenteng ea Khale, Baiseraele ba ne ba sa lumelloa ho nyala mang kapa mang ka ntle ho lelapa la tumelo.²⁵ Molimo o ne o tseba hore lenyalo ho ba hetene le tla etsa hore batho ba khumamele melimo esele, ba senya kamano ea bona le Molimo a le mong oa 'nete! Testamente ea khale e re bontša hore sena ke sona se etsahetseng hantle Israele.²⁶

Le kajeno, balumeli ba tlameha ho nyalana le balumeli feela. U se ke ua sekisetsa tabeng ena. U se ke ua lokafatsa kamano ea lerato le motho ea sa lumelang.

► Baithuti ba lokela ho bala 2 Bakorinthe 6:14-18 le 1 Bakorinthe 7:39 bakeng sa sehlopha.

Ha Molekane oa hau e se Molumeli

Molimo ha a batle hore molumeli ea sa nyaloang a nyaloe ke motho ea sa lumelang. Seo ke 'nete. Empa ha molekane e mong oa lelapa le sa lumelang a tla ho Krete bakeng sa poloko, o lokela ho lula a nyetse molekane oa hae ea sa pholosoang, ntle leha molekane eo a hana ho lula le eena (1 Bakorinthe 7:12-16). Maemong a mang, balekane ba sa lumelang ba 'nile ba fua poloko ka lebaka la tumelo ea monna kapa mosali oa bona oa Mokreste (1 Bakorinthe 7:14, 16; 1 Petrose 3:1-2). Empa masoha a Bakreste ha aa lokela le ho nahana ho nyalana le motho eo e seng molumeli.

Litšobotsi tse lokelang ho nahanoa lenyalong le ka bang teng

E le ho lokisetsa lenyalo, batho ka bomong ba lokela ho hlaolela litšobotsi tse tla ba thusa ho ba balekane ba molemo. Ha ba ntse ba batla motho eo ba ka mo nyalang, ba lokela ho batla motho eo le eena a ntseng a hōla litšobotsing tsenā.

- 1. Nyala motho eo kamano ea hae le Krete e tla u kothatsa kamanong eo u seng u ntse u e-na le eona le Krete 'me e u thuse ho hola semoeeng** (2 Petrose 1:5-9, 2 Petrose 3:18).

- 2. Nyala motho ea nang le semelo se setle.** Baefese 5:33 e laea basali ho hlompha banna ba bona, empa sena se etsahala ha bobebe ha ba nyetsoe ke banna ba lokeloang ke tlhompho. Semelo

se setle se akarelletsa boitšoaro bo kang ho tšoarella, ho itšoara, ho ikokobetsa, ho ba mafolo-folo le boikarabelo, le ho ba le moea o rutoang. Motho eo u mo nyalang a ke ke a phethahala empa o lokela ho hōla boitšoarong bona.

Monna le mosali ha baa lokela ho itlamba ho nyalana ho fihlela e mong le e mong a ka re ka tieo, "Ke tla khona ho sebeletsa Morena ha ke nyetsoe ke uena hamolemo, ho feta ha ke le lesoha."

²⁵ Eksoda 34:11-16, Deuteronoma 7:1-6, Joshua 23:11-13, Esdrase 9-10

²⁶ Baahlodi 3:5-7, 1 Marena 11:1-6, Esdrase 9:10-15

Molimo o na le litekanyetso tse phahameng bakeng sa baeta-pele ba likereke le basali ba bona (1 Timothea 3:2-4, 8-9, 11-12; Tite 1:6-8). Haeba moeta-pele oa kereke a nyetsoe ke molekane ea nang le botho bo bobbe, tšebeletso e sitiseha haholo.

3. **Nyala motho ea ahang seriti sa bohloeki le boitšoarō bo botle** (1 Timothea 2:9-10, 1 Timothea 3:7, 2 Timothea 2:19, Tite 1:15, Tite 2:4-5).
4. **Nyala motho ea ithutang ho nahana ho ea ka Bibe**le (Dipesaleme 119:66). Ha ba tobane le moleko, tšabo, boikutlo bo fosahetseng kapa tšusumetso e fosahetseng, ba ithuta ho hopola, ho lumela, le ho mamela Lentsoe la Molimo '(Diproverbia 4:4-6, Joshua 1:7-8). Ha ba tobane le tlhokahalo, kotsi, mahlomola, kapa mathata a mofuta ofe kapa ofe, ba ithuta ho tsepamisa maikutlo ho Molimo le ho fumana thuso eo ba e hlohang Lentsoeng la hae (Dipesaleme 119:50, 92, 114).
5. **Nyala motho eo e ka bang ntate kapa 'mé ea molemo ho bana ba hau:** motho ea ka ba rutang litsela tsa Molimo le ho phela bophelo bo otlohileng ba Bokreste kamehla mahlong a bona (Diproverbia 6:20-23, Baefese 6:4, 2 Timothea 1:5, 2 Timothea 3:14-15).
6. **Nyala motho ea ikhethetseng ho susumetsoa ke metsoalle le baeletsi ba tšabanang le Molimo** (Dipesaleme 119:63, 2 Timothea 2:22).
7. **Nyala motho ea ikokobeletsang bolaoli.** Monna o bohlale ha a batla mosali ea ikokobelitseng hore e be mosali oa hae (Baefese 5:22). Mosali le eena o lokela ho nyaloa ke motho ea ikokobelitseng ho Molimo le ho bao Molimo a ba behileng bolaoling holim'a hae ka kerekeng, mosebetsing oa hae, 'musong (Baroma 13:1, Baefese 6:5-8, BaHebheru 13:17, 1 Petrose 5:5). Ha monna oa hae a ikokobeletsa Molimo, o tla sireletseha le ho hlohonolofala.

► Limelong tse thathamisitsoeng ka holimo, ke life tse bonahalang li le bohlokoa haholo ho uena? Ngola mehlala eo u kileng oa e bona ho bontša bohlokoa ba limelo tsena.

Manyalo a hlophiloeng ke batsoali

Litsong tse ngata ho tloaelehile ho batsoali ho hlopha manyalo bakeng sa bana ba bona. Mohlala, naheng e 'ngoe e kholo batsoali ba fumana molekane ea ka lokelang ngoana oa bona 'me ba buisana le batsoali ba eo ba mo fumaneng. Hangata, joale ba lokisetsa hore mora le morali ba kopane. Bacha bana ba ka 'na ba kopana hang, kapa mohlomong habeli kapa hararo, pele ba etsa qeto ea hore na ba tla nyalana. Bana ba ka 'na ba lumelloa ho ikhethela hore na ba amohela motho ea khethiloeng ke batsoali, empa ha ba fumane nako ea ho tsebana hantle.

Batsoali ba Krete merabeng eena ba lokela ho latela mekhoha ea Bibe le ha ba batlela bana ba bona balekane ba tšoanelehang. Ba lokela ho batlela bana ba bona balekane ba tsebanang le Molimo, ba bohlale, ba bileng ba holileng. Ba lokela ho batla batho ba behang

Molimo ka pele bophelong ba bona. Lintho tsena ke tsona tse lokelang ho susumetsa khetho ea batsoali ho feta thuto, mosebetsi, boemo ba motho sechabeng kapa boemo ba lichelete.

Manyalo a hlophisitsoeng ka boikemelo

Bohlale ho Batsoali ba Bana ba Hōlileng ba Khethang bao ba ba Nyalang.

Lichabeng le litsong tse ling, ho kopanyelletsa le tsa Europe le Amerika Leboea, ho tloaelehile hore bacha ba baholo ba ikhethete balekane ba bona ntle le tataiso e ngata ea batsoali.

Batsoali ba Bakreste litsong tsena ba ka 'na ba ikutloa ba ke ke ba leka kapa ha baa lokela ho leka ho susumetsa ngoana oa bona ea seng a hōlile ea batlang molekane. Batsoali ba ka 'na ba ikutloa ba sa lokela ho hanyetsa le haeba ba sa amohele motho eo ngoana oa bona a mo nahanang bakeng sa lenyalo. Ba ka 'na ba tšaba hore ho nyatsuo a ho tla baka mathata a kamano le ngoana oa bona le matsale nakong e tlang.

Leha batsoali ba Bokreste ba sa hlophete bana ba bona manyalo, ba lokela ho susumetsa khetho ea ngoan'a bona ea molekane. Batsoali ba lokela ho buoa lintho tsena le bana ba bona ha ba ntse ba le banyenyane. Batsoali ba lokela ho bōpa monahano le litekanyetso tsa bana ba bona ka boomo (Deuteronomy 6:5-9). U ka etsa sena joang u le motsoali?

- 1. Eba mohlala o motle oa molekane ea nang le likamono le Molimo ka bo uena.** Ntle le haeba u latela melao-motheo ea Molimo bophelong ba hau, taeo ea hau ea molomo ho bana ba hau e ke ke ea bolela letho. Haeba mehlala ea hau e sa nyallane le seo u se buang, bana ba hau ba tla mamela mehlala eseng lipolelo tsa hau.
- 2. Hatisa litekanyetso tsa Molimo ka morero oa bophelo, morero le moelelo oa lenyalo, le seo u lokelang ho se sheba ho molekane (Dipsaleme 34:11-12).** Ha re shebella, re mamela, re bala, kapa re sheba litloaello tsa lefatše, re ruta bana ba rōna hore lefatše ke mohlala oa rōna, ho e-na le hore Lentsoe la Molimo e be mohlala oa rōna. Ho e-na le ho etsa sena, re lokela ho hlaolela litakatso tsa bomolimo baneng ba rōna ka ho lebisa tlhokomelo ho batho ba latelang merero e metle ea Molimo. Re lokela ho supa litholoana tse molemo tseo batho bana ba li kholang ka lebaka la ho utloa Molimo.
- 3. Ruta bana ba hau hore botho bo bohlokoa ho feta ntho efe kapa efe ha u khetha molekane.** Ho tloha ha e sa le bana ba banyenyane, ruta bana ba hao ho shebella le ho ananela semelo se setle ho ba bang, ho feta 'mele kapa botho bo khahlehang. Ba rute ho hlokomela hore na lithaka tsa bona li na le boikarabelo kapa li botsoa, lia mamela kapa ke marabele, lia tšepahala kapa li thetsa. Ba rute ho tsotella botho ba bona ho feta ponahalo ea bona.

Haeba batsoali ba batla hore bana ba bona ba ba amohele ha ba khetha metsoalle ea bona ea bophelo ha e sa le bacha, ba lokela ho ruta bana ba bona ba banyenyane hore ho mamela ntate le 'mè ho bohlale! (Diproverbia 1:8.) Bocha kapa boholo bo se bo le morao haholo ho

ruta sena; batsoali ba lokela ho ruta bana ha ba ntse ba le banyenyane (Diproverbia 4:3-9). Ho mamela batsoali ba tsebanang le Molimo ke tsela ea Molimo ea hore bana ba sireletsehe le hore ba hlohonolofale.

Joaloka ha ho boletsoe Thutong ea 4, batsoali ba na le boikarabelo ho Molimo ho thusa bacha ba bona ho etsa likamano le bohloeki ba boitšoaro. Ho etsa sena, o tlameha hore o se o ntse o e-na le kamano e ntle, e bulehileng le ngoana oa hau, eo ho eona ba ikemiselitseng ho ikarabella ho uena le ho amohela keletso ea hau. Kamano ea mofuta ona e ahoa lilemong tse qalang tsa bongoana ha u ntse u ruta. Kamano ea mofuta ona e hahiloe lilemong tsa pele tsa bongoana ha u ntse u ruta, u koetlisa, u etella pele le ho khalemela bana ba hau ba banyenyane letsatsi le leng le le leng.

Bohlale bakeng sa mocha ea khethang molekane.

Molimo o na le bohlale ho balumeli ba bacha ba lokelang ho iketsetsa qeto mabapi le lenyalo. Mona ke keletso e bohlale ea ho etsa liqeto tse molemo:

(1) Hana likhetho tse sa lumellaneng le Bibe.

Mohlala, rea tseba hore ha se thato ea Molimo hore balumeli ba nyalane le ba sa lumelang, ka hona ha rea lokela ho nahana feela le ho kena kamanong ea lerato le mohetene.

(2) Rapella bohlale (Diproverbia 2; Jakobo 3:13, 17).

Ha re batla kutloisiso ea Molimo ka lipelo tsa rōna tsohle, o thabela ho re fa bohlale. Bohlale bo fumanoa thutong e hlokolosi le ho mamela Lentsoe la Molimo. Molimo o boetse o re fa bohlale ka keletso ea batho ba Mo tšabang. Ho amohela bohlale ba Molimo ho re sireletsa sebeng le kotsing. Bohlale ba hae bo re fa tlhohonolofatso 'me bo re fa monyetla oa ho ba le morero o molemo ka ho fetisisa oa Molimo bakeng sa bophelo ba rōna. Ho bohlokoa le ho feta, ha re etsa liqeto tse bohlale, re tlotlisa Ntate oa rōna oa leholimo.

(3) Latela boetapele ba Moea o halalelang (Dipesaleme 119:133, Diproverbia 3:5-7, Jeremia 10:23).

Moea o Halalelang o ke ke oa re lebisa ho se mamele Lentsoe la Molimo. Ho e-na le hoo, o re hopotsa ka botšepahi ka eona (Johanne 14:26, Johanne 16:13-14). O lebelala bana ba mamelang ba Molimo sebeng 'me o ba putsa ka bophelo le khotso (Baroma 8:5-6, 13-14; Bagalata 5:16, 22-25). E ka 'na eaba hase kamehla u tsebang lintlha tse qaqileng tsa thato ea Molimo boemong bo bong le bo bong, empa u lokela ho latela seo u se tsebang ka sebele. Ua tseba hore Molimo o batla hore u tšepahale moeeng le boitšoaronng. Ua tseba hore o batla hore u qobe lintho tse itseng 'me u latele lintho tse itseng. Etsa seo u se tsebang se nepahetse ha u ntse u rapella tataiso ea Molimo.

(4) Ahela likeletso tsa batho ba tsebanang le Molimo lesaka.

Batho ba bacha ba nang le batsoali ba tsebang Molimo ba lokela ho batlana le bohlale ba bona. Ba lokela ho phutholoha le ho ba le ponahaletso ho batsoali ba bona ka mehopolo eo

ba nang le eona ka lenyalo la bona. Ba lokela ho ela hloko matsoenyeho ao batsoali ba nang le ona. Molimo o bafile batsoali e le hore ba tle ba ba hlokomele bobeng bofe kapa bofe le ho ba fa tse molemo. Bacha ha ba lokela ho saoha ka monyetla oa ho hlohonolofatsoa mehleng ena.

Bacha ba bangata ba Bakreste ha ba na maikutlo a setho sa lelapa se seng se hōlile se tsebang Molimo. Ka sebele ba lokela ho fumana keletso ho batho ba nang le botho ba bomolimo ba bontšitseng bokhoni ba ho etsa liqeto tse bohlale ka liphetho tse molemo.

Leha ho le joalo, bacha ha baa lokela ho iphapanyetsa maikutlo a batsoali ba bona, le haeba batsoali ba bona ba sa sebeletse Morena. Ho ka 'na ha e-ba le ketsahalo eo ho eona mocha a tlamehang ho hanana le litakatso tsa motsoali oa hae ea sa bolokehang e le hore a mamele Molimo, empa sena ha sea lokela ho etsoa ka borabele (1 Samuele 15:23) kapa ho hloka tlhomphe (Eksoda 20:12). Ho sa tsotellehe boitlamo ba batsoali' ho Molimo, Molimo o khona ho nolofatsa lipelo tsa bona e le hore ba fane ka tlhohonolofatso ea bona lenyalong la mora kapa morali oa bona. Ho rapela le ho emela hore Molimo a fetole batsoali ba bona' lipelo li tla leka le ho matlafatsa tumelo ea mora kapa morali oa bona.

► Buisana ka melao-motheo kapa mehlala e tsoang mangolong mabapi le ho kenya letsoho ha batsoali qetong ea lenyalo. Batsoali ba lokela ho etsa'ng ho susumetsa mokhoa oa ho khetha balekane? Boikutlo ba motho e moholo oa Mokreste mabapi le batsoali ba hae e lokela ho ba bofe qetong ea lenyalo?

Setsoalle sa baratani pele ho lenyalo

Ha kemelo ea nyalo e khoneha, ho molemo ha monna le mosali ba kaba le nako 'moho libakeng tse fapaneng. Ho na ho thusa hore ba tsebe ka moo motho e mong a itšoarang ka teng, a kenanang le ba bang, a arabelang maemo a sa lebellahang le ho sebetsana le maemo ka ho fapana. Nako ena 'moho e ka ba thusa ho utloisisa hore na efela e ka ba balekane ba tšoanelehang lenyalong.

Boitlamo tlhoekong

► Baithuti ba lokela ho bala I BaThesalonika 4:1-8 le 2 Timothea 2:19-22 bakeng sa sehlopha.

Molimo ka lerato o ile a bōpa banna le basali ba nang le litakatso le matla a ho ba le kamano e haufi-ufi 'meleng le maikutlong. Ka lebaka la litakatso tsena, metsoalle e phehellang lenyalo la ka moso le ka 'nang la etsahala e tlameha ho rera ho ba hlokolosi kamanong ea bona. Molimo o rerile hore litakatso tsena li phethahale ka hara selekane se khethehileng, sa bophelo bohle ba lenyalo.

Haeba monna le mosali ba sa ikemisetse ka boomo ho ba hlokolosi le ho hloeka, ho ka etsahala hore ba se ke ba mamela Molimo ka ho latela tšusumetso ea bona nakong ea moleko. Ho se mamele litlhokahalo tsa Molimo bakeng sa bohloeki ba boitšoaro ho utloisa batho bohloko ka litsela tse ngata 'me ho ama batho ba bangata, eseng feela monna le

mosali ka bobona. Ho se mamele ho qetella ka ho ikoahlaea, bokhoba, molato, lihlong, tšabo, ho se tšepane le likamano tse robhileng.

Ho na le litlhohonolofatso tse ngata bakeng sa ba latelang morero oa Molimo oa bohloeki. Ba hlomphang Molimo ka ho mamela ba ka fumana molemo o mong le o mong oo bao ba o reretsoeng. Ho e-na le litla-morao tsa ho se mamele, ba tla ba le thabo le khotso. Ba tla khona ho tšepana. Ba tla khona ho ba le kamano e matlafatsang le Morena le e mong ho e mong.

Ho mamela Molimo ke ho tšepa hore oa tseba ebile o batla se molemohali bakeng sa hau.
(Sheba Diproverbia 3.)

Litlhohonolofatso tsena ke tšusumetso e matla ea ho latela moralo oa Molimo oa tlhoeko. Leha ho le joalo, thoholetso e kholohali ea balumeli bakeng sa ho ba hlokolosi karolong ena e lokela ho ba taba-tabelo ea bona ea ho tliša tlhompheho ho Morena Jesu karolong tsohle tsa bophelo. Banyalani ba ratanang ba lokela ho botsa, "Re ka hlomphe Molimo **haholoanyane** joang kamanong ea rōna? Re ka tlisetsa Jesu khanya **e fetisisang** joang?"

E le ho qoba Diketso tse sa hloekang, banyalani ba ratanang ba lokela ho ba hlokolosi mabapi le keketseho leha e le efe ea ho kopana 'meleng. Ba lokela ho qoba ho qeta nako e telele ba le bang libakeng tseo ba ikutloang hore ha ho motho e mong ea tla tseba seo ba se etsang. Baratani ba loana le teko ha katamelano eba bohlokoa ho feta puisano ka hara likamano. Ba kanna ba hloleha ho sebetsana le mathata a semoea le a kamano hantle hobane kelello le pelo tsa bona li hatelletsoe ke takatso ea katamelano. Qalong ea kamano, etsang qeto hammoho hore na ke lintho life tse ikhethileng tseo li tla li etsa ('me le se ke la li etsa) kamanong ea lona pele ho lenyalo. Morero oa hau o lokela ho sireletsa e mong le e mong oa lōna sebeng, ho le thusa ho rata balekane ba lōna ba ka moso, le ho le nolofalletsa ho hlomphe Molimo. Itlamele qeto ea lona. Ikarabelleng ho baholo ba tsabang Molimo le ho mamela tlhokomeliso le likeletso tsa bona. Ha le le 'moho le qete nako le metsoalle e tsabang le Molimo le litho tsa lelapa.

Boitšoarō ba hau kajeno ke mpho ho molekane oa hau oa ka moso.

Molekane oa hao o tla ikutloa a sirelelitsoe a bile a hlompheua ka lebaka la khetho ea hao ea ho mamela Molimo.

Molekane oa hau o tla ikutloa a ratoa haholo.

Mesebetsi e Khothaletsang Khōlo

Kemelo ea lenyalo ke nako ea ho tloaelana, empa e lokela hape e be nako ea kholo. Mona tse Diketso tseo baratani ba ka li etsang `moho:

- Etsang merero ea mesebetsi `moho.
- Ithuteng tsebo e ncha ho lona ka bobeli.
- Balang le ho buisana ka libuka tse molemo.
- Ithuteng kapa le tšoare ka hlooho litemana tse tšoanang tsa mangolo, ebe le buisana ka tsona.

- Rerang le ho tsamaisa mesebetsi ea bosebeletsu hammoho.
- Sala le bana 'moho ha nakoana.
- Ebang le nako ea malapa a lona ka bobeli.

Liketsahalo tsena li tla:

- Thusa monna le mosali ho tsebana.
- Ba thuse ho tseba hore na ke metsoalle e lokelanang.
- Eketsa bokhoni ba bona ba ho buisana hantle.
- Ba thuse ho hola.

► Ke melao-motheo le mehopolo efe ea kemelo ea lenyalo e mecha ho uena? Ho latela maikutlo a hau balumeli ba ka kenya tšebetsong melao-motheo ea Bibe le ea tlhoeko le ho ho hlompha Molimo likamanong tsa bona joang pele ho lenyalo?.

Lihlooho tseo ho ka buisanoang ka tsona pele ho lenyalo

Litsong tseo ho tsona banyalani ba tsebanang e le karolo ea ho etsa liqeto, ho na le litaba tsa bohlokoa tse lokelang ho buisanoa pele ho lenyalo.

Litsong tse ling, moo manyalo a lokisetsoang ke batsoali, banyalani ha ba na monyetla oa ho tsebana hantle. Ha ba na monyetla oa ho buisana ka taba e 'ngoe le e 'ngoe ea bohlokoa pele ho lechato. Boemong bona, ho molemo ha batsoali ba monna le mosali ba arolelana tlhahisoleseling le ba bang 'me ba etsa bo'nete ba hore banyalani ba bacha ba lumellana hantle.

Maemong ao ho 'ona ba nyalanang ba tsebang ho fokolang ka ba bang, ba sebetsana le litaba tsena ka mor'a hore ba nyalane, empa litaba tsena li ke ke tsa susumetsa khetho ea bona, kaha ba se ba entse boitlamo ho e mong le ho Morena.

Ha litumelo tsa monna le mosali li tšoana haholoanyane, semelo, setso, chebelopele le litekanyetso, li lumellana haholoanyane le lenyalo. Haeba ho khoneha, banyalani ba nahanang ka lenyalo ba lokela ho qeta nako ba buisana:

- Lintho tseo ba batlang ho li fihlela bophelong
- Mekhoa e bohlokoa ho e mong le e mong oa bona
- Kholo ea bona bongoaneng le ka moo ba holisitsoeng ka teng
- Kamano ea bona le batsoali ba bona le leloko kaofela
- Lithuto tseo e mong le mong a li lumelang le meetlo ea tumelo, joalo ka boitšoarō ba semoea, ho kena kereke, le liketso tsa ts'ebeletso
- Kutloisiso ea bona le litumelo ka likateng tsa ho holisa bana, hammoho le ho ba ruta, ho ba koetlisa, ho ba laea, le ho ba ruta ho tseba le ho utloa Krete

- Maikutlo a bona ka lichelete, ho kenyeletsa tšebeliso, ho boloka, le ho phela nakong tse boima
- Mathata afe kapa afe a `mele kapa kelello kapa bokooa, le mathata a bokulo a teng ka hare ho malapa a bona

Nakong ena ea karolo ea kamano, le lokela ho bua ka litaba tse boima le tse thata tsa bophelo. Ha le se le entse tšepiso ho Molimo le e mong ho e mong, le nyalane bakeng sa botle kapa bobele. Lenyalong, monna le mosali ba buisana ka sohle seo ba leng sona, ka hona puisano ea `nete e etellang pele lenyalo e bohlokoahali. Puisano li lokela ho teba le ho eketsa phuthuloho. Haeba motho eo u rerileng ho mo nyala a sa ikemisetsa ho bua ka litaba tse tsa bohlokoa, hoo ke pontšo e tebileng ea kotsi.

Nakoana pele ho lechato la bona, banyalani ba lokela ho buisana ka litumelo tsa bona, litebello le litakatso tsa bona mabapi le likamano tsa thobalano lenyalong. Ho buisana ka thobalano qalehong ea kamano ho ka baka teko e sa hlokahaleng, empa ho bohlokoa ho buoa ka eona pele ho lenyalo.

Ho bohlokoa ho monna le mosali ba nyalanang:

- Ho tšoana ka kelello.
- Ho ba le litebello tse tšoanang ka bophelo ba lenyalo.
- Ho ba le litumelo tse tšoanang tsa thuto le mekhoa ea semoea.
- Ho ba le mekhoa le metsamao e tšoanang ea ho sebelisa chelete le nako.
- Ho arolelana kutloisiso ea lintlha tsa bophelo le ho holisa bana.

Matšoao a Kotsi Kemelong ea Lenyalo

John Drescher o lokolisa mathata a robeli a lokelang ho etsa hore monna kapa mosali a batle ho khaola kamano kemelong ea lenyalo:²⁷

- 1. Uena le motsoalle oa hau le ba le likhang khafetsa.**
- 2. U qoba ho bua ka litaba tse tebileng** hobane u tšaba ho utloisa motsoalle oa hao bohloko maikutlong. Haeba u itjoetsa hore, "Ho molemo ho se bue ka sena" – hona ke letšoao la kotsi. Lenyalo le bolela hore le tla lokela ho buisana ka lintho tse ngata ka sebetle le lerato.
- 3. Kamano ea lona e ntse e eketseha 'meleng.** Ha le sebelisa puisano ea `mele haholo le le batho ba e-song ho nyalane, ha le sa tla ithuta ho buisana hantle ka mantsoe, molumo oa lentsoe, ponahalo ea sefahleho le puo ea `mele. Ho ama haholoanyane le ho bua hanyenyane e ka ba letšoao la sebele la kotsi.

²⁷ E nkiloe ho tsoa ho John Drescher, For Better, For Worse: A Premarital Checklist, (Morgantown, PA: Masthof Press, 1999), 30-31.

4. **Ua utloa hore u lula kamanong ka lebaka la ho tšaba mofuta o itseng.** Mohlala, "Ke rata ho emisa kamano, empa ha ke batle ho soabisa mang kapa mang."
5. **Motsoalle oa hau ha a khone ho amohela ho nyatsuoana ho hahang.** Ha motsoalle oa hau a fositse, na ba hana ho kōpa tšoarelo? Seo se senya hona joale, 'me se ka senya le ho feta hamorao, haeba le ka nyalana.
6. **Batsoali kapa metsoalle ea bohlokoa ba na le khanyetso kamanong ea hau le lenyalong la hau le ka bang teng.** Ka sebele hona e ka ba pontšo ea kotsi 'me ho lokela ho etsa hore u nahane ka ho felisa kamano. Ke 'nete hore ha u nyale motho feela, empa u nyaloa lelapeng le tla ba le tšusumetso e khōlō tšireletsehong le katlehong ea lenyalo la hau.
7. **Motsoalle oa hau o boulela ho feta tekano kapa oa u belaela.** mohlala, haeba motsoalle oa hau a sa lumele puo ea hau, kapa ka litsela tse ling a sa u tšepe, sena ke letšoao la kotsi. Ho se tšepe ho tla bolaea kamano leha e le efe ea lenyalo. Kahoo, felisa kamano ha u ntse u ka khona haeba motsoalle oa hao a le mōna ho feta tekano kapa a sa u tšepe.
8. **U na le maikutlo a sa tsitsang ka kamano;** haholo ha u le mong le motsoalle oa hau. U na le mohopolo kapa maikutlo, "Ho na le ho hong ho phoso." Ela hloko ho hloka khotso hoo ho kahare!

Phethelo

Diproverbia 24:3-4, "Ntlo e hauoa ka bohlae; 'me ka kutloisiso e thehiloe; 'Me ka tsebo likamore li tla tlala maruo oohle a bohlokoa le a ratehang."

Khetho ea molekane ke e 'ngoe ea tse kholo ho tseo motho a ka li etsang. Molimo o khahlisoa ke ha ho thusoa bana ba hae ho etsa liqeto tse nepahetseng ha ba khetha le ho tloaelana le eo e tlang hoba molekane kamoso.

Bakeng sa puisano ea sehlopha

► Ke mohopolo ofe o mocha ho uena thutong ee? Hobaneng o le bohlokoa ho uena? Ho o utloisisa ho tlo u thusa joang uena ka hara likamano tsa hau? Ho o utloisisa ho tlo u thusa joang bosebeletsing ba hau ho ba bang?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ka ho re etella pele le ho re hlokomela. Kea leboha ka melao-motheo eo u re fileng eona Lentsoeng la hau e re thusang ho etsa liqeto tse bohlale mabapi le liqeto tsa bohlokoa bophelong.

Ka kōpo, re thuse ho ba le lintho tse tlang ho uena pele ha re khetha molekane. Re thuse ho ba banna le basali bao u batlang hore re be bona. Re thuse ho ikokobetsa le ho mamela keletso ea batho ba tšabang Molimo.

Re batla ho phela bophelo bo halalelang, bo behang litholoana bo u hlomphang.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 6

(1) Khetha karolo ea thuto ena ho ruta maemong a hau a bosebeletsi. U ka ruta motho kapa sehlopha sa bacha. Bolella moetapele oa sehlopha sa hau ha u se u entse thuto ea kantle ho sehlopha.

(2) Ka ho ngola, hlalosa litšobotsi tsa kamano ea monna le mosali ba tšabang Molimo setsong sa heno ba nahanang ka lenyalo kapa ba rerang ho nyalana.

(3) Hore na u nyetse kapa che, hlahloba lethathamo la litšobotsi tseo u lokelang ho li sheba ho motho eo e ka bang molekane oa hae. Bala tšupiso e 'ngoe le e 'ngoe ea mangolo e fanoeng. Kopa Molimo ho u bontša hore na u hloka ho hōla joang.

(4) Haeba u lesoha 'me u rera ho nyala nakong e tlang, etsa lethathamo le hlalosang seo u se batlang ho molekane. Ha ho hlokahale hore u arolelane sena le moetapele oa sehlopha sa hau, empa u mo tsebise hore u qetile mosebetsi.

Thuto ea 7

Ho Hlaolela Lenyalo le Matla

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

(1) Utloisisa kamano pakeng tsa moralo oa Molimo oa litlhoko tsa banna le basali le litaelo tsa Molimo bakeng sa likamano lenyalong.

(2) Bonahatsa litsela tseo ka tsona banna le basali ba fihlelang bohloki ba e mong ho e mong ka ho ba le kutlo melao-motheo ea mangolo.

Ho Amohela Liphapang tsa Botho

Ha se lekunutu hore banna le basali ba fapane ka litsela tse ngata! Banna ba bangata ba sokola ho ntša maikutlo a bona, ha basali ba bangata ba nka ho bontša maikutlo e le karolo ea puisano ea sebele. Banna ba atisa ho ipeha kotsing ha holoanyane, athe basali hangata ba ngongoreha ka tšireletso. Ka tlhaho banna ba khahloa haholo ke botle ba 'mele, athe basali ba bangata ka tlhaho ba khahloa haholo ke kamano e haufi-ufi ea maikutlo. Liphapang tse ling tse ngata li ka thathamisoa.

Ntle le liphapang tse tloaelehileng pakeng tsa banna le basali, monna le mosali ba na le ho se tšoane ha botho. Mohlomong e mong o thabela ho ba le batho, empa e mong o thabela ho ba boinotšing. Ho na le likhetho tse nyane, joalo ka hore na khanya e lokela ho ba bokae ka tlung kapa kamore e lokela ho ba le mocheso ofe. Manyalo a mangata a tšoenngo ke ho se lumellane mabapi le hore na chelete e lokela ho sebelisoa joang. Liphapang tsena ha se hakaalo hore ke liphapang tsa semelo; e ka ba feela ho se tšoane ha botho le maikutlo.

Hobane lenyalo le kopanya monna le mosali, ka nako e 'ngoe batho ba nahana hore eke liphapang li ka feela. Motho a ka 'na a nahana hore liphapang tsa molekane oa hae' ke likoli tse lokelang ho lokisoa. Molekane e mong le e mong a ka 'na a tsoela pele ho leka ho fetola maikutlo, mekhoha le lintho tseo molekane e mong a li ratang.

Ke 'nete hore motho ka mong o lokela ho thehoa le ho tsoelapele ka 'baka la kamano. Leha ho le joalo, ka linako tse ling boiteko ba rōna ba ho fetola motho ke tllhaselo ea botho ba motho. Manyalong a phetseng hantle, molekane e mong le e mong o hlaolela tao ea ho rata, ho hlompha, ho ananela le ho sebeletsa e mong.

► Ke life liphapang tse ling pakeng tsa banna le basali? Ke life liphapang tse ling bothong tseo batho ba lokelang ho li amohela?

Ho khetha ho Sebeletsa

Bukeng ea hae, *Sacred Marriage*, Gary Thomas o re,

Lenyalo le letle ha se ntho eo o e fumanang, empa ke ntho eo o e sebeletsang. Ho nka ho sokola. O tlameha ho thakhisa boikhothomoso ba hau. O tlameha ho toba, ka nako tse ling u ipolele. Tloaelo ea tšoarelo ke ea bohlokoa. Ha ho pelaelo hore ona ke mosebetsi o boima, empa qetellong oa lefa. Qetellong, e theha kamano ea botle, ho tšepana le ho tšehetsana.²⁸

Thomas Ho qotsa Otto Piper:

Haeba lenyalo... e le taba e nyahamisang ho batho ba bangata, lebaka le ka fumanoa [ho hloka thahasello] tumelong ea bona. Batho ha ba rate taba ea hore litlhothonolofatso tsa Molimo li ka fumanoa feela le ho natefelo ha li ntse li batloa (Mattheu 7:7; Luka 11:9). Ka hona, lenyalo ke mpho le mosebetsi o lokelang ho phethoa.²⁹

Hangata manyalo a hlōleha ho atleha hobane feela banna le basali ba nahana ka litlhoko tsa bona ho e-na le ho leka ho khotsofatsa litlhoko tsa e mong le e mong.

Re **ke ke be ra** fihlela litlhoko **tse tebileng haholo** tsa e mong ho e mong. Ntat'a rōna ea moholimong a le mong ka botlalo a ka khotsofatsa litlholohelo le litakatso tsa rōna, 'me ke kahoo Jesu a tlileng. Sepheo sa hae ke ho re pholosa, ho re tlatsa ka Moea oa Hae—Moea o Halalelang—le ho re tlisa kamanong e tebileng hape e khotsofatsang le "Abba! Ntate!" (Baroma 8:14-15; Bagalata 4:6).

Leha ho le joalo, se seng sa sepheo sa Molimo ka lenyalo ke hore e be sebaka sa boikoetliso tabeng ea bosebeletsi ba bohlang; Mofuta o tšoanang oa bohlang oo re o bonang ho Jesu (Johanne 13:14). Molimo o batla ho theha ka ho molekane e mong le e mong pelo ea boikokobetso ea mohlanka ea nahanelang ba bang (BaFilipi 2:3-8).

Manyalo a mang a matle ka ho fetisisa, a thabileng a teng hobane molekane e mong o ile a khetha ho itebala le ho sebeletsa e mong ka boemo bo thata ka ho sa tloaelehang ba ho kula, ho hlōleha, tlokotsi kapa mesarelo. Banna ba bang ba paka hore bophelo ba bona bo ka be bo ile ba timetsoa ka ho hloka tšepo haeba basali ba bona ba ne ba sa ba rapella, ba ba tšoarela, ba ba nka ba ikarabella, 'me ba ba rata ntle ho mabaka ha ba ne ba sa ratehe ka ho fetisisa. Basali ba bang ba paka hore mamello le kutloisiso ea banna ba bona ke tsona tse ileng tsa ba nolofalletsa ho hlōla tšenyeho ea maikutlo e bakiloeng ke ntate ea hlekefetsang kapa tsietsi e 'ngoe. Kaha re phela lefatšeng le oeleng, la boetsalibe, leo ho lona pōpo eohle e bobolang (Baroma 8:22), motho e mong le e mong ea nyetsoeng o na le

²⁸ Gary Thomas, *Sacred Marriage*, (Grand Rapids: Zondervan, 2000), 133.

²⁹ Ibid.

maqeba le metoa. Empa mohau oa Molimo o ka re nolofaletsa ho hlokomelana le ho tlamisa maqeba!

E mong le e mong oa rōna o tsoetsoe le boikhothomoso. Ka tlhaho re tšoenngo a ke litlhoko tsa rōna ho feta litlhoko tsa ba bang. Mohau o pholosang le o halaletsang oa Molimo o ka re fetola ka Moea o Halalelang o lulang ho fihlela re fetoha batho ba behang litlhoko tsa ba bang ka pela tsa rōna. Manyalo aa atleha ha molekane e mong le e mong a ela hloko litlhoko le litakatso tsa e mong.

► Ho bolela'ng ho khetha ho sebeletsa?

Litlhoko tsa Pele tsa Banna le Basali

Molimo o ile a etsa hore banna le basali ba be le litlhoko le litakatso tse sa tšoaneng. Seo se bolela hore monna ha aa lokela ho nahana hore mosali oa hae o ne a tla thabela lintho tse tšoanang le tse thabisang eena. Mosali ha aa lokela ho nahana hore monna oa hae o batla ho tšoaroa ka tsela e tšoanang le eo eena a batlang ho tšoaroa ka eona. Ho hlakile hore mekhoha e meng ea mosa le mekhoha e metle e lokela ho tšoana ho ba babeli, leha ho le joalo banna le basali ba na le litlhoko tse ling tse ikhethang.

Haeba re utloisisa litlhoko tse khethehileng tsa banna le basali, re ka utloisisa mokhoa oa ho fihlela litlhoko tsa molekane. Hoa soabisa hore ebe likhang le lipuisano tse ngata pakeng tsa banna le basali ha li rarolle mathata hobane motho ka mong a hlōleha ho utloisisa litlhoko tsa e mong. E mong le e mong a ka 'na a halefa 'me a ba a hlonama hobane e mong ha a utloisise.

Batho bohle ba hloka ho ratoa le ho hlompheua, empa ho na le phapang pakeng tsa banna le basali. Tlhoko ea pele ea mosali ke lerato, 'me tlhoko ea pele ea monna ke tlhomphe.³⁰

► O bone phapang ee joang lipakeng tsa litlhoko tsa banna le basali?

Kamoo Monna a Bontšang Lerato ho Mosali oa Hae

Baefese 5:25, 28 e re, "Lona banna, ratang basali ba lona, joaloka Krete le eena a ratile kereke, 'me a itela ka baka la eona...Ka mokhoa o joalo banna ba tšoanetse ho rata basali ba bona joaloka 'mele oa bona..."

Monna o lokela hore khafetsa a bolelle mosali oa hae hore o oa mo rata 'me a seke a nahana hore o se a ntse a tseba. O boetse o tlameha ho bontša lerato ka se fetang mantsoe feela. O tlameha ho bontša lerato ka litsela tse bohlokoa ho eena. O lokela hore a se nahane hore o lokela ho ikutloa a ratoa hobane o bontša lerato ka litsela tse bohlokoa ho eena. Litlhoko tsa mosali li fapane ho tsa hae.

³⁰ Buka ena *Love and Respect* ka Dr. Emerson Eggerich ebile bohlokoa haholo thutong ena.

(1) Monna o rata Mosali oa hae ka ho fana ka tšireletso.³¹

Mosali o batla ho tseba hore monna o mosireletsa 'meleng le maikutlong. Monna o lokela ho sebetsana le likhohlano life kapa life le bahaisane. Monna o lokela ho etsa bo'nete hore lelapa ke sebaka se bolokehileng. O lokela ho 'muella h'a hobosoa ke ba bang, le ke bona ba-amani. H'a lokela ho otlala mosali oa hae kapa ho mo utloisa bohloko 'meleng ka tsela efe kapa efe kapa efe ho etsa hore a mo utloe. O lokela ho etsa ka matla ohle ho mo fa lithoko tsa lisebelisuo tsa lelapa la hae. Haeba monna a le bohlasoa ka chelete, mosali oa hae o utloa eka h'a tsotelle lithoko tsa lelapa.

Lintlha tsa Chelete bakeng sa Banna

Mathata a lichelete ke a mang a mabaka a maholo a lintoa ka hara lenyalo. Banna,

- Hana ho etsa ntho efe kapa efe e sa tšepahaleng kapa boitšoarobobobobe bakeng sa phaello; hopola hore o tlasa bolaoli ba Molimo.
- Fana ka boshome ba hau kerekeng hobane u tšepa hore Molimo o tla u hlokomela.
- Batla monyetla o nepahetseng oa mosebetsi empa ikemisetse ho sebetsa mosebetsi o sa khotsofatseng h'a joale.
- Hore na o hiriloe kapa che, batla mosebetsi o ka u etsang letsatsi le leng le le leng ho ithusa hape le ho thusa ba bang.
- Seke oa sebelisa chelete ea kamoso ka ho alima chelete kajeno.
- Ha u sebelisa chelete bakeng sa boithabiso, kenyeletsa mosali oa hau le bana.
- Boloka ka tatellano bakeng sa litšenyehelo tse tloaelehileng joalo ka ho lefella ntlo ea motho.
- Tsetela chelete ho phahamisa boemo ba hau ho e-na le ho senya chelete bakeng sa ho phela hamonate.

(2) Monna o rata mosali oa hae ka ho ipolokela eena.

Monna o lokela ho ipoloka a hloekile boitšoarong 'me a thabele mosali oa hae, "...e ratehang; matsoele a hae a ke a u khorise kamehla; 'me kamehla u khahloe ke lerato la hae." (Diproverbia 5:19). Haeba monna a e-na le likamano tse sa lokelang kapa tsa boitšoarobobobe le basali ba bang kapa a sebelisa boithabiso bo sa hloekang, mosali oa hae o ikutloa a sa ratoe.

³¹ Hona le mangolo a mangata a amanang le 'nete ena ho kenyeletsa Baefese 5:28-31, BaKolose 3:19 (tšireletso maikutlong), 1 Timothea 5:8 (ho etsoa hantle 'meleng), Nehemia 4:13-14 (tšireletso 'meleng), le 1 Timothea 2:14 (tšireletso semoeeng).

(3) Monna o rata mosali oa hae ka ho leka ho mo utloisisa.

Hase kamehla monna a tla atleha ho utloisisa mosali oa hae, empa o lokela ho ipha nako ea ho mo mamela le ho ithuta eena. Lengolo le re ho banna, "Ka mokhoa o joalo, le lona banna, lulang le bona ka tsebo... le majalefa hammoho le bona a mohau oa bophelo..." (1 Petrose 3:7). Haeba monna a hobosa maikutlo le mehopolo ea mosali oa hae, H'a ikutloe a ratoa. Mosali o batla hore monna a leke ho utloisisa ngongoreho ea hae le ha lipolelo tsa hae li sa tsa utloahale li e-na le moelelo ho eena.

Ka hobane Molimo o entse monna hlooho ea lelapa (Baefese 5:23), monna o na le boikarabello ba ho etella pele lelapa (1 Timothea 3:4-5). Le ha ho le joalo, monna le mosali ba lokela ho nka nako puisanong ho fihlella ba ka lumellana liqetong tse ngata. Monna ha a lokela ho potlakela ho etsetsa ntho e itseng qeto ntle le ho batla maikutlo le mehopolo ea mosali oa hae. Haeba ba sa fihlelle tumellano tabeng, monna a ka 'na a hloka ho etsa qeto, empa o lokela ho utloa bohloko hore ebe ba hlōlehile ho lumellana. Hangata ho ba sieo ha bongoe ke temoso ho monna. Hangata basali ba na le bohlale le temoho tseo banna ba li hloka ho etsa liqeto tse molemo.

► Moithuti o lokela ho bala Baefese 4:2-3, 15-16 bakeng sa sehlopha. Litemana tsee li sebetsa joang likamanong tse pakeng tsa monna le mosali?

(4) Monna o rata mosali oa hae ka ho mo ananela.³²

Basali ba bangata ba ikutloa eka banna ba bona ha ba ananele mosebetsi oo ba o etsang. Monna o lokela ho bontša ho ba motlotlo ka mosali oa hae. Monna o lokela ho ela hloko boiteko boo mosali a bo etsetsang lelapa la bona. Monna o lokela hore a se ke a hobosa mosali botenng ba batho ba bang.³³ Monna o lokela ho rorisa semelo sa mosali oa hae, ho khahleha ha hae, le bokhoni ba mosali oa hae. Ka hoohle kamoo monna a ka tsebang, Monna o lokela ho etsa hore mosali a apare hantle. Mosali h'a ikutloe a ratoa h'a ikutloa eka monna oa hae h'a tsotelle hore na o hlaha joang ka pela batho.

Ha monna a nyatsa mosali oa hae a ka 'na a etsa hore a nahane hore ha aa lekana joaloka motho 'me a mo nyahamisa. Pauluse o bolella balumeli, "ba se ke ba nyefola motho, ba se ke ba rata liqabang, ba mpe ba be bonolo, ba bontše bonolo bohle ho batho bohle" (Tite 3:2). Haeba ho nyatsua ho hloka hahala, monna o lokela ho ba hlokolosi haholo ho tiisa hore kananelo ea hae ho mosali oa hae e kholo ho feta ho nyatsa ha hae. O lokela ho qoba ho bontša mehlala ea basali ba phahametseng mosali oa hae ka litšobotsi tse sa tšoaneng.

(5) Monna o rata mosali oa hae ka ho ipha nako ea kamano.

Ho phela bophelo 'moho ho hloka nako ea ho ba le moqoqo. Likamano li tebisoa ke mantsoe (Diproverbia 16:24, Diproverbia 20:5). Balekane ba lokela ho buoa ka lintho tse tlatsang

³² Diproverbia 31:28-31

³³ Moelelong oa lenyalo, hona ke ho kenngoa tšebetsong ha taelo ea Molimo ho rōna ka ho Baefese 4:29-32, Baefese 5:25-29 and Mattheu 7:12.

matsatsi a bona. Ba lokela ho buoa ka setsoalle sa bona, boikutlo ba bona, litakatso tsa bona, le matšoenyeho a bona. Mosali o ikutloa a ratoa ha monna oa hae a nka nako ea ho buoa le ho mo mamela. Nakong eo a fihlang lapeng a khathetse ho tsoa mosebetsing a ka 'na a ikutloa a sa batle ho buoa kapa ho utloa mathata a lelapa, empa monna ha a tlameha ho se natse tlhoko ena. Haeba monna a batla kamano e haufi-ufi 'meleng empa a sa fumanehe bakeng sa kamano e haufi-ufi ea maikutlo, mosali o ikutloa hore oa sebelisoa 'me ha a ratoe.

(6) Monna o rata mosali oa hae ka ho mamella mefokolo ea hae.

1 Petrose 3:7 e ruta hore, "Ka mokhoa o joalo, le lona banna, lulang le bona ka tsebo, le ntse le hlompha basali, joaloka pitsa e fokolang..." Boholo ba basali ha bo na matla a 'mele joalo ka banna. Hape, basali ba bangata ba kotsing ea ho utloa bohloko maikutlong le ho tsieleha ho feta banna ba bangata. Monna o lokela ho tšelisa le ho khothatsa mosali oa hae. O lokela ho ithuta ho mo imolla khatellong ea maikutlo. O lokela ho qoba ho mo batla hona le hoane ha a khathetse, a imetsoe kelellong kapa a tšoenyehile.

(7) Monna o rata mosali oa hae ka ho fihlella litlhoko tsa hae tsa bophelo.

Joalo ka ha monna a batla ho ba le lisebelisuo tse nepahetseng bakeng mosebetsi oa hae le sebaka se nepahetseng ho etsa mosebetsi oa hae, ka ho tšoana o lokela ho fana ka tikoloho e ntle bakeng sa mosali oa hae. O lokela ho etsa bo'nete ba hore lelapa le lokisitsoe le kenngoa thepa eo mosali a e hlokang.

Litholoana tsa Ha Banna ba Rata Basali ba Bona

Banna ba bangata ba fumana hore ha ba bontša lerato ho basali ba bona, basali ba bona ba arabela ka thabo le tšebelisano-'moho. Basali ba utloa thabo ha banna ba bona ba inehetse ho bona le ho bontša lerato ho bona ka tsela tse thathamisitsoeng. Banna ba fumana ho hongata hotsoa manyalong a bona ha ba bontša lerato ho basali ba bona (Baefese 5:28). Leha ho le joalo, banna ha ba na tiisetso ea litlamorao. Ho na le mahlakore a mang. Monna ha aa lokela ho bontša lerato ka morero oa ho fumana seo a se batlang. O lokela ho bontša lerato e le hore a khahlise Molimo le ho khotsofatsa litlhoko tsa mosali oa hae ho e-na le ho tšoenyeha ka litlhoko tsa hae.

Basali ba bang ba senyehile maikutlong ka baka la liketsahalo tse kileng tsa ba hlahela, 'me ba kanna ba se ke ba arabela leratong la banna ba bona kapele. Diketso tsena tsa ho bontša lerato ha se leqheka la ho lekoa matsatsana e le teko feela. Monna o lokela ho tsoelapele a sa khaotse ho bontša lerato ka litsela tsena ka lebaka la lerato leo a nang le lona pelong ea hae ho Molimo le ho mosali oa hae. Krete o rata Kereke Ka botšephehi bona le boitlamo ba ho iketsa sehlabelo.

Kamoo Mosali a Bontšang Tlhompho ho Monna oa Hae

Baefese 5:33 e laela hore, "Leha ho le joalo, e mong le e mong oa lona ka ho khetheha a **rate** mosali oa hae joaloka ha a ithata; le mosali a **hlomphe** monna oa hae."

Monna o hloka tlhomphe. Boholo ba banna ba ka mpa ba hlompheoa ke batho ba bang ho e-na le ho ratoa ke bona. Molimo o bopetse banna ho sireletsa, ho tšehetsa, le ho etella-pele malapa a bona. Boemo ba ntate le monna bo lokeloa ke tlhomphe le pele a ka etsa eng kapa eng e ka mofang tlhomphe. Mosali o lokela ho itšoara ka tlhomphe ho monna oa hae le haeba Diketso tsa hae li fosahetse. Mosali o lokela ho tšoara monna joalo ka motho, ea entsoeng ka setšoantšo sa Molimo, ea bohlokoa le ha a sa sebelise borena ba hae ka ho phetheha (Baefese 5:23). Sena ha se bolele hore a ke ke a mo bolella hore ha a lumellane le Diketso kapa liqeto tsa hae, empa ha aa lokela ho mo tšoara ka ho hloka tlhomphe.

Ha mosali a hlomphe monna oa hae ka ho ikokobelletsa bolaoli ba hae ka bolokolohi, o bontša lerato la hae ho Jesu (Baefese 5:22, 31-33).

Basali ba bang ba nahana hore ba rata banna ba bona le ha ba ba tšoare ka tsela e hlokanang tlhomphe—ba ba nyatsa metsoalleng ea bona, ba itšoare ka lekunutu, le ho sebelisa mantsoe a utloisang bohloko. Ba lokela ho utloisisa hore ha ho boleng ba kutloano bo ka lefellang ho hloka tlhomphe.

Basali ba bangata ba na le tšekameloe e matla ea ho ba 'mè oa ngoana e monyenyanane. Ba na le bokhoni ba tlhaho le takatso ea tlhaho ea ho hlokomela litlhoko tsa lesea. Nahana hore na mosali o ne a ka ikutloa joang haeba motho e mong a ne a ka re, "Ha ona tsebo ea ho hlokomela ngoana." Ka mokhoa o tšoanang, banna ba na le tsebo e matla ea ho sireletsa, ho fana, le ho etella pele. Ha mosali oa monna'a a 'molella hore ha a khone ho etsa lintho tseo, o ikutloa hore o hlōlehile joaloka monna.

Mosali o lokela ho utloisisa hore ho tla ba teng banna ba bang ba nang le limelo tse matla, ba fumanang chelete e ngatanyana, kapa ba tšoereng maemo a holimonyana ho feta monna oa hae. Mosali h'a lokela ho etsa hore monna oa hae a ikutloe eka ke mohlolahi ka ho mo bapisa le ba bang. Ha 'ntse re ithuta ho tsoa ho Baefese 5:21-33, mosali ke eena ea nang le monna oa hae. Ha mosali a mo nyatsa kapa a mo bapisa le ba bang, o senya bobeli ba bona le kamano ea bona.

► Moithuti o lokela ho bala Diproverbia 31:11-12, 26 bakeng sa sehlopha. Litemana tsee li re rutang mabapi le hore na mosali ea halalelang o tšoara monna oa hae joang boitšoarong le ka lipolelo?

(1) Mosali o hlomphe monna oa hae ka mantsoe a tiisetso.

Mosali o lokela ho tiisa bokhoni ba monna oa hae. Tlhomphe e tla bonahala mantsoeng a tiisang ao mosali a a buang le monna oa hae. Mantsoe a na le litlamorao tse matla ba'neng ba ba bangata. A ka haha kapa a heletsa (Diproverbia 14:1). A ka khothatsa kapa a bebola. A ka tiisa boitšepo ba hae kapa a roba moea oa hae (Diproverbia 18:21). Monna a kanna a se atlehe khoebong e 'ngoe le e 'ngoe kapa a tšoara maemo a holimo, empa mosali oa hae o lokela ho ananela boiteko ba hae ba ho haha lelapa le ho fana ka tšireletso bakeng sa lelapa la hae. O lokela ho leka hore a se ke a mo nyahamisa ha a na le mehopolo le ha a leka liqholotso tse ncha.

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 15:4 le Diproverbia 16:24 bakeng sa sehlopha.

(2) Mosali o hlompha monna oa hae ka ho ikokobetsa (1 Petrose 3:5).

Boikokobetso ba mosali ha bo bolele hore o nyenyefatsoa ho monna oa hae. Ho e-na le hoo, hona ho bolela hore mesebetsi ea bona e fapane. Esita le ho Boraro-bo-bong rea bona hore Mora o ikokobelletsa Ntate, leha Mora a se tlase ho Ntate ka tlhaho kapa matla kapa tšobotsi efe kapa efe.

Molao-motheo ona ha o bobebe ho basali ba bang, haholo ha monna oa hae a sa phele ka Lentsoe la Molimo, kapa haeba a le khopo ho eena. Basali ba bang ba ikutloa eka ba ka iketsetsa liqeto tse molemo bakeng sa bona kapa bakeng sa malapa a bona ho feta kamoo monna a ka etsang kateng. Ka linako tse ling mosali o nepile, 'me monna o fositse. Leha ho le joalo, haeba mosali a ikokobelletsa monna oa hae feela ha a lumellana le eena, o nka bolaoli 'me ha e le hantle ha a ikokobetse ele ka'nete. Ho ikokobetsa ho bolela ho lumella e mong ho etsa qeto.

Petrose o bolella basali hore,

Le lona basali, le ikokobeletse banna ba lona; e le hore ekare ha ba bang ba sa mamele lentsoe, ba ka hapeloa kantle ho lentsoe ka metsamao ya basali ba bona; mokhabo oa lona e se ke ea eba oa kantle oa ho loha moriri, le oa ho khaba ka khauta, kapa oa ho apara liaparo; empa e be motho ea ka sephiring, oa pelo, ka khabo e sa boleng, ea moea o bonolo, o bonolo, eo e leng ea bohlokoa mahlong a Molimo (1 Petrose 3:1, 3-4).

Ho na le maemo a mangata a boima. Basali ba bangata ba botsa lipotso. "Haeba a mpoella ho _____ na ke lokela ho e etsa?" Thuto ena e ke ke ea bua ka maemo a mangata a fapaneng a teng. Leha ho le joalo, bothata ba boikokobetso hangata ha se hobane monna a batla lintho tseo mosali a ke keng a li etsa. Mosali a kanna a se batle ho ikokobetsa hobane a nahana hore monna o tla mo tsamaea holimo ha a ka a etsa. Mohlomong monna ha a na lerato ebile ha a mosa. E ka 'na eaba mosali ha a batle ho nehelana ka bolokolohi ba hae ba ho iketsetsa liqeto. Mosali a kanna a ba le litšobotsi tsa ho ba manganga. Mosali o sebelisa mehlala ea Diketso tse se nang mosa kapa liphoso tsa monna oa hae e le lebaka la ho hana bolaoli ba hae ka kakaretso. Sena ke ho se mamele litaelo tsa Lentsoe la Molimo.

Bibele e re bolella hore mosali ea tšabang Molimo, ea ikokobelitseng a ka 'na a hapela monna oa hae ho Morena. Ha re na tiisetso ea hore monna o tla fetoha molumeli ka lebaka la mosali ea khabane, Empa ho na le monyetla o fokolang oa hore monna a ka fetoha molumeli haeba mosali oa hae oa Mokreste a sa hlomphe. Mosali a ka fumana mohau o moholo ho monna oa hae ka hoba le tlhomphe, empa hoo ha se lebaka la pele la hore a hlomphe. O lokela ho hlompha monna oa hae hobane a mokolota tlhomphe le hobane a batla ho khahlisa Molimo.

Diproverbia 12:4 e re, "Mosali ea khabane ke moqhaka ho monna oa hae; empa ea hlajoang ke lihlong o joaloka ho bola masapong a hae." Haeba mosali a tšoara monna oa hae ka ho

hloka tlhompho ka pela metsoalle ea hae, ho hloka tlhompho ho eena hore le ka mohla a se ke a khona ho tsosolosa. Banna ba tsota banna ba bang ba nang le basali ba inehetseng. Banna ba hauhela banna ba bang ba nang le basali ba hloakang tlhompho.

(3) Mosali o hlompha monna oa hae ka ho ela hloko litlhoko tsa hae (Diproverbia 31:15, 21, 25, 27).

Ha mosali a ithuta mekhoha e ikhethang ea ho lokisa lijo le ho hlokomela ntlo ka litsela tse khahlisang monna oa hae, o ikutloa a tlotlisitsoe. Haeba mosali a hana ho fetola litloaelo tsa hae molemong oa monna oa hae, o ikutloa a se bohlokoa ho mosali.

Haeba mosali a phathahane ka mosebetsi kapa metsoalle kapa kereke kapa boithabiso 'me a sa iphe nako ea ho mamela monna oa hae h'a buoa kapa ho ela hloko litlhoko tsa hae, o ikutloa a se bohlokoa ho mosali.

Genese 2:18 e ruta hore, "Morena Molimo a re: Ha ho hotle hore motho a be mong; Ke tla mo etsetsa mothusi ea lekanang le eena."

(4) Mosali o hlompha monna oa hae ka ho fa tlhoko ea nama.

Khotsofalo ea thobalano e bonahala e le ea bohlokoa ho banna ba bangata ho feta ho basali ba bang Mosali a ka 'na a se ke a thahasella ho kopanela liphate hangata ntle leha maikutlo le boikutlo ba hae li sekametse ho eona, e leng ntho e fokolang hangata ho feta kamoo monna a ka e batlang. Hona ho bolela hore monna hangata a ka khopiseha ke ha mosali a sa utloisise tlhoko ea hae. Mosali a ka ba a 'na a nyefola litakatso tsa banna tsa thobalano ka baka la tlhekefetso eo a fetileng ho eona kapa eo a ileng a etsetsoa. Monna o lokela ho ba le mamello le ho ba le kutloisiso ea mosali oa hae. Empa mosali eena o lokela ho lemoha hore ho hotle hore eena a arabele tlhoko ea monna oa hae ea thobalano le ka linako tseo e leng hore eena h'a ikutloe a e na le tlhoko e joalo. Haeba monna a tšepahala 'me a inehetse ho mosali oa hae, a se na likamano tse fosahetseng le basali ba bang, a ka 'na a hlonama ha mosali oa hae a sa tsotelle tlhoko ea hae. Ho tšepahala ha monna boitlamong ba hae ba lenyalo le ka mohla ha boa lokela ho itšetleha ka khotsofalo ea hae ea 'mele, empa tlhokomelo ea mosali oa hae litlhokong tsa hae tsa likamano tsa thobalano e ka fokotsa ntoea ea hae le moleko.

Sefela sa Salomone se supa hore, "Moratuo oa ka ke oa ka, 'me 'na ke oa hae... **Tloo, moratuo oa ka,** a re eeng naheng; re lule metseng. ...teng **ke tla u nea baratoa ba ka.** (Sefela sa Salomone 2:16; Sefela sa Salomone 7:11-12, tiisetso e kentsoeng; sheba hape 1 Bakorinthe 7:3-5).

Litlamorao tsa ho se mamele Litaelo Molimo

Litlhaloso tse lirapeng tsena ha li sebetse khohlanong e 'ngoe le e 'ngoe ea lenyalo, empa li tloaelehile. Litlhaloso tsena li bontša mekhoha ea tlhaho ea boitšoarō ea sesosa le phello e etsahalang ha balekane ba arabela maikutlong a bona ntle le moea, ho e-na le (1) ho

lemoha seo ba se utloang, (2) ho hopola 'nete ea Molimo le seo a se batlang bakeng sa bona, le (3) ho itšetleha ka Moea ho ba thusa ho arabela ka litsela tsa Bibe.

Haeba mosali a sa tsamaee ka Moea 'me a lumella lerato la Molimo hore le sebetse ho eena a ka' na a itšoara ka litsela tsa tlhaho tse senyang lenyalo la hae. Haeba mosali a sa ikutloe a ratoa, ha a ikutloe a sireletsehile. O qalella ho iphahamisa le ho hanela bolaoli ba monna oa hae hobane ha a mo tšepe hore a mo tsotelle. Ha a etsa sena, o ikutloa a sa hlomphuo. Haeba a leka ho tiisa bolaoli le ho batla tlhomphe, o ikutloa le ho feta hore ha a mo rate.

Haeba monna a sa tsamaee ka Moea 'me a lumella lerato la Molimo hore le sebetse ho eena, a ka 'na a hlōleha ho ba le boikutlo bo matlafatsang lenyalo la hae. Ha monna a ikutloa a sa hlomphuo, o utloa bohloko ebile oa halefa. A ka 'na a bolella mosali oa hae lintho tse bohloko. Haeba a leka ho laola maikutlo a hae, a ka 'na a khutsa. Ha a batle ho ba haufi le mosali oa hae kapa ho mo phetlela pelo, hobane o ikutloa hore ha se motsoalle. Ha a etsa sena, mosali oa hae ha a utloisise lebaka. Mohlomong o ile a mo tšoara ka ho hloka tlhomphe hobane o ne a leka ho etsa hore a hlokomele hore ha aa thaba le hore o lokela ho fetoha. Ha monna o halefa kapa a ikhula, mosali o nahana hore monna o tiisa taba ea hore h'a tsotelle litaba-tabelo tsa hae. Mosali a kanna a eketsa ho se hlomphe.

Motho o ba tsietsing haholo ea ho lekoa ha kamano ea lenyalo e senyeha. Mosali o lekoa haholo hore a be manganga ho boetapele ba monna oa hae. Mosali o ba tekong ea ho buoa hampe ka monna oa hae ho ba bang ka tsela e hlokang tlhomphe. A kanna a ba tekong ea ho thabela ho fuoa nako ke monna e mong ea bonahalang a mo ananela. Monna o ba tekong ea ho tsamaella hole le mosali oa hae hobane boitšoaro ba mosali bo mo khopisa. Monna h'a ikutloe aka etsa Diketso tsa lerato ho eena. Monna a kanna a ba tekong ea ho natefeloa ke ho fuoa nako ke mosali e mong ea mo ananelang.

Motho ka mong o na le boikarabelo ho Molimo likhethong tsa hae. Molimo a ke ke a iphanyetsa sebe sa motho ka baka la seo molekane a se entseng. Molimo o re tšepisa matla a ho re thusa ho phela kamoo re lokelang. Sepheo sa boitsebelo bona hase hore motho a batle se hloka halang ho molekane kapa ho beha molekane molato bakeng sa sebe sa hae. Sepheo ke hore motho a lemohe boikarabelo ba ho khahisa Molimo le ho fana ka seo molekane a se batlang.

Mekolokotoane e fosahetseng

Ka nako e 'ngoe motho o batla tsela ea ho nolofatsa bophelo ba hae. Monna o batla ho nolofatsa bophelo ba hae ka ho etsa hore mosali oa hae a fetohle. Ka ho tšoana, mosali a kanna a nahana hore bophelo ba hae bo tla ba botle haeba monna oa hae a ka fetoha. Motho o botsa moeletsu kapa moruti kapa metsoalle hore na a ka fetola motho e mong joang. Ho fetola molekane oa hau ha se mokolokotoane o nepahetseng. Motho ea lelang ho etsa hore bophelo ba hae bo be bobebe ka ho sebelisa maqheka a likamano ha a tsamaisoe ke lerato la Molimo kapa motho e mong.

Ka linako tse ling motho o leka ka lilemo tse ngata ho lokisa liphoso tsa motho e mong. Ha ho mohla ba khaotsang ho nyatsa liphoso tse tšoanang. Leha motho e mong le e mong a e-na le liphoso tsa `nete, molekane ka mong o tlameha hore qetellong a amohele molekane le liphoso tsa hae. Liphoso ekaba mefokolo ea botho, mefokolo ea semelo, kapa mefokolo ea semoea (le sona sebe). Kamano ha e lokele ho itšetleha holim'a boikhethelo ba motho e mong ho fetoha. Monna a kanna a ikutloa a sitoa ho fetoha. Ho sa tsotellehe lebaka, taba ke hore ha a fetohe, molekane ka mong o lokela ho bontša lerato le tlhomphe, ho bona boleng mothong `moho li phoso tsa hae.

Phethelo

Molimo o ralile semelo sa monna le mosali, `me a rera lenyalo ho fihlella litlhoko tseo tsa bona tsa botho. Leha ho le joalo, re phela lefatšeng leo manyalo le malapa a sentsoe ke sebe. E mong le e mong oa rōna ka bo mong o sentsoe ke libe tsa hae `me le libe tsa ba bang tse re amileng. Re ke ke ra bona lenyalo kamoo Molimo a le rerileng kateng kantle le mohau o re fetolang le ho re thusa ho bontša mohau ho ba bang. Re hloka tlhoekiso ea Moea oa Molimo e le hore re be le sepheo se hloekileng, lerato le matla, le boikokobetso tse sebetsang.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

- ▶ Ke mehopolo efe thutong ee e mecha ho uena? O rera ho fetola tsela ea katamelo le boitšoarō joang?
- ▶ Ke eng eo kereke e ka e etsang ho tiisa manyalo?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ha o ralile kamono ea lenyalo ho fihlella litlhoko tse ngata hakana tse ikhethang. Kea leboha ka ho refa molao bakeng sa lenyalo.

Re thuse ho ba le lerato le kutloisiso ho tsotella kamoo re lokelang. Re thuse ho ba le malapa a bontšang lerato la hau lefatšeng.

Kea leboha ka mohau oa hau o re thusang ho rata joalo ka ha o etsa.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 7

(1) Boloka ka hloohong 1 Bakorinthe 13:4-8. Qalong ea sehlopha se latelang, ngola kapa u phete temana ka hlooho.

(2) Ngola pampiri e maqephe a mabeli e hlalosang litlhoko tsa monna kapa mosali. Fana ka mehlala ea boitšoarō ba molekane e thusang ho fihlella litlhoko tseo. Sebelisa mangolo ho tšehetsa e 'ngoe le e 'ngoe ea litlhoko tseo u li buileng ka tsona.

Thuto ea 8

Lipuo Tse Hlano Tsa Lerato – Karolo 1

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Hlalosa limelo le boitšoarō ba lerato la `nete.
- (2) Hlalosa se boleloang ke ho rata motho ntle le maemo.
- (3) Buisana ka bohlokoa ba ho bontša lerato ka puo e ka sehloohong ea lerato ea motho e mong.
- (4) Sebelisa mantsoe a tiisetso ho bontša lerato le kananelo bakeng sa boleng ba botho ba setho sa lelapa, bohlae ba semelo, le bohlae ba botho.

Lebona le Naleli – Lenyalo le ntseng le Hola

Lebona o ne a ferekane hobane mosali oa hae o ne a sa thaba. O ne a sa utloisise hore na mosali o batlang ho eena. Lebona o ne a sebetsa ka thata le ho etsetsa mosali le bana ba hae ntlo le lijo hape le tsohle tse neng li hloka haholo bakeng sa bophelo. O ile a lumella mosali oa hae ho reka ntho e `ngoe le e `ngoe eo a neng a e batla. Mosali oa hae o ne a sa lokela ho tšoenyeha ka letho. Ebe ke eng hape seo mosali a neng a ka se hloka? Lebona o na utloa eka mosali oa hae o ne a sa ananele mosebetsi oa hae.

Naleli o ne sa thaba hobane o ne a batla hore Lebona o bontše lerato la hae ka ho nahana lintho tse ikhethang tseo a neng a ka li etsa bakeng sa hae. Mpho eo a neng a e rata haholo ho tsoa ho Lebona e ne e le mokhabiso o mo nyenyane oa lepolanka o neng o e-na le lebitso la hae oo Lebona a neng a mo etselitse oona ka khoebong ea hae. Ho e-na le hore a `molelle ho reka sohle seo a neng a se batla, o ne a labalabela eke Lebona a ka reka lipalesa bakeng sa hae ka nako e `ngoe.

Lebona le Naleli ba ile ba buoa ka litaba-tabelo tsa bona `me ba qala ho utloisisa lithoko tsa motho ka mong.

Lerato la `Nete Ke eng?

- ▶ Ho bolelang ho rata motho e le ka`nete?
- ▶ Moithuti o lokela ho bala 1 Bakorinthe 13:4-8 bakeng sa sehlopha. Ho tsoa serapeng sena, thathamisa mekhoha le Diketso tsa lerato. Thathamisa lintho tse lerato le seng tsona le tseo lerato le sa li etseng.

1 Bakorinthe 13 Lerato	
Lerato Le Tšoana Le'ng	Seo Lerato Le Se Etsang
Seo Lerato Le Sa Tšoaneng Le Sona	Seo Lerato Le Sa Se Etseng

Ho kanna ha bonahala eka ho tsoa serapeng sena lerato le tsebahala ka seo le **seng sona** ho feta seo le leng **sona**. Empa litlhaloso tsa seo lerato le **seng sona** li re ruta ka seo lerato le **leng sona**. Haeba lerato le sena boikhohomoso, joale e be ke eng? Ke ntho e pela eona. Lerato le boikokobetso.

► Joale thathamisa tse fapaneng bakeng sa ntho e 'ngoe le e 'ngoe eo e seng 'nete ka lerato, joalo ka ha ho hlalositsoe ho 1 Bakorinthe 13:4-8 'me ho ngoliloe tafoleng e ka holimo.

Seo Lerato Le Leng Sona	Seo Lerato Le Se Etsang

Lerato la 'Nete:

- Ha se feela boikutlo (le ha boikutlo hangata bo tsamaea le lerato).
- Le fanoa ka boikhethelo, eseng ka lebaka la tlhokahalo.
- Ke boitlamo.
- Ke ho iketsa sehlabelo.
- Ha le na moeli; ha le itšetlehe ka Diketso tsa motho e mong.
- Ke ka boomo, eseng ka phoso.
- Le bitsa theko
- Le bona se molemohali bakeng sa motho e mong.
- Le iponahatsa ka ho fana.

O ka fana ntle le ho rata,
empa ho etsahale ho rata
ntle le ho fana.
Lerato le tla u qosa ho
hong.

"Hobane Molimo o ratile lefatše hakalo, o bile oa le nea Mora oa oona ea tsoetsoeng a 'notši..." (Johanne 3:16). Lerato la 'nete le iponahatsa ka ho fana. Hona ha se kamehla ho ho fana ka ntho e tšoarehang, mpho e ka sebelisoang kapa ea bolokoa. Ka nako e 'ngoe mpho ke mantsoe a lerato. Ka nako e 'ngoe mpho ke nako: hoba le motho le ho fumaneha h'a o hloka. Ka nako e 'ngoe lerato le fanoa ka Diketso tsa tšebeletso kapa kamo ea lerato. Molimo Ntate o re ratile hoo a re fileng se molemo seo a neng a e-na le sona, Mora oa hae a 'notši, e le hore re tsebe hoba bana ba hae le rōna. Ha re rata ba bang e le ka'nete, le rōna re tla fana.

Lerato la 'nete ha le na moeli. Ha le itšetlehe ka boitšoaro kapa ho tšoaneleha ha ea ratoang. Ha le re, "Haeba u etsa sena 'me u nkahlisa ka tsela ena, Ke tla u rata; empa haeba u etsa hoo 'me u sa nthabise, Nkeke ka o rata."

Lerato le nang le moeli le re, "Haeba boitšoaro ba hau bo nkahlisa, Ke tla o putsa ka lipontšo tsa lerato tse nang le moelelo ho uena. Empa ha u sa etse seo ke se batlang, Ke tla emisa lipolelo tse nang le moelelo tsa lerato."

Lerato la 'Nete ha le na moeli. Le tla iponahatsa ho sa tsotellehe hore na moamoheli o etsa kapa ha a etse eng. Le tla iponahatsa leha moamoheli a sa tsebe ho arabela ka lerato; haeba a sena letho leo a ka fanang ka lona e le pusetso.

Ho bohlokoa ho lemoha hore ho rata motho ntle le moeli ha ho bolele hore hakalo-kalo re ba fa seo ba se batlang. Ha ho bolele hore re tlosa litlamorao tsa boitšoaro ba bona bo fosahetseng. Ho bolela hore kamehla re leka ho ba etsesa se molemohali. Ho thata ho shebella moratuo a utloa bohloko, empa haeba a etsa phoso, ho feta mahlomoleng hangata ke hona feela ho ka ba furalatsang boitšoarong ba bona bo senyang. Ka linako tse ling se molemohali ho moratuo oa rōna ke hore a tlohelle a sokole. Nakong tse ling, ho molemo

bakeng sa rōna ho ba thusa ho tsoa tšotlehong. Hangata re hloka keletso ea bomolimo le thuso ea Moea o Halalelang ho tseba seo re lokelang ho se etsa maemong ana.

- ▶ Ke eng e neng e tla re susumelletsa ho rata ba bang ka lerato le se nang moeli?
- ▶ Moithuti o lokela ho bala Baroma 5:8 bakeng sa sehlopha.

Batho ba bangata ba utloa eka lerato la Molimo le thehiloe holim'a mesebetsi ea bona. Ka lebaka lena, ha ba utloisise hore na hobaneng ba lokela ho rata bang ntle le maemo. Empa Baroma 5:8 e re bolella hore Molimo o ne a se a ntse a re rata ha re ne re le lira tsa hae. O ile a re fa Mopholosi ha re ne re le baetsalibe. Lerato la hae ho batho bohle ha le na moeli. Lerato la hae ha lea thehoa boitšoarong ba hau kapa phethehong ea hau. Molimo o u rata ka lebaka la seo u leng sona joaloka motho, ea entsoeng ka setšoantšo sa hae.

O batla hore re rate ba bang ka tsela e tšoanang le eo eena a re ratang ka eona (Johanne 15:12, Baefese 5:2, 1 Johanne 4:11). Lebaka la pele leo ka lona re lokelang ho rata ba bang ntle le moeli ke hore Molimo o re bilelitse ho etsa joalo (Mattheu 5:43-48, 1 Petrose 4:8).

Batho ba Ikutloa ba Ratoa ka Litsela tse Fapaneng

Molimo o rata ho se tšoane. O fa batho botho bo ikhethang. Ha ho batho ba babeli ba nang le mokhoa o tšoanang oa ho nahana le oa ho fetisa maikutlo a bona. Ka lebaka la ho se tšoane ha botho, litho tsa malapa a rōna li batla li fapane le tsa rōna. Liphapang tsa rōna letsatsi le letsatsi li ama likamano tsa malapa.

E 'ngoe ea litsela tseo batho ba fapaneng ka tsona ke tsela eo ba bontšang lerato ka eona le se etsang hore ba ikutloe ba ratoa, ba ananeloa le ho sireletseha likamanong tsa bona le ba bang.

Ho na le litsela tse ngata tsa ho bontša lerato, hape le litsela tse ngata tsa ho etsa hore batho ba ikutloe ba ratoa. Gary Chapman o thathamisa mekhahlelo e mehlano e meholo ea ponahatso ea lerato.³⁴ O li bitsa Lipuo tse Hlano tsa Lerato. E 'ngoe le e 'ngoe ea litsela tsena tsa ho bontša lerato ke mokhoa o feletseng oa boitšoarō, eseng feela ketso ea motho ka mong.

Le hoja motho e mong le e mong a hloka ho ratoa ka litsela tse hlano kaofela, ho bonahala eka batho ba bangata ba ikutloa ba ratoa haholo ke mofuta o le mong oa ho bua ho feta kamoo ba ikutloang kateng ka mofuta e meng ea lipolelo. Lipolelo tse ling tsa lerato ha li bolele hakaalo ho bona.

³⁴ Mehopolo e mengata thutong ena e thehiloe holim'a mosebetsi oa Gary Chapman, *The Five Love Languages: How to Express Heartfelt Commitment to Your Mate*, (Northfield Publishing, Chicago, 1995)

Lipuo tse Hlano tsa Lerato

Batho ba bontša Lerato ka:

1. Mantsoe a tiisetso
2. Nako ea boleng
3. Limpho
4. Liketso tsa ts'ebeletso
5. Kamo ea `mele

Ka mokhoa o tšoanang, batho ba ela hloko le ho amohela lerato ka litsela tseo tse hlano.

Puo ea Mantlha ea Lerato

Boholo ba batho ka tlholeho ba ela hloko le ho bonahatsa lerato pele ka tsela e le 'ngoe kapa tse peli mekhoeng eo e mehlano. Haeba litho tsa lelapa li sa bonahatse lerato la bona ho molekane kapa ngoana puong ea pele ea lerato ea motho eo, molekane eo kapa ngoana a kanna a ikutloa a sa ratoe, leha ba ka bontšoa lerato ka tsela tse ling.

Mosali e mong a kanna a bonahatsa lerato la mantlha ka ho fana ka nako ea hae ho bao a ba ratang. O leka ho fumaneha ho buoa le hape le ho kenana le bao a ba ratang. O nka nako ho etsa mesebetsi e itseng `moho le bona. Ka ho tšoana, hobane eo tsela ea pele eo a bonahatsang lerato ka eona, ke tsela eo ha bobebe haholo a lemohang lerato la ba bang ho eena. O ikutloa a ratoa haholo ha motho e mong a mofa nako ea hae. Ha monna oa hae a morekela limpho kapa a etsa ho hong bakeng sa hae, taba ha e bolele ho hongata ho eena ho feta ha monna oa hae a ka nka nako ea boleng le eena.

Monna e mong a kanna a bontša lerato ka ho ama 'mele. O haka mosali oa hae le bana 'me oa thaba ha ba mo haka 'me ba batla ho ba haufi le eena. A ka 'na a haka metsoalle ea hae kapa bonyane a phaphatha mahetla kapa a sututsa kapa a se utloane le bona ka lerato. A ka 'na a ananela mosebetsi o boima oa mosali oa hae bakeng sa lelapa la bona, empa mosebetsi hase oona o etsang hore a ikutloe eka oa mo rata. O ikutloa a ratoa ha a lula pela hae 'me a mo lumella hore a mo pota-potile ka letsoho, kapa ha a mo ama ka litsela tse sa tšoaneng tsa lerato.

Koloi e na le tanka ea mafura. Ha tanka e se na letho, koloi ha e sebetse. Ha motho a fumana lerato ka tsela eo a hlokomelang le eo a hlokanang lerato ka eona, le fana ka mafura a maikutlo. Ha tanka ea maikutlo ea motho e tletse, o na le kholiseho le matla bakeng sa mathata. O khona ho sebelisana le ba bang haholoanyane. O khona ho rarolla likhohlano haholoanyane. O ikutloa a susumelletseha ho ntlafatsa le ho fihlella. O ikutloa a e-na le tšusumetso ea ho tsoelapele le ho fihlella tse itseng.

Ha motho a sa fumane lerato ka tsela eo a batlang ka eona, o haelloa ke mafura a maikutlo. Motho ea joalo ke ka seoelo a etsang boiteko ba ho fihlella kapa ho phahamisa boemo haeba a ikutloa a sa ratoe.

Ha re utloisa e mong bohloko hangata qalong ea puo ea mantlha ea lerato, a kanna a se lemohe hore na re mo rata ha kae. Taba ena ke 'nete, ho sa tsotellehe hore na rōna re ikutloa re ba rata joang. Re tlameha ho busiana ka lerato la rōna ka tsela eo ba e utloisisang.

Haeba re utloisoa bohloko ke motho e mong ka puo ea hae ea pele ea lerato, joale ho ba hobe le ho feta. Mohlala, haeba mantsoe a tiisetso e le tsela ea bohlokoa ka ho fetisisa eo re ka bontšang lerato ho ngoana oa rōna ka eona, mantsoe a rōna a nyatsang a utloisa ngoana bohloko ho feta haeba a ne a e-na le puo e fapaneng ea lerato ea mantlha.

Ho Hola ka hara Lerato la Rōna Bakeng sa E mong ho E mong

Thutong ea 1, re ithutile kamoo Molimo o bopetseng batho bohle kamano le eena hape le ba bang. Lipolelo tsa lerato ke karolo ea bohlokoa ea kamano e 'ngoe le e 'ngoe. Ke habohlokoa hore re utloisise litsela tseo ka tsona balekane ba rōna, bana le litho tse ling tse haufi tsa lelapa ba ikutloang ba ratoa haholo. Tsebo ena e re thusa ho bonahatsa lerato la rōna ho bona ka litsela tse nang le moelelo haholo ho bona ka bo mong.

Ke ka seelo lenyalo le bang seo batho ba lebeleletseng hore le be sona. Hangata batho ba nyahamisoa ke ho se tšoane pakeng tsa bona le balekane ba bona. Ha ho tluoa tabeng ea lipolelo tsa lerato, ho ka 'na ha bonahala eka boemo bo molemo ka ho fetisisa ke hore batho ka bobeli ba be le puo e tšoanang ea lerato ea mantlha. Ho se utloisisane ho hongata le ho ferekana ho ne ho ka qojoa haeba li ne li tšoana ka tsela ena. Leha ho le joalo, liphapang tse kang tsena li ka matlafatsa manyalo haeba balekane ba lenyalo ba ikemiselitse lenyalong la bona le ho hōla leratong la bona emong ho e mong.

Mokhoa oa ho leka ho utloisisana, ho ikamahanya le maemo, le ho bontša tlhokomelo ka litsela tse nang le moelelo o hōlisa motho ka mong 'me e ba pontšo e babatsehang ea lerato la sebele. Ha re ntse re sebeletsa litho tsa malapa a rōna ka ho bontša lerato ho bona ka litsela tse etsang hore ba ikutloe ba ratoa, re hōla kutloisisong ea rōna le bothong ba rōna.

“Morena a ke a le holise, le a le atise leratong la ho ratana le ho batho bohle, joalokaha le rona re le etsa ho lona.”

- 1 BaThesalonika 3:12

Ha ho tluoa tabeng ea ponahatso ea lerato ho balekane le litho tse ling tsa malapa a rōna, ho bohlokoa ho lemoha hore re ke ke ra bonahatsa lerato feela ka litsela tsa rōna, kapa ra bontša lerato ha re ikutloa re rata joalo. Lerato ke khetho le boitlamo, le susumetsoang ke boleng ba kamano. Liketsahalang tse ling, Re tla lokela ho ithuta litsela tse ncha tsa ho bontša lerato. Mohlomong e kanna eaba ha rea holela ka hara lelapa le neng le bonahatsa lerato ka tsela e itseng, empa setho sa lelapa kajeno se hloka ho ratoa ka tsela e joalo. Maemong a kang ana, ho bontša lerato ka tsela e sa tloaelehang ho ka 'na ha re makatsa kapa ha re phutholohe qalong, empa re ka ithuta! Ho bohlokoa hore le ka mohla u se ke ua itšoara joaloka ha eka ke mosebetsi o sa thabiseng kapa tšitiso ho bontša lerato la rōna. Haeba ho bonahala eka re etsa lintho ka lebaka la ho tlamea, pontšo ea rōna ea lerato e ke ke ea bontša lerato la sebele.

► Baithuti ba lokela ho bala Baroma 12:9-10, 16 le 1 Petrose 3:7-8 bakeng sa sehlopha. Ho tsoa mangolong ana, bolela mabaka a 'maloa ao re lokelang ho tsotella hore na litho tsa malapa a rōna li ikutloa li ratoa ka litsela life.

Ho bohlokoa ho hopola hore lerato ke boitlamo ba boitelo ba ho batla molemo o moholo oa motho e mong.

Re tsoetsoe le semelo sa boikhohomoso. Lerato la 'nete ho ba bang ha le tle ka tlholeho ho mang kapa mang oa rōna. Lerato la sebele le khoneha ka mosebetsi oa Moea o Halalelang lipelong tsa rōna (Baroma 5:5). Joaloka balumeli, re tlameha ho ithuta ho ba le mokhoa oa ho nahana oa Krete, joalokaha Pauluse a hlalositse ho BaFilipi 2. Ha re etsa joalo:

- Re ke ke ra susumetsoa ke tabatabelo ea boithati (temana ea 3)
- Re ke ke ra ba le pono e pharallelseng ea bohlokoa ba rōna (temana ea 3)
- Nahana ka ba bang ba bohlokoa ho mpheta (temana ea 3)
- Re ela hloko lithahasello tsa ba bang (temana ea 4)

Re tlameha ho etsa boitlamo ba ho hola leratong la rōna bakeng sa malapa a rōna. Re lokela ho ithuta ho ela hloko litlhoko tsa bona le ho batla litsela tsa ho li arabela. Seo re se habileng e lokela e be ho bontša lerato la rōna ho bona ka litsela tseo ka tsona ba tla ikutloa ba ratoa.

Rōna joalo ka batšoali hape re lokela ho ruta bana ba rōna ho ela hloko ba bo bona, batsoali, le baholo ka tsela tsena. Bana ba rōna ba hloka ho ithuta ho rata le ho sebeletsa malapa a bo bona. Ba ka ithuta ho bontša lerato bakeng sa malapa a bona ka litsela tse molemo ka ho fetisisa. Re tlameha ho ruta ka mohlala. Hape re lokela ho ipha nako ea ho ba hlaloesa mehopollo ena le ho ba tataisa ho e kenya ts'ebetsong likamanong tsa bona.

► Ke litsela life tseo ka tsona batsoali ba ka thusang bana ba bona ho ithuta lerato lena la ho iphahamisa ho ba bang, ho qala ka malapa a bona?

Puo ea Lerato1: Mantsoe a Tiisetso

Batho bao puo ea bona ea mantlha ea lerato e leng mantsoe a tiisetso ba ikutloa ba ratoa haholo ha ba bang ba sebelisa mantsoe ho bontša kananelo ho bona. Haeba puo e ka sehloohong ea lerato ea mosali' e le mantsoe a tiisetso, monna oa hae o ne a ka bontša lerato la hae ho eena ha a ntse a bua le eena kapa ka eena. O ne a ka mo ngolla lengolo, a mo bolella mabaka a tobileng ao a mo ananelang ka 'ona. A ka 'na a bua le motho e mong ka botho bo botle kapa mosebetsi oa mosali oa hae. Ha mosali oa hae a utloa mantsoe a hae, o ikutloa a ratoa a bile a nkoa e le oa bohlokoa.

Re ka kopa keletso ho metsoalle ea rōna ka tsela e tiisang bohlokoa ba eona. Mehlala:

- "U lula u eketsa pono e thusang, kahoo ke batla ho fumana maikutlo a hau ka..." ena
- "U na le boitsebelo tabeng ena, 'me nka rata keletso ea hau."
- "U tseba ho hongata ka ___ ho mpheta, kahoo haeba u na le litlhahiso kapa likhothaletso bakeng sa ka, nka thabela ho li utloa."

Mantsoe ohle a tiisetso a tlameha ho buuo a ka botšepahi. Ho seng joalo, ha a na thuso kapa a utloisa bohloko. Mantsoe a tiisetso a sa tšepahaleng a fokotsa likamano tsa 'nete. Ha lia thehoa 'neteng, kahoo ea mametseng a ke ke a tšepa tšusumetso ea sebui.

Mantsoe a tiisetso a nang le netefaletso a tiile 'neteng. Ha se a 'mampheli-pheli kapa ho feteletsoa. Tiisetso e tiileng e hlalisoa ho tsoa pelong. Se boleloang ke seo sebui se hlileng se se utloang le ho se lumela.

Mantsoe a tiisetso a ka susumetsa motho ea mametseng hore a tsoele pele ho hōla le ho atleha nakong e tlang empa le ka mohla ha aa lokela ho laola. Ha rea lokela ho leka ho laola ba bang ka mantsoe a tiisetso.

► Moithuti o lokela ho bala Baefese 4:29 bakeng sa sehlopha. Ke tlhaloso efe e fanoeng moo bakeng sa ntho tse sa lokelang ho buuo? Mantsoe a rōna a lokela ho fihlella eng? Na mantsoe a mang a lokile maemong a itseng e seng ho a mang?

Seo re se buoang ho ba bang se lokela hoba se lokileng le se mosa. Lintho tseo re li bolelang li lokela ho fa Molimo menyetla ea ho sebetsa bophelong ba bao re buoang le bona. Seo re se buoang se lokela hoba se ahang, eseng se heletsang. Se lokela ho phahamisa bophelo le pholiso, 'me e se ke ea eba se senyang.

Lihlooho tsa Tiisetso

Ho na le mofuta e fapaneng ea mantsoe a tiisetso. Ha se mantsoe ohle a tiisetso ao e leng a boleng kapa bohlokoa bo tšoanang. Mantsoe a boemo bo phahameng a tiisetso a hloka boinahano le boikitlaetso bo bongata ho tsoa ho motho ea fanang ka oona; Ho kanna ha utloahala ho sa tloaeleha ho a buoa ka naka tse ling; empa mantsoe ao a bolela lerato ka litsela tse matlahali le tse nang le moelelo o haholo.

Thoriso ea Chebahalo

Ho rorisa chebahalo ea motho e kaba tsela e 'ngoe ea fana ka tiisetso, haholo haeba e bontša kananelo ea boikitlaetso kapa tsela eo ba bonahatsang semelo sa bona kateng. Leha ho le joalo, ho rorisa chebahalo ea motho ke tiisetso e sa tebang, haholo-holo ha e sa amane le sebōpeho sa motho.

Batho ba ratehang ka ho fetisisa bao hangata ba rorisoang, ba na le ho hloka boitšepo ka chebahalo ea bona, hobane joale ba qala ho utloa eka boleng ba bona bo itšetlehile holim'a thoriso, 'me ba nahana hore e lokela ho phethehala.

Boleng ba botho ha bo tsoe ho khahleho. Hape, ho na le meeli ho seo batho ka bo mong ba ka se etsang ho eketsa chebahalo ea bona e khahlang mahlo a motho. Ka 'baka la lintho tseena, mofuta ona oa tiisetso ha o oa lokela o sebelisoa ho feta tekano.

Thoriso ea Likatleho le Ts'ebeletso

Tsela e 'ngoe ea ho tiisetša motho e mong ka mantsoe ke ho mo babatsa ka seo a se fihletseng. Motho ea buoang o nka nako ho bonahatsa kananelo ea seo motho e mong a se entseng, ho e-na le hore a nkele mesebetsi ea hae lefeela.

Mehlala:

- Mosali o rorisa monna oa hae ka ho fihlela mokolokotoane o boima oo a neng a sebeletsa ho o fihlela.
- Monna o lemoha le ho leboha mosali oa hae ka seo a se entseng ho mo thusa ka morero oo a neng a sebetsana le ona.
- Litho tsa lelapa li rorisa mophehi ea ba phehetseng lijo tse hlabosang hore li ba natefele.

Ha o thoholetsa le ho rorisa katleho e itseng kapa tšebetso, leka ho qoba hore motho eo a nahane hore lerato la hau le itšetlehile holim'a ho sebetsa ha hae. Mohlala, ho bolella mora oa hau hore u motlotlo ka eena hobane a sebelitse hantle tlhahlobong ho ka etsa hore a utloe eka u tlo fokotsa lerato la hau ho eena ha a ka sebeletsa tlaase. Tsela e le 'ngoe ea ho tiisa boleng ba motho ke hore "Ke thabile hore o sebelitse hantle tlhahlobong. Ke motlotlo ka uena ha u nkile boikabello ba ho ithuta le ho etsa ka matla ohle." Empa kamoo o ka etsang kateng, se ke oa hloloa ho thoholetsa likatleho tse bohlokoa ho bona.

Ho Ela Hloko Semelo le Boikitlaetso

Ho molemo ho rorisa semelo sa motho le boikitlaetso bo entseng hore a atlehe ho e-na le hore feela o rorise mesebetsi o motle. Mohlala, ngoana semathi o lokela ho rorisoa haholo ka lebaka la boikitlaetso ba hae ka tatellano le ho ba le moea o motle ho e-na ho rorisetsoa ho hapa papali. Hase batho ba bangata ba ka sebetsang hantle kamehla, empa motho a ka khetha ho bontša semelo se setle, hape semelo se bohlokoa haholo.

Ho Keteka Motho ka Seo a Leng Sona

Netefatso e ntle e ela hloko limelo tsa motho e mong: litsoboti tsa botho, semelo se ikhethang, le sebōpeho se ikhethang. Mofuta ona oa thoriso o matla ho feta thoriso likatleho hobane e itšetlehile holim'a boleng ba motho ka seqo, e seng holim'a maemo a ka fetohang.

Mehlala:

- "Bana ba khaloa ke uena! U tseba ho ba hlaloesetsa lintho, hape o na le mamello ea lipotso tsa bona."
- "Ke u phetlela sefuba, hobane ke fumane hore oa tšepaha."

E amanang haufi-ufi le mofuta ona oa tiiso, ke ho lemoha kamoo Molimo a sebetsang kateng bophelong ba motho e mong', ho ba nolofalletsa ho ba ka tsela e itseng kapa ho etsa ntho e itseng.

Mehlala:

- “Ke rata ho bona kamoo Molimo a u sebelisang kateng bophelong ba batho ba bacha bao o ba rutang. E mong oa bona o ile a mpoella hore o batla ho phelela Jesu ka lebaka la ho talima bophelo ba hau!”
- “Ke lumela hore Molimo o tlo u thusa ka mosebetsi ona o qholotsang oo u o abetsoeng. Ke tlo u rapella!”

Lipolelo tsa thabo le teboho bakeng sa boteng ba motho le kamano ke a mang a mantsoe a matla ka ho fetisisa a tiisetso. A hlalosa bohlokoa ba motho.

Mehlala:

- “Likopano tsa lelapa ka mehla li bohlokoa haholo ha o le teng.”
- “Ke rata ho ba le uena.”
- “U bohlokoa ho nna, ‘me kea u rata!”

Lintlha tsa Bohlokoa tse Amanang le Mantsoe le Tiisetso

1. Le ka mohla u se ke ua nyatsa kapa ua soma litšobotsi tsa ‘mele tsa motho. Batho ba na le litšobotsi tsa 'mele bophelong bohle ba bona. Le ka mohla u se ke ua fa motho lebitso la bosoasoi le ipapisitseng le sebōpeho sa 'mele, haholo-holo sekoli.
2. Ho tiisa matla, litšoaneleho le boitšoaro bo botle ho susumelletsa ea mametseng hore a tsoele pele ho hōla ho tsona. Ho supa liphoso ha se hangata ho thusang.
3. Ho fana ka keletso ho ka bolela phoso ho ea mametseng. Netefatso e ka thusa motho hore a ikutloe a sireletsehile ha a ntse a fumana keletso. Haeba u hloka ho fa motho keletso, fana ka tiiso e matla hammoho le keletso.
4. Litlhahiso ka mokhoa oa litletlebo ha li khothatse. Mohlala, ho bolela hore mosebetsi o ne o lokela hore o be o se o entsoe, kapa ho bontša ho hlajoa ke lihlolong ka lebaka la ho hlōleha ha motho e mong ho o etsa, ha ho thuse. Lipolelo tsena li etsa hore motho a ikutloe eka o se a hlōlehile; haeba a ka etsa mosebetsi ka mor’a nako, o ntse a tla ikutloa hore o hlōlehile.

Mantsoe a Hlabang

Motho ea hlokang haholo mantsoe a tiisetso o utloisoa bohloko haholo ke mofuta o fapaneng oa mantsoe. Ho nyatsuo a ho bohloko haholo ‘me ho etsa hore a belaele bohlokoa ba hae joaloka motho. Mantsoe a hoashang, a halefileng a baka kotsi ea maikutlo eo ho eona motho a ke keng a fola ka botlalo. Sena ke ‘nete haholo-holo ha sebui se sa utloisise bohloko boo mantsoe a sona a bo bakileng ‘me le ka mohla a sa kōpeng tšoarello.

Feela joaloka ha mantsoe a matla ka ho fetisisa a tiisetso a amana le bohlokoa ba motho’, le lipolelo tse mpe ka ho fetisisa, tse utloisang bohloko ka ho fetisisa ke tllhaselo ea botho. Mohlala, “ke lakatsa eka nka be ke eso kopane le uena.”

Lipolelo tse mpe tse latelang ke tse phatlalatsang ho hong ka motho' oa bohlokoa "U ____." Lipolelo tse senyang mabapi le boitšoaro li kenyelletsa tse qalang ka "U lula u le____" kapa "Ha u kebe u ____." Lipolelo tseo li fana ka maikutlo a hore ho ke ke ha etsahala hore motho a ntlafale ka lebaka la mefokolo, e ke keng tsa fetoha.

Haeba motho a lemetse—haholo-holo haeba a lemetse puong ea hae ea mantlha ea lerato—ka tlhaho o tla leka ho ikhula likotsing tse ling. Batho ba sebelisang mantsoe a bohla hangata ha ba buoe mantsoe a monate, kahoo ea utloang ha a na tšepo ea hore a ka fumana tšoraro e ntle ka ho fetola boitšoaro ba hae. A ke ke a susumelletseha ho ntlafatsa boitšoaro ba hae hore a ka fumana lerato.

Ka nako tse ling batho ba halefileng ba buoa lintho tse utloisang bohloko hobane ba batla ho utloisa motho e mong bohloko. Ka nako tse ling, sebui se na le maikemisetso a matle, leha ho le joalo mantsoe a hae a ntse a utloisa bohloko. Batho ba bang ba sebelisa mantsoe a fosahetseng ho leka ho qobella motho hore a be le boitšoaro bo nepahetseng, empa hoo ha ho mohla ho sebetsang.

► Moithuti o lokela ho bala BaKolose 3:8 bakeng sa sehlopha. Balumeli ha b'a tlameha ho tsoelapele ho etsa sebe khahlanong le Molimo hape le khahlanong le ba bang ka litsela tsena.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

► Ka mantsoe a hau, hlalosa lerato la 'nete. Hobaneng Moea o Halalelang a tlameha ho re thusa hore re tsebe ho rata ba bang joalo ka ha re lokela?

► Hlalosa se boleloang ke ho rata motho ntle le maemo. Bohlokoa ba lerato le se nang moeli la Molimo ke bofe ho uena?

► Ke hobaneng ha ho le bohlokoa haholo ho bontša lerato ho molekane oa hau kapa ngoana ka puo ea bona ea mantlha ea lerato?

► Ho amohela mantsoe a tiisetso ho bile le thuso joang ho uena?

► U bontšitse joang lerato la hau ho litho tsa lelapa la hau ka mantsoe a tiisetso bekeng ee?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ka ho nthuta ka lerato la 'nete, le se nang moeli. Kea leboha ha u hlahositse Lentsoeng la hau le ho bontša lerato la hau ho 'na.

Nthuse ho ithuta ho rata le ho sebeletsa lelapa la ka joaloka ha Krete a ne a nthata le ho ntšebeletsa. Nthuse ho tsepamisa maikutlo boiketlong ba molekane oa ka, bana baka, bana beso le batsoali.

Kea leboha ka ho nkhopotsa bohlokoa ba mantsoe ao ke a buang. Ke masoabi ka mantsoe ao ke a buileng a utloisitseng ba bang bohloko le ho u hlompolla. Ke kopa o nthuse ho hopola hore mantsoe a ka a tlameha ebe a tiisang, a hahang le a folisang.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 8

(1) Bua le banyalani ba nang le lenyalo le matla, ba botse lipotso ho ithuta bophelong ba bona. Ha u qetile moqoqo, ngola lirapa tse peli mabapi le lintlha tseo ba li arolelaneng le eng kapa eng eo u batlang ho e sebelisa lenyalong la hau.

Mona ke e meng ea mehopolo ea lipotso tse ka botsoang:

- Ho na le phapang efe pakeng tsa botho ba hao e ammeng kamano ea hao?
- E mong le e mong oa lōna o hōlile joang ka lebaka la liphapang tsee?
- U ile ua tlameha ho fetola litebello tsa hau, pono le boitšoaro ba hau joang e le hore u ka hlomphana le ho sebeletsana?
- Ke litsela life tse sebetsang tseo u bontšang lerato la hau ho e mong?
- Molekane oa hau o etsa eng kapa o buoa eng e u thusang ho tseba hore ua ratoa?
- Kamano ea hau le molekane oa hau e amme kamano ea hau le Molimo joang?

(2) Ho Diproverbia 31:10-31 mongoli o kenyelletsa mantsoe a mangata a tiisetso bakeng sa mosali oa hae. Litlhaloso tsa boitšoaro ba hae le mantsoe a hae li re bolella ka botho ba hae. Ke lintho tsa mofuta ofe tseo a li tiisang mosaling oa hae? Sheba lintho tsena serapeng:

- Chebahalo ea hae
- Likatleho le tšebeletso ha hae
- Semelo sa hae le boiteko ba hae
- Seo a leng sona e le motho
- Seo a leng sona e le molumeli

Re ka ithuta eng ho se hatisoang serapeng see?

Thuto ea 9

Lipuo Tse Hlano Tsa Lerato – Karolo 2

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Utloisisa lipuo tse hlano tseo lerato le hlalosoang ka tsona.
- (2) Buisana ka likotsi tse amanang le tšebeliso e mpe kapa ho lahla e 'ngoe ea lipuo tse hlano tsa lerato.
- (3) Hlalosa melemo ea ho tlala ha tanka ea maikutlo la ngoana.
- (4) Hlalosa lipuo tsa mantlha tsa lerato tsa litho tse haufi tsa lelapa.
- (5) Thathamisa mekhoha e ikhethang ea ho banahatsa lerato ho litho tsa lelapa ho e 'ngoe le e 'ngoe ea lipuo tse hlano tsa lerato.
- (6) Boitlamo ba ho bontša lerato ho litho tsa lelapa ka lipuo tsa bona tsa mantlha tsa lerato.

Selelekela

Thutong e fetileng, re ithutile ka lerato la nang le boitelo, le se nang moeli. Re ile ra boela ra ithuta hore bonyane ho na le litsela tse hlano tse sa tšoaneng (lipuo) tseo lerato le ka hlalosoang ka tsona. Batho ba bangata ka tlhaho ba lemoha le ho bontša lerato haholo-holo ka tsela e le 'ngoe kapa tse peli ho tse hlano tseo.

Re ile ra buisana ka mantsoe a tiisetso 'me ra sibolla litsela tse sebetsang tsa ho buisana le litho tsa lelapa ka lerato la rōna. Thutong ena, re tla ithuta ka lipuo tse ling tse 'nè tsa lerato, ebe re etsa khetho ea hore na re kenya taba ena ts'ebetsong joang ea ho bontša lerato la rōna ho bana ba rōna.

Puo ea Lerato 2: Nako ea boleng

Batho bao puo ea bona ea mantlha ea lerato e leng nako ea boleng ba ikutloa ba ratoa haholo ha ba bang ba behella ka thōko nako ea ho ba le bona ka boomo. Nako ena e boloketsoe ka hloko ho ba hammoho, ho lebisa tlhokomelo ho e mong. Ke nako ea ho ithabisa le botsoalle.

Nako ea boleng ha e iketsahalle feela kapa e sa sebetse. Haeba u tsitsitse sephethephetheng kapa u emetse nako e behiloeng, u lokela ho sebelisa nako ka bohlae, empa nako eo hangata ha e tšoane le nako ea boleng e nang le morero hammoho. Molekane kapa ngoan'a hau a kanna a sebetsa morerong le uena, 'me hoo ho bohlokoa, empa nako eo hammoho e kanna ea se ke ea kopana le tlhoko ea bona ea nako ea boleng le uena.

Puisano e sa sitisoeng ke e 'ngoe ea mefuta e metle ea nako ea boleng. Puisanong e joalo, motho e mong le e mong o mamela e mong ka hloko. Motho ka mong o leleka litšetiso tse kang melaetsa ea marang-rang le ho teeloa mohala ele hore a tle a tsepamise maikutlo ho ho motho e mong le puisanong.

Ke tsena tse ling tsa litsela tse seng kae tseo ka tsona u ka bontšang hore u mametse ka hloko:

- 1. Mo Shebe ka mahlong.**
- 2. Mamela ka thahasello.** Araba seo motho e mong a se buang. U se ke ua nahana feela ka seo u batlang ho se bua ka mora moo. Ho e-na le hoo, iphe nako ea ho hlahloba kutloisiso ea hau ea seo motho e mong a se nahanang le seo a se buang. U ka tiisa hore u utloisisa hantle ka ho bua ntho e kang "Haeba ke u utloa hantle, u ikutloa joalo..."
- 3. Seke oa Mo kena hanong.** Momameli hangata o nahana hore o utloisisa mohopolo ebe kapele o sa mo kena hanong ho fana ka maikutlo a hae. Hona ho etsa ea buoang a utloe eka momameli ha a ka a nka nako ea hae ho utloisisa hantle.
- 4. Mamela maikutlo, eseng feela lintlha.** Ha re leka ho utloisisa mokhoa oa motho e mong a talimang litaba ka oona, re `montša hore re nahana hore o na le boleng. Ka ho mamela ka lipelo tsa rōna, re bontša hore maikutlo le litatso tsa hae li bohlokoa ho rōna; le hore ka bo-eena o bohlokoa ho rōna!

Nako ea boleng ka ho fetisisa ea boleng ke ha u sa etse letho haese ho buisana, empa mefuta e meng ea nako hammoho le eona ke ea bohlokoa. Malapa a ka qeta nako ea boleng a le 'moho letsatsi le leng le le leng nakong ea lijo, a lebisela tlhokomelo ka boomo e mong ho e mong ha a ntse a ja `moho.

Ho balla bana ba banyenyane lipale, ho bapala hammoho, kapa ho ithabisa hammoho ke litsela tse ling tseo malapa a ka qetang nako ea boleng `moho. Ho etsa morero kapa mosebetsi oa matsoho hammoho oo e leng oa ho ithabisa feela, eseng oa sekolo, kapa oa mosebetsing, kapa oa bosebeletsi, le hona ka nako ea boleng.

Ha motho a le sieo lelapeng, nako ea boleng e ka sebelisoa hammoho ka ho etelana ka mohala.

Nako ea boleng ke nako e bolokiloeng, e sa sitisoeng, e sa potlakang ea ho tsepamisa maikutlo ho e mong le ho thabela botsoalle ba mong'a bona. Ho molemo ho boloka nako e itseng ea boleng le molekane a le mong le bana letsatsi le leng le le leng.

Ha nako e sa Bolokoa

Ha molekane kapa motsoali e le moetapele oa bosebeletsi, ho thata haholo ho boloka nako ea boleng le lelapa. Hangata bana ba baruti ba ikutloa eka mang kapa mang a ka bitsa le ho hapa tlhokomelo ea ntate oa bona, empa o phathahane hoo a ke keng a ba nkela nako.

Ho ka 'na ha bonahala eka nako ea lelapa hangata e etsoa sehlabelo molemong oa tšebeletso.

Motho ea ts'ebeletsong a kanna a se ke a tseba ho qoba Litšitiso, empa u tlameha ho leka ho bolokela lelapa la hau nako. Haeba u etsa joalo, ho ka etsahala hore ba utloisise boitlamo ba hau ba kamehla le litšitiso tse ka hlahang, tse ke keng tsa qojoa tse hlahang.

Motho eo puo ea hae ea mantlha ea lerato e leng nako ea boleng o ikutloa a sa ratoe haholo ha a se na nako e nang le morero, e tsepamisitsoeng lelapeng la hae. O utloa bohloko haholo ha nako ea boleng e sa behoe pele, le ha merero ea nako ea boleng e behelloa ka thōko ha litšitiso li hlaha. Ho thata ho eena ha lelapa labo le phathahane hoo le ke keng la geta nako le eena. O ikutloa a se na thuso ha litho tsa lelapa li sa mo mamele ka kelo-hloko e ikhethileng.

Haeba u hlōleha ho fa molekane oa hau kapa ngoana tlhokomelo ea botho, ba ka 'na ba se ke ba utloa lerato leo u nang le lona ho bona, le hoja u ba etsetsa lintho. E ka 'na eaba monna o sebeletsa lelapa la hae ka thata, leha ho le joalo mosali oa hae a ka 'na a ikutloa a sa ratoe hobane o phathahane haholo ho kaba le nako le eena.

Moshanyana e mong o ile a ea ho ntate oa hae ho ea mo phetela pale eo a neng a sa tsoa e utloa. Ntate o ne a bala buka, empa a khefutsa ho mamela motsotso, eaba o khutlela ho ea bala buka ea hae ha mora oa hae a ntse a le bohareng ba pale. Bophelong bohle ba hae, moshanyana eo o ile a hopola kamoo a neng a ikutloe kateng nakong eo.

► Nako ea boleng hangata e shebahala joang bakeng sa lelapa la hau? Ke mathata afe ao u lokelang ho a hlōla e le hore u qete nako e molemo 'moho?

Puo ea Lerato 3: Limpho

Batho bao puo ea bona ea mantlha ea lerato eleng ho amohela limpho ba ikutloa ba ratoa haholo ha ba bang ba ba fa ho hong ho bontšang hore ba nahana ka bona.

Limpho tse etsang hore motho a ikutloe a ratoa ke limpho tse fanoang ka hloko. Li khethoa ho nahanoa ka lithahasello tsa moamoheli. Ha se hakaalo hore lia sebetsa kapa lia hlokahala. Limpho tsa lerato ha li fanoe hobane feela mofani a ne a se a sa li batle. Limpho li lokela ho khethoa ka sepheo kapa li etsoe ke mofani.

Mpho e etsang hore motho a ikutloe a ratoa ha e tlamehe ho qosa chelete e ngata. E ka ba ntho e tšoarellang nakoana, joalo ka lijo tse khethehileng kapa lipompong; kapa e ka ba khopotso e sa feleng e bonahalang ea kamano le mofani. Ho motho eo puo ea hae ea mantlha ea lerato e leng ho fumana limpho, matsatsi a tsoalo, lihopotso le matsatsi a phomolo li bohlokoa haholo. Ho bohlokoa haholo hore litho tsa lelapa li hopole matsatsi a na ka mpho e ikhethang bakeng sa motho enoa. Ho se fumane mpho ka matsatsi ana a khethehileng ho bohloko haholo ho motho enoa.

Ho fana ka limpho ha hoa lokela ho lekanyetsoa matsatsing a khethehileng, leha ho le joalo; e lokela ho ba mokhoa o tsoelang pele oa bophelo. Molekane, motsoali, kapa ngoana oa

motho eo puo ea hae ea mantlha ea lerato e leng ho fumanang limpho o lokela ho itloaetsa ho batla limpho tse tla thusa moratuo oa hae ho hopola hore ba hopoloa le ho ratoa.

Mosali eo e leng hore puo ea hae mantlha ea lerato ke ho amohela limpho a ka ikutloa a sa ratoe haeba a nahana hore monna o ile a leka ho boloka litšenyehelo ka ho mo fumanela ho hong bakeng sa mpho e neng e hlokahala leha ho le joalo. Mohlomong o hloka lefielo le lecha, 'me oa le fuoa. Ho molemo hore a be le lefielo le lecha, empa mpho eo e ke ke ea mo thusa hore a ikutloe a ratoa.

Limpho li bohlokoa ha li bontša hore motho o utloisisitse le ho tsotella moamoheli. Li bohlokoa haholo, ha li ne li sa hlokahale. Mpho e bohlokoa ha ho bile le mohopolo, boikitlaetso, le tšenyehelo hammoho.

Bana bao puo ea bona ea mantlha ea lerato eleng ho fumana limpho ba ikutloa ba ratoa haholo ha ntate oa bona a ba rekela sereleli se batang ho feta ha a lefa sekoloto sa bona sa sekolo, le hoja sekoloto sa sekolo se le sehlo haholo ebile se le bohlokoa ho feta. Ho e-na le ho batla hore litho tsa lelapa li ananele seo u tloaetseng ho fana ka sona, fumana litsela tsa ho etsa ntho e khethehileng ho tsona.

Batho ba bang ba etsa hore bana ba bona kapa molekane a kope bakeng sa ntho e 'ngoe le e 'ngoe. Motho ea lekhonatha eo ka seelo a ithekelang lintho a kanna a utloa hose bonolo ho fana ka seatla se bulehileng le ho fana ka limpho tse bonahalang li sa hlokahale. Ha a batle hore litho tsa lelapa la hae li qalelle ho lebella limpho. Empa haeba a e-na le molekane kapa ngoana eo limpho e leng tsa bohlokoa ho eena, o lokela ho sebeletsa ho hlōla tšekamelo ea hae ea tlhaho. O tlameha ho leka ho bona limpho joaloka ha ba li bona —li le bohlokoa ebile li le molemo. Ha u fana ka limpho, fana ka bolokolohi, ka thabo!

► Moithuti o lokela ho bala 2 Bakorinthe 9:6-9 bakeng sa sehlopha. Serapeng sena, Pauluse o laea balumeli ba Korinthe ho fana ka lerato ho balumeli 'moho le bona ba nang le bohloki. Litemaneng tsena, leka ho khetholla litšusumetso tse 'nè kapa tse hlano tsa ho fana. Melao-motheo e tsoang temaneng ena e sebetsa ka tsela efe ho fana ka seatla se bulehileng ka hara malapa a rōna?

► Ho fana ka limpho ho na le sebaka sefe lelapeng la hau? Na u na le mathata leha a ho bontša lerato ka ho fana ka limpho? Mathata ke afe hape u ka a hlola joang?

Puo ea Lerato 4: Liketso tsa Ts'ebeletso

Batho bao puo ea bona ea mantlha ea lerato e leng Diketso tsa tšebeletso ba ikutloa ba ratoa haholo ha ba bang ba ba etsetsa lintho.

Diketso tsa tšebeletso li fihlela litlhoko tse sebetsang. E ka 'na eaba ke lintho tseo motho a neng a sa khone ho iketsetsa tsona. tšebeletso ekaba ntho e bonolo joaloka ho fumanela motho seno. E kanna eaba ho hlokomela motho ea kulang. E kanna eaba ho thusana boemong ba bohloki.

Malapeng a mangata, ho tla ba le nako e telele eo ka eona setho se le seng sa lelapa se hlokomela tlohokomelo ea botho kamehla. Ka baka la lerato le boikitlaetso tsa lelapa, ha ba khaotse ho etsa mesebetsi e mengata ea bosebeletsi. Le ha e le mona nako e ngata e nehelanoa Diketsong tsa bosebeletsi, litho tsa lelapa li lokela ho hopola ho bontša lerato ka tsela tse ling tse bileng li nang le moelelo haholo ka ho tšoana, ka ho khetholoha haeba puo ea pele ea motho ea lerato e se Liketso tsa ts'ebeletso.

Diketso tse ling tsa bosebeletsi ka tlhaho lia ipheta-pheta 'me li ka tloisoa mahlo holimo ha bobebe kapa tsa nkeloa tlaatse. Basali ba bangata ba bontša lerato ka ho pheha le ho hlokomela ntlo letsatsi le letsatsi. Monna a ka 'na a sebeletsa ho hlokomela lelapa la hae. Haeba o se o ntse o sebeletsa ka tsela tsohle tse kang tsena, o ntse o lokela ho batla litsela tse ikhethang ho etsa Diketso tsa ts'ebeletso bakeng sa setho sa lelapa ka puo ena ea mantlha ea lerato.

Ha mosali a sa bontše thahasello litlhokong tse nyenyane tsa monna oa hae, o hloleha ho buoa puo ena ea lerato. Mohlomong o nahana hore, "monna a ka ikhella metsi." Empa ha a ka mokhella metsi, ho ka bonahatsa ho monna lerato le ikhethang.

Ka ho tšoana, monna o lokela ho bontša kananelo. Ha a fa mosali oa hae khefu mosebetsing oo a tloaetseng ho o etsa kamehla, ka ho o etsa bakeng sa hae, o tlotlisa karolo ea hae leho ela hloko hore mosebetsi oa hae o boima hape o bohoko.

Monna a kanna a ikutloa eka o se a ntse a sebetsa ka thata holekana, le hore ke mosebetsi oa mosali oa hae ho etsa mesebetsi eohle ea lelapa. A kanna a nahana hore mosali o lokela ho eketsa ho moo a seng a ntse a etsa. Haeba a hopola hore mesebetsi ea ka tlung e ka tlaase ho seriti sa hae, hoo ho bontša hore o nka basali ba nyenyefetse 'me ba lokeloa ke mesebetsi e joalo. Basali ha b'a nyenyefala, 'me mosebetsi oa katlung ha se mosebetsi o ehisehang ho feta mosebetsi oa kantle ho lelapa.

Monna a kanna a ikutloa eka o nka mosebetsi oa mohlanka (ka tlaša mosali oa hae) ha a thusa ka tlung, empa hoo ha se 'nete. Haeba a ithaopela ho thusana, o bontša boleng ba mosebetsi hape le boleng ba motho eo a mo thusang. Bosebeletsi ba hae bo tlotla motho eo kamehla a etsang mosebetsi o joalo le ho bontša kananelo bakeng sa hae. Mosali oa hae a ke ke a bona eena e le mohlanka empa e le ea hlomphang.

Haeba batho ba thusana ka monyebe le ka lipelaelo, ba fana ka setšoantšo sa hore ba qobelletsoe ho thusa. Ketso ea bona ea bosebeletsi ha e bontše lerato. Haeba ba etsa Diketso tsa ts'ebeletso ka thabo le ho hlahisa boikitlaetso bo ikhethang, hoo ho bontša hore ka bolokolohi ba ikhethetse ho sebeletsa, ka hobane ha ho motho ea ba qobellang ho sebeletsa ka tsela e joalo. Tšebeletso ena e thabisang e fetisa lerato la bona ka ho hlaka. Bo boetse e ba thusa ho fumana tlhompho ea baratua ba bona.

► Ke neng ha ho le thata ka ho fetisa ho uena ho sebeletsa lelapa la hau? Ke joang ho nahana ka bosebeletsi joalo ka ponahatso ea lerato ho fetoleng tsela eo o talimang litaba ka eona?

Puo ea Lerato 5: Kamo ea 'mele

Batho bao puo ea bona ea mantlha ea lerato e leng kamo ea 'mele ba ikutloa ba ratoa haholo ha ba angoa ka lerato ke litho tsa malapa a bona.

Ho na le mekhoha e fapaneng ea ho bontša lerato ka kamo ea 'mele. Tse ling li amoheleile likamanong tse ling le maemong a itseng empa ha lia amoheleha likamanong tse ling. Mehlala e seng mekae ke ena:

- Ho fanana kako
- Ho beha letsoho ka mokokotlong kapa lehetleng la motho
- Ho phaphatha motho mokokotlo kapa lehetla
- Ho lula 'moho
- Ho tšoarana ka matsoho
- Ho akana
- Ho silila mokokotlo
- Ho nka ngoana
- Ho pholla kapa ho kama moriri oa ngoana
- Ho fana ka kalafo le tlhokomelo e khabane ha motho a kula kapa a e-na le ho fokola ho hong 'meleng

Ho kamo 'mele ho ka boela ha e-ba le moelelo haholo ha motho a feta nakong e thata. Nakong ea mesarelo, bohloko, bolutu, kapa ho tepella maikutlong, ho haka ho ka ba le moelelo haholoanyane ho motho eo puo ea hae ea mantlha ea lerato e leng kamo 'mele ho feta mantsoe leha e le afe kapa Liketso tsa ts'ebeletso

Bakeng sa motho eo puo ea hae ea mantlha ea lerato e leng kamo ea 'mele, ho bohlokoa ho tsoela pele ho bontša lerato la hau meleng le ha a kula, haeba ho khoneha. Hopola hore lerato ha le na maemo ebile ke boitelo. Ntate ka ho Luka 15:20 o ile a haka le ho aka mora oa hae ea bakileng, le hoja mora oa hae a ne a nkha, a le litšila, a bile a se na lerato ka litsela tsohle.

Puo ea lerato ea kamo ea 'mele ha se hakalo-kalo ea thobalano. Ketso ea thobalano ke karolo ea kamo. akatso ea ho ama le ho angoa e ka 'na ea susumetsa le ho bontšoa ketsong ea thobalano, empa ketso ea thobalano e le 'ngoe e ke ke ea lekana bakeng sa motho eo puo ea hae ea mantlha ea lerato e leng kamo.

Takatso ea ho ikutloa o ratoa ka kamo 'meleng e ka etsa motho a be teko ea ho etsa thobalano e litšila. Ho bohlokoa ho batsoali ho fana ka pontšo ea kamo e bonahalang e lekaneng e amohelehang e leng kamo eo e seng ea thobabalano ho bara le barali ba bona, e le hore tlhoko tsa kamo ea 'mele ea bana ba bona e fihleloe. Ngoana ea ikutloang a ratoa o na le kutloisiso e matla ea ho hana teko.

Libe tsa kamo ea 'Mele

Bao puo ea bona ea mantlha ea lerato e leng ho ama ba hatakeloa haholo ke ho ba mahlahahlaha 'meleng. Ho otlala motho ka khalefo (Bagalata 5:20), ho babola motho sefahlehong e le ho mo tlotlolla (Mattheu 5:39) kapa ho otlala motho ka ho sebelisa matla a hau a bolaoli hampe (Mattheu 24:48-49) ke bobbe. Ka lebaka la mangolo ana, rea tseba hoba batsoali ha ba na tokelo ea ho utloisa bana ba bona bohloko, le ha ba ka ikutloa ba halefile kapa ba ferekane. Molimo le eena o re ke bobbe ha bana ba otlala batsoali ba bona (Eksoda 21:15).

Taeo e loketseng, e laoloang, ea 'mele ea bana e fanoang ke batsoali ka moea oa bonolo (BaKolose 3:21), ka morero oa ho lokisa le ho ruta ka ho loka, hase sebe. Ho e-na le hoo, ke tlhokahalo ea Molimo ho batsoali, e ba nolofalletsang ho pholosa meea ea bana ba bona (Diproverbia 13:24, Diproverbia 19:18, Diproverbia 29:15, BaHebheru 12:5-7).

Boitšoaro bohle bo bobbe ba thobalano le tthekefetso, ho kenyetsetsa le ho kopanela liphate le moamani ea haufi-ufi (Levitike 20:11-12, 14) ke bobbe.

Ho Khetholla Puo ea Hao ea Mathomo ea Lerato

Hase kamehla batho ba tsebang puo ea bona e ka sehloohong ea lerato. Ba ka 'na ba se ke ba nahana ka litsela tseo hangata ba bontšang lerato la bona ho ba bang. E ka 'na eaba ha ba tsebe seo ba bang ba se etsang se etsang hore ba ikutloe ba rata. Nka nakoana ho nahanisisa ka seo u se tsebang ka lipuo tse hlano tsa lerato.

► Ke ka puo efe ea lerato eo u e etsang ka tlhaho 'me hangata u bontša lerato la hau ho ba bang?

► Lipuo tsa hau tsa mantlha le tsa bobeli tsa lerato ke life? Haeba u na le bothata ba ho lemoha hore na ke lipolelo life tseo lerato le li bolelang haholo ho uena, lipotso ke tsena tse ka u thusang:

- Ke efe mehlala ea lintho tse o thabisang?
- Ke efe mehopolo eo o e ratang haholo?
- Ke eng eo u tletlebang ka eona (bomonng ba hau lekunutung)?
- Ke eng e u utloisang bohloko?

Lipuo tse Hlano tsa Lerato le Bana

Batho bohle ba lokela ho amohela lipolelo tsa lerato kamehla lipuong tsohle tse hlano tsa lerato, empa sena ke 'nete haholo-holo ho bana. E le hore e be bana ba leka-lekaneng, ba phelang hantle maikutlong, ba lokela ho bolelloa ka linako tsohle le khafetsa le ho bontšoa hore batsoali ba bona ba ba rata ntle ho mabaka. Ha batsoali ba bontša lerato la bona ho bana ba bona ka litsela tse sa tšoaneng hangata letsatsi ka leng, ho tšoana le pula e bonolo, e matlafatsang mobu oa lipelo tsa bana ba bona.

U se ke ua nka hore bana ba hao baa tseba 'me u utloe lerato la hau ho bona. Hangata le kamehla ba tlameha ho bona lerato la hau le bontšoa ka puo ea bona ea mantlha ea lerato hammoho le lipuo tse ling tsa lerato.

Temoho ea Puo ea Lerato ea Pele ea Ngoana

Gary Chapman le Ross Campbell ba thathamisa mehopolo ena bakeng sa hore na o ka li sibolla joang puo ea pele ea lerato ea ngoan'a hau:³⁵

1. Hlokomela kamoo ngoana oa hau a bontšang lerato ho uena kateng.
2. Hlokomela kamoo ngoana oa hau a bontšang lerato ho ba bang kateng.
3. Mamela seo ngoana oa hau a se kopang hangata haholo.
4. Hlokomela seo ngoana oa hau a tletlebang ka sona khafetsa.
5. Fa ngoan'a hau khetho pakeng tsa likhetho tse peli.

Ho ka 'na ha se ke ha khoneha ho tseba hore na ngoana o bua puo e ka sehloohong ea lerato pele a e-ba lilemo li hlano.

Lintlha tse Khethehileng ka Lipuo tsa Lerato bakeng sa Bana

Re ke ke ra qaqisa ka e 'ngoe le e 'ngoe ea lipuo tsa lerato mona kaha e 'ngoe le e 'ngoe e e tšohliloe pele. Ho e-na le hoo, re tla hlokomela feela litlamorao tse 'maloa tse khethehileng le ho beha lintho ts'ebetsong ho bontša lerato ho bana.

Mantsoe a Tiisetso

Ho ikutloa ho le thata haholo ho fana ka tiiso ha motho a etsa phoso haholo kapa a sa sebetse hantle. Empa haeba u ka fumana ntho e lokileng le e tiileng ho bolela hore e tla susumetsa bana ba hau, 'me ho ka etsahala hore ebe ba tla khona ho hōla.

Nako ea Boleng

Ho molemo haholo hore malapa a je hammoho bonyane hang ka letsatsi 'me a tsepamise maikutlo ho etelaneng ka nako eo.

Malapeng a nang le bana ba bangata, ho bonolo ho hlokomoloha nako ea boleng le ngoana ka mong. Leha ho le joalo, ho behella ka thōko nako ea ho etsa ntho e khethehileng le bana ka bomong ho tla ba thusa ho utloa lerato la hau ho bona. Nako ba le bang hammoho e boetse e ba fa monyetla o sireletsehileng oa ho arolelana maikutlo a bona ao ba ka 'nang ba ba leqe ho a arolelana ka pela banab'abo bona kapa litho tse ling tsa lelapa.

Hangata, ka tšohanyetso bana ba tla kōpa nako ea boleng ba le bang le e mong oa batsoali ba bona. Ka linako tse ling nakong ea ho robala ngoana a ka phuthuloha 'me a batla ho bua ka ntho e mo imelang pelo. Ho bohlokoa haholo ho batsoali ho nka nako ea ho mamela bana ka metsotso ena. Ka makhetlo a mangata, ngoana o sebetsana le taba ea semoea,

³⁵ Dr. Gary Chapman le Dr. Ross Campbell, *The Five Love Languages of Children*, (Northfield Publishing, Chicago, 1997), 101-103.

`me ka ho tla ho ntate kapa `m'e lekunutung, o batla thuso ea semoea. Batsoali ba na le monyetla o khethehileng oa ho tataisetsa bana ba bona ho Jesu Nakong ena.

Nakong ea boleng ea hau le bana ba hau, ithute ho botsa lipotso tse bulehileng tse tla u thusa ho utloisisa hore na ba nahana joang le hore na ba ikutloa joang. Lipotso tse bulehileng li ke ke tsa arajoa ka "e" kapa "chee." Lipotso bulehileng ha li na karabo e itseng. Lipotso tse bulehileng hangata li qala ka "Hobaneng..." "Joang..." kapa "Eng...". Ba qalang moqoqo ba bulehileng ba qala ka lipoleloana tse kang "Mpolelle ka..." kapa "U nahana eng ka..."

Ha ngoan'a hau a ntse a araba potso ea hau, etsa bo'nete ba ho mamela karabo ea hae ka hloko `me u arabe ka nepo. Maemong a mang, u tla batla ho botsa potso e latelang. Ka linako tse ling, u tla batla ho hlakisa ho etsa bo'nete ba hore u utloisisa seo ba lekang ho se hlalosa. Ka linako tse ling u lokela ho ba rorisa ka seo ba se bonang kapa maikutlo a b. Ke habohlokoa hore ngoana a se ke a ikutloa eka o llipotsong, empa hore moqoqo e be oa tlhaho. Ho ela hloko ha hau ho tla thusa ngoana oa hau hore a ikutloe a utluoa, a nkoa e le oa bohlokoa le ho ratoa.

Ho ipha nako ea ho mamela ngoana ka `nete ha a pheta pale ho boetse ho bontša lerato la hau ho eena ka tsela e nang le moelelo ho eena. Ho ipha nako ea ho phetela bana lipale kapa ho ba balla libuka e boetse e ntse e le tsela e ntle ho ba le nako ea boleng `moho le bona.

Ho bapala lipapali `moho kapa ho sebetsa mosebetsi o hlabollang `moho ke tse ling tsa litsela tsa ho ba le nako ea boleng le bana ba hau.

Batsoali ba bang ha bafe bana ba bona nako e lekaneng ea boleng. Ba leka ho lefella sena ka ho fa bana ba bona limpho. Limpho li ke ke tsa ema sebakeng sa nako ea boleng. Bana ba hloka nako e ngata ea boleng le batsoali ba bona, ho sa tsotellehe hore na puo ea bona ea mantlha ea lerato ke efe. Ha ho palo ea limpho e ka nkang sebaka sa ho ba le nako le bana ba hau.

Limpho

Batsoali ba bangata ke ka seoelo ba rekelang bana ba bona ntho ea ho bapala kapa buka e thahasellisang, hobane lintho tseo ha li bonahale li hlokahala. Lintho tseo li ka thusa khōlong ea ngoana, ntle le ho ba pontšo ea lerato.

Diketso tsa Tšebeletso

Mehopolo e meng bakeng sa ho bonahatsa lerato ka Liketso tsa ts'ebeletso

- Lokisa lijo tseo ba li ratang haholo bakeng sa letsatsi la bona la tsoalo
- Ba fe tlhokomelo e bonolo ha ba kula
- Thusa ngoana oa hau ka morero oa sekolo

- Etsa mesebetsi ea lelapa le ngoana oa hau 'me u bontše kananelo ea hau bakeng sa mosebetsi oa bona
- Etsa ho hong ho thusang le ngoana oa hau ho motho ea seng lelapeng la hau

Kamo ea 'Mele

Bana bohle le bana ba banyenyane ba tlameha ho ba le lerato ka kamo ea 'mele. Masea a na le litlhoko tse sebetsang, tse kang ho feptjoa le ho fetoloa maleiri a 'ona, empa hape a hloka ho sikoa, ho nenesoa, ho phollatsa le ho aka. Ho ama hona ha 'mele ka bonolo ho bolela lerato ka tsela eo ba ikutloang ka eona 'me ho bohlokoa bophelong ba bona ba maikutlo le ba kelello.

Ha ntate a bapala le bara ba hae taba eo e ka ba pontšo ea lerato. Tiholisano eo ha e ea lokela ho ba e bohloko, e likhoka, e tsoileng taolong, kapa e bakang khalefo.

Litholoana tsa Nako e Telele tsa Diketso tsa Motsoali le Lentsoe

Batsoali ba tlameha ho latela mohlala oa Molimo litšebelisanong tsa bona le bana ba bona. O lula a hlokomela bana ba hae ka lerato le phethahetseng, la boithati, le se nang moeli. O oa khalemela, oa lokisa le ho koetlisa bana ba hae **ka lebaka** la lerato la hae ho bona (BaHebheru 12:5-7). Ke moelelong oa kamano ea ntate/ngoana moo a sebetsang ho balumeli' ho etsa hore ba tšoane le eena (BaHebheru 12:10-11).

Ha hoa lokela hore lerato la batsoali bakeng sa bana ba bona le behoe boitšoaronng ba bana ba bona. Ehlike, meputso e metle kapa liphello tse mpe boitšoaronng ke karolo e loketseng ea koetliso ea bana, empa *lipolelo tsa lerato* ha lia lokela ho fanoa kapa ho haneloa ka lebaka la boitšoaro.

Haeba ngoana a lula a e-na le lerato le se nang moeli la batsoali ba hae, o tla utloisisa habonolo le ho tšepa lerato la Molimo ho eena. Leha ho le joalo, ho thata haholoanyane ho ba ileng ba hlekefetsoa kapa ba sa tsotelloang e sa le bana ho utloisisa le ho tšepa Ntate ea lerato oa leholimo, esita le ka mor'a hore ba hōle.

Kutloisiso ea bana ka bobona— haholo-holo bohlokoa ba bona e le batho ka bomong—hangata e tsoa ho seo ba se utloang le seo ba se bonang ho ba bang. Diketso le mantsoe a batsoali ba bona ke tsona tse nang le tšusumetso e kholo, empa beng ka bona le metsoalle ba na le tšusumetso e kholo. Hore na bana ba amohela lipolelo tsa lerato tseo ba li hlokanng kapa che ke karolo ea se bōpang sebōpeho sa bona. Ha lerato le haneloa ho bana, kapa bana ba hlekefetsoa maikutlong kapa 'meleng, le senya pono ea bona ea boitlhompho ba bona ka tsela e amang bophelo bohle ba bona.

Mantsoe a batsoali a susumetsa kutloisiso ea bana ka bobona. Mehlala:

- **Mantsoe a tiisetso:** “Ke motlotlo ka uena ka ho sebetsa ka thata hakana! Kea tseba hore u ka e etsa ntho ena!” Sena se bolella bana hore boiteko bo molemo, le hore u lumela hore e ka ba ba atlehileng.

- **Mantsoe a senyang:** “O botsoa haholo. Nkeke ka tšepela ho uena bakeng sa eng kapa eng!” hona ho etsa hore ngoana a lumele hore a ke ke a khona ho fetoha; ha ho lebaka leo ba ka lekang ho fetoha kapa ho fumana tlhompheo ea hau, hobane o se o ntse o ba tetse. Ho ka etsa hore bana ba utloe eka o ba lahlile.
- **Mantsoe a tiisetso:** “Ho lokile. Bohle re etsa liphoso ka nako e `ngoe, ebe joale re ithuta ho etsa hantle nakong e tlang.” Hona ho bolella bana hore ho bolokehile ho etsa liphoso—lerato la hau ho bona ha le ea itšetleha mosebetsi oa bona o phethehileng. Ho boetse ho bolella bana hore ba lokela ho lebella kholo, hona le lebaka la ho lula re hola.
- **Mantsoe a senyang:** “O sethoto. U lula o senya.” Hona ho etsa hore ngoana a lumele hore ha ho tšepo ea ho leka. Ho ka boela ha fana ka maikutlo a hore boleng ba bona bo lutse holima Diketso tse phethehileng; `me e re ka ha ba lutse ba senya, ha ba khone ho ba le boleng. Ba ke ke ba hlola ba e-ba le tšoanelo ea ho ratoa... ke uena kapa mang le mang.

Ho ikutloisisa ha ngoana e le motho ho boptjoa ke lerato leo a le bontšoang kapa leo a le tingoang. Bokhoni ba hae ba ho sebelisana le ba bang ka litsela tse phetseng hantle bo ntlafatsoa kapa bo holofatsoa ke kamano ea hae le batsoali ba hae. Ngoana ea ratoang hantle a ka ithuta ho rata batho ba bang ka lerato la boithati, le se nang meeli. O boetse o na le letamo la lerato leo a ka khang ho lona.

Lerato la sebele ke mafura a maikutlo ho bana, feela joaloka ha ho le joalo ho batho ba baholo.

Melemo ea Tanka e Tletseng ea Maikutlo

Ho na le litela tse ngata tseo bana ba ruang molemo ka tsona ka ho ba le litanka tse felletseng tsa mafura a maikutlo. Ha bana ba tseba hore baa ratoa, ba na le matla le botsitso boo ba bo hlokang ho tobana le mathata le ho hola hantle.

Bana ba tsebang hore ba ratoa ntle le mabaka ba sireletsehile maikutlong. Ka baka lena, ba ikemiselitse ho amohela taeo, khalemo, le tataiso ho tsoa ho batsoali ba bona ho feta kamoo ba neng ba tla ba kateng. Ba boetse ba khona ho hanela moleko o bakoang ke khatello ea lithaka, hobane ba sireletsehile ho seo ba leng sona 'me ha ho hlokahale hore ba iponahatse ho ba bang.

Ngoanana ea atisang ho fereha bashanyana a ka itšoara ka tsela eo hobane a tšaba hore ba ke ke ba mo rata kapa ho mo ela hloko mohlomong. Ngoanana ea lihlong ho bashanyana a kanna a tšaba hore ba ke ke ba mo rata haeba a hlile a hlalosa semelo sa hae. Barali ba fumanang tiiso le lerato ho bo-ntat'a bona ba ka 'na ba sebelisana le bashanyana ka litsela tse phetseng hantle ntle le ho ratana kapa ho ba lihlong. Ba sireletsehile boitsebahatsong ba bona ka lebaka la lerato la ntate oa bona.

Lerato la 'nete, le se nang meeli la batsoali le bontšoang khafetsa lipuong tsohle tse hlano tsa lerato le sireletsa bana kotsing e khōlō. Hangata bana ba ratoang hantle ha ba batle lerato le tšireletseho ho ba bang ba ikemiselitseng ho ba ntša kotsi Hangata bana ba ratoang hantle ha ba batle lerato le tšireletseho ho ba bang ba ikemiselitseng ho ba ntša kotsi.

Ka kakaretso, ho na le melemo e mengata ea ho ba le tanka tse felletseng tsa mafura a maikutlo ha motho e sa le ngoana:

- Kutloisiso e nepahetseng ea boleng ba motho le mohloli oa bona
- Kutloisiso e nepahetseng ea boikitlaetso, liphoso, kholo, le lerato le se nang moeli
- Bokhoni ba ho ithuta ho rata ba bang hantle
- Matla le botsitso bakeng sa ho tobana le liqholotso le ho theoa ka tsela e nepahetseng
- Tšireletso ea maikutlo
- Bokhoni ba ho amohela taeo, khalemo, le tataiso
- Bokhoni ba ho hana litšusumetso tse fosahetseng tsa lithaka
- Ho ba boemong boo u ke keng oa hlekefetsoa likamanong nakong e tlang

► Ke litsela life tse ling tseo u boneng bana ba una molemo ka tsona ka ho ratoa haholo?

Mefokolo ea Tanka e se nang letho ea Maikutlo

Bana ba ikutloang ba sa ratoe ba ka 'na ba hana tataiso hobane ba haelloa ke tšusumetso ea ho khahlisa 'mè oa bona kapa ntate oa bona. Ntle le tanka e tletseng ea mafura a maikutlo, bana ba bangata ha ba na kamano e matla, e ntle ea botšepahi le motsoali ea leakang ho ba etella pele.

Bana bao litanka tsa bona tsa mafura a maikutlo li se nang letho ba kotsing ea ho hlekefetsoa ho feta bana ba likamanong tse phetseng hantle, tse lerato le litho tsa lelapa. Kaha ha ba ikutloe ba ratoa, ba ka 'na ba batla lerato ho batho ba batlang ho le sebelisa kapa ho ba ntša kotsi.

Litšobotsi tsa Malapa a Matla

Lithutong tsena re ithutile ka lipuo tse hlano tsa mantlha tsa lerato. Leha e le mona batho ka bo `ngoe hangata ba na le puo ea mantlha ea lerato e le `ngoe kapa tse peli, motho e mong le e mong o hloka hore kamehla a ratoe ka tsela tseo tse hlano kaofela. Lelapa le phetseng hantle ke leo ho lona motho e mong le e mong a holisang likamano le ba bang ka boomo ka ho bua mantsoe a tiisang letsatsi le letsatsi, ho qeta nako ea boleng hammoho, ho sebeletsa, le ho fana ka maikutlo a lerato. Ho fana ka limpho ho e mong e ka 'na ea se ke ea e-ba ketsahalo ea letsatsi le letsatsi empa e ntse e le karolo ea bohlokoa ea likamano tse phetseng hantle ka hara lelapa.

► Lerato le bontšoa hangata joang lelapeng la hao? Na lerato le bontšoa ka lipuo tsohle tse hlano tsa lerato? Ke hangata hakae lipolelo tsa lerato li arolelanoang?

Phuputso ea lilemo tse 25 eo e seng ea bolumeli ea malapa a 14 000 e bontšitse hore malapa a mangata a phetseng hantle, a atlehileng le a leka-lekaneng a tsoang litsong tse

sa tšoaneng a na le litšobotsi tse tšeletseng tse tšoanang.³⁶ Tse ling tsa litšoaneleho tsena li amana ka ho toba le lipuo tse sa tšoaneng tsa lerato, tseo ho bonahalang li hatisa bohlokoa ba lipolelo tse sa tšoaneng tsa lerato. Stinnett le Beam ba thathamisitse litšoaneleho le litlhaloso tseo tse tšeletseng bakeng sa e 'ngoe le e 'ngoe:

- 1. Boitlamo.** Litho tsa malapa a matla li ikemiselitse ho etsa ho molemo 'bakeng sa e mong ho e mong. Ba ananela bongoe ba lelapa.
- 2. Kananelo le lerato.** Litho tsa malapa a matla li bontša kananelo hangata. Ba ka ikutloa hore lelapa la bona le molemo.
- 3. Puisano e ntle.** Litho tsa malapa a molemo li na le tsebo e ntle ea puisano 'me li geta nako e ngata li buisana.
- 4. Nako 'moho.** Malapa a matla a qeta nako —nako ea boleng ka bongata bo boholo— 'moho.
- 5. Bophelo bo botle ba moea.** Ho sa tsotellehe hore na ba ea litšebeletsong tsa bolumeli kapa che, malapa a matla a na le boikutlo ba molemo kapa matla a maholo bophelong. Tumelo eo e ba fa matla le sepheo.
- 6. Bokhoni ba ho sebetsana ka katleho le khatello ea maikutlo le tlokotsi.** Litho tsa malapa a matla li khona ho talima khatello ea kelello kapa tlokotsi e le menyetla ea ho hōla.

Ho e Kenya Tšebetsong

Re nahanne ka lintho tse ngata lithutong tsena tse peli. Re ile ra qala ka puisano ea lerato la 'nete, eaba re hlokomela lipuo tse hlano tseo hangata lerato le buuoang ka tsona. Re ithutile ka litanka tsa mafura a maikutlo le tlhoko eo litho tsa malapa a rōna li tlamehang ho ba le lerato la rōna ho tsona ka puo ea bona ea mantlha ea lerato. Re ile ra bua ka hore na ho se tšoane ha botho ka lapeng ho ka etsa hore re hōle leratong.

Ka mor'a moo, re ile ra hlahloba e 'ngoe le e 'ngoe ea lipuo tse hlano tsa lerato ka botebo, re sheba mehlala ea e 'ngoe le e 'ngoe, le tšenyō e bakoang ha e 'ngoe e sa natsoe kapa e sebelisoa hampe. Re ithutile kamoo bana ba ruang molemo kateng ka ho ba le litanka tse tletseng mafura a maikutlo, le kamoo ba utloang bohloko kateng ha litanka tsa bona li felloa. Re ile ra bua ka ho qaqileng haholoanyane ka ho bontša lerato la rōna ho bana ba rōna. Joale, re ile ra hlokomela kamoo mokhoa oa lipuo tse hlano tsa lerato o amanang kateng le litšobotsi tse tšeletseng tse tloaelehileng tsa malapa a phetseng hantle.

Ha re phethela lithuto tsena, re tla buisana ka boikarabello ba hau— seo u ka se etsang le seo u lokelang ho se etsa ka seo u ithutileng sona.

³⁶ Dr. Nick & Nancy Stinnett and Joe & Alice Beam, *Fantastic Families: 6 Proven Steps to Building a Strong Family*, (Brentwood, TN: Howard Books, 2008)

(1) U na le boikarabelo ba ho rata lelapa la hau.

U lokela ho ikemisetsa ho fetoha ka tsela tsohle tse khonehang ntle le ho emela hore litho tsa lelapa la hau e be tsona tse o ratang. Lerato la 'nete ha le eme ho fihlella motho e mong a bontša lerato ho uena. Le iponahatsa le ha motho eo a le fuoang ho bonahala le sa mo lokele, hobane lerato ha le ea itšetleha ka ho tšoaneleha ha moamoheli.

(2) Ke boikarabelo ba hau ho etsa ka hohle ho bonahatsa lerato la hau bakeng sa lelapa la hau ka litsela tsa holimo haholo ho bona.

Ho ka etsahala hore ebe u tla tlameha ho etsa boiteko bo eketsehileng ba ho bontša lerato ka puo e le 'ngoe kapa tse ngata tse sa itleleng ho uena. Qalong, lipolelo tse ling tsa lerato li ka 'na tsa ikutloa e se tsa tlhaho, tse sa hlakang, kapa tsa bootla ho uena.

Ithute ho hlokomela menyetla ea ho bontša lerato ho litho tsa lelapa la hau. Ela hloko seo litho tsa lelapa la hau li ka se hlokang ka nako e itseng. Mona ke e meng ea mehlala ea puo ka 'ngoe ea lerato:

- **Mantsoe a Tiisetso: Nahana,** "_____ mohlomong o ikutloa a sa kholisehe ka seo a sa tsoa se bua. Empa o ne a nepile ho seo a se buileng. Ke hloka ho bua ho hong ho tiisang."
- **Nako ea Boleng: Botsa,** "Na u ka rata ho bua ka eona?" Ebe u emisa seo u se etsang, u ba fe tlhokomelo ea hau e felletseng, 'me u bontše ka puo ea hau ea' mele hore ehlile u mametse.
- **Limpho:** Ha u ntse u ba fa mpho e re, "ke bone sena 'me sa etsa hore ke nahane ka uena"
- **Diketso tsa Tšebeletso:** Tlola 'me u botse, "Na nka u fumanela seo?" kapa "Na nka u thusa ka seo?"
- **Kamo ea 'Mele:** Leba ho bona e be o re, "Le shebahala eka le ka amohela kako" ha u ntse u phuthela matsoho a hau ho ba pota-pota.

(3) U ikarabella bakeng sa maikutlo a hau.

Molimo o u etselitse hore u hloke ho ba le likamano tse ntle le ba bang. Empa hore na seo se ka etsahala kapa che, Molimo ka boeena ke mohloli oa hau oa ho qetela le khotsofalo ea hau. Lelapa la hau ha le qetelle le ikarabella bakeng sa boiketlo ba hau ba maikutlo. Molimo o u rata ka ho phethahetseng, le hoja ho se motho e mong ea kileng a khona. A ka lokisa khaello efe kapa efe eo u ka bang le eona, kaha u lula leratong la hae (Johanne 15:9-11).

Lelapa la hau le kanna la se bontše lerato ho uena ka puo ea hau ea mantlha ea lerato. Mohlomong ha ba tsebe puo ea hau ea mantlha ea lerato le lithoko tsa hau tsa maikutlo. Mohlomong ba haelloa ke tšusumetso ea ho bonahatsa lerato ho uena ka tsela eo e leng

molemo haholo ho uena. U ka 'na ua khona ho ba hlaloseisa kamoo u ikutloang u ratoa haholo kateng. Empa u ke ke ua etsa hore ba khethe ho bontša lerato ho uena ka tsela eo.

Mohlomong lelapa la hao le bontša lerato la lona ho uena ka litsela tse ling. Ha u ntse u hlokomela lipuo tsa lerato, u tla qala ho lemoha litsela tseo lelapa la hau le seng le ntse le bontša lerato la lona ho uena. Le hoja u ke ke ua li fetola, u ka khetha ho amohela lipolelo tsa bona tsa lerato le ho bontša kananelo ea hau bakeng sa lerato leo.

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea o leboha ka ho mpha lelapa. Nthuse ho nka e mong le e mong oa bona e le oa bohlokoa kamoo ke lokelang, le ho holisa kamano e ntle le e mong le e mong oa bona.

Kea leboha ka monyetla oa ho nahana ka litsela tseo nka bontšang lerato la ka ho lelapa la ka ka tsona. Nthuse ho ithuta ho tšoana le Jesu: ho fana ka nako ea ka, matla a maikutlo le a 'mele, le matlotlo a ho hlohonolofatsa le ho khothatsa lelapa la ka. Nthuse ho ba le pelo e ikokobelitseng, e le hore ke tle ke etelletse pele litlhoko tsa ba bang' ho feta tsa ka. Nthuse ho hlokomela menyetla eo ke nang le eona ea ho bontša lerato la ka ho setho ka seng sa lelapa.

U mpontšitse hore na lerato la sebele ke lefe. U lebeletse hore ke etse boitlamo bo tšoanang ba lerato ho lelapa la ka boo u bo entseng ho 'na. Ke khetha ho rata molekane oa ka le bana ka lerato le se nang meeli, le fanang ka boithati. Mphe mohau le lereko ka litsela tse ngata tseo ke hlōlehileng ka tsona. Mphe bokhoni ba ho ba rata kamoo ke lokelang.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 9

(1) Nahana ka lipuo tsa mantlha tsa lerato tsa molekane oa hau le e mong le e mong oa bana ba hau. Thathamisa mabitso a litho tsa lelapa la hau'. Ebe u thathamisa puo ea mantlha kapa tse peli tsa lerato tsa e 'ngoe le e 'ngoe.

(2) Ke lipolelo life tsa lerato tse tla hloka boiteko bo eketsehileng ka lehlakoreng la hao? Tšoaea tseo. Ngola mehopolo e meng ea hore na u tla qala joang ho bontša lerato la hau ho lelapa la hau ka boomo ka litsela tseo.

(3) Hlahloba setso sa hau, haholo-holo sehlopha sa hau sa sechaba. Thathamisa lipuo tse hlano tsa lerato. Setsong sa hau, puo e 'ngoe le e 'ngoe ea lerato e bontšoa joang? Na ho na le ha e le efe ho tse hlano tseo hangata li sa natsuoeng? Ke litsela life tse tobileng tseo batho ba sehlopha sa hau sa sechaba ba ka bontšang lerato ka litsela tse molemo ho feta tse tloaelehileng moetlong oa hau? Ngola lirapa tse 'maloa tse arabang lipotso tsena.

Thuto ea 10

Taba ea ho hloka Bana

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Utloisisa le ho araba bonyopa ka talimo ea Bibeletse.
- (2) Ba le boleng ba motho ka mong e le ea jereng setšoantšo sa Molimo.

Masoabi a Busaba

Busaba o hlalhetse naheng ea Asia. O ne a thabile há nyaloa ke rakhoebotse ea monyenyanen 'me ba lebeletse ho phela ka thabotse. Lilemotse tse 'malootsa tsa feta 'me Busaba a e-so be le bana. Ngakotse ea ba bolellatse hore Busaba a ke ke a khonotse ho ba le bana. Monnatse ootse hae o ne a hloname haholo a bile a halefile. Qetellong o ile a etsa qetotse ea ho hlalotse Busaba le ho nyalalotse mosali e mong. Hona joalotse Busaba e tsofetsetse. O lulatse ntlontse e nyenyane a le mong 'me ha a na beng ka eena ba amehang bophelong ba hae. Kaha ke Mobuddha, o tšepatse hore ka letsatsi le leng bophelong bo tlang o tlatse ba le bana 'me lihlong tsa hae li tlatse fela.

► Haeba u ne u le moruti motseng ootse Busaba', u ne u tlatse re'ng ho eena? Molaetsa ootse Bokrestetse ho Busaba ke ofe?

Thutontse ena re tlatse sheba tsela ea Bibeletse tabeng ea ho hloka bana.

Bana le lehlelo la Molimo la tlhohonolofatso

Hang ka moratse hore Molimo o bope monnatse le mosali ba peletse, o ba boleletsetse hore ba be le bana 'me ba ngatafatsetse sechaba sa batho 'me ba tlatsetse lefatšetse (Genesetse 1:28).

Testamenteng ea Khale, Molimo o tšepisitsetse tlhohonolofatso eseng feela ho motho ka bo mong empa ho melokotse e mengatata ea lelapatse. Mohlalalotse, Molimo o tšepisitsetse Abrahama litlhohonolofatso tsetse ke keng tsa ea ho Abrahama ka boeena empa melokontse e latelang. Molimo o tšepisitsetse Abrahama hore litlohoolotse tsa hae li tlatse tšoana le lehlabathe la leoatle ka bongatata. Moratse ootse Abrahama Isaaka o emotsoetse ka mohlolotse. Joalotse ha lelapatse le ntsetse le ata molokontse o mong le o mong, lipalotse tsetse ntseng li eketsetseha li ile tsa bontšatse hore Molimo o phethahatsatse tšepisotse ea hae.

Ho Eksodatse 23:25-27 Molimo o boleletsetse sechaba sa Israeletse hore o tlatse ba hlhohonolofatsatse ha ba kena lefatšeng la bona le lechatse. Molimo a tšepisatse Israeletse ho hlhohonolofatsatse lijotse tsa bona, ho folisatse maloetsetse a bona, ho se lumelle bonyopatse kapa ho senyehelotse ke mpatse le ho timetsatse lira tsa bona. Litšepisotse tsenatse li ne li itšetlehlitse ka kutlotse ea Israeletse, 'me Molimo o ile a hlalotse litlhokotse tsa hae (tsetse kang taelotse ea Eksodatse 23:32). Litšepisotse li ile tsa etsoatse ho sechaba eseng ho batho ka bomong. Batho ka bomong ba ne ba tlatse angoatse ke kutlotse e akaretsang kapa ho

se mamele ha sechaba. Mohlala, motho a ka 'na a kula, kapa mosali a ka 'na a hloka ngoana, eseng ka lebaka la sebe sa hae empa hobane a ne a le sechabeng se neng se sa tšepahale ho Molimo. Ka hona, mosali ea se nang ngoana a ka 'na a se ke a hlokofatsoa ke sebe sa hae.

Deuteronomo 7:12-15 ke serapa se nang le litšepiso ho sechaba sa Israele. Ho tla ba le nala, ho ke ke ha e-ba le bokuli le bonyopa ba batho le liphoofole. Temana ea 12 e re Ba-Israelaele ba ne ba tla fumana litlhohonolofatso tsena haeba ba ne ba ka mamela Molimo hobane Molimo o entse selekane le bo-ntat'a bona. Motho Iseraeleng e ne e ka ba mofutsana, kapa mosali a ka be a se na ngoana, haeba sechaba se ne se sa tšepahale ho Molimo.

Bana e ne e le ba bohlokoa morerong oa Molimo bakeng sa batho ba habo. Likarolong tse ling tsa thupelo ena, re bua ka hore na bana ba lokela ho nkoa e le ba bohlokoa joang hobane ba entsoe ka setšoantšo sa Molimo. Ngoana e mong le e mong o bohlokoa 'me o lokela ho tšoaroa ka lerato le tlhokomelo. Leha ho le joalo, ka linako tse ling batho ba ikutloa hore ngoana o bohlokoa hobane a ka boloka lelapa le le matla nakong e tlang. Ka linako tse ling ntate o nka bana e le ba bohlokoa hobane ke katoloso ea boitsebahatso ba hae. Re lokela ho hopola hore Molimo o fana ka bana molemong oa hae (Malakia 2:15).

► Moithuti o lokela ho bala Dipesaleme 127:3-5 bakeng sa sehlopha.

Serapa se na ka hara Bibeletse re bana ke tlhohonolofatso ho tsoang ho Molimo. Ba tšoana le lefa leo Molimo a le hlohonolofatsang. Ke moputso o tsoang ho Molimo. Ke tšireletso le tšireletseho ea lelapa nakong e tlang.

Litlhohonolofatso tse peli tseo ka linako tse ling ho buuoang ka tsona hammoho mangolong ke bophelo bo bolelele le litloholo. Jobo o ile a hlohonolofatsoa hobane o ne a e-na le bana ba leshome 'me a phela nako e telele ka ho lekaneng hore a ka bona meloko e mene (Jobo 42:13, 16). Tlhohonolofatso ea Dipesaleme 128:6 ke mpho ea ho phela ho bona litloholo tsa hau.

Molimo o ile a hlohonolofatsoa lelapa la Jonadabe ka tšepiso ea hore ho tla lula ho e-na le monna ea tla etella pele moloko o latelang oa lelapa (Jeremia 35:19). Molimo o ile a tšepisa lelapa la Morena Davida hore le tla lula le e-na le motho ea tla lula teroneng (2 Samuele 7:16).

Kahoo rea bona hore litlhohonolofatso tsa Molimo bakeng sa lelapa hangata li akarelletsa bana, 'me bana ke tsela eo litlhohonolofatso tsa Molimo li fetisetsoang melokong e tlang.

Kutloisiso ea Bibeletse ho hloka bana

Ho hloka bana maemong a mang ho ka bolela hore Molimo o rohakile lelapa. Bibeletse re bolella ka maemo ao ho 'ona Molimo a ileng a rohaka malapa ka nyopa. Mohlala, ka hobane kaha Morena Abimeleke o ile a etsa phoso, Molimo o ile a thibela basali bohle ba lelapa labo

ho ba le bana ho fihlela a lokisa phoso ea hae (Genese 20:18). Basali e ne e se bona ba molato, empa ba ile ba hlhelo ke litlamorao tsa sebe sa morena.

Ka mor'a hore Adama le Eva ba etse sebe, Molimo o ile a re lefatše le tla angoa ke sebe sa bona. Thohako eo e ne e akarelletsa likamano tse thata tsa batho, bohloko le masoabi tabeng ea ho beleha, mosebetsi o boima, lefatše le thata ho lengoa, 'me qetellong lefu (Genese 3:14-19). Motho e mong le e mong o hlhile le sebe sena le pele a ka etsa sebe ka bo-eena. Le Jesu, eo e neng e le hloka koli, o kene popong ea 'mele oa motho o nang le lipehelo tsa thohako ena. Ka hona, ha rea lokela ho bolela hore mahlomola a motho ka mong ke ka lebaka la sebe sa hae. Kaofela rea tsofala, rea kula, re utloa bohloko ka litsela tse ngata, 'me qetellong rea shoa. Mathata ana, hammoho le mathata a ho beleha, kaofela ke litlamorao tsa sebe sa pele sa Adama.

Ntle ho sebe sa pele sa Adama, re angoa ke libe tsa baholo ba rōna, ka lebaka la hore Diketso tsa bona li bopile sechaba seo re tsoetsoeng ka hará sona. Re angoa ke libe tsa lelapa la rōna, tsa motse le tsa naha ka bophara. Balumeli hohle lefatšeng ba mameletse maemo a bakiloeng ke sechaba seo ba se nang taolo holima sona ba mameletse maemo a bakileng ke sechaba seo ba se nang taolo holima sona. Lelapa le ka 'na la futsaneha hobane le sebakeng se nang le bolokolohi bo fokolang le monyetla. Lesea le ka tsoaloe le e-na le sekoli 'meleng le hoja le sa ba le boikhethelo ba ho etsa sebe (Johanne 9:1-3).

Ha re tsebe mabaka a Molimo a ho fa batsoali bana kapa ho lumella banyalani hore ba hloke bana. Ka nako e 'ngoe batho ba phelang ka sebe sa bohloaso le borabele ba ba le bana ba bangata 'me ha ba ba holise ka tsela e tlotlisang Molimo (Dipesaleme 17:14). Ka linako tse ling balumeli ba tšepahalang ha ba na bana. Ka sebele ha rea lokela ho nka hore sebe sa motho ea itseng se bakile ho hloka bana.

Rea tseba hore Molimo a ka kenella ka pholiso le tlhohonolofatso neng kapa neng ha a khetha, empa ka kakaretso, balumeli ba mamella maemo a lefatše. Re emela ka tumelo nako eo ka eona Molimo a tla nchafatsa pōpo ea hae (Baroma 8:18-23).

Ha se toka ho beha molato holima mosali ka tlhokeho ea ngoana, joalo kaha eka sebe sa hae se bakile thohako. Ka ho tšoana, ha lese a le e-shoa pele le hlaha, hangata lefu hase ka lebaka la ntho leha e le efe eo 'mè a e entseng. Batho ka bomong ba utloa bohloko ka litsela tse ngata ka lebaka la sebe sa Adama, libe tsa ba bang, le boemo bo akaretsang ba lefatše. Kaha e mong le e mong o entse sebe, batho ba aroelana molato oa boemo ba lefatše', empa batho ka bomong ba utloa bohloko ka litsela tse sa tšoaneng.

Mehlolo ea Molimo

Jesu o bontšitse lerato la Molimo h'a ne a folisa le ho etsa mehlolo e meng. Nalaneng eohle e ngotsoeng ka Bibeleng, re bona mehlolo e mengata ea Molimo bakeng sa batho ba hae.

Molimo o batla re phele ka thabo le kantie ho tšotleho lefatšeng le letle (Genese 1:28, 31, 1 Timothea 6:17). Leha ho le joalo, ntho ea pele eo Molimo a tlang pele ho eona ke ho re pholosa sebeng e le hore re ka thabela kamano e sa feleng le eena. Poloko ea baetsalibe e

nka nako hobane batho ba tlameha ho etsa qeto ea ho baka le ho lumela. Haeba Molimo a ne a ka felisa mahlomola 'ohle hona joale, ke batho ba 'maloa ba neng ba tla baka, hobane ba ne ba ke ke ba utloisisa bobbe ba sebe. Kahoo hona joale, mahlomola ka kakaretso a tlameha ho tsoela pele ha evangeli e ntse e boleloa lefatšeng ka bophara. Re ke ke ra lebella hore mehlolo e rarolle mathata 'ohle a rōna 'me e tlose mahlomola 'ohle a rōna, le hoja ka linako tse ling Molimo a re etsetsa mehlolo. Qetellong, mahlomola 'ohle a tla fella ho ba tlang kamanong le Molimo. Empa khabareng, Molimo o sareloa le rōna mahlomoleng a rōna (Johanne 11:35) 'me o re tšelisela ka litsela tse ngata (2 Bakorinthe 1:3-7).

E 'ngoe ea mehlolo ea Molimo ke ho etsa mosali ea se nang ngoana 'mè oa bana (Dipesaleme 113:9).

Bibele e tlaleha bonyane ka makhetlo a tšeletseng ha Molimo a neha mosali ea se nang ngoana mora. Le hoja Molimo a 'nile a etsa mohlolo ona ka makhetlo a mang a mangata, tsena ka makhetlo a tšeletseng li ile tsa tlalehoa hobane bana e ne e le ba bohlokoa nalaneng. Isaaka o tsoetsoe ke Sara, (Genese 21:1-3). Jakobo le Esau ba tsoetsoe ke Rebeka (Genese 25:21, 25-26). Josefa o tsoetsoe ke Ragele (Genese 30:22-24). Samsone o tsoetsoe ke mosali oa Manoa (Baahlodi 13:2-3, 24). Samuele o tsoetsoe ke Anna (1 Samuele 1:20). Johanne o tsoetsoe ke Elisabetha (Luka 1:13, 57).

Ketsahalong e 'ngoe le e 'ngoe ho tsena tse tšeletseng, banyalani bana ba ne ba utloile bohloko hobane mosali o ne a se na ngoana. Tlalehong ea Bibele, Molimo ha aa ka a beha mang kapa mang molato ka ho hloka ngoana ha mosali eo. Bibele ha e fane ka moelelo oa hore Molimo o ne a sa thabisoe ke motsoali leha e le ofe. Luka 1:5-7 e re Sakaria le Elisabetha ba ne ba lokile ka pela Molimo, ba mamela litaelo tsa hae ka botlalo, empa ba ne ba se na bana ho fihlela botsofaling. Ha ho tlaleho ea hore leha e le ofe oa batsoali litlalehong tsena tse tšeletseng o ile a baka kapa a bolela sebe ha a ntse a rapella mohlolo. Melaetsa ea Molimo e eang ho batsoali ha e bolele lebaka leha e le lefe la hore ba ne ba e-s' o be le bana. Liketsahalo tsena li bontša 'nete ea hore batho ha baa lokela ho jarisoa molato ka bomong ka lebaka la ho hloka bana.

Ho nepahetse hore re rapele hore Molimo a fane ka tlhohonolofatso ea bana, empa qetellong, re tlameha ho amohela qeto ea Molimo. Ha rea lokela ho nka hore ke thato ea Molimo ho fana ka ngoana maemong 'ohle, joalo feela kaha Molimo a sa folise boemo bo bong le bo bong ba ho kula kapa ho tlosa mahlomola a mofuta o mong le o mong.

Moapostola Pauluse o ile a rapela ka makhetlo a mararo ka ntho eo a neng a re e tšoana le phatsa nameng ea hae (2 Bakorinthe 12:7-10). Ha re tsebe hore na bothata bo itseng e ne e le bofe, empa ho bonahala eka e ne e le ntho ea 'mele. E ne e le ntho eo a neng a tšepile hore Molimo o tla e fetola, kahoo a rapella mohlolo. Molimo o ile a mo bolella hore ho e-na le ho tlosa phatsa, o ne a tla fana ka mohau o neng o tla ba moholo ho feta bofokoli. Pauluse o ile a bolela hore bofokoli bona bo khetheleng bo ne bo tla tlišetsa Molimo khanya hobane bo ile ba mo thusa ho bontša matla a Molimo. Pauluse o ile a tsoela pele ho bolela hore o tla thabela mefokolo le mahlomola, hobane li fana ka boemo e le hore Molimo a ka tlotlisoa.

Moapostola Pauluse e ne e le monna ea nang le tumelo e khōlō, empa hase kamehla a neng a amohela mehlolo eo a neng a e batla. O ile a amohela thato ea Molimo. Le hoja kamehla re khetha mohlolo oa tlhohonolofatso o tsoang ho Molimo, re tlameha ho amohela liqeto tsa Molimo. Ka linako tse ling o tlotlisoa haholoanyane ke tsela eo a sebetsang ka eona mefokolong ea rōna.

► Fana ka mohlala oa nako eo ka eona Molimo a ileng a bontša tlhokomelo ea hae bophelong ba hao ntle le ho etsa mohlolo oo u neng u o tšepile.

Likarabo tsa Litloaelo ho Hlokeng Bana

Litloaelo ha li tšoane kaofela ka tsela eo li nkang bana e le ba bohlokoa ka eona. Linaheng tse ling, malapa a batla ho ba le bana ba bangata. Bana ba ka thusa ka mosebetsi o tšehetsang lelapa. Litho tsa lelapa le leholo, le bo-motsoala le bo-malome le ba bang, ba sireletsa le ho hlokomela litho ha ho hlokahala. Mosali e mong le e mong lelapeng le leholo o batla ho eketsa litho ka ho ba le bana. Monna ea nang le bana ba bangata, haholo-holo bara, ke oa bohlokoa lelapeng le leholo. Lelapa le lebelletsoe ho hlokomela litho tse tsofetseng tsa lelapa.

Linaheng tse ling, malapa a mangata a lula metseng e meholo kapa litoropong 'me a tšehetsoa ke mosebetsi oa bo-ntate le bo-'mè. Toropong, bana ha ba khone ho thusa lelapa. Bana ba qosa chelete e ngata ho ba Hlokomela le ho ba kenya sekolo. Ha nako e ntse e ea, ha malapa a ntse a lula motseng ka meloko e 'maloa, a ka 'na a batla bana ba fokolang. Malapa a mangata a litoropong a batla ngoana a le mong kapa ba babeli feela.

Bohlokoa ba bana bo matla litsong tse ngata hoo banyalani bohle ba tlamehang ho ba le bana e le hore ba ikutloe ba hlompheua le ho nkoa ba le bohlokoa. Mosali ea se nang bana o ikutloa hore o hlōlehile karolong ea hae ea bohlokoa ka ho fetisisa. Mosali ea sa nyaloang o ikutloa a hlajoa ke lihlong hobane ha a na bana 'me ha aa ka a khetheloa ho ba mosali oa motho.

Litsong tse ngata malapa a batla ho ba le bara ba etellang pele le ho matlafatsa lelapa molokong o latelang. Barali ba nkoa ba se bohlokoa haholo. Bana ba banana ba ka bolaoa ba e-so ho hlahe kapa ba lahloa kherehloa. Linaha tse ling li entse hore e be tlōlo ea molao ho fumana bong ba lesea le e-s'ō tsoaloe hobane malapa a mangata haholo a bolaea barali ba e-s'ō tsoaloe. Re tseba ho tsoa mangolong hore banana ba na le seriti le boleng bo lekanang le ba bashanyana, hobane kaofela li entsoe ka setšoantšo sa Molimo (Genese 1:27). Ka hona, malapa a latelang Krete a lokela ho ananela bara le barali ka ho lekana, ho sa tsotellehe hore na ke eng e tloaelehileng setsong sa bona.

Haeba lelapa le e-na le tlhokahalo e matla ea ho ithorisa ka ngoana, le ka 'na la hana lesea le holofetseng 'meleng kapa kelellong. Linaheng tse ling, bana ba bangata ba nang le bokooa ba mahaeng a likhutsana hobane batsoali ba bona ba ne ba sa ba batle. Tšoaroenana ea bana e fosahetse, hobane ba entsoe ka setšoantšo sa Molimo 'me ba bohlokoa mahlong a hae, ho sa tsotellehe bokhoni ba bona kapa mefokolo ea bona.

Litsong tse ling mokhoa oa ho nyala sethepu o itšetlehile ka bohlokoa ba bana. Monna o batla ho atisa bana ba hae ka ho ba le basali ba 'maloa. Bible e re bolella hore morero oa Molimo ke hore monna a be le mosali a le mong (Genese 2:22-24, 1 Timothea 3:2).

Testamente ea Khale e tlaleha linako tseo ka tsona mosali a neng a fa monna oa hae lekhabunyane la mosali e le hore a be le bana. Mosali o ne a fumana boemo ho bana ba lekhabunyane la hae. Ragele le Lea, basali ba Jakobo, e mong le e mong o ile a fa Jakobo lekhabunyane la mosali e le hore a fumane boemo ka bana ba eketsehileng.

Tšebeliso ea makhabunyane ho eketsa bana e bakile likamano tse ferekaneng. Sarai o ile a nehelana ka Hagare ho Abraham, ka tebello ea hore boemo ba hae bo tla phahama ha Hagare a e-ba le ngoana (Genese 16:2-6). Hagare o ile a ima 'me a ikutloa a se a phahametse Sarai ka boemo. Sarai a mo hloko-fatsa habohloko, a leka ho iketsetsa matla a hae.

Lelia o hlahetse naheng ea Afrika Bophirimela. Ka mor'a ho nyaloa lilemo tse tharo o ne a ntse a se na ngoana. Moetlong oa Lelia', ho hōlisa ngoana ha ho tlose mosali lihlong tsa ho se be le ngoana oa hae. Lelia o ile a fumana mosali lelapeng le futsanehileng la motseng ea neng a le moimana 'me a lokisetse ho reka lesea la hae. Lelia o ne a apara ho hong ka tlas'a hempe ea hae ho etsa hore a shebahale eka ke moimana ka likhoeli tse 'maloa. Ha nako ea hore lesea le hlahe e fihla, Lelia o ile a iketsa eka o ea sepetlele ho ea beleha, eaba o khutlela hae le lesea le tsoang motseng.

Ha lelapa le ipatlela bana haholo-holo bakeng sa molemo oa bona, ba kanna ba sitoa ho bona bohlokoa ba ngoana e le motho ea bopiloeng ka setšoantšo sa Molimo. Ba kanna ba hana ho rata le ho amohela ngoana ea nang le bokooa. Ba kanna ba hana morali hobane ba batla mora. Ba etsa mosali ea se nang bana a ikutloe a le lihlong a bile a se na thuso. Ha ba fumane bohlokoa ba ho nka bana bao eleng likhutsana kapa ba senang lehae. Diketso tse na le boitšoarō li fosahetse hape li na le boikhohomoso. Re rohaka 'Mopi oa rōna ha re tšoara batho ka bomong hampe ka lebaka la le leng la mabaka ana (Eksoda 4:11, Diproverbia 14:31).

Henry VIII ne e le morena oa England ho tloha 1509-1547. O ne a batla mora ka thata. Ka lebaka la hore mosali oa hae ea bileng le morali le mora ea sa kang a phela, Henry o ile a mo hlala 'me a nyala mosali e mong. Ha mosali oa hae oa bobeli a hloleha ho ba le mora, o ile a moqosa ka teko ea ho liha 'muso 'me a laela hore a bolaoe.

Litaba tsa mahlale a bongaka li pakile hore peo ea monna ke eona e khethollang bong ba ngoana. 'Mele oa mosali hao laole hore na o tla ba le mora kapa morali. Leha ho le joalo, banna ba bangata ba halefela basali ba bona ka lekaba la hore ba na le barali ho-ena le bara.

Monna ea bitsoang Seretse le mosali oa hae ba bile le barali ba babeli. Ha mosali oa Seretse a ea sepetlele ho pepa ngoana oa boraro, Seretse o ne a hopotse hore o tla ba le mora.

Ngoana oa boraro ea e-ba morali. Seretse o ne a halefile hoo a ileng a hana ho ea sepetlele ho etela mosali oa hae le ho ea lefa sekoloto sa sepetlele.

Ho Jobo 24, Jobo o fane ka tlhaloso e telele ea Diketso tsa monna ea mobe. Ketso e le 'ngoe e boletsoeng ke hore monna ea lonya o tšoara mosali ea se nang bana hampe (Jobo 24:21). Molimo ha a thabisoe ke ha mosali ea senang bana a tšoaroa ka ho mo hlokela mosa.

► Morabe oa hau o bona bohlokoa ba bana joang? Ke mabaka afe ao ka oona batho ba batlang ho ba le bana?

► Ke ho hloka toka ho fe ho etsahalang ka lebaka la meetlo le setso sa hau?

Seo Molimo a se buoang

Diketsong tse tšelelseng tse ngoliloeng mangolong ha Molimo a fana ka mora ho mosali ea senang bana, batsoali ha ba ka ba beoa molato ka tsela efe kapa efe ka lebaka la ho hloka bana pele. Haele hantle, banyalani ba ile ba khethoa ka ho khethehileng ke Molimo hore e be batsoali ba bara ba khethehileng. Zecharia le Elizabeth ba ne ba bitsoa ba lokileng (Luka 1:5-6). Ha rea lokela ho nahana hore mosali ke nyopa hobane a sa khahlisa Molimo.

Jobo 24:21 e re ho tšoara mosali oa nyopa hampe ke ketso ea motho a khopo. Molimo ha a ahlole kapa ho tšoara mosali oa nyopa hampe, le rōna ha rea lokela ho etsa joalo.

Ho Isaia 56:4-5 Molimo o buoa le monna ea sitoang ho ba le bana. Molimo o re ha monna enoa a ka utloa Molimo 'me a phela seleaneng sa hae, o tla ba le boemo le seriti se fetang seo a neng a kaba le sona ka ho ba le bara le barali.

Moapostola Pauluse o ne a ipitsa ntate oa Timothea (1 Timothea 1:2) le Tite (Tite 1:4) le Onesimu (Filemone 10). O ne a ipitsa ntat'a balumeli ba Korinthe (1 Bakorinthe 4:15). E ne e se ntate oa bona oa letsoele empa oa semoea. Ho ba ntat'a bona oa semoea ho ne ho fetisa ka bohlokoa.

Mattheu 12:46-50 e re bolella ka nako eo 'm'e oa Jesu le bo-buti'ae ba tlileng ho 'mona ha a ne a ruta. Jesu a botsa balateli ba hae, "Mè ke mang, le bana beso ke bo mang?" Eaba o re batho ba etsang thato ea Molimo ke bo-abuti'ae, le bo-ausi ba hae, le 'm'e oa hae. Rea tseba hore Jesu o ne a tsotella lelapa la hae; le ha a le sefapanong o ile a etsa tlhophiso ea tlkokomelo bakeng sa 'm'e oa hae (Johanne 19:26-27). Empa Jesu o ne a re lelapa la semoea le bohlokoa ho feta la letsoele.

Lelapa la tumelo ha le tlose bo teng ba la letsoele, empa sebaka sa motho ka hara lelapa la tumelo le mo fa boitsebiso ba bohlokoa. Mantsoe abuti le ausi a sebelisoang kerekeng a bontša bohlokoa ba kamano ka hara lelapa la tumelo (BaKolose 1:2).

Debora e ne e le moporofeta ea neng a sebeletsa e le moahloli oa Israele (Baahlodi 4:4). Debora o bile a etella pele sechaba sa Israele ntoeng sebakeng sa tokoloho ho sechaba se hatellang. Ho Baahlodi 5:7, Debora o ne a ipitsa 'm'e oa Israele. Bibehe ha e-so ka e bolela

bana ba letsoele ba Debora, empa e ne e le 'm'e oa Israele hobane o ne a hlokomela batho boetapeleng ba hae.

Moapostola Petrose o itse basali ea latelang mohlala oa Sara ke barali ba hae (1 Petrose 3:6). Nahana ka boemo bo holimo bo fuoang Sara ka polelo eo! Ke boemo bo mabapi le mohlala oa tumelo le kutlo, e seng karolo ea hae e le 'm'e oa Isaaka.

Batho bohle ba bolokehiloeng ke Mohau ka tumelo ba bitsoa bana ba Abrahamama (Bagalata 3:7). Abrahamama o filoe tlotla e phahameng ea ho ba ntat'a balumeli ba limilione. Ho tsoa mohlaleng oa Abrahamama le Sara rea bona hore Molimo o hlompha bo-ntate le bo-'m'e ba semoea haholo.

Moapostola Pauluse o hlalositse melemo ea ho se nyale/loe. Motho ea sa nyaloang a ka tsepamisa maikutlo ho khahliseng Molimo ntle le boikarabelo bo bong bo bongata (1 Bakorinthe 7:32-35). Le ha motho ea sa nyaloang a se na ngoana, Pauluse o ile a re ho ba lesoha ho molemo haeba motho a ka phela bophelo bo hloekileng. Ka lebaka la polelo ena, re ka ba le bo'nete ba hore ho ba lesoha ke thato ea Molimo bakeng sa batho ba bang.

Joaloka bosoha, ho na le melemo ea ho hloka bana. Feela joaloka ha Molimo a e-na le menyetla e khethehileng bakeng sa masoha, o na le menyetla bakeng sa ba nyetsoeng empa ba se na bana. Le hoja ba sa ka ba khetha ho hloka bana, ba lokela ho etsa sohle se matleng a bona ho sebeletsa Molimo.

Ka bosoha, ho hloka bana, le boemo leha e le bofe boo re nang le bona, re ka tšepa hore Molimo o tla sebetsa ka rōna ho tlisa melemo ea moea ho rōna le ho ba bang (Baroma 8:28).

Ho na le bana ba bangata ba hlokang batsoali ba bahlokomelang. Ho ka etsahala hore ebe ha ho motho ea ka khahlanang le tlhoko ena bophelong ba bona ntle le haeba batho ba bang kapa banyalani ba lelapa la tumelo ba ka etsa boiteko ba ho bontša.

Re bilelitsoe ho hlhisa 'mele ea rōna e le sehlabelo ho Molimo, ho phela ka boinehelo ho Molimo (Baroma 12:1).

Lintlha tse akaretsang

1. Bana ke tlhohonolofatso e tsoang ho Molimo, ho nepahetse hore banyalani ba rapelle hore Molimo o ba fe bana.
2. Ho fosahetse ho nahana hore kamehla ke thato ea Molimo ho fana ka ngoana ka mohlolo. Hase kamehla a khethang ho fana ka ngoana, feela joalokaha a sa etse mohlolo kamehla bakeng sa litlhoko tsohle tse ling.
3. Ho fosahetse ho bea molato ho mosali kapa banyalani bohloking ba bona ngoana. Boemo ba both obo angoe ke sebe sa Adama, sebe sa baholo ba rōna, le sebe sa sechaba sa bo rōna.
4. Re lokela ho rata le ho ananela bara le barali ka ho tšoanang hobane ke batho ba entsoeng ka setšoantšo sa Molimo.
5. Motho e ka ba ntate kapa 'mè oa moea ea susumetsang meloko e mengata esita le ntle le bana ba tlhaho.
6. Molimo o fana ka menyetla e khethehileng ea tšebeletso ho batho ba sa nyaloang le ba se nang bana.
7. Re lokela ho inehela ho Molimo le ho mo tlotlisa maemong ao a re khethelang ona.

Bosebeletsi ba Moruti

Ka bomalimabe, likereke libakeng tse ngata li latetse meetlo ea tsona ho feta Lentsoe la Molimo ha li sebetsana le taba ea ho hloka bana.

Moruti o lokela ho ruta batho ba habo ho talima ho hloka bana ka pono ea Bibehe, haholo-holo joaloka ha ho akaretsoa karolong e fetileng.

Haeba moruti a rapella banyalani ba se nang bana mohlolo, ha aa lokela ho beha boikarabelo ba tumelo ho mosali kapa monna. Ha Jesu a folisa ngoana e monyenyanane kapa a tsosa bafu, motho ea folisitsoeng kapa ea tsositsoeng o ne a se na tumelo bakeng sa mohlolo oa hae. Haeba Moruti a e-na le kholiseho ea hore Molimo o batla ho etsa mohlolo, moruti o lokela ho ba le tumelo le ho se sole mosali kapa monna ka ho se be le tumelo.

Ho Baroma 12:15, re boleletsoe ho lla le ba llang. Moruti o lokela ho hlokomela mesarelo ea batho ba phutheho ea hae. O lokela ho nka bohato ba ho khothatsa le ho tšelisa ba saretsoeng ka lebaka la ho hloka bana kapa ho lahlehelo ke ngoana. Batsoali ba sareloa le haeba ngoana a e-s'ō tsoaloe. Hopola hore mosali le monna ba utloa bohloko, le hoja ba bo bontša ka litsela tse sa tšoaneng. Moruti h'a lokela ho emela batho ba mahlomoleng hotla ho eena `bakeng sa tlhabollo. Moruti o lokela ho ruta phutheho ea hae ho khothatsana le ho tšehetsana.

Moruti o lokela ho etellapele phutheha ka ho aha likamano le ho tsotella batho ba holileng ba se nang bana. Litho tsa lelapa la tumelo li lokela ho ba tšoara joalo ka batsoali kapa bo-

ntate moholo nkholo ka ho ba bontša lerato, ho qeta nako le bona, le ho ba thusa ka litlhoko tse khonehang.

Moruti o lokela ho thusa batho ba esong ho nyaloe le ba se nang bana ho sebeletsa le ho hlohonofatsa kereke le sechaba sa moo ba phelang. Moruti o lokela ho bolela bohlokoa ba motho e mong le e mong lelapeng la tumelo.

Bakeng sa puisano ea sehlopha

- ▶ Morabeng oa hau batho ba talima bana joang? Ba talima ho hloka bana joang?
- ▶ Balumeli morabeng oa hau ba talima bana joang? Balumeli ba tloetse ho talima ho hloka bana joang?
- ▶ Kutloisiso ea hau ka bo-nyopa e fetohile joang kapa hona ho phephetsoa ka ho ithuta melao-motheo ea mangolo e hlhisitsoeng thutong ee?
- ▶ Na ho na le banyalani ba ka 'nang ba loana le ho hloka thari ka hara lelapa la hau la kereke? Haeba ho joalo, kereke ea hau e ka tšehetsa joang le ho fana ka sebaka se sireletsehileng bakeng sa ho arolelana mathata le bona?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea o leboha ka malapa a Bo-kreste. Kea o leboha ka banna le basali ba o phelelang, le ka seo ba nkang karolo ka sona `musong oa hau.

Re rapella baratani ba fetang ka har'a ho hloka bana. Re rapela hore o ba ts'elise le ho khothatsa lipelo tsa bona. Ba thuse ho tseba hore lerato la hau ho bona le tihile, ho tsotellehe ho hloka bokhoni ba bona ba hoba le bana.

Haeba e le thato ea hau `bakeng sa bona hore ba be le bana ba tsoang thekeng la bona, re o ts'epela ho phethahatsa ka nako eo e leng ea hau. Hore na o ba fa bana bao e le ba bona kapa chee, ba thuse ho fetoha bo ntata le bo m'e' ba semoea ho ba bang.

Thusa balumeli bohle ho talima motho e mong le e mong a e-na le boleng joalo ka ba entsoeng ka sets'oants'o sa hau.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 10

(1) Ngola pampiri e maqephe a mabeli eo ho eona u tla:

- Hlalosa tsela eo sechaba sa heno se talimang litaba ke eona mabapi le bana le ho hloka bana.
- Hlalosa thuto ea mangolo ka bana.
- Hlalosa thuto ea mangolo ka ho hloka bana.
- Hlalosa ho latela melao ea mangolo hore na hobaneng batho ba nyalaneng ba sa lokelang ho beoa molato ka ho hloka bana ha bona.

(2) Khothatsa ntseng ba sebetsana le ho hloka bana.

Khetho 1: Hlalosa ka mongolo hore na u ka bonts'a kutloelo bohloko le tsotello joang ho motho eo mo tsebang ea ntseng a sebetsana le mahlomola a ho hloka ngoana. Ka ho totobala bolela ntho tse ling tseo o ka li etsang kapa ho li buoa tseo e ka bang tlhohonolofatso moena kapa khaitseli ea hau ho Krete.

Khetho 2: Ngolla motho e mong eo o motsebang ea ntseng a sebetsana le mahlomola a a ho hloka bana pampits'ana ea khothatso. Leka ho utloisisa seo a fetang har'a sona. Etsa hore a tsebe hore o tsotella kamoo a ikutloang kateng. 'Molelle hore o ntse o mo rapella. Nakong eo o mo fang pampits'ana eo, e ba teng ho mo mamela kapa ho bonts'a tsotello ea hau ka tsela e lokelehang.

Taolo ea Pelehi

Pele o tsoelapele ka thuto ea 11, sehlopha se lokela ho **ithuta le buisana ka Sehlomathiso B**. Hona ke puisano e khutsoane ea taolo ea pelehi, e leng sehlooho se bohlokoa se amanang le lenyalo le lelapa.

Thuto ea 11

Kholo le Tlhokomelo ea Ngoana

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Ananela mosebetsi o babatsehang oa Molimo oa ho bōpa motho ka mong.
- (2) lumela hore bophelo ba motho bo oa halalela.
- (3) Eba le tšusumetso ea ho sireletsa bophelo ba batho ho tloha motsotsong oa kemolo.
- (4) Utloisisa bohlokoa ba tlhokomelo ea batsoali bakeng sa khaho e phetseng hantle ea bana.

Mafahla a Manyane

Vivek le Anya ba ne ba phela naheng ea India. Ba ne ba satsoa nyalana nako ea lilengoana tse seng kae ba sena bana nakong eo hang-hang ba neng ba fuoa monyetla. E mong oa beng ka Anya' o ne a belehile mafahla 'me a ikutloa a sa khone ho a hlokomela. Vivek le Anya ba ile ba amohela mpho ena ea bana ba babeli ba masea ka thabo e kholo empa ba ile ba shebana le mathata. Bana ba ne ba hlahile kapele haholo 'me boima ba bona bo ne bo le ka tlaase ho likilokhrama tse 1,5. Batsoali ba bacha ba ile ba tlameha ho fumana mokhoa oa ho fepa le ho hlokomela banana ba banyenyane. Ba ne ba qeta masiu a mangata ba robala ha nyenyane, empa banana bao ile ba phela 'me ba hōla ea e-ba bana ba babatsehang, ba phetseng hantle.

Ngoana

Kholo ea Lesea Nakong Bokhachane

► Moithuti o lokela ho bala Dipesaleme 139:13-18 bakeng sa sehlopha.

Serapa sena se re bolella hore Molimo o re tsebile ho tloha nakong eo re neng re emoloa popelong, le pele 'mele ea rōna e boptjoa (temana ea 16). Molimo o u tsebile 'me a ba le moralo bakeng sa hau pele o tsoaloe.

Hang ha peō ea monna e kopana le lehe la mosali ka hare ho eena, ngoana oa emoloa. Ka nako eo, bophelo bo bocha ba motho — motho e mocha — oba teng! Puisano eohle ea litho tsa 'mele bakeng sa motho eo e-ea qala ka hara mothapo oo o le mong. Ka hara lihora tse 24 kamor'a kemolo, mothapo oo o arohana koto tse peli. O mong le o mong oa methapo eo o arohana hape koto tse peli. Palo ea methapo e tsoelapele ho ata ho mothapo o mong o ntse o arohana koto tse peli. Ka hara nako ea beke, leseae, joale e se e le methapo e mengata, e khomaretse ka hara popelo ea 'm'a, moo e tsoelang pele ho hola le ho boptoa. Mothapo ka mong o tšetse "nomoro" bakeng sa ho etsetsa motho eo (Mokhoa oa

Boitsebiso). Methapo e latela litaello tsa nomoro ebe e ea khetholoha ho bopa setho ka seng sa `mele.

Ka beke ea boraro, lesapo la mokokotlo oa ngoana le boko li se li qalile ho ipopa. Ka beke ea bone ea bokhachane, mahlo a lesea a qalelella ho boptjoa, pelo e qalella ho sebetsa, `me matsoho a lesea a qalella ho sebetsa. Ka beke ea bo 12 ea bokhachane `mele oa lesea o se o e-na le setho se seng le se seng se hlokehang `meleng.

Bekeng ea bo 14 kamor'a kemolo, likhatiso tse ikhethang tsa menoana ea lesea li se li bopiloe ka botlalo. Bekeng ea bo 16-24 ea bokhachane, `m'e o utloa lesea la hae ha le ntse le bapala ka hare ho popelo ea hae. Libekeng tsa bo 26-28 matšoafo a lesea a se a bopiloe ho lekana hore le ka tseba ho hema, `me lesea le boima ba 1 kilokhrama. Hangata masea a hlaha libeke tse 38-40 ka mor'a kemolo. Ngoana e mong le e mong ke pōpo e babatsehang, e khethehileng e entsoeng ke Molimo oa rōna oa 'Mōpi.

► Moithuti o lokela ho bala Moekelesia 11:5 bakeng sa sehlopha.

Ka sebele ke mohlolo kamoo Molimo a etsang, a bōpang le ho hōlisa lesea ka pōpelong ea 'm'a lona. Batho ba ke ke ba utloisisa ka botlalo litšebetso kapa tsohle tse amehang. Leha ho le joalo, mafatseng oohle, lichabeng le litsong tsohle, tsoelo-pele ea batho e latela tatellano le mohlala o tšoanang. Moralo oa 'Mōpi o phethahetse!

► Moithuti o lokela ho bala Jobo 10:8-12 bakeng sa sehlopha.

Litemaneng tsena Jobo o sebelisa lipapiso tse buang ka kemolo le khōlo ea ngoana ka pōpelong ea 'm'ae. Jobo o re bolella hore 'Mōpi Molimo ke mofani oa bophelo.

Boleng ba ho Boptjoa ka Setšoantšo sa Molimo

Genese 1:26-27 le Genese 9:6 li re bolella hore re bopiloe ka setšoantšo sa Molimo. Bophelo bohle ba motho bo ea halalela. Ka baka la sena, ke sebe ho fenetha motho ofe kapa ofe (Genese 9:5, Eksoda 20:13).

Ka ho Ezekiele 16:20-21, 36, 38 Molimo o bua ka matla khahlanong le ba neng ba ka felisang bophelo ba ngoana. O lemosa Baiseraele ka mahlabelo a bana ho melimo ea litšoantšo `me o bolela hore kahlolo ea bona e boima.

Ka ho Isaia 46:3-4, Molimo o buoa ka tsotello ea hae ho moloko oa batho mekhahlelong eohle ea popo ea batho nakong eo a reng:

Mamelang, lona ntlo ea Jakobo, le lona masala `ohle a ntlo ea Iseraele! Ke le pepile e sa le ho hlaheng ha lona, ka le jara esale ho tsoaloeng ha lona. E sa le `na enoa ho isa boqhekung ba lona, `me ke tla `ne ke le pepe ho isa botsotsofaling bo bosoeu; ke entse joalo, `me ke sa tla le pepa, ke le tiise, ke le boloke.

Ruri ke tšepiso e ntle hakaakang!

Batho bohle ba na le boleng, ho kenyeletsa le masea a esong ho tsoaloe, ba nang le bokooa, ba nang le litlhoko tse ikhethang, le ba holileng. Boleng ba motho' ha boa itšetleha ka seo a ka se etsang kapa hore na a ka phela haeba a ne a le mong kapa che. Motho e mong le e mong o na le bohlokoa hobane batho bohle ba bōpiloa ka setšoantšo sa Molimo.

Bibele e re bolella hore lesea ka leng le bohlokoa mahlong a Molimo ho tloha nakong ea kemolo (Dipesaleme 139:13-18). Ka lebaka lena, rea tseba hore re batho ho tloha motsotsong oa kemolo. Ho felisa bokhachane ka boomo ka ho ntša mpa ke ho bolaea motho.

Ho na le bonyane litsela tse 'ne tseo balateli ba Krete ba lokelang ho sebetsa ka tsona ho sireletsa bophelo ba bana ba e-s'o tsoaloe le ho sebeletsa bo-'mè.

1. Ba lokela ho susumetsa mebuso ea bona le tsamaiso ea makhotla a linaha tsa bo bona ho etsa melao le ho fetisa likahlolo tse sireletsang bana ba esong ho tsoaloe hore ba seke ba ba bolaoa.
2. Ba lokela ho fana ka thuso e tšoarehang ho basali ba bokhachane ba utloang eka ho ntša mpa ke eona feela khetho ea bona, e le hore ba ikutloe ba ka khona ho sireletsa bophelo ba bana ba bona'.
3. Ba lokela ho hlokomela masea a sa hlokoeng.
4. Ba lokela ho fana ka mohau le thuso ea semoea ho basali ba khathatsoang ke molato oa ntsa limpa nakong e fetileng.

Tlhokomelo ea Ngoana ea e-s'o tsoaloe

Ho bohlokoa ho lemoha hore lesea leo 'm'e a le jereng ka popelong ea hae le na le qetello e sa feleng. Motho eo o tla ba teng ka ho sa feleng. Ka lebaka lena, batsoali ba lokela ho hlokomela bana ba bona mafapheng ohle a bophelo ba bona: nameng, kelellong, bophelong/maikutlong, le moeeng!

► Moithuti o lokela ho bala Mattheu 18:2, 10 bakeng sa sehlopha.

Boitšoarō ba monna bo ka ama bophelo ba ngoana oa hae ea e-s'ō tsoaloe hape ebile bo ka mo thibela hore a tsebe hoba ntate li tloha feela. Joala, k'hok'heine, kapa ho tsuba ho ka senya peō ea monna le ho eketsa monyetla oa ho hloka thari (kemolo e ke ke ea khoneha) kapa ho senyeheloa ke mpa (lesea le shoang fela nakong ea bokhachane.)

Tšebeliso ea 'mè oa moimana ea lintho tse kotsi, tse kang lithethefatsi (tse laetsoeng kapa tse seng molaong), joala, kapa koae, li ka 'na tsa ntša lesea la hae kotsi ka ho sa feleng. Lintho tse joalo li sitisa khōlo ea lesea 'me li etsa hore lesea le hlahe le e-na le mathata 'meleng kapa kelellong.³⁷

³⁷ Greg Cook & Joan Cook, *The World of Children*, 3rd ed. (Pearson Education, 2013), 85.

E 'ngoe ea linako tsa bohlokoa ka ho fetisisa nakong ea tsoelo-pele ea ngoana ea e-s'o tsoaloe ke ha litho le lisele li qala ho hōla, haholo-holo pakeng tsa libeke tsa 3-4 tsa bokhachane. Nakong ena, basali ba bangata ha ba e-s'o tsebe hore ba emotse ngoana!

► Moithuti o lokela ho bala 1 Bakorinthe 10:31 bakeng sa sehlopha.

Leha e le mona 'm'e a ke ke a laola ho phela hantle ha lesea la hae le e-song ho tsoaloe, o lokela ho thusa ngoana ka hohle kamoo a ka tsebang, ka ho etsa bo'nete ba hore lesea le fumana phepo entle le ho qoba lintho tse kotsi. Molimo o re bana ba bohlokoa, 'me re isa khanya ho Molimo ha re ba tšoara ka tsela eo.

Ke tlokotsi ha lesea le sa phele ho fihlela le hlaha. Hangata lefu la ngoana ea e-s'ō tsoaloe hase phello ea ntho leha e le efe eo 'mè a e entseng. Ho na le boikutlo bo boholo ba tahlehelo ho batsoali, 'me balumeli ba bang ba lokela ho leka ho ba tšelisa nakong eo.

Tsoalo

Le hoja ho e-na le litloaelo le meetlo e ikhethang tse amanang le boitsebelo ba ho beleha, tse ling tse amanang le ho beleha li ea tšoana ho basali hohle lefatšeng. Ka ho Genese 3:16, Molimo o boletse: "Ke tla o atisetsa bohloko haholo le boimana ba hau; o tla tsoala bana ka bohloko..."

Mengoaha-kholo e fetile, 'me mantsoe a Molimo e ntse e le 'nete lefatšeng lohle. Litlamorao tsa sebe sa pele sa Adama le Eva le joale li ntse li utloahala nakong ea pelehi. Esita le Maria, 'mè oa Jesu, ha aa ka a lokolloa, empa o ile a utloa bohloko ba ho beleha.

Bosea ba Ngoana

Ntlafalo ea 'Mele

Ngoana o ntlafala 'meleng ka mekhahlelo e lebeletsoeng. Ngoana o qala pele ka ho phahamisa hlooho ea hae, ebe oa lula, ebe oa khasa, ebe oa tsamaea. Haeba e 'ngoe ea tseo e sa etsahale ka hara nako e lebeletsoeng, batsoali ba qala ho khathatseha. Ha bana ba ntse ba hōla, re lebeletse ho ba bona ba qhoma, ba hloa le ho matha ka lilemo tse 4-5. Ba tsoela pele ho tloha ho noa lebese feela ho ea ho ho ja lijo tse thata. Litho tsa lelapa li thoholetsa le ho khothaletsa tsoelo-pele ena ea tlhaho ea 'mele ea ngoana oa bona.

Ntlafalo ea Kelello

Bahlakomeli ba mamela sello sa pele sa lesea le sa tsoa tsoaloe ebe ba lebella ho utloa ngoana a etsa melumo ea thabo ho isa nakong ea khoeli tse peli. Ka mor'a moo, lesea lea lla 'me le qala ho pheta melumo. Batsoali ba thabela ngoana ea reng "'M'e" kapa "Ntate" ha a le likhoeli li tšeletseng. Hangata bana ba bua mantsoe ha ba le selemo 'me ba bua lipolelo tse feletseng ha ba le lilemo li peli.

Bana ba banyenyane ba re makatsa ka lintho tseo ba li hopolang. Ba botsa lipotso tse ngata. Ba lula ba hopola haeba u tšepisitse ho etsa ntho e khethehileng le bona. Kholo ea kelello

e etsahala ka lebaka la moralo oa Molimo, empa ho hōlisoa ha batsoali le bahlokomeli ba bang ho etsa phapang e khōlō tabeng ea ho thusa bana hore ba hōle ka ho feletseng.

Ntlafatso ea Sechaba le Maikutlo

Bana ba hloka batsoali ba bona ho ba thusa hore ba phele hantle e le hore ba tle ba hōle 'meleng. Leha ho le joalo, ba hloka khotatso bakeng sa khōlo ea bona ea sechaba le ea maikutlo le ho feta. Batsoali, matichere le bahlokomeli ba bang ba lokela ho thusa ngoana e mong le e mong ka boomo hore a hōle sechabeng le maikutlong.

Ha batsoali ba ntse ba etsa lintho tse bontšitsoeng lethathamong le latelang, bana ba bona ba thusoa ho bopeha le ho hola 'meleng le maikutlong.

► Bala ka lethathamo lena. Ebe u pheta lethathamong lekhetlo la bobeli. Ka thōko ho ntho e 'ngoe le e 'ngoe eo uena joaloka motsoali u seng u ntse u leka ho e etsa hantle, ngola mohlala oa tsela e itseng eo u etsang joalo ka eona. Beha letšoa ka pele ho tseo u neng u e-so ka u li sebetse ka sepheo. Ka thōko ho e 'ngoe le e 'ngoe ea tseo, ngola ntho eo u ka qalellang ho e etsa. Haeba o se motsoali, u ka khetha ho hong lethathamong hoo u ka sebetsanang le hona bakeng sa bana bao e leng baamani le uena kapa ba leng haufi le lelapa la hau.

Litsela tseo ka Tsona o Ka Thusang Bana Ba Hau Ho Hola³⁸

(1) Ka ho itlhokomela

- Laola khatello ea hau ea maikutlo.
- Laola matlotlo a lelapa la hau.
- Fana ka tšehetso ho batsoali ba bang.
- Kopa leho amohela tšehetso ho tsoa ho ba bang ha ho hloka hala.
- Lemoha matla a hau a botho le matla a botsoali.
- Nahana ka sepheo, kapa lebaka la ho iphelela meoloane ea kholiso ea bana.

(2) Ka hoba le kutloisiso

- Ela hloko le ho utloisisa bana ba hau le kholo ea bona.
- Ela hloko kamoo bana ba susumetsoang le ho arabela se etsahalang tikolohong e ba potileng.

(3) Ka ho tataisa

- Etsa mohlala o loketseng, boitšoarō bo lakatsehang.
- Theha le ho boloka meeli e utloahalang.

³⁸ E hlophisitsoe bocha ho tsoa ho Charles A. Smith, et al., *National Extension Parent Education Model*. (Manhattan, Kansas: Kansas Cooperative Extension Service, 1994). E fumanoe ho <https://www.k-state.edu/wwparent/nepem/nepem.pdf> ka la 31 Phupu 2023.

- Fa bana menyetla ea ho ithuta boikarabello. (menyetla e lokela ho ba e loketseng mehato ea bona ea tsoelo-pele.)
- Ruta litsebo tsa tharollo ea mathata.
- Ela hloko mesebetsi ea bana.
- Hlokomela lipuisano le boitsebelo ba bana 'moho le bana ba bang hape le batsoali.

(4) Ka ho holisa

- Bonahatsa lerato le kutloelo bohloko.
- Hlaolela boitlhomphole tšepo ea bana.
- Mamela le ho hlokomela maikutlo le mehopolo ea bana.
- Ruta mosa.
- Fana ka phepo e nepahetseng, bolulo, liaparo, bophelo bo botle le litlhoko tsa poloheho ea bana.
- Keteka bophelo le bana.
- Thusa bana hore ba ikutloe ba amana le nalane ea lelapa le lefa la setso.

(5) Ka ho susumetsa

- Ruta bana ka bo-bona, ba bang, le lefatše le ba potolohileng.
- Ho hlasimolla bohelehele, monahano, le ho batla tsebo.
- Theha maemo a molemo a ho ithuta.
- Thusa bana ho sebetsana le ho laola tlhahisoleseling.

(6) Ka ho buella

- Fumana, sebelisa, 'me u thehe lisebelisoa tsa sechaba molemong oa bana ba hau le sechaba sa bana.
- Tsoseletsa phetoho sechabeng ho theha tikoloho ea tšehetso bakeng sa bana le malapa.
- Aha likamano le lelapa, boahisane, le lihlopha tsa sechaba.

Kholo Semoeng

Kaha Molimo o re bōpile ka bophelo ba semoea (Genese 2:7), re lokela ho ruta bana ba rōna tumelo le ho ba lebisa ho phela kamanong le Molimo.

► Baithuti ba lokela ho bala Dipesaleme 78:5-8 le Deuteronomo 6:4-9 bakeng sa sehlopha. Ke ka litsela life u utloang melao ea Molimo ka ho ruta lelapa la hau ka 'nete le ka tieo? Ke life likarolo tseo ho tsona u batlang ho hola?

Re tlameha ho nka ka botebo litaello tsa Molimo mabapi le ho ruta malapa a rōna. Ho seng joalo, re hlōleha ho phela ka ho mamela Molimo, 'me bana ba rōna le bona ba tla hana bolaoli ba Molimo.

Ho na le mefuta e fapaneng ea ho ruta bana, ho kenyelletsa: ho bala Bibehe, ho bina lipina tsa Jesu, ho tšoara mangolo ka hlooho, thapelo, ho sebelisa lipotso le likarabo bakeng sa ho ruta, le ho ba le lipuisano tsa letsatsi le letsatsi. Ho kopanela kerekeng le hona ho ba bohlokoa bakeng sa lelapa lohle.

Ka linako tse ling motsoali a ka tšoara bana ha ba il'oa robala, a bina lipina tse buang ka tumelo le lerato la Jesu ho rōna. Bana ba ba le tumelo e tiileng ha ba utloa ka lerato la Molimo le botšephehi ba hae ha ba bona tlhokomelo e nang le lerato ea batsoali ba bona.

Phethelo

Ha o le motsoali, matsatsi a hau a ba malelele. A phathahane; a ea khathala; ha se a hau. Leha ho le joalo, hara ho lla, lebese le qhalaneng, maleiri a litšila, le mekhoha ea letsatsi le letsatsi e sa feleng, nka nako ho khafutsa le ho nahanisisa pono. Hopola hore u hlokomela e mong oa bana ba Molimo', eo eena, morerong oa hae oa ka ho sa feleng, a ileng a o beha tlhokomelong ea hau. Ha a u kōpe hore u be le ntlo e phethahetseng, moralo o tsotegang oa lichelete, lijo tse majabajaba, kapa liaparo tse bitsang haholo bakeng sa bana ba hae. Seo a se botsang ho uena ke sena:

U rate Jehova Molimo oa hao ka pelo ea hao eohle le ka moea oa hao oohle le ka matla a hao 'ohle. Mantsoe ana ao ke u laelang 'ona kajeno a be pelong ea hao: U e rute bana ba hao ka hloko 'me u bue ka eona ha u lutse ka tlang ea hao le ha u tsamaea tseleng le ha u robala le ha u tsoha (Deuteronomy 6:5-7).

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

- ▶ Ke likarolo life tsa tlhokomelo ea bana tse atisang ho hlokomolohua sechabeng sa heno?
- ▶ Malapa a tobana le mathata afe? Ke hobaneng ha ho se bonolo ho bona ho fana ka tlhokomelo ea ngoana e hlalositsoeng thutong ee?
- ▶ Ke joang balumeli ba neng ba ka thusa bo-'mè ba baimana ho itlhokomela le masea a bona a e-s'oa tsoaloe?
- ▶ Malapa a Bakreste a ne a ka sebetsa hammoho ka litsela life ho hlohonolofatsa bophelo ba bana ba banyenyane le bo-'m'a bona?
- ▶ Kereke e ka hlophisa bosebeletsi bo hlokomelang litlhoko tsa bana ba banyenyane joang?

Thapelo

Ntate oa leholimo,

Rea u khumamela, 'mopi oa rōna ea ratehang. U re bopile ka har'a lipopelo tsa bo 'm'a rōna 'me oa hlokomela bophelo ba rōna bohle. U tsebile tsohle ka rōna le pele re ka tsoaloea.

Re thuse ho etsa seo re ka se etsang ho sireletsa batho ba tlokotsing, ho kenyeletsa le ba ntseng ba le ka hara lipopelo tsa bo 'm'a bona. Hlohonolofatsa ba sebeletsang baimana.

Kea leboha ka ho re tšepa ka monyetla le boikarabello ba hoba le ho holisa bana. Ha o ntse o bopa le ho holisa bana ba rōna, re thuse ho ba hlokolosi le ho tiea ka 'nete tlhokomelong ea rōna ho bona le koetliso ea rōna ho bona.

Re batla ho ba le kutlo ho uena tseleng eo re holisang bana ba rōna ka eona. Re thuse ho hlahisa hantle baneng ba rōna. Re etse hore re rute bana ba rōna ho rata le ho o utloa.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 11

(1) Bala 2 Timothea 1:3-5; 1 Bakorinthe 4:17; BaFilipi 2:19-23. Ngola serapa ho araba lipotso tsena:

- Ke basali bafe ba babeli ba boletsoeng le hore na mesebetsi ea bona e ne e le efe ka hara lelapa?
- Ke tšusumetso efe eo ba ileng ba e-ba le eona ho Timothea?
- Ke matla afe ao tšusumetso ea bona ebileng le ona bophelong ba kereke ea pele?

(2) Hlahloba litemana tsa mangolo tseo u li tšoereng ka hlooho nakong ea thupelo ena: Deuteronomo 6:4-9, Baroma 6:11-14, BaKolose 3:5-7, I le litemana tseo u li khethileng bakeng sa ho tšoara ka hlooho Thutong ea 5, Kabelo ea 4. Litemana tsee li u ama joang ha u ntse u sebetsana le tsona?

(3) Tšoara Dipesaleme 78:4-8 ka hlooho. Qalong ea nako ea sehlopha se latelang, ngola kapa u qotse serapa ho tsoa mohopolong.

(4) Rapella ka ho khetheha motho e mong le e mong lelapeng la hau litlhoko tsa bona tsa botho. Ithapelle.

Thuto ea 12

Kholiso ea Ngoana e nang le sepheo

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Hlalosa boikarabello boo Molimo a bo fileng batsoali.
- (2) Utloisisa bohlokoa ba tlhahiso ea semelo mathomong.
- (3) Hlomelloa ho rala ka sepheo kholo ea bana likarolong tse robong tsa bophelo.
- (4) Hlalosa tšebeliso pakeng tsa bolokolohi ba ho ikhethela ha ngoana le litšusumetso tsa ka ntle ho ngoana.
- (5) Eba le boitlamo ba borutuo ba tšepahalang ho bana.

Jonathan Edwards, ntate oa lefa la lelapa

Jonathan Edwards e ne e le moruti ea hlompheoang le setsebi sa thuto ea bolumeli ea phetseng lilemong tsa bo-1700. Eena le mosali oa hae Sarah e ne e le batsoali ba bana ba leshome le motso o mong. Sarah e ne e le mosali le 'mè ea babatsehang, ea nang le tšusumetso e khōlō sebōpehong sa botho ba bana ba hae. Jonathan ka boena e ne e le ntate ea inehetseng. Re bolelloa hore "bosiu bo bong le bo bong ha Monghali Edwards a le hae, o ne a qeta hora a qoqa le lelapa la hae ebe o rapela tlhohonolofatso holima ngoana e mong le e mong."³⁹

A. E. Winship, moruti oa lilemo tsa marao-rao tsa bo 1800s o entse lipatlisiso ka lefa la Jonathan le Sarah Edwards, a sheba bophelo ba litloholo tsa bona kamora lilemo 150 Jonathan a shoele. O fumane hore lefa la Edwards le kenyelelitse:

- 1 Mopresidente oa United States
- 1 hlooho ea sekolo sa molao
- 1 hlooho ea sekolo sa bongaka
- 3 litho tsa senate United States
- 3 babusisi
- 3 bo-majoro
- 13 lipresidente tsa koleche
- 30 Baahlodi
- 60 lingaka

³⁹ Qotso ena le tlhahisoleseling bakeng sa karolo ena li tsoa ho Larry Ballard, "Multigenerational Legacies – the Story of Jonathan Edwards," YWAM Family Ministries, July 1, 2017. E fumanoa ho <https://www.ywam-fmi.org/news/multigenerational-legacies-the-story-of-jonathan-edwards/> ka la 11 Pherekhong 2021.

- 65 liprofesara
- 75 liofisiri tsa sesole
- 80 batšoereng liofisi tsa sechaba
- 100 liakhente
- 100 baruti/baetapele ba kereke
- 285 ba phethetseng kolecheng

Lefa le behang litholoana hakaale le ka khoneha joang? Ke eng e ileng ea tseteloa bophelong ba bana ba leshome le motso o mong ba Edwards ba hlahisitseng litloholo tse tsebahalang ka botšepahi, boikarabelo, boetapele le tšebeletso ea bona sechabeng? Ka sebele Jonathan e ne e le ntate ea tšabang Molimo le ea khothetseng eo e neng e le mohlala o tšepahalang oo bana ba hae ba neng ba tla o latela.

Bibele e re bontša hore khetho ea batsoali e ama kamano ea bana ba bona le Molimo melokong e tlang.

► Baithuti ba lokela ho bala Deuteronomo 5:9-10 le Deuteronomo 7:9 bakeng sa sehlopha.

Ho sa tsotellehe hore na batsoali ba 'nile ba etsa liqeto life, motho e mong le e mong o na le monyetla oa ho sebeletsa Morena le ho ba motsoali ea tšabang Molimo bakeng sa bana ba hae. Uena le litloholo tsa hau le ka sebeletsa Morena ka botšepahi 'me la latsoa mahlohonolo a hae le mohau. Na u ikemiselitse ho itlama ho ba motsoali ea sebeletsang Molimo ka botšepahi 'me o etsa hore bana ba hau le bona ba mo tsebe?

Tsebiso ea ngoana ho Molimo

Ha Molimo a qala ho bua le Jakobo, ha aa ka a re, "Ke 'na Molimo oa bokahohle," kapa "Ke 'na Molimo ea bōpileng lefatše," le hoja tseo e ka be e bile lipolelo tsa 'nete. O itse, "Ke 'na Jehova, Molimo oa Abrahamo, ntat'ao, le Molimo oa Isaaka..." (Genese 28:13). Jakobo h'a ka a qala kamano le Molimo kante ho tsebo ea hore Molimo ke mang. O tsebile Molimo ka lebaka la thuto ea ntat'ae le ntat'ae moholo.

Abrahamo o ile a qala moetlo oa ho khumamela Molimo. Ba bang ba bangata ba ne ba lumela ho Molimo ka lebaka la Abrahamo, le pele ba kopana le Molimo. Ha lekhabunyane la Abrahamo Eliezere a ne a rapela, o ne a buoa le Morena, Molimo oa morena oa hae Abrahamo (Genese 24:12).

Hamorao Molimo o ile a tsejoa a makhetlo a mangata ele "Molimo oa Abrahamo, Molimo oa Isaaka, Molimo oa Jakobo" (Exoda 3:15, mohlala). Josefa, molokong o latelang, o ile a bua ka litšepiso tseo Molimo a li entseng ho Abrahamo, Isaaka le Jakobo (Genese 50:24). Josefa o ne lebeletse lelapa la hae hore le sebeletse Molimo ka botšepahi ka lebaka la litšepiso tsa Molimo ho meloko e fetileng.

► Ho latela tsela eo Molimo a neng a itsebahatsa ka eona, re ithuta eng ka tsela eo batho ba tsebang Molimo ka eona?

Hangata batho ha ba kopane le Molimo feela ka ho utloa lithuto tse mabapi le Molimo. Hangata batho ba ithuta ka Molimo ka ho shebella bophelo ba batho ba nang le kamano le Molimo. **Tšusumetso e khōlō ka ho fetisisa ea moea e tsoa ho batsoali ba inehetseng ho Molimo.**

Mona ke lipotso tse tebileng tseo motho a ka inahanelang. Ke thuto efe eo bana ba hau ba bang le eona ka Molimo ka ho talima bophelo ba hau? Na bana ba hau ba batla ho tšepahalla Molimo ka lebaka la ho bona kamano ea hau le Molimo?

Boikarabelo ba batsoali

Molimo o file batsoali boikarabelo bo boholo. "Ruta ngoana tsela eo a tšoanetseng ho e tsamaea, 'me le ha a tsofetse a ke ke a e kheloha" (Diproverbia 22:6).

Batsoali ba lokela ho ba le sepheo sa ho ruta bana ba bona ho latela Molimo. Batsoali ba tlameha ho utloisisa boikarabelo ba bona ba ho tataisa le ho koetlisa bana ba bona.

Boikarabelo ba pele ba ho koetlisa bana ke ba batsoali, eseng sechaba, sekolo, kapa kereke. Motsoali o lokela ho etsa bo'nete ba hore bana ba hae ba kena kereke, empa há lokela ho nahana hore kereke e tla mo koetlisetsa ngoana.

► Moithuti o lokela ho bala Baefese 6:1-4 bakeng sa sehlopha. Bo-ntate ba lokela ho etsa joang na?

Koetliso ea bana hase feela boikarabelo ba 'mè. Ntate o na le boikarabelo bo ka sehloohong ba tšireletso ea semoea ea lelapa la hae.

Batsoali ba na le boikarabelo bo tebileng ba ho koetlisa bana ba bona bophelo bohle ba bona. Ho koetlisoa bophelo bohle ha ho bolele ho koetlisetsoa mosebetsi; ho bolela ho koetlisetsoa ho phela ka nepo, bophelo boo Molimo o tla bo hlohonolofatsa. Batsoali ha baa lokela ho lumella bana ba bona hore ba latele sebe, ba tšepile hore ba tla sokoloha hamorao.

Lengolo le re lemosa hore re se ke ra ithuta lifilosofi tse fosahetseng tsa lefatše.

► Moithuti o lokela ho bala BaKolose 2:8 bakeng sa sehlopha.

Lengolo lena le re lemosa hore re ka utsoetsoa ka ho lumela filosofi e fosahetseng le ho amohela mokhoa o fosahetseng oa bophelo. Lefatše le ka re utsoa bana ba rōna ka ho ba ruta ho latela litsela tsa lefatše ho e-na le ho latela Krete.

Ho molemo haeba thuto eohle eo bana ba e fumanang e tsoa ho matichere le batsoali ba Bakreste. Libakeng tseo likolo tsa Bokreste li sa fumaneheng, batsoali ba ntse ba lokela ho etsa bo'nete ba hore ngoana o ithuta pono e nepahetseng ea bophelo. Thuto ea lefatše e ka ruta ngoana ho se lumele hore Molimo o teng, ho iphetola ha lintho le botho. Bana ke bona ba kotsing ka ho khetheha lithutong tsa bohata. (Baefese 4:14), 'me batsoali ba tlameha ho sireletsa bana ba bona. Baruti ba lokela ho ithuta ho bolela thuto e sireletsang batho lifilosofing tse fosahetseng. Baruti le matichere ba lokela ho fa malapa boitsebiso ho ba thusa ho theha bana ba bona 'neteng.

Koetliso ea Mathomo

► Motho e mong o ngotse buka e bitsoang Bana ke samente e metsi. U nahana hore sehlooho seo se bolelang?

Batsoali ba lokela ho hlokomela hore bana ba ithuta ka bophelo 'me ba etse qeto ea hore na ke eng ea bohlokoa ha ba sa le banyenyane haholo. Semelo se bōptjoa ha ngoana a sa le monyenyane.

Borutuo ba bohloko bo qala pele bana ba fihlela lilemo tsa bocha. Meoloane e mengata ea thuteho ea Bibe, meoloane ea semelo, le ea botho, bophelo, le ea litloaelo tsa semoea li lokela ho thehoa pele ho tloaelo tsa semoea li lokela ho thehoa pele ho lilemo tsa bocha.

Le pele a e-ba lilemo li hlano ngoana o ithutile lintho tsa motheo tsa hore na batho ba amana joang le hore na ke boitšoarō ba mofuta ofe boo ka bona a fumanang tseo a li batlang. Oa tseba hore na a lebelletse toka kapa che le hore na likotlo le meputso li tla ka linako tsohle na. Oa tseba hore na oa ratoa. Oa tseba hore na maikutlo a hae ke a bohlokoa ho ba bang. Oa tseba hore na a ka tšoareloa ha a etsa phoso. O ithutile ho lumela kapa ho pata liphoso le libe tsa hae. O entse qeto ea hore na batho ba bohlong ba ka tšeptjoa ho mo tsotella kapa che le ho boloka litšepiso tsa bona.

Bana ba ithuta ka lipolelo le mehlala ea batsoali ba bona, le ha batsoali ba sa leke ho ba ruta (Baefese 5:1). Mehlala ea batsoali e fana ka tlhaloso ea bophelo ho bana. Bana ba ithuta ho bohlokoa ka ho sheba se bohlokoa ho batho ba baholo. Bana ba ithuta ka moo ba ka tšoarang ba bang, ka moo ba ka arabelang maemo ka teng, mokhoa oa ho phethahatsa boikarabelo ka ho shebella batho ba baholo. Thuto ena e qala ha ngoana a hlaha.

Ka nako e 'ngoe batsoali ba ee ba nahane hore ba ruta ngoana feela ha ba mo hlalose seo a lokelang ho se etsa. Leha ho le joalo, motsoali o ruta ngoana nako eohle ha ngoana a mo talimile.

Ngoana o shebella batho ba baholo 'me o ithuta ho itšoara ka khatello ea kelello. O ithuta ho tšoara batho bao a sa ba tsebeng. O ithuta ho tšoara batho ba maemo a tlaase. O ithuta ho arabela ho nyatsuo. O ithuta ho arabela litlhoko tsa ba bang. Batsoali ba lula ba ruta bana le ha ba sa tsebe hore ba ntse ba etsa joalo.

Haeba ngoana a lula a nyatsuo, o ithuta ho pata liphoso tsa hae, ho ikemela le ho beha ba bang molato. Ha e se e le motho e moholo o tla be a nyatsa, a ikhohomosa, a bile a le lekunutu. Haeba ho e-na le likhohlano tse sa khaotseng ka lapeng, o tla ba lihlong kapa a be mabifi. Haeba litho tsa lelapa li mo soma, a ka 'na a ikhula ho sebelisana le batho kapa ea e-ba 'mampoli oa ba bang. Haeba kamehla batsoali ba hae ba etsa hore a ikutloe a hlajoa ke lihlong, o ithuta ho phela le molato, le ka mohla a se ke a ikutloa hore o amoheloa ke Molimo. Haeba le ka mohla a ke ke a fihlela litekanyetso tsa boitšoarō tseo batsoali ba hae ba li batlang, qetellong o tla li fetohela 'me a ka 'na a ikopanya le sehlopha sa marabele a mang a nkang sebaka sa lelapa la hae.

Haeba batho ba mo mamella, o ithuta ho ba le mamello ho ba bang. Haeba batho ba mo kothatsa, o kholisehile hore o tla leka. Haeba a rorisoa, o ikutloa a le bohlokoa 'me o ikemisetsa ho tlotlisa ba bang. Haeba a bona toka, o batla ho loka.

Haeba motsoali a tlōla melao empa a etsa hore ngoana oa hae a mamele, ngoana o nahana hore ka letsatsi le leng o tla be a hōlile ka ho lekaneng hore le eena a tlōle melao. Haeba motsoali a se na mosa ho ba bang, ngoana a ka 'na a tšepa hore o tla ba matla hoo a ka bang ea se nang mosa ho ba bang. Haeba motsoali a nahana hore mathata le litlhoko tsa ngoana hase tsa bohlokoa, ngoana o nahana hore ka letsatsi le leng e tla ba motho e moholo ea ke keng a tsotella litlhoko tsa ba bang.

Batsoali ba lokela ho phehella ho bonahatsa boikokobetso ho Molimo. Bana ba bona ba lokela ho tseba hore batsoali ba bona ba utloa lentsoe la Molimo. Ha motsoali a bontša eka thato ea hae e bohlokoa ho feta matla a Molimo, bana ba hae ba tla lebella ho phela ka tsela e joalo. Motsoali o lokela ho hlaloesetsa bana mabaka a geto le lintlha tseo ka tsona geto e nkiloeng. Hona ho ruta ngoana mokhoa oa ho etsa liqeto.

Bana ba ithuta ha batsoali ba bapala le bona. Ba lokela ho ithuta ho hloka leeme, ho nahanela le ho arabela ba bang. Lipapali li ntlafatsa tsebo ea ngoana. Maikemisetso a lipapali tsa lelapa a kenyelletsa ho ithuta, ho ntlafatsa botho, le ho thabela likamano le litho tsa lelapa. Tlholisano papaling ea lelapa e ntle empa ha ea lokela ho ba molemong oa ho laola ba bang e le hore ea hlohang a ka thabela maikutlo a bophahamo. Potso e lokelang ho nahanoa nakong ea papali ke hore, "Na bohle ba natefelo ke papali?" Haeba feela mohlōli a thabela papali, ho na le sepheo se fosahetseng. Haeba batho ba halefa kapa ba ferekana nakong ea papali, papali ha e fane ka sepheo se nepahetseng.

Batsoali ba bontša bohlokoa ba ngoana oa bona ha ba ipha nako ea mesebetsi ea ngoana'. Batsoali ba lokela ho thusa ngoana oa bona ka merero ea sekolo, ho etsa kapa ho lokisa lintho tsa hae tsa ho bapala, ho fa ngoana sebaka sa hae ka lapeng, ho mamela lipale tsa hae le metlae ea hae, le ho mo tšelisa ha a koatile.

Batsoali ba lokela ho tseba matichere a ngoana sekolong. Ba lokela ho ea likopanong tse hlophiloeng ke matichere bakeng sa ho utloa ka boemo ba ngoana sekolong. Ha ho khonahala, batsoali ba ee ka bobeli. Ha ntate a sa ee, ho shebahala eka lintho tse ling li bohlokoa ho feta ngoana oa hae. Batsoali ba lokela ho botsa matichere ka mosebetsi oa ngoana oa sekolo le lintho tse ling tse etsahalang sekolong. Ho bobebe ho matichere ho etsa sohle se matleng a bona ho sireletsa ngoana há sa tšoarora hantle ha feela ba tseba hore batsoali ba na le thahasello.

Batho ba lulang `moho e le lelapa ba tsebana haholo. Ba ithuta litlhoko le liphoso tsa motho ka mong. Ba ka ratana `me ba bontša lerato ho feta ka moo ba ka ratang mang kapa mang lefatšeng. Haeba ba sa ratane, ba ka utloisana bohloko ho feta mang kapa mang. Batho ba bang ba tšoara litho tsa malapa a bona hampe ho feta kamoo ba tšoarang batho bao ba sa ba tsebeng. Lelapa la Bokreste le lokela ho ba sebaka seo ho sona ho bonahatsoang mamello, tsóarelo, tsotello, le mosa.

Mosebetsi oa Ngoana

Ngoana ea monyenyanane o hloka nako ea ho bapala le boithabiso letsatsi le leng le le leng. Ngoana o hloka nako ea ho phomola, a sebelise kelello ea hae, ho bala libuka, ho bapala ho etsa ntho e itseng kapa ho haha ntho e itseng, le ho natefelo ke tikoloho ea tlhaho. Boemong boo malapa a sebetsang hammoho letsatsi le leng le le leng ho hlahisa lijo kapa ho etsa mesebetsi e meng, ho ka ba molemo hore bana ba kopanele mosebetsi oa lelapa', empa batsoali le bona ba lokela ho hopola litekanyetso tse ling.

Lihora tse telele tsa mosebetsi li boima ho ngoana eseng feela ka lebaka la lithoko tsa 'mele, empa hobane mosebetsi o fuoang ngoana hangata o oa ipheta-pheta hape ha o hlabose. O lakatsa nako ea liketsahalo tseo ka tsona a sebelisang kelello ea hae. Ho bohloko haeba ngoana a ka sebetsa ka thata hoo nako ea hae ea boithabiso a ka e sebelisa ho ja le ho robala ebe o se a khutlela mosebetsing hape.

"Ha motho a se a se na
Mohau ho ea monyenyanane,
molemo oa hae lefatšeng
o batla o felile."
- George MacDonald

Malapa a mang a sokola licheleteng 'me ba hopola hore ba hloka chelete ho tsoa tšebetsong ea bana ba bona. Leha ho le joalo, haeba ba hlōleha ho ruta bana ba bona, boemo ba lelapa la bona bo ka 'na ba se ke ba fetoha. Haeba ngoana a sebetsa ho e-na le ho ea sekolong, mohlomong o tla qeta bophelo ba hae a sebeletsa meputso e tlaase. Boholo ba mesebetsi le menyetla ea khoebo e ke ke ea fumanaha ho eena.

Batho ba bang ba fana ka thuto bakeng sa bana ba bona empa ba ikemiselitse ho sebelisa monyetla o fosahetseng oa bana ba tsoang malapeng a futsanehileng ka ho ba hira lihora tse telele masimong kapa mesebetsing ea lelapa kapa khoebong ea mebileng, bhobane ba tseba hore ha ba ruteha. Bakreste ba lokela ho sebetsa 'moho ho fumana tharollo e molemo bakeng sa malapa a metseng ea habo bona.

Bana ba ka thabela mosebetsi haeba ba e-na le mesebetsi e ba fang boikutlo ba ho atleha. Hape ba ka thabela ho sebetsa le batsoali ba bona haeba batsoali ba khothatsa. Batsoali ba lokela ho ba le kahlolo e molemo litebellong tsa bona tsa seo ngoana a ka se etsang 'me ba fane ka maikutlo a hahang ka tsela e nepahetseng e le hore bana ba bona ba tle ba susumelletsehe ho tsoela pele ho ithuta le ho hōla.

Ho molemo hore bana ba be le boikarabelo ba letsatsi le letsatsi ba ho ba ruta ho tšepahala hape ka botlalo. Batsoali ba lokela ho tiisa ka mantsoe limelo tsa botho tseo ba li bonang ho ngoana ha a ntse a sebetsa, joalo ka boikitlaetso, mafolo-folo, ho ba hlokolosi, le ho phehella. Batsoali ba lokela ho ruta bana ba bona melao-motheo ea mosebetsi o rutoang Lentsoeng la Molimo.

Ho molemo hore bana ba be le monyetla oa ho fumana chelete eo ba ka khethang ho e sebelisa. Ba ithuta bohlokoa ba mosebetsi oa bona 'me ba ithuta ho sebelisa chelete ea bona molemong o motle ka ho fetisisa. Ngoana ea sebetsang ho fumana chelete a ka 'na a hlokomela hore ha aa lokela ho e sebelisa kaofela bakeng sa lipompong; o batla ho reka

ntho eo a ka e bolokang. Batsoali ba lokela ho koetlisa bana ba bona ho nahana le ho sebelisa chelete ka litsela tsa bomolimo.

Ho molemo hore bana le bacha ba tsebisoe ka mefuta e fapaneng ea mesebetsi e ntlafatsang bokhoni ba bona. Ho molemo haeba mocha a e-na le monyetla oa ho sebetsa le batho ba nang le litsebo tse sa tšoaneng e le hore a ithute.

► Ke maemo afe a mosebetsi oa bana a teng sechabeng sa heno? Batsoali ba lokela ho etsa'ng? Kereke e lokela ho etsa eng?

Ntlafatso ea Bana ka Morero

Batsoali ba na le boikarabelo ba ho hōlisa botho ba bana ba bona. Banyalani ba bang ba Bakreste, Matt le Mary Friedeman, ba ile ba thathamisa litšobotsi tseo ba neng ba batla ho thusa bana ba bona ho li hōlisa. Ka mor'a ho etsa lethathamano leo, ba ile ba le hlahloba 'me ba etsa meralo ea Diketso tse neng li tla thusa bana ba bona ho hōlisa e 'ngoe le e 'ngoe ea litšobotsi tsena. Mokhoa ona o ne o ke ke oa potlaka. Litšobotsi tsena ha li hlahe ka tšohanyetso. Batsoali ba tlameha ho ba le morero le ho tsitsisa ho theosa le lilemo tsa ho hōlisa bana ba bona. Lethathamano le ka tlase le na le litšobotsi tse thathamisitsoeng ke Friedemans.⁴⁰ Litšobotsi tse ling li kentsoe lethathamong.

Mokhahlelo	Makhabane ao ba lokelang ho ba le oona ha ba le lilemo li 18
Semoea	<ul style="list-style-type: none"> • Ba tsebe hore ba jere setsoantso sa Molimo se nang le boleng bo sa feleng • Ba tsebe hore ke baetsabeli ba hloka Mopholosi • Ba etse boitlamo ho kreste • Ba be le bophelo ba boinehelo thapelong letsatsi le letsatsi • Ba kenye tšebetsong lineo tsa Moea • Ba itlhophele tšebeletso ea Bokreste • Ba ile thobalano ho fihlela lenyalong
Thuteho ea Bibe	<ul style="list-style-type: none"> • Ba utloisise lithuto tsa motheo tsa Bokreste • Ba tšoare mangolo a bohlokoa ka hlooho (temana tse 300) • Ba tsebe lipale tsa Bibe • Ba tsebe libuka tsa Bibe • Ba tsebe melao e leshome le thuto ea thabeng • Ba bone lihlooho tsa Evangeli ea sebe le pholoho ka hara Bibe

⁴⁰ Matt Friedeman, *Discipleship in the Home*, (Wilmore: Francis Asbury Society, 2010), 31-33.

Pono ea lefatše ka Bibeke	<ul style="list-style-type: none"> • Ba tsebe ho sireletsa tumelo ea bona • Ba tsebe ho arabela lipotso tse kholo ka bophelo ho ea ka Bibeke • Ba utloisise se etsang Mokreste a khethehe hara litumelo tsa lefatše le bolumeli ba lefifi
Bohlale (Thuto)	<ul style="list-style-type: none"> • Ba amohetse thuto ea Bokreste ha ho khoneha • Ba hauoe ka tsela ea ho bala kapa ho mamela mara-rang kapa lifitio tse rutang • Ba kene Koleche kapa ba ee mosebetsing oa koetliso, ho latela lineo le lipitso tsa bona
Semelo	<ul style="list-style-type: none"> • Ba be le boitšoaro • Ba be le boikokobetso—ba khone ho kopa tšoarelo • Ba bontše hlomphe boholong • Ba buoe ka mosa • Ba ithute ho sebelisa nako ka bohlale— ba tsebe ho itšoara tšebelising ea marang-rang, boithabiso, le tse ling
Chelete le Tšebeletso	<ul style="list-style-type: none"> • Ba utloisise ho tšoenyeha ha Molimo ka bafumanehi • Ba bontše ho fana le ho sebeletsa bafumanehi • Ba itloaetse ho ntša karolo ea leshome le ho boloka • Ba ithute ho sebelisa moralo oa lichelete
Likamano	<ul style="list-style-type: none"> • Ba rate le ho phelisana hantle le baena le likhaitseli tsa bona • Ba bontše mekhoa e metle e tloaelehileng libakeng tseo ho kopaneng batho ba bangata • Ba ithute ho ba metsoalle e tšepahalang • Ba tsebe ho buoa le batho ba baholo ka tlhomphe le sebete
Bophelo bo botle	<ul style="list-style-type: none"> • Ba itloaetse makhethe • Ba ikoetlise kamehla • Ba je lijo tsohle tseo ba li fuoang • Ba khethe lijo tse loketseng `mele ha ho khonahala
Litsebo	<ul style="list-style-type: none"> • Ba ntlafatse lineo tseo Molimo o ba fileng tsona • Ntlafatse tsebo ea bona ka tao ea boikoetliso bo tsitsitseng

Matt Friedeman o hlalositse seo eena le mosali oa hae ba ileng ba se entsa kamora ho thathamisa litšobotsi tsena.

Ka mora hore re ngole tseo tse ka holimo [makhabane] holima pampiri e le `ngoe, re ile ra taka mola bohareng ba leqephe `me ra ipotsa, "Joale, re tlameha ho etsa'ng ho [etsa karolo ea rōna ho hōlisa makhabane aa ho bana ba rōna]?" Ka lehlakoreng le letšehali la pampiri, re ile ra ngola boikarabelo ba [rōna] re le batsoali.⁴¹

Haeba hona ho bonahala eka ke boikarabelo bo boholo, hopola feela hore Molimo o re file lilemo tse 16-18 ho etsa bana ba rōna barutuo. Ho bohlokoa ho:

1. Kenya tšebetsong leano la borutuo.
2. Theha meetlo ea lelapa, e kang kopanelo ea lijo le metsotsoana ea thuto ea /koetliso e hlophisitsoeng.
3. Etsa borutuo karolo ea bophelo ba hau ba letsatsi le letsatsi, u sebelisa menyetla e mengata ho ruta le ho koelisa.
4. Phehela ho rapela Lentsoe la Molimo holima bana ba hau.
5. Se inehele, leha u hloleha.

► Khetha lintho tse `maloa chateng e ka holimo `me u hlalose seo batsoali ba ka se etsang ka boikhethelo e le ho fihlela sepheo seo.

Taba ea Thato ea Motho

► Ka linako tse ling motho o re, "Lintho tse nketsahalletseng li nkentse mofuta oa motho eo ke leng eena." Polelo e tšoanang ke "Motho ke sehlahisoa sa tikoloho ea hae." Na lipolelo tsena ke 'nete?

Batho ba etsa liqeto tsa sebele 'me ha ba laoloe ke tlhaho kapa tikoloho. Mangolong kaofela Molimo o bitsa batho ho khetha ho etsa se nepahetseng le ho hana bobo.⁴² Molimo o ahlola batho ka liqeto tsa bona.

Tikoloho ea rōna le lintho tse re etsahalletseng li ea re susumetsa, empa ha li re laole, hobane joalo ka batho ba setšoantšong sa Molimo, re etsa li khetho tsa sebele. Hona ho bolela hore ngoana a ka qetella a etsa likhetho tse fapaneng e lehae le tikoloho eo a holiselitsoeng ho eona. Ngoana ea neng a tsoa lelapeng la bahetene moo bophelo ba boetsalibe bo neng bo tloaelehile a ka baka 'me a phelela Molimo. Ngoana ea tsoang lelapeng la Bokreste a ka 'na a khetha ho se latele Molimo.

Le hoja batho ba etsa liqeto tsa sebele, ha baa lokoloha ka ho feletseng. Bible e re bolella hore re tsoetsoe re e-na le sebōpeho se nang le tšekamelō ea ho etsa sebe (Dipesaleme

⁴¹ Matt Friedeman, *Discipleship in the Home*, 33.

⁴² Joshua 24:14-15, Ezekiele 33:10-11, Tshenolo 22:17

51:5, Dipesaleme 58:3). Batho ba na le tšekamelō ea tlhaho ea ho hanela bolaoli, ho ikhethela tataiso ea bona, ho inehela molekong, ho thetsa ba bang, le ho ba baithati (Baefese 2:1-3). Bana ha ba nke lehlakore, ba emetse ho tsamaisoa ka tsela efe kapa efe. Bana ba tatela ho ichebela litsela tseo ka tsona ba ka fepang litaba-tabelo tsa bona leha eba ba lokela ho buoa leshano kapa ho hloka kutlo e le hore ba fumane seo ba se batlang. Ho feta moo, rea tseba hore Satane o leka ho ba thetsa le ho ba leka (Baefese 2:2, Tshenolo 12:9).

Batsoali ba lokela ho hlokomela hore taeo ha e ea lekana e inotsi hore e ka etsa hore ngoana a etse ho nepahetseng. Ho na le ntoa ea semoea (Bagalata 5:17). Batsoali ba lokela ho rapella Moea oa Molimo ho susumetsa le ho etella ngoana pele. Batsoali ba lokela ho itšetleha ka Molimo bakeng sa bohla le hore matla e be mehlala e metle ea moea. Batsoali ba lokela ho rapela ka tieo hore ngoana oa bona a bake le ho tsoaloa hape moeng a sa le monyenyanane.

Leha ngoana a ka fetoloa, motsoali ha lokela ho lebella hore ngoana a tsoane le Mokreste ea hōlileng tsebong. Boitšoarō le maikutlo a hae li ke ke tsa tšoana kamehla. Ka nako e nko e ka oela tekong. Ha fela ngoana a bontša taba-tabelo ea ho etsa hantle, motsoali ha lokela ho nyahamisa ngoana ka ho mo bolella hore o hloleha ho phela joalo ka Mokreste. Ho e-na le hoo, motsoali o lokela ho babatsa boitšoarō bo botle ba ngoana 'me a mo khothalletse ho rapella thuso ea Molimo mathateng a hae.

Leha ho le joalo motho e mong le e mong a tsoetsoe a e-na le tšekamelō ea sebe, motho e mong le mong o na le tlhoko ea Molimo. Moea o Halalelang o buoa le motho ka mong 'me o fana ka taba-tabelo ea ho ba kamanong le Molimo. Rea tseba hore re thusoa ke Molimo ha re ruta bana ba rōna Lentsoe la Molimo. Moea oa Molimo o tšoana le 'muelli ka hare ho ngoana, o tiisa 'nete le ho mo fa takatso ea ho ba kamanong le Molimo.

Nako ea Boinehelo ba Lelapa

Malapa a lokela ho kopana letsatsi le leng le le leng ka metsotso e seng mekae ea ho bala Bibe, puisano le thapelo. Batsoali le bana bohle ka lapeng ba lokela ho ba teng. Ntate o lokela ho etella pele, empa a ka 'na a kōpa litho tsa lelapa hore li bale mangolo le ho kopanela ka litsela tse sa tšoaneng.

Nako ea thapelo ha e ea lokela ho latela mokhoa o tšoanang kamehla. Nako ena e ka ba le libopeho tse fapaneng, 'me e ka kenyelletsa lipale tsa Bibe, lipale tsa nalane ea Bokreste le boromuoa, puisano ea lipotso, tšebeliso ea lipotso le likarabo tse tšoarolang ka hlooho ho ruta li'nete tsa thuto, ho bala lingoliloeng tsa Bokreste, lipina, ho tšoara Bibe ka hlooho, litšoantsiso le litsela tse sa tšoaneng tsa ho rapela.

Mohlala oa ketsahalo ea nako ea borapeli: Khetha pale ea Bibe 'me u etse hore litho tsa lelapa li e etse tšoantsiso ka eona.

Baruti ba lokela ho nka nako ea ho ruta kereke ea bona mabapi le nako thapelo ea lelapa. Batsoali ba lokela ho hopola hore Molimo o ba file boikarabelo. Batsoali ba lokela ho hopola

hore Molimo o ba file boikarabelo ba ho ruta bana ba bona Lentsoe la Molimo (Deuteronoma 6:5-7).

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

- ▶ Mehopolo e meng ea thuto ee e mecha ho uena ke life? U rera joang ho sebelisa 'nete eo u ithutileng eona?
- ▶ Kereke e ka etsang ho matlafatsa malapa le ho thusa batsoali khulisong ea bana?
- ▶ Batho ba kereke ba ka sebetsa joang 'moho ho thusana ka qholotso ea ho koetlisa bana ho latela Krete?
- ▶ Mehlala e meng ea mekhoha ea letsatsi le letsatsi eo malapa a lokelang ho e latela ke efe?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ka ho rala lelapa le ho fa batho monyetla o moholo oa ho ba batsoali.

Re thuse ho rata bana ba rōna joalo kaha u ba rata. Re thuse ho hoopla kamehla hore ba bopetsoe ho u tseba le ho u sebeletsa.

Re fe lerato, mamello, le kutloisiso eo re e hlokang ho koetlisa le ho susumetsa bana hore ba u latele.

Nolofalletsa balumeli likerekeng tsa rōna ho hlomella malapa, bacha le bana hore ba be matla tumelong le kutlong.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 12

(1) Ithute e `ngoe le e `ngoe ea lirapa tse latelang. Sebelisa lirapa tsena ho ngola maqephe a mararo mabapi le seo lengolo le se rutang ka boikarabello ba batsoali:

- Genese 18:17-19
- Deuteronomoma 6:4-9
- Dipesaleme 78:1-8
- BaKolose 3:21
- Baefese 6:4
- 1 Timothea 3:4-5, 12
- 2 Timothea 3:14-17
- Mattheu 18:5-6

(2) Hore na u motsoali kapa che, khetha lipheo tse hlano tsa litšobotsi tse thathamisitsoeng tafoleng e fanoeng thutong ena. Ngola mekhoha e meraro e sebetsang ea ho thusa bana ba hao ho fihlela se seng le se seng sa lipheo tse hlano tsa litšobotsi tse khethiloeng.

(3) Haeba u motsoali, ngola moralo le boitlamo ba hau ba ho ba le borapeli ba letsatsi le letsatsi le bana ba hau. Ipehe tlasa boikarabelo ba motho e mong bakeng sa moralo le boitlamo boo u bo entseng.

Thuto ea 13

Litaba tsa ho Holisa Bana

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Kenya pono ea Molimo tšebetsong mabapi le taao le khalemelo ea bana.
- (2) Itlama ho theha tikoloho e ntle ea lehae bakeng sa borutuo ba bana.
- (3) Utloisisa boikarabello ba ngoana ho Molimo.
- (4) Hlomelloa ka mehopolo e sebetsang bakeng sa botsoali ba letsatsi ka leng.

Susanna Wesley, 'Me' Ea Nang Le Sepheo

Susanna Wesley o ile a tsoala bana ba 19, empa ka lebaka la maemo a mehla eo, ba robong ha baa ka ba phela nako e telele. Bana ba 10 bao a ba hōlisitseng ba ne ba kenyelletsa John le Charles Wesley. Mora oa hae John, ha a se a le moholo, o ile a mo kōpa hore a ngole tlhaloso ea mekhoha ea hae ea ho hōlisa bana, eaba o mo romella lengolo le nang le tlhaloso ena.⁴³

Bana ba ne ba rutoa thapelo ea Morena hang feela ha ba se ba tseba ho buoa, 'me ba e pheta hoseng ho hong le ho hong mantsiboea. Bana ba ne ba bala khaolo ea lengolo 'moho letsatsi le letsatsi. Mehlang eo basali ba bangata ba ne ba sa ruteha, empa Susanna o ile a tsitlella hore bana bohle ba rutoe ho bala. O ne a beha kapele tsebo ea ho bala le ho ngola ho feta ho ithuta ho sebetsa.

Susanna o ile a re borabele ke motso oa sebe le mahlomola 'ohle. O ile a ruta bana ba hae ho laola maikutlo a bona le ho ikokobelletsa bolaoli. O ile a re ketso e 'ngoe le e 'ngoe ea kutlo e lokela ho thoholetsoa le haeba e sa etsoa ka mokhoa o phethahetseng. Liphoso li ka mamelloa, empa ho se mamele ho hong le ho hong ka boikemisetso ho lokela ho fua kotlo.

Lelapa le ne le lula le ja lijo hammoho, 'me bana ba ne ba ithuta ho ja se jeoang ntle le ho tletleba.

Taao le khalemo

Bibele e re bolella hore, "Booatla bo tlameletsoe pelong ea ngoana..." (Diproverbia 22:15). Mopesaleme o re bana ba tsoaloe ba bua mashano, "...ba kheloha hang ha ba tsoaloe, 'me

⁴³ Eliza Clark, *Susanna Wesley*, (London: W. H. Allen & Co, 1886), 30-36. Li'a fumaneha ka marang-rang ho: <https://archive.org/details/susannawesley00clariala/page/30/>.

ba bua leshano” (Dipesaleme 58:3). Hobane sena ke 'nete batsoali ba na le boikarabelo ba ho lokisa bana ba bona.

Ak'u nahane u fa ngoana ea lilemo li 3 khetho ea ho ja pompong e le 'ngoe hona joale kapa ho fua sekotlolo sa lipompong ka beke ho tloha joale. Esita le haeba motsoali a ne a ka hlaloesetsa ngoana khetho, bana ba bangata ba ne ba tla khetha ho ja pompong e le 'ngoe hang-hang. Papiso ena e re bontša hore tlhaloso ha ea lekana ho lokisa boitšoaro bo bobo ba ngoana.

Tlhaloso ea se nepahetseng le se fosahetseng ha ea lekana ho lokisa ngoana, hobane

1. Ngoana a ke ke a utloisisa mabaka a kholo (1 Bakorinthe 13:11).
2. Ngoana ha a bone litlamorao tse feletseng le tsa nako e telele tsa Diketso tsa hae.
3. Ngoana ha e-so hole ho lekana hore a ka laola maikutlo le litakatso tsa hae ka ho bea mabaka.

Mohlomong ho ka bonahala e le bokhopo ho utloisa ngoana bohloko 'meleng, empa motsoali ea lerato o e etsa joalo ho thibela kotsi empe le ho feta: “Ea qekisang thupa o hloile mora oa hae; empa ea mo ratang o mo otlala ka nako” (Diproverbia 13:24). Mohlala, ngoana e monyenyanane ea bapalang haufi le mollo a ka 'na a oela ho oona 'me a tsoa kotsi e khōlō hobane ha a utloisise kotsi eo. Empa haeba 'mè oa hae a mo otlala ha a atamela haufi le mollo, bohloko bo bonyenyane bo thibela bo boholo.

Batho ba bang ba fetile ka hara tlhekefetso ea 'mele ho tsoa ho batho ba neng ba sa ba rate. Boitsebelo boo ba bona bo etsa hore ba hloee le mohopolo feela oa mang kapa mang ea otlang ngoana 'meleng. Leha ho le joalo, motsoali ea sa natseng khalemo e *nepahetseng* o bakela ngoana oa hae mathata a mangata hamorao.

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 19:18 le Diproverbia 29:17 bakeng sa sehlopha.

Khalemelo e lokela ho qala ha ngoana a se a hōlile ka ho lekaneng hore a utloisise hore o hanyetsa batsoali ba hae. Esita le ngoana e monyenyanane haholo oa tseba ha a hana ho sebelisana le eena.

Tokiso e ngata e tlameha ho phethoa ha ngoana a sa le monyenyanane a bile a le bonolo (Diproverbia 22:15). Joalo ka ha letsopa le thatafala ha nako e ntse e tsamaea 'me le ba thata haholoanyane ho boptjoa hore le be sebōpeho ng se hlokoang, le semelo sa ngoana se ba thata haholo ho bopeha ha nako e ntse e feta. Haeba ngoana a phehella ho se mamele batsoali ba hae ka mor'a lilemo tse 10, batsoali ha ba atlehe khalemong ea bona, 'me menyetla ea bona ea ho fihlella katleho qetellong e ntse e fokotseha haholo. Khalemo ea 'meleng e theoha butle-butle ha ngoana a ntse a hola. Ke phoso hore motsoali a nahane hore khalemelo e tla ba bonolo ha ngoana a se a hōlile; ho tla ba thata haholoanyane 'me qetellong ho se khonehe.

Ha ngoana e e-ba motho e moholoanyane, a ke ke a hlola a lokisoa 'meleng joaloka ha e sa le ngoana. Mohlankana kapa moroetsana o hloka tlhomphe le haeba boitšoaro ba bona

bo e-so hōle. Motsoali a ka sebelisa mefuta e meng ea khalemo joalo ka ho fokotsa nako ea boithabiso ea ngoana kapa nako ho sheba thelefono kapa liketsahalo tse ling tsa bophelo, empa puisano e nang le lerato e hlokolosi e tla ba eona e bohlokoa ka ho fetisisa. Motsoali o lokela ho ela hloko hore motho e mocha o etsa liqeto tsa sebele, 'me laha e le motsoali a e-na le tšusumetso, a ke ke a thibela motho e mocha ho phethahatsa boikhethelo ba hae le ho bona litlam orao tsa liqeto tse joalo.

Batsoali ba bang ha bana bo'nete ba hore na ba lokela ho tiisa hakae ha ba fana ka kotlo ea 'mele ho ngoana. Haeba ngoana a ntse a bonahala a le bohale hape a le borabele kamor'a khalemo, khalemo e ne e se na matla a lekaneng (molao-motheo ona ha o sebetse tabeng ea ngoana ea seng a holile haholo hore a ka khalemeloa ka katleho ka kotlo ea 'mele). Khalemo e tlameha ho ba matla ho lekana hore ngoana a ikoahlahela ho se utloe ha hae ebe o khetha ho ikokobeletsa botsamaisi. Khalemo ha e-ea lokela ho ntša kotsi. Khalemo e bakang matetsetso kapa metoa letlalong e lulang ho feta metsotso e se mekae ekaba e matla haholo.

Bibele e sebelisa papiso ea kotlo ea nama ho hlalosa tsela eo Molimo a sebetsanang le bana ba hae ka eona.

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 3:11-12 le BaHebheru 12:5-8 bakeng sa sehlopha.

Lirapa tsena tsa lengolo lena li re bolella hore Molimo o khalemela bana ba hae hobane a ba rata. Ka ho tšoanang, ntate o khalemela mora oa hae hobane oa mo rata. Tao e nepahetseng ke pontšo ea lerato. Ho hloka tao ke ho hloka lerato.

Khalemo ea ho utloa ka letlalo e ruta ngoana boitšoaro hobane o ithuta ho hanela ho lekoa, ka ho tseba hore o tla fuoa kotlo haeba a ka etsa phoso. Ha a ntse a hana ho lekoa hore a etse hampe, o hlaolela semelo se matla. Ha a se a holile, o tla hanela moleko hobane a utloisisa litlamorao eseng ka lebaka la kotlo ea 'mele. Leha ho le joalo, ngoana ea sa khalengoeng joalo-joalo o fetoha motho e moholo ea fokolang haholo hore a ka hanela moleko leha a tseba hore taba eo empe ho eena.

Nahana motsoali ea fang ngoana oa hae pong-pong feela bakeng sa lijo tse matlafatsang hobane ngoana a e batla. Ha a batle ho koatisa ngoana, empa o baka kotsi ngoaneng. Ka ho tšoana, motsoali eo kamehla a inehelang boitšoarong ba ngoana o baka kotsi semelong le maamong a bo-kamoso ba ngoana. Bibele ebile e re motsoali ea joalo o hloile ngoana oa hae haeba a sa mo laee (Diproverbia 13:24).

Ngoana ea phelang ka hara ntlo e se nang meeli ha thabe. Meeli e tlisa tšireletso. Haeba ngoana a utloa hore o fumana seo a se batlang ka ho ngangisana le ho qabana, o tla se etsa ka linako tsohle, empa a ke ke a thaba. Bana ba thaba ha ba sireletsehile hape ba tataisetsoe ka hara meeli, eseng hore ba ikutloe ba lokela ho loana le ho hana puso hore batle ba fumane letho. Ngoana ea sa lauoang ke ka seoelo a thabileng.

Ha ngoana eo e se ele motho e moholo, lefatše le ke ke la mofa ntho e 'ngoe le 'ngoe eo a e batlang. A ke ke a hlomphua leha ele ho phahamisoa mosebetsing haeba a se na mekhoha,

a ikhohomosa, le ho hloka boikarabello. Motsoali o lokela ho holisa ngoana oa hae ka tsela e mo lokisetsang bophelo. Batsoali ba tlameha ho hopola hore ha ba holise bana; empa ba holisa batho baholo.

Motsoali o lokela ho hlalosa le ho bontša hore khalemelo ea hae ho ngoana oa hae ke ka morero oa ho thusa ngoana hore e be motho ea nang le botho bo botle ea ka tšeptjoang le ea hlomphuoang.

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 22:15, Diproverbia 23:13-14, le Diproverbia 29:15 bakeng sa sehlopha.

Hopola hore sepheo sa khalemelo ke ho hōlisa ngoana. Ha ngoana a utloisisa phoso eo a e entseng 'me a se a ntse a soabile, ho ka 'na ha se ke ha hlokahala hore a fuoe kotlo ea 'meleng. Sepheo ke khalemelo, eseng toka; ha ho hlokahale hore motsoali a etse bo'nete ba hore ngoana o fumane kotlo e mo tšoanelang.

► khalemo ea motsoali e fapane joang le Diketso tsa motho ea etsang ka likhoka le ho tšosa ka hore o tla ntša kotsi ho etsa hore batho ba etse seo a se batlang?

Motho ea mabifi o ikemiselitse ho ntša batho ba bang kotsi hore a fumane seo a se batlang. Motsoali o rata ngoana oa hae. Khalemelo ea 'mele e molemong oa ngoana. Motsoali ea lerato ha a batle ho ntša ngoana kotsi. Motho a ke ke a utloa eka motho ea likhoka kapa ho mohatelli oa mo rata, empa ngoana a ka tseba hore oa ratoa leha a khallengoa. A ka hlokomela hore bophelo ba hae bo ntlafetse ka baka la bolaoli ba ba batsoali ba hae.

Batsoali ba bang ba otlala habohloko le ka mokhoa o sa tsitsang ka lebaka la khalefo kapa bokhopo. Ba lematsa ngoana oa bona 'meleng le maikutlong. Ba otlala bana ba bona e le mokhoa oa ho imolla khatello ea maikutlo le ho ferekana bophelong. Bona ke bothata bo tebileng bo sa lokelang ho mamelloa ke ba bang ba bo bonang. Metsoalle, bahaisane le beng ka bona ba lokela ho tobana le motho ea hlekefetsang ngoana. Molekane oa motsoali ea hlekefetsang o lokela ho batla thuso ho beng ka eena, metsoalle kapa moruti. Ho bohlokoa ho sireletsa ngoana.

► Batsoali ba bang ba hobosa bana ba bona phatlalatsa nakong eo ba etsang phoso. Na hoo ke mokhoa o motle oa khalemo?

► Moithuti o lokela ho bala Baefese 6:4 bakeng sa sehlopha.

Ngoana o hloka ho etsa bo'nete hore batsoali ba hae ba mo rata le hore khalemelo ea bona e molemong oa hae. Ha ngoana a hobosoa ke batsoali ba hae, ha a utloe a ratoa. A kanna a ba bohloko 'me a utloa eka bolaoli ba batsoali ba hae ke ntho e mpe eo a lokelang ho e phonyoha. Batsoali ba lokela ho khalemela bana ba bona lekunutung 'me ba qobe ho ba hlabisa lihlong ka pela ba batho ba bang. Batsoali ba lokela ho supisa le ho khalema bana

ba bona ka bonolo le mamello.⁴⁴ Diproverbia 16:21b e re bolella seo "... molomo o monate o eketsa thuto."

► Ak'u nahane hore u ile ua bolella ngoana oa hau hore a hlokomele liphoofolo tsa hau. Ha u fihla hae mantsiboea u bona hore liphoofolo ha lia feptjoa. U khathetse ke ho sebetsa letsatsi lohle, empa u tlameha ho fepa liphoofolo pele u phomola hobane ngoana oa hau ha aa ka a mamela. Na u lokela ho halefa? Na ke phoso hore motsoali a halefele ngoana oa hae?

Motsoali o lokela ho hopola hore khalemelo e lokela ho tsoela ngoana molemo. Ha motsoali a halefile hobane a ikutloa a sa hlomphuo kapa hobane ho se mamele ha ngoana ho mo bakela tšitiso, o ba le khalefo e ke keng ea etsa letho le molemo (Jakobo 1:20). Bohale ba hae ke ba boikhothomoso.

Motsoali a ka bonahatsa khalefo e nepahetseng ka tsela ena: "Mora, ha u oa fepa liphoofolo joalo ka ha ke o boletse hore o etse. Liphoofolo ne li lapile, 'me li ka be li lapile bosiu bohle hoja ka se ke ka li fepa. Ke ile ka lokela ho li fepa lehoja ke ne ke khathetse ke ho sebetsa letsatsi lohle. Ke halefile hobane ha ke batle hore o be motho oa mofuta o sa natseng litlhoko tsa ba bang ka ho lahla boikarabello ba hau. Diproverbia 12:10 e ruta hore, "Ea lokileng o hlokomela bophelo ba phoofolo ea hae, empa mehauhelo ea e mobe e sehlōhō."

Masechaba o ile a bolella bana ba hae hore ba se nke jelle lijo kapa ho noela senomapholi ka phaposing e aliloeng moseme o mocha faatše. Letsatsi le hlahlamang a bona e mong oa bana a jela kamoo, eaba o oa mo kharumela. Hamorao e mong oa bana o ile tsamaea holima moseme a nkile khalase ea lero 'me le eena a mo kharumela. Matsatsi a seng makae a latelang bana ka nako e 'ngoe ba ile ba isa linomapholi ka phaposing eo, empa Masechaba o ne a phathahane 'me a seke a ba khalema. Eaba ka tsatsi le leng mora oa hae a qhala K'hoka-K'hola' holim'a 'mete. Masechaba a khena 'me a moshapa.

► Ke eng e fosahetseng ka tsela eo Masechaba a khalemang bana ba hae?

Molao oa Masechaba e ne e le hore bana ba seke ba nka lijo kapa ba noella ka phaposing e nang le mmete o mocha faatše, empa joale a mamella ho tlola molao ha bona hofihlella ho e-na le kotsi. U ile a otlala kotsi ho feta tlolo ea molao. Hona ho ruta bana hore ba ka tlola meloa ha feela ba ka qoba litlamorao tse mpe. Mohopolo ona o haha semelo se sebe hobane ke motheo oa tlolo eohle ea molao. Motho o tlola molao hobane a nahana hore o tla fumana sephtho seo a se batlang le ho qoba sephetho se sebe. Batsoali ba lokela ho khalema ho se utloe ho e-na le ho otlela bana ho tsoa kotsi.

Thabo o boletse bara ba hae hore kamehla ba behe libaesesekele tsa bona ha shoalane e tšoara. Letsatsi ka leng ka beke, ha Thabo a fihla lapeng, libaesesekele ntse li le kantle. Eaba ka tsatsi le leng ha a ntse a le mosebetsing Thabo o lahlehelo ke e 'ngoe ea lisebelisuo

⁴⁴ Ka hara 2 Timothea 2:24-25 le Bagalata 6:1 ho ne ho ngoliloe litaelo bakeng sa ho sebetsana le sebe ka hara kereke, taelo ea ho bonahatsa mamello le bonolo ha re ntse re khalema ba fositseng e sebetsa hape tabang ea botsoali.

tša hae, ka phoso a utloisa monoana oa hae bohloko, 'me a lebili la koloi ea hae la tsoa moea nakong eo a lebang hae. Ha a fihla hae a boela a fumana libaesesekele li ntse li le kantle, 'me eaba o fa bara bah ae kotlo.

► Ke eng ho phoso ka tsela eo Thabo a khalemang ka eona?

Batsoali ba bangata ba mamella ho hloka kutlo ha ba thabile 'me ba khalema ho hloka kutlo ha ba halefisitsoe ke maemo a bophelo. Bana ha ba ithute ho mamela hofihlella batsoali ba ba khalema ka phehello.

► Talima lintlha tse latelang 'e o hlalose hore na hobaneng ntlha ka 'ngoe e le bohlokoa. Ho etsahala eng haeba motsoali a sa latele li tataiso tsee?

- Litebello li lokela ho amohelaha ho bokhoni le kholo ea ngoana.
- Fana ka kotlo feela ho ho se utloe ha ka boomo, e seng liphosong.
- Melao le litebello li lokela hore li hlake le ho utloisiseha.
- Ha ngoana a sa mamele, motsoali o lokela a hlalose seo ngoana a neng a lokela hore ebe o se entse.
- Se ke oa fa ngoana kotlo bakeng sa ho hong ho neng ho se taolong ea hae.

Keletso e Fanoang ke Bana

Lilemong tse ngata tse fetileng, ramahlale oa borithani, Dr. R.F. Hertz, o ile a thakhola mosebetsi oa boithuto bo itseng. O ile a botsa bana ba 100,000 ba 'pakeng tsa lilemo tse 8 le 14 ho tsoa linaheng tse 24 ho etsa lethathamo la melao le boitšoaro bakeng sa batsoali. Boithuto bona ha bo na bolaoli ba Lentsoe la Molimo, empa e re bontša tse ling tsa litlhoko tseo bana ba li batlang. Mona ke tse ling tsa likarabo tse tloaelehileng haholo:

- Seke la etsa khang ka pela bana ba lona.
- Seke oa bua leshano ho ngoana.
- Ka nako tsohle araba lipotso tsa bana.
- Tšoara bana bohle ba hau ka lerato le tšoanang.
- Ho lokela hoba le [setsoalle] 'pakeng tsa batsoali le bana.
- Tšoara metsoalle ea bana bahau joalo ka baeti ba amohelhileng.
- Seke oa sola le fa bana bahau kotlo botenng ba metsoalle ea bona.
- Beha maikutlo a hau holima litlha tse ntle tsa ngoan'a hau 'me o seke oa qanolla ho hlaleha ha hae.
- Eba le lerato le sebōpeho se sa khaotseng.

Ha motsoali e mong a lutse a hobosa e mong botenng ba bana, bana ba kanna ba utloisisa hore le bona ba lokela ho hanana le ho bona liphoso tsa motsoali enoa ea sa hlomphuoengthe.⁴⁵ Batsoali ba lokela ho buisana ka liphapang tsa bona lekunutung `me ba leke ho haha melaoana ea litumellano tseo ho tla tsamauoa ka tsona ke bohle ka kutloano.

Batsoali ba se ke ba bua leshano ngoaneng (BaKolose 3:9), leha e le ho mofa mabaka ao ka oona atlaba le tšebeliso `moho kapa ho tlosa matšoanyeho a hae. Ha ngoana a hlokmela hore batsoali ba hae ba mojoetsa leshano, ha a sa utloa a sireletsehile. Batsoali ba bang ba sitoa ho tšelisa kapa ho tataisa bana ba bona ha ba tšohile hobane bana ba sa lumele seo batsoali ba se buoang.

► Khetha e `ngoe ea lintlha mokhahlelong o ka holimo `me o hlalose mathata a hlahang haeba motsoali a sa latele tataiso eo.

Ntlo Ea Mokreste

► Ha motho eo u sa mo tsebeng a fihla ha hau, na o bona hang-hang hore ke ntlo eo Bakreste ba lulang ho eona? Joang?

► Moithuti o lokela ho bala Deuteronomo 6:6-9 bakeng sa sehlopha.

Ba-Iseraele ba ne ba lokela ho ela hloko ho bōpa bokamoso ka ho bōpa sebōpeho sa bana. Ba ne ba lokela ho e etsa joang? Ba ne ba lokela ho ba le tikoloho e sirelelitsoeng bakeng sa ho koetlisa bana ba bona ka melao-motheo ea Bibeletse. Ba ne ba lokela ho bontša mangolo hohle ("O li ngole lifateng tsa menyako ea ntlo ea hau le mamating a eona.") Hase feela hore lengolo le ne le lokela ho manehoa lapeng, empa habohlokoa ka ho fetisisa, ntho e `ngoe le e' `ngoe lapeng e ne e lokela ho lumellana le mangolo.

Malapa ana a ka be a sa ka a ba le Melao e Leshome leboteng le le leng le setšoantšo sa moetsalibe, sebakalibe sa lefatše sa boithabiso leboteng le leng. Seo se ne se tla ferekanya haholo kutloisisong ea ngoana ea mekhoa.

Bana ba susumetsoa ba sa hlokomele ke lintho tseo ba li bonang le tseo ba li utloang letsatsi le leng le le leng. Haeba seea-le-moea se lula se lla ka tlung ea bo bona, ba amohela tse ling tsa lithuto tse thehileng 'mino oo.

Ha ho bobebe hore batsoali ba sireletse bana ba bona thutong e `ngoe le e `ngoe e mpe kapa tšusumetsong ea lefatše, empa batsoali ba Bakreste ba tlameha ho ruta bana ba bona ho hlahloba ntho e `ngoe le e `ngoe eo ba e utloang le eo ba e bonang ka leihlo la Lentsoe la Molimo. Jesu o ile a rapela, "Ha ke o rapele hore o ba tlose lefatšeng, empa e le hore o ba sireletse ho ea khopo ...Ba halaletse ka `nete ea hau; lentsoe la hau ke `nete" (Johanne 17:15, 17).

⁴⁵ Litaello le melaoana ka ho Baefese 4:29-32, Baefese 5:33; 1 Petrose 3:7-12 kaofela li'a sebetsa mona.

Bana hlokomela eo batsoali ba bona ba mo ratang joaloka mohale. Ba tseba eo batsoali ba mo hlomphang. Ha ho etsahale hore motsoali a rute bana ba hae 'nete ea Bokreste ha eena ka boeena a rata batho ba lefatše le ba boitšoarō bo bobē. Motsoali ea etsang hona o bolella ngoana oa hae hore o ne a tla thaba haholoanyane ha ngoana oa hae e ba motho ea atlehileng boithabisong ho feta ho ba Mokreste ea tšepahalang.

Batsoali ba bang ba nahana hore ho lokile ho lumella ngoana oa bona hore a pepesehetse linthong tsa boetsalibe haeba ba hlaloesetsa ngoana oa bona hore na ke hobaneng ha lintho tseo li fosahetse. Leha ho le joalo, nahana ka sena: haeba u ne u leka ho etsa hore ngoana oa hau a je lijo tse nepahetseng, u ne u ke ke ua beha qubu ea lipompong le kuku ka pela hae, joale ebe u leka ho hlalosa hore na ke hobaneng ha a lokela ho ja meroho. Litlhaloetso tsohle tsa lihaha 'mele le lithibela mafu li ne li ke ke tsa hlola takatso tsa hae tse hlohlelletsoang ke pono ea pong-pong.

Batsoali ba bang ba lumella seea le moea pono ho lula se bapala nako eohle ba sa khathatsehe ka hore na bana ba bona ba shebeletse'ng. Bakreste ba tlameha ho hopola hore batho ba ruta hore sebe se nepahetse ha feela sephetho sa sona se laoleha. Seea-le-moea pono se bontša batho ba phelang ka sebe ntle le litlamorao tsa sona, empa taba eo ha se ketsahalo ea 'nete ka seo bophelo bo leng sona. Seea-le-moea pono se etsa hore ngoana a nahane hore batsoali ba hae ba mo thibela ho utloa monate oa seo bophelo bo leng sona, 'me o emela nako eo ka eona atla etsa seo a se batlang.

Bakreste ba bangata ba lula malapeng le beng ka bona bao e seng Bakreste. Maemong ao, lehae hase tikoloho e sirelelitsoeng litšusumetsong tse fosahetseng. Ho bohlokoa hore motsoali oa Mokreste a behe mohlala oa lerato, botšepahi, bohloeki le thabo, ha a ntse a rapela hore Moea o Halalelang o thuse ngoana ho khetha tsela e nepahetseng bophelong.

Malapa A Sa Phethahalang

Kaha malapa ha aa phethahala, hangata likamano li na le nalane ea liphoso tse fetileng le likhohlano tse sa rarolloang.

Le batsoali ba Bakreste ha b'a phethahala. Hase kamehla batsoali ba lumellanang ha ba etsa le ho phethahatsa melao. Hase kamehla ba utloisisang boemo ba bona ba bocha – lintho li fetohile molokong o mocha. Hase kamehla ba nang le kutloelo-bohloko e lekaneng bakeng sa litaba tsa sebele tsa ngoana oa bona. Hase kamehla ba nang le boikutlo bo botle ka ho fetisisa 'me ba ka bua mantsoe a utloisang bohloko.

Molimo o bopile batho ba pele 'me a rala lelapa. A etsa monna, 'me a mo etsetsa mosali, 'me a ba fa bana hore ba ba holise. Molimo o tseba tsohle. Molimo o ne a tseba hore batsoali ba tla etsa liphoso, empa a rala botsoali ho ntse ho le joalo. O ile a bona hore e ntse e le eona tsela e nepahetseng, e nang le mefokolo eohle eo batho ba nang le eona. Seo se bolela hore e tlameha ebe ho na le tsela ea hore lelapa le atlehe. Ho na le melemo e mengata ea tsamaiso ea lelapa le ha e sa phethahala.

Taba ea hore Molimo o hlolile botsoali e bohlokoa bakeng sa bana. Hona ho bolela hore ha bana ba etsa borabele ba ema khahlanong le moralo oo Molimo oo thehileng. Molimo o itse, "Lona bana, mamelang batsoali ba lona Moreneng" (Baefese 6:1). Batsoali ba fetohela morero oa Molimo ha ba ba sa natse ho phethahatsa boikarabelo boo Molimo a ba fileng bona. Ho hana morero oa Molimo ke ho fetohela Molimo.

Boikarabelo ba ho Holisa Bana

Sebakeng sena sa botsoali, ho na le likarolo tse tharo tsa boikarabelo. Ngoana o na le sebaka sa boikarabelo. Motsoali o na le sebaka sa boikarabelo. Molimo o na le sebaka sa boikarabelo. Re se re shebile boikarabelo ba batsoali' ka botlalo lithutong tsena tse peli tse fetileng. Joale re tla sheba ho nka karolo ha Molimo bophelong ba bana le boikarabelo ba bana.

Mosebetsi oa Molimo Bophelong ba Bana

1. Molimo o batla bana ho ba le kamano e tebileng le eena ka tumelo ho Jesu. (Bala Mattheu 18:1-6 le Mattheu 19:13-15.)
2. Molimo o tšepahala ho hulela bana ba rōna kamanong ena le eena. (Bala Johanne 6:44.)
3. Molimo o bua le bana ba rōna ka Lentsoe la hae. (Bala 2 Timothea 3:14-15.)

Bana Kamanong Le Molimo

1. Bana ba katšoareloa libe tsa bona (1 Johanne 2:12).
2. Bana ba ka tsebana le Molimo (1 Johanne 2:13).
3. Bana ba ka hōla kamanong le Molimo (1 Samuele 2:26).
4. Bana ba ka khumamela Molimo (Mattheu 21:15-16).
5. Bana le bacha ba ka sebelisoa ke Molimo (Joele 2:28).

Mangolong ho na le mehlala e sa tšoaneng ea bana le bacha ba sebelisoang ke Molimo ho phethahatsa merero ea hae: Samuele, lekhabunyane la mosali oa Naamane, moshanyana eo Jesu a sebelisitseng lijo tsa hae tsa mofao oa motšoare ho fepa matšoele, Daniele, Josefa, Davida, le Maria, ho bolela ba seng ba kae feela.

Boikarabelo ba Ngoana

Boikarabelo ba ngoana, ho ea ka Lentsoe la Molimo, ke ho mamela batsoali ba hae (Baefese 6:1-3). Ho thoe'ng haeba motsoali a fositse ka linako tse ling? Ngoana o tlameha ho phethahatsa boikarabelo ba hae 'me a se ke a etsa hore boikarabelo ba hae bo be boemong ba hore na motsoali o sebetsa joang. Ngoana ha a ikarabelle bakeng sa boitšoarō ba motsoali oa hae. Ngoana o na le boikarabelo ba ho mamela.

Haeba ngoana a ne a ka etsa qeto ea ho mamela feela ha a nahana hore motsoali o nepile, motsoali o ne a ke ke a ba le matla a ho laela. Seo e ke ke ea e-ba seo Molimo a neng a se rerile, hobane seo se ne se tla senya tsamaiso eohle ea botsoali.

Ngoana ha a ikarabelle mabapi le hore na motsoali o sebelisa matla a ho laela joang. Karolo ea hae ea boikarabelo ke ho mamela. Ho etsahala'ng haeba motsoali a bolella ngoana ho etsa ntho e fosahetseng, joalo ka ho mo tlišetsa joala ho tsoa ka sehatsetsing? Ngoana ha a na boikarabelo ba ho etsa qeto ea hore na motsoali o nepile kapa che. A ka ntša maikutlo a hae ka tlhomphe, empa o tlameha ho mamela.⁴⁶

Mathata ao bana ba nang le 'ona le batsoali ba bona hangata hase hobane ba ipotsa hore na taelo e lumellana le melao-motheo ea Bokreste. Hangata ngoana oa lerabele o hanyetsa batsoali ba hae litabeng tse tloaelehileng, tse kang ho hloekisa kamore ea hae, ho etsa mesebetsi ea lelapa, ho ba hae ka nako e itseng, le lithibelo boithabisong ba hae.

Ngoana oa lerabele o hanyetsa khopolo ea matla a batsoali ka ho bolela tokelo ea ho etsa qeto ea hore na litaelo tsa motsoali oa hae li fosahetse. Manganga a hae a tsoaloe ke takatso ea ho batla ho ipusa, boikemelo, le ho iketsetsa liqeto tsa botho. Ke lilemong life tseo motho a fumanang hoo? Ho hang.

Khopolo e joalo ea boipuso ke boikaketsi. U tla lula u e-na le boikarabelo bo tlišoang ke ho nahana ka batho ba bang. Ho tla lula ho e-na le mesebetsi eo u tsebang hore u lokela ho e etsa, le haeba 'm'e oa hau a le sieo ho u bolella. Motho ea pheellang ho phela kantle ho boitlamo ba mofuta ofe kapa ofe ho batho ba bang o siea mophula oa bohloko le tšenyeho, o utloisa mang kapa mang ea mo tšepang bohloko le ea itšetlelehileng ka eena.

Ka linako tse ling bana ba khopisoa ke lintho tseo batsoali ba bona ba khathatsoang ke tsona, ba ikutloa eka batsoali ba lokela ho ba tšepa haholoanyane. Haeba ngoana a ka leka ho utloisisa le ho hlompha lintho tseo batsoali ba khathatsoang ke tsona, motsoali a ka 'na a tšepa ngoana haholoanyane 'me a ikemisetsa ho fokotsa moeli. Ha ngoana a hanana le khathatseho ea batsoali eba batsoali ba ikutloa ba hloka ho tiisa meeli ha holoanyane.

Kamohelo ea Liphoso

Batho ba bangata ba tšaba ho lumela phoso kamanong hobane ba tšaba hore ho amoheloa ho tla ba fokolisa likhohlanong tse tlang. Ha e le hantle, boemo ba ho tšepahala le ho itokisetša ho etsa se nepahetseng ke boemo bo matla ka ho fetisisa boo u ka bang ho bona. Tsela e le 'ngoe feela ea ho fihla boemong boo le ho lula ho bona ke ha o amohela liphoso tseo o li entseng, qala ho etsa ntho tse nepahetseng, 'me o ikemisetse ho khalengoa nako eohle ha u le phoso.

Ka linako tse ling motho ea boholong o batla hore ba ka tlaase ho eena ba lumele liphoso tsa bona empa ha aa ikemisetsa ho lumela liphoso tsa hae hobane o nahana hore hoo ho tla fokotsa matla a hae. Hoo ke phoso. Haeba motho ea bolaoling a ke ke a amohela liphoso

⁴⁶ Haeba ngoana e le lehlatsipa la tlhekefetso ea 'mele kapa tlhekefetso ea thobalano e etsoang ke motsoali kapa mang kapa mang e mong, motho e mong o lokela ho kenella ho sireletsa ngoana. Hangata ngoana ha a tsebe hore na a ka fumana thuso joang boemong boo.

tša hae, ba ka tšasa hae ba ke ke ba mo tšepa. Molaoa-motheo ona o sebetsa boemong bofe le bofe ba bolaoli, ho kenyeletsa le ba batsoali.

Batsoali, haeba u qabana le ngoana oa hau, mohlomong u entse liphoso tse lokelang ho ananeloa. Ngoana a ka 'na a lokafatsa phoso ea hae ka liphoso tša hau. Kopa tšoarelo ka mantsoe a hau a hlabang, likarabo tse potlakileng, le ho se utloisise boemo. Mohlomong ha hona khatelopele e lebisang phelisong ea qabang ho fihlela o etsa sena, hobane, "...Molimo o hanela baikhohomosi, empa o hauhela ba ikokobetsang" (Jakobo 4:6).

Ebang u motsoali kapa ngoana, u lokela ho amohela liphoso tša hao. Pako, ho kōpa tšoarelo, le ho ikokobelletsa bolaoli boo Molimo a bo filoeng hangata li tla fumana tšebeliso-’moho e molemonyana ho ba bang, empa ha se lona lebaka le etsang hore u e etse. U lokela ho e etsa ho khahlisa Molimo.

Ha u lumela liphoso tseo u li entseng, ha ho hloka hore u leke ho etsa bo’nete ba hore motho e mong o qosoa ka liphoso tša hae. U se ke ua sebelisa liphoso tša motho e mong ho lokafatsa Diketso tša hau tse fosahetseng.

Kamano e ka ntlafala hang-hang, kapa ho ka nka nako. Ka linako tse ling batho ba tlameha ho bona hore phetoho ke ea sebele pele le bona ba fetoha. Empa lebaka la hore u etse se nepahetseng hase hore feela etse hore motho e mong a fetohela. U lokela ho etsa seo Molimo o hloka hore o se etse. Mohlomong motho e mong a ke ke a fetoha, empa u tla ba le letsoalo le hlakileng le tlhohonolofatso ea Molimo hobane u phethahatsa boikarabelo ba hau. Tšepa Molimo ho phethahatsa boikarabelo ba hae.

Bohlokoa ba ha Karolo E 'ngoe le E 'ngoe ea Bophelo e Nehelanoa ho Bolaoli ba Molimo

Nahana ka naha e nyenyane ea sehlekehleke e bitsoang 'Malifatjana. Naha e haufi ea sehlekehleke e bitsoang Moholeng e batla ho hapa 'Malifatjana. 'Musi oa Maholeng a tšepisa' muso oa 'Malifatjana hore linaha tsena tse peli li ka ba le khotso haeba Malifatjana a ka fa Maholeng lihekere tse 10 feela bohareng ba sehlekehleke sa bona. Na eo e ne e tla ba tharollo e molemo bakeng sa khotso? Haeba 'Malifatjana a fa sera sebaka se bohareng ba sebaka sa bona, sera se ka hasana ho tloha sebakeng seo ho hapa tse ling.

Nahana ka bophelo ba hau e le sebaka se nang le libaka tse fapaneng. Sebaka se seng e ka ba mosebetsi kapa sekolo. Sebaka se seng ke boithabiso ba hau. Sebaka se seng ke kamano ea hau le litho tša lelapa. Ho na le libaka tse ling tse ngata.

Sebaka sohle, se nang le likarolo tsohle tša bophelo ba hau, se lokela ho ba tlas'a bolaoli ba Molimo. Ho etsahala'ng haeba sebaka se le seng, kamano le litho tša lelapa, se se tlas'a bolaoli ba Molimo? U lumeletse Satane ho tla sebakeng seo. Ho tloha sebakeng seo o tla qala ho hlasela libaka tse ling tša bophelo ba hau. Ka ho tšoanang, haeba motho a sa hloeka boithabisong ba hae, libaka tse ling tša bophelo ba hae li tla hlaseloa ke Satane. Mokreste o tlameha ho beha sebaka se seng le se seng sa bophelo ba hae tlas'a bolaoli ba Molimo.

Lintlha tse Potlakileng Bakeng sa Batsoali

► Baithuti ba lokela ho bala Baefese 6:4, BaKolose 3:21, 1 Bakorinthe 13:11, le BaKolose 3:8 bakeng sa sehlopha.

Haeba ngoan'a hau a le mabifi, a bontša khalefo kapa ho ferekana, o nahana hore ha u mo utloisise. Mohlomong o nahana hore ha u tsotelle ho mamela le ho leka ho utloisisa.

Leka ho mamela le ho utloisisa. ha u qhelela ka thōko mathata a hae e le a sa reng letho kapa a se nang kelello, ha u utloisise seo a hlileng a tobaneng le sona. Haeba ho bonahala e le bothata bo boholo ho eena, joale ke phephetso tumelong ea hae le bothong ba hae. Haeba u sa utloisise hore na ke hobaneng ha a itšoara ka matla hakana, ha u utloisise bohlokoa bo phuthetsoeng boemong boo.

Le ka mohlalaha u se ke ua tela ngoana oa hao, 'me u se ke ua bua lipolelo tse utloahalang eka u lahlile tšepo.

Seke oa nahana hore bana ba hau kaofela ba ea tšoana.

► Moithuti o lokela ho bala Baefese 4:30-32 bakeng sa sehlopha.

Ha mathata a hlaha, u se ke ua hlahloba nalane ea ho hlōleha. Ngoana o batla ho nahana ka liphoso tsa hae tsa nakong e fetileng e le tse sa amaneng le hona joale. O nahana hore o fetohile hona joale 'me hoo ha ho oa loka hore o mo hopotse liphoso tsa hae tse fetileng. Leha ho le joalo, se ke oa lebella hore a be mosa hakalo-kalo ho uena.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

► Likhopolo tse ling tsa thuto ee tse ncha ho uena ke life? Na u ka arolelana lintho tse ling tseo u rerileng ho li fetola tšebetsong ea hau?

► Bolela litsela tse ling tseo ka tsona malapa a likereke a ka sebetsang 'moho ho ntlafatsa bophelo ka lapeng le ho thusa bana ba kerekeng.

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Re batla hore malapa a rōna e be libaka tsa lerato, tšireletseho le tlhohonolofatso. Re thuse ho hloeka le ho ba lerato ho tsohle tseo re li etsang moo.

Re thuse ho tsitsa lithutong tsa Bokreste le boitšoarong. Fa bana ba rōna taba-tabelo ea ho u latela.

Kea leboha ka ho tšepahala ho e mong le e mong oa bana ba rōna. Rea tseba hore Moea oa hau o sebetsa lipelong tsa bona Kea leboha ka ho tšepahala ho e mong le e mong oa bana ba rōna. Rea tseba hore Moea oa hau o sebetsa lipelong tsa bona.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 13

(1) Hlopha lethathamo la litaelo tse supileng tsa Bibehe bakeng sa malapa. Ebe u thathamisa litšebetso tse ikhethileng bakeng sa maemo a 'nete a bophelo. Ngola serapa se hlalosing tšebetso ka 'ngoe (lirapa tse supileng).

(2) Khetha se le seng sa lihlooho tsena tse ka tlase. Bala buka ea Diproverbia 'me o etse lethathamo la Diproverbia le buoang ka sehlooho sena. Ngola lirapa tse peli tse akaretsang seo Diproverbia e se buang ka sehlooho seo. Ebe u ngola lirapa tse tharo mabapi le kamoo motsoali a ka rutang ngoana oa hae kapa mocha melao-motheo. Lihlooho:

- Ho buoa 'nete
- Lichelete
- Lihaphang ea boleng ba bohale le chelete
- Botšepahi
- Bohloeki ba thobalano
- Boikokobetsi
- Ho amohela litaelo le khalemo
- Ho ba mafolofolo/ho nka khato
- Seo Moilmo o se buang ka boithabiso
- Puo
- Likamano le ba bang
- Mosa

Thuto ea 14

Botsoali Nakong ea Bocha

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

- (1) Utloisisa lintho tse tlang pele ho Molimo bakeng sa bocha.
- (2) Nka boikarabelo ba ho susumetsa le ho koetlisa bacha ho itokisetsa ho ba batho ba baholo.
- (3) Ho susumelletseha ho hlaolela likamano tse phetseng hantle, tse behang litholoana le bacha.
- (4) E-ba le lisebelisoa tsa ho latela melao-motheo ea mangolo ha u ntse u tobane le mathata a bocha.

Martha – Mokoetlisi Lapeng

Mantsiboeeng a mang le a mang, Maretha o ne a ipha nako ea thapelo le ho bala Mangolo le bana ba hae ba babeli. O ne a bala litemana tse ling tsa Mangolo, a khefutsa qetellong ea temana ka 'ngoe ho bua ka lintho tse sebelisoang bophelong. Ha bana ba hae e e-ba bacha, Maretha o ile a ba fa nako ea ho bala le ho hlalosa litemana tsa Mangolo. Ba ne ba hlalosa Mangolo hantle hobane ba ne ba ithutile mohlaleng oa 'mè oa bona. Ba ile ba khona ho beha ka mantsoe a bona melao-motheo ea bophelo eo ba ithutileng eona ho eena.

Nako ea Bocha

Sechaba se seng le se seng se na le lebitso bakeng sa nako ea bophelo pakeng tsa bongoana le botho bo boholo. Ke nako eo mocha a qalang ho ba le lithahasello tsa batho ba baholo, tse kang tsa thobalano, empa a e-s'o khone ho nka boikarabelo ba batho ba baholo. Linaheng tse ling, ka molao motho ke motho e moholo ha a le lilemo li 18. Linaheng tseo, motho ea ka tlaase ho lilemo tse 18 a ke ke a nyaloa, a sebeletsa sesoleng, kapa a etsa likonteraka tsa molao ntle le tumello ea motsoali.

Lilemo tsa bocha ha li tšoane hantle hohle. Lichabeng tse ling, motho a ka 'na a itokisetsa ho phela e le motho e moholo pele ho lilemo tse 18, ha a ithutile ho etsa mosebetsi oo batho ba baholo ba o etsang. Lichabeng tse ling, motho a ka 'na a tsoela pele ho itšetleha ka batsoali ka lilemo tse 'maloa ka mor'a lilemo tse 18, ha a ntse a qetela lithuto tsa hae.

► Ke lentsoe lefe le sebelisoang sechabeng sa heno ho hlalosa bacha lilemong tse lipakeng tsa bongoana le botho bo boholo?

► Motho e moholo ke eng?

Tlhaloso e 'ngoe ea motho e moholo e sebelisetsoang batho le liphoofole ke ena: sebōpuoa se seng se hōlile ho fihlela se hōlile. Leha ho le joalo, ho ba motho e moholo ho bolela ho fetang khōlo ea 'mele. Mocha a ka 'na a ba le boholo le matla a motho e moholo empa a e-s'ō lokele ho jara boikarabelo ba batho ba baholo.

► Ke litšobotsi life tseo batho ba baholo ba nang le tsona ntle le khōlo ea 'mele?

Ka kakaretso, motho e moholo ke motho ea khonang ho itsamaisa le ho nka boikarabelo ba liqeto. Tlhaloso ena ha ea nepahala hantle hobane maemo a boikarabelo ba botho a fapana haholo. Motho e mong le e mong ea sa ikaroleng ka ho feletseng o susumetsoa ke batho ba bang, esita le batho ba baholo ha ba lokolohe ka ho feletseng qetong e 'ngoe le e 'ngoe. Leha ho le joalo, ka kakaretso batho ba baholo ba khetholloa ka ho etsa le ho ikarabella bakeng sa liqeto tsa motho ka boena. Qetellong ea nako ea bocha, motho o lokela ho itokisetsa ho iketsetsa liqeto. Sepheo sa batsoali ke ho lokisetsa mocha boikarabelo boo.

Jesu o boletse pale ea mora ea ileng a batla lefa leo e leng la hae ho ntata'e, ea neng a ntse a phela (Luka 15:11-32). Mora o ile a nka letlotlo 'me a le senya ka bohlasoa. Ona ke mohlala oa motho ea ileng a qeta boemo ba bocha 'me ea e-ba motho e moholo empa a sa itokisetsa ho etsa liqeto tse bohla. Ho na le bacha ba bangata ba baholo ba nang le tlokotsi tsa liqeto tse fosahetseng tseo ba li entseng hobane ha baa ka ba hōla hantle pele ba fumana tokoloho le boikarabelo ba ho ba batho ba baholo.

Lentsoe la Molimo le na le bohla bo bongata bakeng sa bocha, nako ea boleng khōlong ea motho.

Kholo ea 'Meleng le Kelellong

► Moithuti o lokela ho bala Luka 2:40, 52 bakeng sa sehlopha.

Jesu o ile a kena lilemong tsa bocha 'me a hōla kelellong le 'meleng. Pakeng tsa litemana tse tse peli ke tlaleho ea Jesu ha a etetse Tempele ho ea bua le baruti. O ne a sa hōla 'meleng feela, empa hape o ne a ikutloa a khona ho ikemela haholoanyane. O ne a boetse a itokiselitse ho arolelana maikutlo le ba bang ka ntle ho lelapa la hae le metsoalle.

Maria le Josefa ba ile ba hlolloa ke puisano ea Jesus' le matichere, empa joale Maria o ile a bolella Jesu hore eena le Josefa ba ne ba tšoenyehile ka matsatsi a mararo (Luka 2:46-48). Jesu a araba a re ba kabe ba saka ba tšoenyeha, hobane o ne a qala mosebetsi oa Ntata'e (Luka 2:49). Ha a sa le mocha o ile a utloa taba-tabelo e tloaelehileng ea ho qala ho latela takatso ea bophelo ba hae. Leha ho le joalo, o ile a khutlela hae 'me a ipeha tlas'a bolaoli ba batsoali ba hae' bakeng sa lilemo tse setseng tsa bocha ba hae (Luka 2:51).

Nakong ea bocha, 'mele oa ngoana o fetoha ho tšoana le motho e moholo. Ngoana a ka hōla ka potlako ka bolelele. Moriri o qala ho mela libakeng tse 'maloa' meleng. Lentsoe le ka 'na la teba haholoanyane. Ntate kapa 'mè o lokela ho etsa bo'nete ba hore ngoana oa bona oa utloisisa hore liphetohe li tloaelehile. Molimo o ile a rera tsoelo-pele e tloaelehileng ea 'mele le ea kelello ea batho.

Hoba le kamano entle le ngoan'a hau ho tla mo thusa hore a ikutloe a e-na le tsebo ea ho goqa ka ho phuthuloha le uena karolong ea nako ena ea bophelo. Ngoana ea ikutloang a sa phuthulohele ho buoa le motsoali ka lintho tsena a kanna a ba le matsoalo a lekunutu 'me a ka batla litaba ho metsoalle kapa marang-ra'ng.

Kholo ea Maikutlo

Bocha hase feela ntsetsopele ea bophelo ba ngoana' joaloka ha bo ne bo le teng pele. Batsoali ba ea fosa ho nahana hore ba ka tsoela pele ho tsamaisa le ho ruta mocha ka tsela e tšoanang le eo ba neng ba ka ruta ngoana e monyenyanane ka eona. Kelello le lithahasello tsa bacha lia fetoha. O ikutloa a labalabela tokoloho ea batho ba baholo, katleho le tlhomphe. Bacha baa ferekana haeba ba tšoaroa joaloka bana ba banyenyane.

Mangolong ohle ho na le mehlala ea bacha ba etsang liqeto tse bohale, joaloka Jesu, kapa liqeto tse fosahetseng, joaloka ha re ile ra bala paleng e boletsoeng ke Jesu (Luka 15:11-32). Batsoali ba lokela ho utloisisa hore na mora kapa morali oa bona o hōla joang maikutlong. Sepheo sa motsoali ke ho thusa mocha hore a hlaolele boitšoarō likarolong tsohle, ho akarelletsa le maikutlo, e le hore ho se ke ha hlola ho hloka-hala taolo ea ntate kapa 'mè.

► Bala Baefese 6:1-4. Ke litataiso life ka ho hlaka tseo re li fumanang serapeng see?

Bana ba lokela ho mamela batsoali ka bobeli, ho bolelang hore ntate le 'm'e ba lokela ho sebelisana. Serapa sena se hokanyana ka matla kutlo ho batsoali le taelo ea ho utloa Molimo. Batsoali ba sa ruteng bana ba bona ho ba le kutlo ha ba ba lokisetse ho utloa Molimo. Ho lamella bana hore ba le fetohela le le batsoali ho ba lokisetse ho fetohela Molimo.

Lengolo lena le fana ka tataiso e ikhethang ho bo ntate. Bo-ntate ba lokela ho khalema ka tsela e sa ferekanyeng kapa ho nyahamisa bana ho etsa ho lokileng. Kotlo le khalemo li ea hloka-hala, 'me ha ba thabise ngoana hang-hang, empa ntate o lokela ho ba ea tsitsitseng le ea lerato. Seo se bolela hore ntate o lokela ho utloisisa ho hong ka khōlo ea maikutlo ea ngoana.

Ntate ha aa lokela ho fana ka khalemelo feela, empa hape le kholiso ea moea le thuto e tsoang ho Morena. Ha re hōlise bana ba rōna feela ka ho hlasela liphoso tsa bona. Re tlameha ho leka ho utloisisa le ho khothatsa bana ba rōna. Re sebelisa 'nete ea Molimo eseng feela litlhoko tsa rōna. Re bontša hore le rōna re phela ka ho mamela Molimo. Re tlameha ho leka ho utloisisa le ho khothatsa bana ba rōna. Re sebelisa 'nete ea Molimo eseng feela litlhoko tsa rōna. Re bontša hore le rōna re phela ka ho mamela Molimo.

Ha ngoana a ithutile ho hlomphe le ho mamela lilemong tsa hae tsa bongoana, koetliso ea mocha e bonolo haholoanyane! Kamano eo batsoali ba e thehileng ha bana ba sa le banyenyane e tla thusa nakong ea liphetoho tsa 'mele, tsa maikutlo le tsa moea boithuto ba bocha. Ha ho na litaelo tsa ho etsa hore batsoali bo be bonolo, empa ho theha kamano e ntle esale pele ho etsa hore puisano e khonehe nakong eohle ea bocha.

Batsoali ba lakatsa eka bana ba bona ba ka mamela, empa hangata ntate kapa 'm'e ba lokela ho mamela pele. Ka kōpo, bakeng sa hau le bona – beha faatše mohala oa hau, buka, mosebetsi, kapa eng le eng eo o e etsang 'me o ba fe nako ha ba batla ho bua. Ba mamele joalo ka ha eka ha ho letho le leng le nkang sebaka. Mamela ntle le ho khalema liphoso tsa bona ho fihlella o utloisisa hantle seo ba batlang ho se bua. Ba lokela ho utloa hore ka'nete o ba nka ba e-na le boleng 'moho le tsela eo ba bonang litaba ka eona, le hore o ba hlompha e le batho. Esita le haeba ba sa rate keletso ea hau, batla e hlompha haholoanyane kamor'a hore ba tsebe hore o ne o mametse e le ka'nete.

Ho ka 'na ha e-ba thata ho mamela ha motho e mocha a bontša ho se khotsofale, khalefo, kapa ho ikhula. Hopola hore motho e mocha ha utloisise ka botlalo boikutlo ba hae. Ka linako tse ling bacha ba bua seo ba se buang hobane maikutlo a bona a angoa ke maemo a bona, likamano le 'mele ea bona. Lintho tsena kaofela li ka ama maikutlo a bacha: khatello ea kelello secolong, khatello ea ho amoheloa ke metsoalle, ho tšoenyeha ka lipheto ho tsa 'mele, ho hlonama ka ho se ikutloe e le tsa bohlokoa kapa ho hlomphua, seo li-homone tsa bona li se etsang, le mokhathala oa bona ka lebaka la mekhoa e sa tsitsang ea ho robala.

Kholo ea Semoea

► Bala Moeklesia 11:9-12:1, 13. O ne u tla hlalosa joang litaelo tsa litemana tsee mothong e mocha?

Lefatše le ka 'na la lokafatsa boitšoarō bo bohlasoa le bo litšila ho bacha, empa litemana tsena li bolella mocha hore a hopole hore o ikarabella ho Molimo bakeng sa Diketso tsa bona. Ke moahloli oa bona.

Ho Ruta Lentsoe la Molimo nakong ea mesebetsi e sa tšoaneng ea bophelo ho ntse ho le bohlokoa haholo mothating ona oa bophelo (Deuteronomo 6:6-7). Leha ho le joalo, ho thata le ho feta, hobane bacha ba phathahana ka mesebetsi e mengata ka ntle ho sehlopha sa lelapa. Ba na le lithahasello tsa bona, mesebetsi ea thuto, lipapali le lihlopha tsa metsoalle. Batsoali ba bona ba ke ke ba ba le bona ka linako tsohle, empa Molimo o teng, 'me batsoali ba lokela ho tšepahala ha ba ba rapella. Bo-ntate le bo-'mè ba lokela ho batla bohlale ho Molimo ka ho ipha nako ea lipuisano tse khethehileng. Ke habohlokoa haholo hore batsoali ba lule ba ameha le ho hlokomela likarolo tse sa tšoaneng tsa bophelo ba bona ba bacha.

► Balang I BaThesalonika 2:11-12 'moho. Ke maikarabello afe ao Molimo a a fileng bo-ntate likamanong tsa bona le bana babona ba ntseng ba hola?

Batsoali, ha ba nahane hore ntho e 'ngoe le e' ngoe e lokile hobane feela mathata a sa totobala. Lebella hore mora kapa morali oa hau a tobane le liteko le ho ba le mefokolo, hobane ba tla etsa joalo! Ba fe boikarabello bakeng sa lichelete tsa bona, hore na ba qeta nako ea bona joang, khetho ea bophelo eo ba e etsang, le bohloeki ba bona ba thobalano. Kopa bohlale le keletso ho ba bang. Mamela matichere le ba bang ba bontšang ngongoreho. Leha eba o sa lumellane le maikutlo a motho e mong ka ngoan'a hau, o lokela ho mamela le ho leka ho utloisisa lithoko tsa ngoan'a hau.

Rapella bacha ba hau, 'me o ba bolelle hore o ntse o ba rapella. Etsa hore ba utloe o ba rapella. Ba bolelle lithapelo tse ikhethang tseo o li rapelang. Mohlala, o ka re, "Ke rapela hore u lape le ho nyoreloa ho loka (Mattheu 5:6); le hore u nyoreloe Molimo joalo ka khama e tsetselela metsi a molatsoana! (Dipesaleme 42:1). Ke kopa Molimo hore a u tlatse ka Moea oa Hae (Baefese 5:18) e le hore u tle u mo rate ka pelo ea hau eohle, botho, le kelello le moahisane oa hau [kapa bana beno] joalo ka ha u ithata (Mattheu 22:37-39)."

► Ke life lirapa tse ling tsa mangolo tseo ka tsona u ka li rapellang mocha oa hau?

Ea ho qetela, leetong lena la semoea 'moho le bacha ba hau, sebelisa Lentsoe la Molimo le bona:

- Eba mohlala: khafetsa sebelisa nako ea hau ho ithuta Bibe le ea hau. Bua le mora le morali oa hau ka seo Molimo a o rutang sona le hore na o sebelisa Lentsoe la Molimo joang bophelong ba hau. Esita le haeba ba se na karabelo e cheselang kapa ba sa tsoele pele ka moqoqo, ba mametse 'me ba angoa ke Lentsoe!
- Hopolang lirapa tsa mangolo ka hlooho 'moho le le lelapa 'me le phete litemana kamehla ka nako ea lijo kapa qetellong ea letsatsi.
- Bala le ho bua ka buka ea Diproverbia 'moho temana e le 'ngoe ka nako. Diproverbia ke buka e babatsehang bakeng sa linako tse khutšoanyane tsa thapelo, e nang le bohlahele bo sebetsang bakeng sa bophelo ba letsatsi ka leng. E fana ka menyetla ea lipuisano tse ngata 'me e na le tsusumetso e kholo.
- Litaelo, melao-motheo, le mehlala mangolong ohle li sebetsa linakong tsohle tsa bophelo, kahoo ithute Lentsoe la Molimo kaofela le bara le barali ba hau.

Kholo Bophelong

Luka 2:52, temana e hlalosing kholo ea Jesu ha e sa le mocha, e re o bile a hola kamanong le ba bang. Molimo o na le thahasello e kholo likamanong tsa rōna. O re entse hore re be le likamano tsa botho le botsoalle.

Ka thoko ho litho tsa lelapa, re susumetsoa ke barutoana 'moho le rōna, baahisane, lihlopha tsa kereke, basebetsi 'moho, matichere le baetapele ba bang, le mecha ea litaba. Lithaka ha ngata ke tsona tse nang le tšusumetso, sebakeng sa botle kapa bobele. Batsoali ba Bakreste ba lokela ho bea leihlo likamano tsa bophelo tsa bana ba bona le bacha.

Ha mocha oa hau a ntse a hatela pele ho ba motho e moholo, ka hloko le ka thapelo nahana seo ba ka se jarang. Likompeleng le mehaleng ea lelapa, le lisebelisoeng tsa lelapa tse khethehileng, sebelisa mokhoa e khethehileng ea ho thibela lelapa la hau ho fumana litaba tsa liabolosi. Beha meeli ea nako bakeng sa tšebeliso ea losebelisoa. Laola marang-rang, lifilimi, mananeo a seea-le-moea pono, le mekhahlelo e meng ea marang-rang. Joalo feela ka ha u ne u ke ke oa lumella mocha oa hau ho nka nako le batho ba itseng boahelaneng ba hau, se ke oa ba lumella ho latela le ho hokahana le batho ba fosahetseng lisebelisoeng tsa bona tsa motlakase.

► Ha hoa lekana ho sireletsa bacha ba hau feela. Nakong ea bocha, u boetse u lokisetsa mora kapa morali oa hau hore a nke boikarabelo ba ho iketsetsa liqeto tse bohlae tse hlomphang Molimo le ho sireletsa meea ea bona. Ke litsela life tseo ka tsona o ka rutang mocha oa hau boikarabelo le boitlaleho tšebelisong ea bona ea tekhenoloji le lefatšeng la bona la mang-rang?

Batho ba bacha ba tloetse ho etsa lihlopha tsa metsoalle tse qetang nako `moho. Ba ithuta ho arolelana lithahasello tsa bona, tse kang ho thabela mofuta e tšoanang ea boithabiso. Ba qala ho arolelana maikutlo a tšoanang ka kereke, batsoali ba bona, sekolo le litsi tse ling. Hangata batsoali ba makatsoa ke liphetohe tsa maikutlo a bona a lilemong tsa bocha. Ka linako tse ling bacha ba ba le litlhaloso le khoboso tse sa lebelloang 'me ba sebelisa mantsoe ao ba ithutileng 'ona metsoalleng. Sehlopha sa metsoalle se fetoha lelapa le leng le fanang ka kamohelo ea litho tsa lona. Mocha o khahloa haholo ke lelapa le leng haeba lelapa labo le sa mo fe boikutlo ba bohlokoa, boitsebahatso le kamohelo.

Motsoali o fumana ho le thata haholo ho ntša mocha sehlopheng sa metsoalle kapa ho fokotsa tšusumetso ea sehlopha. Ha motsoali a nyatsa sehlopha kapa batho ka bomong, ngoana o batla ho ba sireletsa 'me o ikutloa eka motsoali ha a utloisise. Ntate kapa `m'e ba ka thusa mocha ka ho bontša tsotello, thahasello, le lerato. Ha motsoali a fihlella litlhoko tsa maikutlo tsa mocha, ha a itšetlehe ka sehlopha sa metsoalle hore e be lelapa le leng.

► Ke ha joang batsoali ba malapa a fapaneng ba ka sebetsang `moho ho thusa bacha ba bona?

► Ke ha joang kereke ea hau e ka tšehetsang batsoali ba bacha ha ba ntse ba thusa bacha ba bona ho ba le bophelo bo botle le botho bo tlotlang Molimo?

Mathata a Ho Fetohela Bothong bo Boholo

Ngoana ha a fetohle motho e moholo ka nako e le 'ngoe. Ngoana o feta nakong ea phetoho e nkang lilemo tse 'maloa.

Hara mangolo 'ohle, buka ea Diproverbia e ne e ngoletsoe bacha ka ho khetheha. Diproverbia, Morena Solomone o ile a bua le mora oa hae, ea neng a ithuta ka bophelo le ho hōlisa pono ea lefatše. Solomone o ile a buisana le mora oa hae ka karolo e 'ngoe le e 'ngoe ea bophelo, ka meputso ea ho khetha litsela tsa Molimo le ka likotsi tsa ho hana litsela tsa Molimo.

Litumelo tse ileng tsa thehoa bongonaneng le lilemong tsa bocha, 'me liqeto tse entsoeng nakong eo ke tsa bohlokoa haholo bophelong ba motho. Ha re ntse re nahana ka liqholotso tse 'maloa tsa ho fetela bathong bo baholo, re tla nahana ka hore na Lentsoe la Molimo le ka re thusa joang ho tsamaisa lilemo tsa bocha le bacha ba rōna.

Qholotso 1: Mocha o hlahloba sohle seo a se rutiloeng 'me o etsa qeto ea hore na o tla lumela eng.

Mocha o batla hore litumelo tsa hae li hlake kelellong ea hae, kahoo o hlahloba le ho botsa hore na o rutiloe eng. Ho na le monyetla oa hore a ke ke a amohela ntho e 'ngoe le e 'ngoe eo batsoali ba hae ba mo rutileng eona. Batsoali ba tšaba kotsi eo. Haeba ba ikutloa ba sa khone ho mo thusa ho utloisisa litaba tseo a li nahanang, ba ka 'na ba qala ho mo tšoara joaloka ngoana hape, ba batla hore a amohela litumelo tsa bona ntle ho pelaelo. Sena se etsa hore mocha a ikutloe eka ha ba mo lumelle ho inahanela.

Motsoali ka mamello eohle o lokela ho hlalosa mabaka a litumelo le ho fa mocha monyetla ea ho buoa le batho ba bang ba ka thusang ho li hlalosa.

► Balang Diproverbia 23:22-23 `moho.

Litemaneng tsena, Molimo o re mocha o lokela ho khetha ho mamela bohlae ba batsoali ba hae. Ntate kapa 'mè a ke ke a etsetsa mocha oa bona khetho ena, empa ba ka hlaolela kamano e ntle. Haeba batsoali ba lula ba buisana le mora kapa morali oa bona ka bolokolohi le ka tlhomphe, ho tla khothalletsa bacha ba bona ho etsa khetho ena.

Qholotso 2: Mocha o qala ho jara boikarabelo ba ho etsa liqeto.

Mocha o qala ho utloisisa hore na liqeto li etsoa joang, 'me o ikutloa a khona ho iketsetsa liqeto, empa batsoali ba hae le ba bang ba beela khetho ea hae moeli. O kena molekong oa ho fetohela bolaoli ba bona hobane o nahana hore ha ba hlokomele bokhoni ba hae. Haeba a fetohela puso, batsoali ka tlhaho atisa ho arabela ka ho eketsa meeli le ho feta.

Batsoali ba lokela ho beha motheo o motle bakeng sa mohato ona oa bophelo ba bana ba bona ha ba sa le banyenyane haholo. Ba ka bontša bana ba bona hore seo ba se hlohang ho bona se molemong oa bana ka bobona, joalo feela ka ha taeo ea Molimo e le molemong oa rōna (BaHebheru 12:9-10). Batsoali ba ka bontša hore ha ba etse feela melao e tla ba tlišetsa boiketlo ele batsoali.

Taba ea bobeli, butle-butle batsoali ba ka fa bana ba bona boikarabelo ba liqeto tse khōloanyane le tsa bohlokoa ho feta lilemong tsa bona tsa bongonaneng le tsa bocha. Sena se nolofalletsa bacha ho jara boikarabelo, ho paka hore baa tšepahala, le ho itokisetša ho ba batho ba baholo.

Batsoali ba ntse ba ikarabella ho Molimo ho beha meeli bakeng sa bacha ba bona (1 Timothea 3:4), empa lilemo tsa bocha ke tsa ho itokisetša ho ba motho e moholo, ha mocha a tla ikarabella ka ho feletseng ho Molimo bakeng sa khetho ea hae. Batsoali ba lokela ho lokisetša bacha ba bona bakeng sa mongoaha ona o tlang. Diproverbia e ngotsoe ke ntate ea kōpang mora oa hae hore a etse liqeto tse bohlae. Solomone o ne a tseba hore joaloka motsoali o ne a ke ke a etsetsa mora oa hae khetho, empa o ne a ka etsa hore khetho e nepahetseng e bonahale e khahleha ka ho fetisisa.

Qholotso 3: Mocha ha a na kholo ea motho e moholo.

Bacha ba kanna base ke ba utloisisa likotsi le litsietsi tse ts'oenyang batsoali ba bona. Bacha hangata ba ikutloa hore ba ka fihlella litaba-tabelo tsa bona le ho qoba likotsi tsa teng.

Hangata ba ikutloa ba ferekane hore ebe batsoali ba bona ha bana boitšepo ka bokhoni ba temoho ea bona.

Diproverbia e re bontša hore ho bohlokoa ho batsoali ho se bolelle feela bacha ba bona se nepahetseng kapa se fosahetseng kapa feela ho bea meeli bakeng sa bona, empa ho bua le bacha ba bona ka litlamorao tsa khetho ka 'ngoe. Ho mamela litaelo tsena ho tla thusa motho e mocha ho ithuta ho nahana ka tsela e holileng.

► Balang 1 Petrose 5:5 'moho.

Ntho e bohlale ka ho fetisisa eo mocha a ka e etsang ke ho ikokobelletsa balaoli ba batsoali ba hae ba tšabang Molimo le ho mamela keletso ea bona e bohlale. Joalokaha 1 Petrose 5:5 e re bontša, mocha ea etsang sena o na le mohau o khethehileng oa Molimo.

Qholotso 4: Mocha o na le litakatso tsa motho e moholo empa ha a na litokelo tsa batho ba baholo.

Batho ba baholo ba na le menyetla ea litokelo tse ngata tse kenyeletsang lenyalo, beng ba thepa, maemo a boetapele, le bolokolohi ba ho etsa liqeto. Kaha bacha ha ba e-s'ō be le litokelo tsena, le hoja ba e-na le litakatso tsa tlhaho tsa lintho tsena, ba ikutloa ba tsielehile. Litakatso tsa bona li baka liteko tse matla. 2 Timothea 2:22 e thusa bacha ho tseba seo ba lokelang ho se etsa ka bothata bona.

► Balang 2 Timothea 2:22 'moho.

Molimo o na le mohau ho bacha ba ikemiselitseng ho mo mamela. O tla ba thusa ho ikokobelletsa balaoli ba bona le ho hana ho phethahala ha litakatso tsa bona tse ka ntle ho nako ea Hae kapa thato ea Hae. O tla thusa bacha ba Bakreste ho fetola litakatso tsena hore e be tšusumetso ea ho itokisetsa ho ba motho e moholo ka ho hōla kutloisisong, bothong le tsepong ea bophelo.

Qholotso 5: Mocha o bona ho khibela ho ba bang 'me o khopiseha ke hona.

a makhetlo a mangata, bacha ba 'nile ba soabisoa ke batho ba bangata bao e neng e lokela ho ba mehlala e molemonyana le baeta-pele ba molemo ba moea. Ha taba ena e etsahala, bacha ba kena tekong ea ho se tšepe motho e mong le e mong. Ka baka lena, ho bohlokoa ho lona joalo baetapele ba likereke hape le joalo ka batsoali ho phela bophelo bo otlohileng, ba bo-Molimo. Ho se otlohe bophelong ba hau ho ka tlisa qetello ea hore bacha ba qete bophelo bo sa feleng lihelong. Leha e le mona Jesu a ne a buoa ka bana, eseng bacha, Mattheu 18:6 ka ho hlakileng e-ea sebetsa mona.

► Balang Mattheu 18:6 'moho.

Mocha oa Mokreste e ka ba mehlala oa bomolimo, le haeba a e-s'ō bone e etsoa mehlala ke ba bang. Testamenteng ea Khale, Samuele ke mehlala oa sena. Samuele o hōletse lelapeng la boprasta le neng le se na bomolimo le bobolu ka litsela tse ngata, leha ho le joalo o ile a etsa qeto ho tloha bonyenyaneng ea ho phelela Molimo (1 Samuele 1:20; 1 Samuele 2:11-

18, 22-26). Le ha e sa le ngoana le mocha, o ne a phela bophelo bo halalelang (1 Samuele 3:19, 21).

► Balang 1 Timothea 4:12 `moho.

Qholotso 6: Mocha o tobane le liqeto le menyetla e mengata ka thabo.

Bacha ba bona lefatše le tletseng menyetla. Ba ka 'na ba thatafalloa ke ho fumana tataiso bakeng sa bophelo ba bona. Ba fumana keletso e loantsanang ho batho ba sa tšoaneng.

Ba nahana hore motho ea lokelang ho ba fa seo ba se hlokang ho lelekisa monyetla o itseng. Ho bohlokoa bakeng sa bacha ho ithuta ho tšepahala linthong tse nyenyane le ho tšepa Molimo ho bula menyetla e meng e mengata bakeng sa bona ka nako m'e hae e phethehileng.

► Balang Luka 16:10 `moho.

Ho boetse ho bohlokoa bakeng sa bacha ho khetha ho mamela boelets'i ba Molimo.

► Balang Diproverbia 11:14 `moho.

Bacha batla fumana hore hona le tlhohonolofatso le tokoloho ho lateleng litsela tsa bohlae ba Moilmo.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

► Ke mehopolo efe thutong ee eo e leng eona e u thusitseng haholo? Litla o ama joang uena le lelapa la hau, sechaba sa heno, kapa kereke?

► Haeba u bile motsoali oa mora kapa morali eo e leng mocha, ke boelets'i bofe boo u ka bo fanang mabapi le ho hlaolela kamano e phuthulohileng hape e nang le tlhompho le ngoana boemong boo ba bophelo? Bua `nete ka liphoso tsa hau.

► Ke life lintho tse etsahalang tseo o ka li etsang ho thusa batho ba bacha ho ithuta ho nahana ka bohlae le ho etsa liqeto tse nepahetseng?

► U le motsoali o tseba joang linako tsa ho atolosa menyetla le boikarabelo ba ngoana oa hau?

► Akaretsa maikarabelo a sehlooho a motsoali le maikarabelo a sehlooho a ngoana nakong ea bocha.

► Ke life likarolo tsa bophelo tseo ho tsona ntate a lokelang ho susumetsa, ho lemosa, le ho tataisa bana ba hae ha ba ntse ba hola?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha ka ho re tšepela boikarabello ba ho holisetsa bana kholong ea hoba batho ba baholo. Boikarabello bona bo na le qholotso hape bo boima ka litsela tse ngata, 'me re tlameha ho ba le kutloisiso hotsoa ho uena.

Lentsoeng la hau, re bone boikarabello ba rōna ha bo ruta bana ba rōna bohlale, boitšoarō, le ho u mamela ho uena. Re masoabi ka linako tseo re hlotsoeng ho tsepamisa maikutlo linthong tse na tse tlang pele likamanong tsa rōna le bacha ba rōna.

Ha re ntse re bala le ho mamela Lentsoe la hau, re fe bohlale bo khethehileng bakeng sa litlhoko tsa bana rōna. Ke taba-tabelo ea rōna e kholo ea hore ba tla u latela ka botšepahi matsatsi ohle a bophelo ba bona.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 14

(1) Fumana bonyane litemana tse tharo tsa mangolo kapa lirapa tseo o ka li sebelisang ho rapella bacha ka hara lelapa la hau. Batla lirapa tsa lengolo le amanang le

- Litlhoko tsa bona tsa semoea
- Kholo ea semelo sa bona
- Lintho le batho ba ba susumetsang
- Litsela tseo ba li hlokang ho hola le aheha

Ngola litemana tsena moo o ka li bonang khafetsa. Qalella ho sebelisa mangolo ana ho rapella bacha ba hau letsatsi le letsatsi.

(2) Khetha tse peli tsa lipotso tsa lipuisano tsa sehlopha ho tsoa qetellong ea thuto. Ngola bonyane serapa se le seng ho araba potso ka `ngoe.

(3) Khetha serapa sa lengolo ho bala:

- Diproverbia 4-5
- Diproverbia 6
- Diproverbia 23
- Diproverbia 24

Ha o ntse o bala, ela hloko lipotso tse latelang. Hotsoa serapeng sena...

- Ke lintho life tse tlang pele tseo motsoali oa mocha a lokelang ho ba le tsona?
- Ke lintho life tse tlang pele tseo mocha a lokelang ho ba le tsona?
- Motsoali oa mocha o lokela ho ba le maikutlo afe?
- Mocha o lokela ho ba le maikutlo afe?
- Motsoali oa mocha a lokela ho etsa eng?
- Mocha o lokela ho etsa eng?
- Ke likarolo life tsa bophelo tseo motsoali le mocha ba lokelang ho bua ka tsona?

Ngola lethathamo la lipolelo tse akaretsang melaetsa ea lirapa ho motsoali oa mocha. Ngola lethathamo la bobeli la lipolelo tse akaretsang melaetsa ea lirapa ho ngoana ea lilemong tsa bocha.

Thuto ea 15

Mocha e Moholo

Seo Thuto e Reretsoeng ho se Fihlela

Qetellong ea thuto ena, baithuti ba lokela ba be ba ka:

(1) Utloisisa pono ea Molimo mabapi le boikarabelo ba bohlokoa le litaba tsa lilemo tsa bacha ba baholo.

(2) Hlomelloa ho susumetsa bacha ba baholo ho etsa liqeto tse bohlae le ho utloa litaelo tsa Molimo.

Khotso, Mohlankana Ea Khotsetseng

Ha Khotso e sa le ngoana, batsoali ba hae ba ile ba mo ruta ho sebetsa hantle. O ne a lula a thabile ha a e-na le monyetla oa ho sebetsa le ho fumana chelete. O ne a lula a itokiselitse ho etsa mosebetsi ofe kapa ofe oo motho a ka mo hirelang oona. Ha e sa le mocha o ne a etsa mosebetsi oa jareteng, a tsamaisa likoranta le ho lokisa libaesesekele. Khotso o ne a thahasella ho ba rakhoebo empa o ne a tseba hore Molimo o mo biletsa bo-sebeletsing. Khotso o ile a ithuta setsing sa Bibehe. E le ho lefella litefiso tsa sekolo o ne a etsa mosebetsi oa ho hloekisa ofisi, tlung ea thekiso ea lijo, le ho hloekisa jarete. Ha a qeta sekolong, o ile a qala tšebeliso, empa ka linako tse ling o ne a penta matlo kapa a lokisa mehaho hobane tšebeliso ea hae e ne e sa mo tšehetse ka ho feletseng. O ne a lula a leka ho etsa hore boikarabelo ba bosebeletsi le ntšetsopele ea botho e be lintho tse tlang pele bophelong ba hae ho e-na le ho etsa phaello e tlang pele bophelong ba hae, le hoja a ne a e-na le mosali le bana bao a lokelang ho ba hlokomela. Qetellong ho ile ha fihla nako ea hore tšebeliso ea hae e mo tšehetse ka ho feletseng.

Kholo le Semelo

► Baithuti ba lokela ho bala 1 Timothea 4:12 le Dillo Tsa Jeremia 3:27 bakeng sa sehlopha.

1 Timothea o ile a ngolloa mocha e moholo ea neng a ikarabella bakeng sa ho okamela likereke tse 'maloa. Ho tloha ho 1 Timothea 4:12 rea bona hore Molimo o lebeletse hore bacha ba lumelang e be mehlala bothong le boitšoarong ba bona. Ba lokela ho etsa hore e be ntho e tlang pele ho thehoa lithutong tsa Bokreste. Ba lokela ho bontša bohloeki le lerato le se nang boithati litšebelisanong tsohle le ba bang. Boitšoarong ba bona le puo ea bona li lokela ho hlompha Molimo le ho mofa khanya.

Bacha ba lumelang ba lokela ho phela bophelo bo hlokolosi, bo nang le sepheo. Ha baa lokela ho sebelisa hampe matla ao Molimo a ba fileng 'ona nakong ena ea bophelo. Ha baa lokela ho senya monyetla ea ho ithuta, ho ntlafatsa tsebo, ho sebeletsa ba bang le ho jara boikarabelo. Lilemo tsa bocha le ho ba motho e moholo ha lia lokela ho sebelisoa litakatsong

tša boithati. Ke lilemo tša sehlooho tša kholo le bosebeletsi. Molimo a ka nolofalletsa balumeli ba bacha ho ithuta boitšoarō e le hore ba behe litholoana.⁴⁷

Mosebetsi

Mekhoa e fapaneng ea ho talima mosebetsi

Merabeng e meng, ho tloaelehile ho bona batho ba lutse 'me ba sa sebetse haholo, leha ba ka ba bacha ebile ba phetse hantle. Le hoja ba e-na le litlhoko 'me ba ikarabella ho ba bang, ha ba na tšusumetso ea ho sebetsa. Ba re ba ne ba tla sebetsa haeba ba ne ba hiriloe ka meputso e metle. Ha baa ikemisetsa ho sebeletsa meputso e tlaase kapa ho etsa mosebetsi o bonahalang o le boemong bo tlaase. Ha baa ikemisetsa ho sebeletsa ho ntlafatsa tikoloho ea bona haeba ba sa etse phaello e tlang ho bona ka kotloloho.

Ka linako tse ling batho ba hiriloeng ba thabela ho ba le mosebetsi. Mohlomong ba lula naheng eo ho eona karolo e khōlō ea batho e sa khoneng ho fumana mosebetsi o motle. Ba thabela ho apara seaparo sa mosebetsing oa bona 'me ba motlotlo ka boemo ba mosebetsi oa bona. Empa le hoja ba thabetse boemo ba bona ha ba nahane hakalo ka ho sebeletsa mohiri kapa ba tlileng litšebeletsong. Ba motlotlo ka hoba karolo ea kompone, empa ha ba ele hloko hore na ke hobaneng ba hiriloe.

Ho fapana le batho ba hanang ho sebetsa, batho ba bang ba tsepamisitse maikutlo haholo mesebetsing kapa ho fumaneng chelete. Mohlomong ba ile ba fallela sebakeng seo mosebetsi o lefang moputso o phahameng haholo ho feta sebaka sa habo bona. Ba batla ho sebetsa le ho fumana chelete e ngata kahoo ba ka khonang. Ha ba natse likarolo tse ling tša bohlokoa tša bophelo, tse kang ho hōlisa likamano tša bona le Molimo le malapa a bona.

Batho sechabeng ba ka 'na ba etsa lintho tsena, empa balumeli ha baa lokela ho etsa feela se tloaelehileng moetlong oa bona. Ho e-na le hoo, ba tlameha ho fumana seo Molimo a se buang, 'me ba mo mamele. Bibe e bua haholo ka mosebetsi, mafolo-folo le tlhahiso.⁴⁸

Qaleho ea Mosebetsi

Molimo o na le boqapi (Lipesaleme 104:24). Molimo o hlahisa litholoana (Lipesaleme 104). Molimo o lula a sebetsa, o ameha bophelong ba batho ka bomong le litabeng tša lefatše tša nako eohle (Johanne 5:17). Ha Molimo a bōpa batho, o ile a ba etsa ka setšoantšo sa hae, e le se bontšang boena. O ne a batla hore batho e be batsamaisi ba boqapi le ba hlahisang litholoana tša pōpo ea hae. Molimo o file moloko oa batho borena holim'a liphoofole tsohle holim'a lefatše, leoatle, le leholimo (Genese 1:26). O entse batho balaoli le balebeli ba lihloholoeng lefatšeng (Genese 1:28-30).

⁴⁷ Bakeng sa ho eketsehileng ka sehlooho sena, sheba Thuto ea 12 ea *Spiritual Formation*, e fumanehang ho Shepherds Global Classroom.

⁴⁸ Bakeng sa ho eketsehileng ka thuto ena, sheba thuto ea 3 ea *Bophelo bo Sebetsang ba Bokreste*, e fumanehang ho Shepherds Global Classroom.

Mosebetsi ke karolo ea moralo oa Molimo bakeng sa bophelo ba motho. Ho tloha qalong, Molimo o file batho boikarabello bo boholo. Bohle ka bo-mong retla ikarabello pela hae hore na ka botšepahi re entse mosebetsi oo a re fileng ona na.

Melaoana e tsoang ho Diproverbia

Buka ea Diproverbia e ne e ngoletsoe bacha haholo-holo, e ba ruta ho nahana le ho itšoara ka bohlale. Diproverbia e bua haholo ka mosebetsi.

► Baithuti ba lokela ho balla sehlopha temana ka 'ngoe ea mangolo.

Diproverbia 6:6-11, Diproverbia 10:5. Bohloa ke mehlala e metle bakeng sa batho.

- **Bo sebetsa ka mafolo-folo le ha ho se motho ea bo qobellang ho sebetsa.** Ha ho motho ea bo bolellang seo bo lokelang ho se etsa kapa hore na bo se etse joang, le ha ho le joalo bo na le tlhahiso. Ho tsoa ho bohloa, re ithuta hore ha rea lokela ho qobelloa ho sebetsa. Re lokela ho batla ho sebetsa hobane ke kamoo Molimo a fanang ka litlhoko tsa rōna kateng.
- **Bo sebetsa ha e le nako ea ho sebetsa.** Ho na le linako tsa mosebetsi, 'me ho na le linako tsa mesebetsi e meng le ho phomola. Ho ka ba molemo ho botsa, "Ke lokela ho etsa eng hona joale?"
- **Bo sebetsa ha ho sa ntse ho e-na le monyetla oa ho sebetsa.** Linako li'a fetoha, le monyetla oa ho ba le lisebelisuoa o ka feta. Menyetla ea rōna le eona e-ea tla e fete. Re tlameha ho sebelisa monyetla oo re nang le oona hona joale, kapa otlala senyeha.
- **Bo sebeletsa hore bo tle bo be le lijo tseo bo tlang ho li hloka hamorao.** Ha rea lokela ho robala kapa ho phomola ha e le nako ea ho sebetsa. Haeba re e-ba botsoa ha re lokela ho phathahana ka ho etsa mosebetsi o motle, litlhoko tsa rōna tsa ka moso ha li na ho fihlilleha. Re lokela ho sebetsa **kajeno** ho fihlella litlhoko tsa **hosane**.

Diproverbia 19:15, Diproverbia 20:4, Diproverbia 12:24. Molimo o thehile lefatše ka tsela eo likhetho tsa rōna li nang le litlamorao tsa sebele(Bagalata 6:7).

Haeba re tsoelapele ho ba botsoa ka 'mele ea rōna, re tla fokola 'meleng. Haeba re tsoelapele ho ba botsoa mehopolong ea rōna, bokhoni ba rōna ba ho ithuta, ho nahana, le ho bea mabaka bo tla fokotseha.

Haeba re hana ho sebetsa ha bokhoni bo le teng, Molimo o re, re lokela ho hloka lijo. (Bala 2 BaThesalonika 3:6-12).

Haeba re le mafolo-folo, hangata Molimo o tla re putsa ka menyetla e eketsehileng le boikarabelo bo boholoanyane.

Molimo o thehile litlamorao tse akaretsang bakeng sa khetho ea rōna. Ha na monyetla oa khetha litlamorao tsa rōna, empa re na le monyetla oa khetha seo re tlang ho se etsa!

Diproverbia 14:23, Diproverbia 20:6. Batho ba bang ba lekanya hoba ba hlalefile, empa ba hana ho sebetsa. Ba rata ho lora le ho bolela kamoo lintho li lokelang ho etsoa kateng, empa bona ka bo-bona ha ba etse letho. Molimo o batla hore re sebetse, eseng feela ho buoa ka hona. O batla hore re nke boikarabello le ho tšepahalla ho seo re itseng re tla se etsa.

Diproverbia 15:19. Ka nako tse ling batho ba botsoa **ka tsela eo** ba etsa ntho e 'ngoe ka eona. Ba khetha tsela e bobebe, esita leha eba e ke ke ea e-ba litlamorao tse ntle. Mohlomong ba etsa ho hong ka theko e tlase, empa seo ba se etsang se ke ke sa tšoarella ha nako e ntse e ea. Mohlomong mokhoa oa bona o hloka boiteko bo fokolang, empa sehlahisoa se felileng e tla ba boleng bo tlase. Mohlomong ba inehela khatellong ea batho ba bang ho e-na le ho ikemisetsa ho sebetsana le mathata le ho etsa se nepahetseng.

► Ke mehlala efe eo o ka nahanang ka eona moo batho ba leng botsoa mokhoeng oa bona oa etsa ntho e 'ngoe?

Maele ana a re ruta hore ha re le botsoa hore na re etsa seo re se etsang joang, ho tla re bakela mathata le ho batho ba bang hamorao. Empa ha re etsa se nepahetseng, re tla putsoa ka moputso o motle. Re lokela ho ba hlokolosi le ka botlalo hona joale, e le hore re tle re thabele meputso e molemo ka ho fetisisa hamorao.

► Ke mehlala efe eo u ka nahanang ka eona ha botsoa bo bakile mathata le khathatso hamorao? Ke mehlala efe eo u ka e nahanang ha botšepahi le mafolo-folo li bile le litholoana tse ntle?

Diproverbia 12:11, Diproverbia 21:20, Diproverbia 28:19. Bacha ba baholo, Molimo ha aa le fa matla le bophelo bo botle boo le nang le bona e le hore le ka bo senya ka lintho tse se nang thuso. O le tšepetse hore le be baokameli ba molemo ba matla a 'mele le a kelello. O le file monyetla ea ho mo sebeletsa. Ho ba batsamaisi ba tšepahalang ho tla hloka hore le be le boitšoaro. Le ke ke la khona ho phethahatsa takatso e 'ngoe le e 'ngoe ea ho ithabisa. Le tla tlameha ho tsepamisa matla a lona, lisebelisoa, le nako ea lona ho phethahatsa merero ea Molimo.

Molimo o lebeletse hore o itjare bakeng sa litlhoko tsa hau, litlhoko tsa lelapa la hau (1 Timothea 5:8), le litlhoko tsa ba lokeloang ke thuso le ba se nang ea ka ba thusang (1 Timothea 5:3-16, Baefese 4:28, Jakobo 1:27, Jakobo 2:15-16).

I BaThesalonika 4:11-12 e re,

Le ikemisetsa ho iketla, le ho iketsetsa mesebetsi ea lona, le ho sebetsa ka matsoho a lona, joalokaha re le laetse; hore le tle le tsamaee ka bokhabane pela ba kantle, le tle le se ke la hloka letho.

Ena ka thato ea Molimo sebakeng sa balumeli.

► Ke mefuta efe ea mosebetsi eo balumeli ba lokelang ho ikemisetsa ho o etsa? Na boemo sechabeng bo lokela ho talingoa? Haeba ho joalo, ka tsela efe kapa ho fihlella hokae?.

Re tlo haha holima sehlooho sa mosebetsi ka ho buisana ka lichelete. Re sa tsoa buisana ka mabaka a bohlokoa ka ho fetisisa ao Molimo a batlang hore re sebetse ka ona, ho kenyeletsa le phethahatso ea litlhoko tsa rōna le litlhoko tsa ba bang. Mosebetsi ke tsela e tloaelehileng ea Molimo ea ho fihlela litlhoko tsa bohlokoa—lijo le liaparo (1 Timothea 6:8). Libakeng tse ngata, batho ba fumana chelete ka ho sebetsa, eo joale ba e sebelisang ho fihlella lintho tse sebelisoang. Libakeng tse ling, batho ba pataloa ka lijo, setša kapa ntlo, kapa ho sebeletsoa bakeng sa chelete. Ka tsela efe feela, Molimo o fihlella litlhoko tsa batho ka ho sebetsa ha bona.

Lichelete

Lirapa tse ngata tsa mangolo li bua ka sehlooho sa chelete. Tsela eo re nahanang ka eona le ho sebetsana le chelete ka eona e ama likamano tsa rōna le Molimo haholo le batho ba bang. Kaha e bohlokoa haholo, Molimo o batla hore re be le kutloisiso e nepahetseng ea chelete le tšebeliso ea eona.⁴⁹

Melao-motheo e tsoang Diproverbia

► Baithuti ba lokela ho bala serapa ka seng sa lengolo bakeng sa sehlopha.

Mohloli oa tšireletso ea rōna ke ofe?

1. Qetellong Molimo ke eena mofani oa ba lokileng (Diproverbia 10:3).
2. Ha rea lokela ho rata le ho tšepa maruo, hobane a na le matla a fokolang le a nakoana e seng kae (Diproverbia 11: 4, 28).

► Ke mehopolo efe, sebōpeho, le Diketso tse bonahatsang tšepo ho Molimo joalo ka mofani le tšireletso ho motho?

Lintho tse ngata li bohlokoa haholo ho feta ho ruoa; mohlala:

1. Ho ba le likamano tse ntle le ba bang (Diproverbia 15:17).
2. Hoba le tsebo le bohlale (Diproverbia 8:10-11).
3. Ho tšaba Molimo le hoba kamanong e nepahetseng le eena (Diproverbia 15:16).
4. Hoba le tlotla ka baka la boitšoarō bo botle (Diproverbia 11:16).
5. Ho tšepahala, `nete, le mosa (Diproverbia 19:22).

► Ke efe ho lintho tsee e qholotsang haholo ho uena ka baka la maemo a hau?

Melaoana ea ho alosa chelete hantle:

1. Fumana chelate ka mosebetsi oa `nete le botšephehi (Diproverbia 10:4).

⁴⁹ Bakeng sa ho eketsehileng ka thuto ena, sheba thuto ea 9 ea *Bophelo bo Sebetsang ba Bokreste*, e fumanehang ho Shepherds Global Classroom.

2. Ka mamello bokella chelete ka nako (Diproverbia 13:11).
3. Tlotlisa Molimo ka ho mo fa karolo ea pele ea keketseho ea hau (Diproverbia 3:9-10).
4. E ba le lereko ho bafumanehi (Diproverbia 11:24-25, Diproverbia 14:21, Diproverbia 19:17, Diproverbia 21:13).

► Ke efe linthong tsese e u sokolisang haholo?

Litemoso khahlanong le tšebeliso e mpe ea chelete:

1. U se ke oa hana Lentsoe la Molimo ka lebaka la monyetla oa ho ba le chelete (Diproverbia 10:2, Diproverbia 15:27).
2. U se ke oa etsa liqeto tse potlakileng kapa tse bohlasoa (Diproverbia 21:5).
3. U se ke oa tšepisa ho patalla batho melato ea bona (Diproverbia 6:1-5; Diproverbia 17:18).

► Ke efe ea melao-motheo ee ho tsoa ho Diproverbia o sa natsoeng ka ho fetisisa schabeng sa heno?

Metsoalle e Haufi

► Baithuti ba lokela ho bala Diproverbia 13:20 le 1 Bakorinthe 15:33 bakeng sa sehlopha.

Setsoalle se haufi ke e 'ngoe ea litšusumetso tse bohlokoa haholo bophelong ba mocha ea lilemong. Batho hangata ba fetoha metsoalle e haufi le ba ratang ntho tseo ba li ratang. Empa setsoalle se fetola motho ka mong ka hara setsoalle, ho ntlafala kapa ho senyeha. Ho tsoela pele ho ba metsoalle e haufi le motho ha nako e ntse e ea ho tla u susumetsa. Maikutlo a hau. Tsela ea ho talima lintho, thuteho, lintho tsa mantlha, boitšoarō, khetho, le semelo li tla ameha. Metsoalle ea hau e haufi e tla u susumetsa ka mohlala oa bona, empa hape le ka kananelo ea bona kapa ho se ananele khetho ea hau le ka mantsoe a bona a susumtsang.

► Moithuti ka mong o lokela ho ngola fatše mabitso a batho ba 1-5 ba ikhethang ho araba potso ka 'ngoe:

- Ke atisa ho sheba mang bakeng sa tumello le tiiso?
- Ke bua le mang ka mathata a bophelo ba ka?
- Ke batla keletso ea mang ha ke e-na le qeto eo ke lokelang ho e etsa?
- Ke boitšoarō ba mang bo susumetsang ba ka?
- Ke arolelana lifilosofi tsa mang?

Nahana ka batho bao mabitso a bona u a ngotseng. Semelo sa bona se joang? Boitšoarō ba bona bo joang? Lipolelo tsa bona li joang? Haeba o latela mehlala ea bona, na o latela Krete? (1 Bakorinthe 11:1). Na ke batho ba tšoailoeng ke litšobotsi tsee:

- Ba tšaba Molimo (Deuteronoma 10:12, 20, Dipesaleme 112:1).
- Ba boptjoa ke Lentsoe la Molimo (Johanne 17:14-17).
- Ba etsa hore e be ntho e tlang pele bophelong ba bona ho khahlisa le ho mamela Morena nthong e 'ngoe le e 'ngoe (2 Bakorinthe 5:9-10).

Na ba u susumeletsa ho leba motsamaong o haufi, hape u utloa Molimo? Na ba u bolella seo e leng 'nete (se bapileng le Lentsoe la Molimo), kapa na ba u bolella se leng bonolo ho ka mameloa? Na ba u khothaletsa ho etsa seo u ikutloang u batla ho se etsa, kapa na ba u khothaletsa ho etsa ho leng hotle mahlong a Molimo le ha ho le thata?

Ho kile ha ba le mohlankana ea nang le tšusumetso. Bacha ba bang Ha ba bua ntho e phoqang kapa e sa hloekang, ba ile ba mo sheba, ho bona hore na oa bososela. Ha ba etsa ntho e 'ngoe e tletseng borabele, ba ne ba mo sheba hore na o tla mo panya mahlo, e leng se bontšang hore o oa amohela. Ba ne ba batla ho mo khahlisa. Empa ha ho le ea mong oa bona ea ileng a khaotsa ho nahana ka lipotso tsena: Ke hobaneng ha ke batla tumello ea hae? Na ke motho eo ke lokelang ho leka ho mo khahlisa? Na semelo sa hae le boitšoarō ba hae ke mohlala o motle ho 'na?

Ho nka boikitlaetso ho nahana ka litaba tsena. Balumeli ba lokela ho ba le sepheo s ikhethang mabapi le hore na ba khetha bo-mang ho ba metsoalle ea bona e haufi le basusumetsi ba bona ba ba baholo. Ke 'nete hore Molimo o batla batho ba hae ho susumetsa ba bang ba e-song ho hole semoeeng kapa bao eseng balumeli, empa batho bao ha ba tšoanelehe ho ba metsoalle ea rōna e haufi-ufi, baeletsi le ba susumetsang. Ha rea lokela ho batla tumello ea bona.

► Moithuti o lokela ho bala Dipesaleme 101 bakeng sa sehlopha.

Tsena Dipesaleme li ngotsoe ke Morena Davida. O ne a tšaba Molimo. O ile a itlama pela Morena hore o tla phela bophelo ba botšepahi. O ne a tseba hore batho bao a ba lumelletseng ho mo susumetsa ba ne ba tla mo thusa ho phethahatsa tšepiso eo kapa ba mo thibele ho eona. Ka lebaka lena, o ile a ikemisetsa ho khetha feela batho ba tšepahalang, ba tšabang Molimo hore e be bahlohlelletsi ba hae.

Ha re marena joaloka Davida 'me hangata ha re na matla kapa boikarabelo ba ho bea kotlo ho ba etsang bobbe joaloka ha Davida a ne a tšepisitse ho etsa. Leha ho le joalo, re tlameha ho latela mohlala oa Davida ka litsela tse ling. Re tlameha ho itlama ho phela bophelo ba botšepahi. Re tlameha ho etsa qeto ea hore re tla khetha feela batho ba tšabang Molimo hore e be metsoalle ea rōna e haufi-ufi le ba susumetsang ka ho fetisisa.

Ho Etsa Liqeto

Ho ba motho e moholo ke nako ea ho etsa liqeto tse ngata, tseo tse ling tsa tsona li tla ba le litholoana tsa bophelo bohle (kapa esita le tse sa feleng).⁵⁰ Tse latelang ke tse ling tsa lipotso tseo re lokelang ho li hopola ha re nahana ka khetho ea rōna:

- **Na ntho ee e ipapisitse le seo Molimo o batlang hore ke be sona?** Batho ba re bolella hore, “eba uena.” “eba le `nete ho uena.” “latela pelo ea hau.” Empa re bilelitsoe ho Tsepahala ho Krete, eseng ho rōna. Ha e le hantle, o re bolella hore re re “chee” litakatsong tsa rōna ha li loantsana le ho mo mamela (Mattheu 16:24-26). Molimo o re bitsa hore re phele ka mokhoa oa hae oa ho loka. O hlalosa batho ba tla hlohonolofala, ba mo tšabang le ho ba le kutlo ho eena linthong tsohle (Dipesaleme 15, Dipesaleme 112, Mattheu 5:3-11). Ha re ntse re mo latela ka botšepahi, re fetoha batho bao Molimo a batlang hore re be bona.
- **Ketso ee e tla ama botumo ba ka joang?** Ka khetho e 'ngoe le e' ngoe eo re e etsang, re iketsetsa botumo ba rōna (Diproverbia 20:11). Ke `nete hore re lokela ho tsotella haholo seo Molimo a se nahanang ka rōna. Empa ha re tsejoa re le batho ba tšepahalang, re susumetsa ba bang bakeng sa se nepahetseng 'me re fetoha lipaki tse kholoang tsa Krete. Diproverbia 22:1 e re bolella hore re lokela ho etelletsisa pele ho ba le botumo bo botle ho feta ho ba le leruo la lintho tse bonahalang.
- **Ke litlamorao life tse tla latela khetho ee?** Diproverbia 22:3 e re bontša hore re lokela ho hlophisetsa bokamoso ka ho etsa likhetho tse ntle kajeno. Ha re ntse re nahana ka likhetho tsa rōna, re tlameha ho nahana ka liphetho tse ka bang teng ka e 'ngoe le e 'ngoe. Khetho ea rōna e tla ama bophelo ba rōna le bophelo ba ba bang joang? Khetho ea rōna etla tšoaetsa bophelo ba rōna le bophelo ba ba bang joang?

Diproverbia 4:23 e re bolella hore khetho ea rōna le boitšoaro ba rōna li tsoa litšusumetsong tsa lipelo tsa rōna. Haeba re batla ho etsa liqeto tse ntle tse khahlisang Molimo, re tlameha ho etsa bo`nete ba hore rea tšepahala ho eena (Deuteronomo 6:2, 5-6, Deuteronomo 13:4).

Bophelo bo Botle ba 'Mele

Bacha ba baholo ba na le boikarabelo ba ho ikhethela, ho akarelletsisa le tse amanang le seo ba se jang, ho ikoetlisa ha bona le mekhoa ea ho ikoetlisa le mekhoa ea ho robala. Boitšoaro bo bohlokoa libakeng tsena kaofela (1 Bakorinthe 9:27). Balumeli ba lokela ho hopola hore 'mele ea bona ke litepele tsa Moea o Halalelang 'me ba lopolotsoe ke mali a Krete. (1 Bakorinthe 6:19-20). Hobane le rōna re bahlanka ba Molimo, re lokela ho hlokomela 'mele

⁵⁰ Bakeng sa ho eketsehileng ka thuto ena, sheba thuto ea 5 ea *Bophelo bo Sebetsang ba Bokreste*, e fumanehang ho Shepherds Global Classroom.

ea rōna le ho ikhalema re tle re etse likhetho tse ntle mosebetsing o mong le o mong, re tle re be ba molemo ho eena.⁵¹

► Baithuti ba lokela ho bala 1 Bakorinthe 6:12-13, 19-20, bala 1 Bakorinthe 10:31 bakeng sa sehlopha.

Nahana ka khetho ea hau ea lijo le bongata ba tsona bekeng e fetileng. Mohlomong o bile le lijo tse ngata, hape le khetho tse ngata tsa seo o neng o ka se ja. Mohlomong o bile le se fokolang bakeng sa ho ja, ka likhetho tse fokolang. Ka tsela efe kapa efe, ho ja le ho noa ha hau ho lokela ho tlotlisa Molimo. Haeba ho ne ho ka khoneha hore Jesu a memeloe ho lula le ho ja le uena, na u ne u ka khetha lijo le likarolo tse tšoanang tseo u tloaetseng ho li khetha? Sena se ka 'na sa bonahala e le potso e hlokanang kelello, empa mohlomong e ka sebeletsa e le khopotso ea ho nahanela, ho leboha le ho itaola ha u ntse u e-ja.

Boroko ke karolo e 'ngoe eo ka eona balumeli ba lokelang ho bonahatsa boitšoarō. Ha rea lokela ho ba botsoa le ho robala haholo (Diproverbia 6:10-11, Diproverbia 20:13), leha ho le joalo Molimo o bopetse 'mele ea rōna ho ba le phomolo e tloaelehileng le e lekaneng (Dipesaleme 3:5). Batho ba baholo ba phetseng hantle hangata ba hloka lihora tse 6-8 tsa boroko bosiu ka bong.

Moeklesia 5:12 e re bolella hore boroko ke moputso ho ba sebetsang ka mafolo-folo. Diproverbia 3:24 le Dipesaleme 4:8 li bua ka boroko bo monate, bo nang le khotso boo Molimo a bo fang bana ba hae. Ona ke mofuta oa boroko o tsosolosang 'mele ea rōna. Ka khotso ea Molimo, re lokolloa matšoenyehong le likhatsatsong tsa letsatsi, re ntse re tseba hore Molimo o tšepelang oa re hlokomela. Boroko bo tletseng phomolo bo khatholla 'mele le kelello, ho re lokisetsa mesebetsi e tlang le tšebeletso.

Diproverbia 3:24 e fumanoa ka hare ho karolo ea buka ea Diproverbia e kenyeletsang litaelo tsa ho phela bophelo bo tlatsitsoeng ka bohlae, kutloisiso, le boinahano. Haeba o batla ho ba le boroko bo monate, o tlameha ho etsa liqeto tse bohlae likarolong tse ling tsa bophelo, ho kenyeletsa le bongata ba nako eo o e qetang o shebeletse seea-le-moea pono kapa lifilimi, ho sesa ka hara marang-rang kapa ho sebelisa mohala o bohlae, le ho qeta nako le metsoalle.

Boroko bo ka angoa ke khetho ea hau ea lijo, palo ea boikoetliso boo u bileng le bona, kamoo u ileng ua sebetsana le boemo bo thata kateng, kapa kamoo u sebelisitseng chelete ea hau kateng. Boroko bo ka ba monate ha likamano tsa rōna le ba bang li tletse litšobotsi tsa litholoana tsa Moea tse thathamisitsoeng ho Bagalata 5:22-23.

► Nka nako ho bala mangolo a qotsitsoeng mokhahlelong o ka holimo. Lekola le ho hlahloba boroko ba hau ka melao-motheo e fumanoang mangolong ana. Na o fa 'mele oa hau phomolo eo o e hlokanang ho sebetsa hantle kamoo Molimo a neng a rerile kateng? Hlokomela moelelo

⁵¹ Bakeng sa ho eketsehileng ka thuto ena, sheba thuto ea 13 ea *Bophelo bo Sebetsang ba Bokreste*, e fumanehang ho Shepherds Global Classroom.

oa litemana tsa Lipesalema: Davida o li ngola maemong a mang a sithabetsang haholo empa leha ho le joalo o paka botšepahi ba Molimo ho thuseng ho tsosolosa 'mele oa hae borokong.

Ho Sebetsana le Khatello Ea Maikutlo

Ka popo ea Molimo, lilemo tse qalang tsa botho bo boholo li tletse ka boikarabello le matsoenyeho a mangata a batlang ho sebetsoa 'me li baka khatello ea maikutlothe (Dillo Tsa Jeremia 3:27). Motho a ka 'na a leka ho qeta lengolo la thuto, ho qala khoebo, le ho sebetsa mosebetsi kapa mesebetsi e mengata. Motho a ka 'na a leka ho qeta lengolo la thuto, ho qala khoebo, le ho sebetsa mosebetsi kapa mesebetsi e mengata. Ho na le likamano tse ngata tse hloakang hore motho e moholo e monyenyanane a tsepamise maikutlo ka boomo. Lichelete, lithoko tsa lipalangoang, le lehae kaofela li hloka tlhokomelo, empa li baka khatello ea maikutlo.

Khatello ea maikutlo e hlalositsoe e le "karabelo ea 'mele le maikutlo liketsahalang tse re sokelang kapa tse re phephetsang."⁵² Nahana ka hore na u talima maemo a hao joang. U sebetsa joang kelellong maemong ao u nang le 'ona?

Ha ntho e 'ngoe e le bokamosong ba hau, o nahana joang ka eona? Ke maikutlo afe ao u itumellang ho a utloa mapapi le menyetla? Ke litsela life tsa ho talima lintho tse susumetsang hore na o tla sebetsana jang le boemo boo? Boikutlo ba hau bo akaretsang le botho ba hau ke bofe (Diproverbia 15:15)?

Pono ea hao, botho ba hao, le botho ba hao kaofela li ama tsela eo u arabelang ka eona maemong a bophelo' le hore na u tla ba le khatello ea maikutlo e kae. Le hoja khatello ea kelello e le karolo e tloaelehileng ea bophelo, tsela eo u sebetsanang le khatello ea kelello ka eona ke taba ea botho. Ka linako tse ling ho tšoenyeha ho baka hlooho e opang, ho opeloa ke mesifa, ho kula, khatello e phahameng ea mali, liso, le bokooa bo bong bo bongata ba kelello, maikutlo le 'mele (Diproverbia 12:25). Karabelo e mpe khatellong ea maikutlo e ka sitisa tšebeletso ea hau ho Krete haholo. Ka lebaka lena, ha se ntho e makatsang hore ebe Lentsoe la Molimo le re bolella hore re se ke ra khathatseha kapa ra tšoenyeha.

► Baithui ba balle sehlopha Mattheu 6:34, 1 Petrose 5:7, le Dipesaleme 105:4.

Ha re tobane le maemo a sithabetsang, re tlameha ho khetha ho tšepa le ho itšetleha ka Molimo, e leng eena feela ea se nang meeli. O phethahetse ka matla, bohlale, le molemo. O tsotella bana ba hae ka ho phethahetseng. O batla hore re hlokomele ho itšetleha ha rōna ho eena, ho mo tlišetsa ntho e 'ngoe le e 'ngoe e re amang, le ho batla matla a hae. Joalo ka ha re etsa, a ka re fa khotso, phomolo, le sohle seo re se hloakang. Ha re sa le bocheng ba rōna, re tlameha ho ithuta ho boloka khutso le ho khutsa ka pela Molimo 'me re emele hore a re etelle pele (Dipesaleme 46:10, Dillo Tsa Jeremia 3:25-27).

⁵² Robert S. Feldman, *Discovering the Lifespan*, 2nd ed. (Upper Saddle River, NJ: Pearson, 2012), 317.

► Thathamisa maemo a sithabetsang ao u nang le 'ona hona joale. Karabo ea hau e lokela ho ba efe e thehiloeng Lentsoeng la Molimo?

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

► Thutong ena, ke efe mehopolo kapa melao-motheo e bileng mecha ho uena? Ke efe e meng ea melaoana ea Bibe le eo o naha'neng ka eona e tšoanang likarolong tsee tsa bophelo ba mocha e moholo?

► Bophelo ba hau ba o le motho bo tlo ameha joang ke seo o ithutileng sona thutong ee?

► Kerekeng ea hau, ke efe ea lihlooho tsee e hlokanang ho shebjoa haholo hara balumeli ba baholo ba bacha?

► U ka susumetsa mocha oa Mokreste ea holileng joang eo o motsebang ho nahana le ho itšoara ho latela Bibe le likarolong tse na tsa bophelo?

Thapelo

Ntate oa Leholimo,

Kea leboha hore ebe Lentsoe la hao le re ruta mokhoa oa ho u phelela mohatong o mong le o mong oa bophelo. Kea leboha ka ho re lokisetsa ho phela bophelo bo behang litholoana le bo behang litholoana lilemong tsa rōna tsa bocha.

Re thuse ho u tlotlisa ka ho ba batsamaisi ba tšepahalang ba matla, lisebelisoa le menyetla eo u re fang eona. Re thuse ho ba le tšusumetso ea bomolimo ho ba bang le ho khetha metsoalle le baeletsi ba tšabang Molimo.

A re etseng liqeto tse bohla le ho u tlotla ka 'mele ea rōna, likelello le meea ea rōna.

Amen

Mesebetsi ea Baithuti ea Thuto ea 15

(1) Ka ho 1 Timothea 4:12, Pauluse o laela Timothea ho ba mohlala likarolobg tse ikhethileng. Ka mongolo, hlalosa karolo ka `ngoe ea likarolo tsena. Ebe o hlalosa kamoo e `ngoe le e `ngoe ea tsona e ka pheloang bophelong ba mocha enoa ea lilemong. Fana ka bonyane mohlala o le mong bakeng sa karolo ka `ngoe.

(2) Khetha e le `ngoe ea lihlooho ho tsoa thutong ena:

- Kholo le semelo
- Mosebetsi
- Lichelete
- Metsoalle e haufi
- Ho etsa liqeto
- Bophelo bo botle ba `mele
- Khatello ea maikutlo

Ngola bonyane lirapa tse tharo ka sehlooho seo u se khethileng:

- Akaretsa melao-motheo ea Bibe e amanang le sehlooho.
- Hlalosa tse ling tsa litlamorao tse ntle tse tsoaloang ke kutlo melaoaneng eo.
- Hlalosa tse ling tsa litlamorao tse seng ntle tse bang teng ha melaoana ena e sa natsoe.

Ha u ngola ka litlamorao tse ntle le tse mpe, etsa bo'nete ba hore u ho nahana ka lipheto ho tsa khetho ea motho ho batho ba fapaneng: motho eo, lelapa la bona, motse oa bona, le kereke ea bona.

Sehlomathiso A

Tlhompho ho Basali

Mohlala oa Jesu oa Tlhompho ho Basali

Basali ba ne ba nkuoa e le ba nyenyefetseng ho banna lilemong tsa lekholo la pele lefatšeng Roma le ho BoYuda. Chebelo tlase ena ea basali e ntse e le teng lichabeng tse ngata ho potoloha le lefatše, le malapeng a mangata. Basali ha ba hlomphuo, ba sebelisoa e le lisebelisoa tsa thobalano, le ho hlekefetsoa. Empa tlhompho e kholo ea Jesu ho basali e lokela ho bonoa e le mohlala ho rōna.

Ho mohlaleng oa Krete rea tseba, basali ba na le seriti sa tlhaho le boleng bo lekanang le ba banna. Jesu o itse, "hobane ea ba entseng tšimolohong, o ba entse e le e motona le e motšehali" (Mattheu 19:4, Genese 1:27). Basali ba bopiloa ka setšoantšo sa Molimo joalo ka banna. Joaloka banna, ba na le ho itseba, tokoloho ea botho, tekanyo e itseng ea boikhethelo, le boikarabelo ba botho bakeng sa Diketso tsa bona. Basali ba bonoa ke Jesu e le batho ba sebele, eseng feela e le lintho tsa takatso ea banna. O ne a ba talima e le batho bao a tllileng lefatšeng ka bona (Luka 8:1-3).

James Borland, le John Piper le Wayne Grudem, ba fana ka mehlala ena e hlakileng eo ka tsela e holimo Jesu a talimang basali ka eona le tlhompho ea hae ho basali joaloka ha ho bonoa ka bukeng tse 'ne tsa evangeli tse qalang testamente e ncha:

(1) Jesu o ne a lula a buoa le basali ka kotloloho hara batho.

Hona ho ne ho sa tloaeleha hore monna a ka se etsa letsatsing la Jesu (Johanne 4:27). Barutuo ba ile ba Makala ha ba bona Jesu a buisana le mosali oa Mosamaria selibeng sa Sychar (Johanne 4:7-26). O ile a boela a bua ka bolokolohi le mosali ea na fumanoe a etsa bohloa (Johanne 8:10-11). Luka o bontša hore Jesu o ile a bua phatlalatsa le mohlolohali oa Naine (Luka 7:12-13), mosali ea neng a e-na le phallo ea mali (Luka 8:48, Mattheu 9:22, Mareka 5:34), le mosali ea ileng a mo hoelehetsa a le hara matšoele (Luka 11:27-28). Jesu o ile a bua le mosali ea neng a iname ka lilemo tse 18 (Luka 13:12) le sehlopha sa basali tseleng e eang sefapanong.

(2) Jesu o bontšitse tlhompho ea hae le kananelo e holimo ho basali ka tsela eo a neng a bua le bona ka eona.

O ne a bua ka tsela e nang le boinahano, le ho tsotella. Mattheu, Mareka le Luka ba bolela hore Jesu o ile a buoa le mosali ea nang le phallo ea mali joalo ka "moral" 'me a bitsa mosali ea nang le bokooa "moral oa Abraham" (Luka 13:16). Ka ho ba bitsa "barali ba Abraham" Jesu o ba beha boemong bo lekanang ba semoea le "bara ba Abraham."

(3) Jesu o bontša boleng ba bona ba botho mahlong a Molimo kante ho eng kapa eng eo basali ba e entseng ka ho ba fa boikarabello ba botho bakeng sa sebe sa bona.

Sena se ka bonoa litšebelisanong tsa hae le mosali selibeng (Johanne 4:16-18), mosali oa mofebi (Johanne 8:10-11), le mosali oa moetsalibe ea ileng a tlotsa maoto a hae (Luka 7:44-50). Sebe sa bona ha sea ka sa tlohelo a feela empa se ne se nyatsuo a ka kotloloho. Ketso ea hae e ile ea bontša hore mosali e mong le e mong o na le tokoloho ea botho, o ne a ikarabella bakeng sa khetho ea hae, 'me ka boena o tlameha ho sebetsana le litaba tsa sebe, pako le tšoarelo.

Kamoo Jesu a neng a hlompha basali kateng ho lokela ho tataisa kereke kajeno

Karolo ea mantlha ea Bibe le bakeng sa basali tšebeletsong le ka hara matlo o boisaanoa likerekeng tse ngata le liphuthuhong kajeno, joalo ka ha ho lokela, leha ho le joalo, boleng le tekano ea basali joalo ka batho ba entsoeng ka setšoantšo sa Molimo ha **bo seke ba** belaelloa. Jesu o tsoetsepele ho bontša boleng le seriti sa basali e le batho. Jesu o romile basali e le bona lipaki tsa pele tsa tsoho ea hae (Johanne 20:17). O ne a ananela botsoalle ba bona, lithapelo, tšebeletso ea Bokreste, tšebetso ea lichelete, bopaki le ho paka. Jesu o ne a hlompha basali, a ruta basali, 'me a sebeletsa basali ka litsela tse ba nahanelang.

Tlhompho ho Basali e Bontšitsoeng Testamenteng e Ncha

Mohlala oa Jesu oa tlhompho ho basali e bonoa bophelong ba Moea o Halalelang. Ka letsatsi la Pentekonta, Moea o Halalelang o ile oa tšolleloa holim'a bara le barali ka bobeli, le bahlokomeli le makhabunyane (Diketso 2:17-18). Moea o Halalelang ha o oa ka oa bontša khethollo.

Ho Baroma 16, Pauluse o babatsa mosali ea bitsoang Phoebe e le mohlanka oa kereke (temana 1), ka bobeli Priscilla le Aquila e le basebetsi 'moho le eena ho Krete Jesu ba ileng ba intša sehlabelo bakeng sa bophelo hae (litemana 3-4), Maria e le ea neng a sebelitsa ka thata (litemana 6), Junia e le ea tsejoang haholo ke baapostola (litemana ea 7), hape le basali ba bang.

Ho I BaThesalonika Paul o babatsa bonolo bo entsoeng ke Molimo le lerato la bo-'mè la basali ha a ngola, "Empa re bile mosa hara lona, joaloka moanyesi ha a hlokomela bana ba hae ka lerato" (I BaThesalonika 2:7). Ho Baefese o laela banna ho rata basali ba bona, "joaloka ha Krete le eena a ratile kereke, 'me a iteletse lefu ka baka la eona," le joaloka 'mele oa bona (Baefese 5:25, 28). Bala pitso ea Petrose ho banna ho 1 Petrose 3:7.

Ho hlakile hore basali ba ne ba nkoa ba e-na le bohloka kerekeng ea pele, le banna ba ne ba rutoa ho hlompha basali. Ke nako ea hore baetapele ba semoea hohle ba emele basali le ho ema khahlanong le tlhekefetso merabeng eohle. Ke nako ea hore re ananele basali e le letlotlo ele batho ba entsoeng ke 'Mopi oa bona ka tsela e ikhethang setšoantšong sa hae. Thuto efe kapa efe ea phapang ea mesebetsi e aba batona le ba batšehali ka ho khetholoha

ka hara kereke kapa lapeng ba tlameha ho qala ka motheo ona, kapa joale thuto ea rōna e fetoha lepatlelo la tlhekefetso.

Bakeng sa Puisano ea Sehlopha

- ▶ Hlalosa phapang pakeng tsa banna le basali e sebelisoang moetlong oa hau. Liphapang tseo li ne li tla fetoloa joang ka ho sebelisa 'nete ea Bibeletse ka hloko?
- ▶ Likereke tsa naha ea heno li tšoara basali joang ka tsela e fapaneng le ea banna? Na ho na le phapang lipakeng tsa likereke le bochaba?
- ▶ Ho latela mohlala oa Jesu, ke meetlo efe e lokelang ho fetoha?

Sehlomathiso B

Taolo ea Pelehi

Mekhoa ea ho Thibela Boimana

Mahlale a litlhare a thehile mekhoha ea ho thibela boimana bakeng sa batho ba batlang ho etsa ketso ea thobalano empa ba sa batle ho etsa bana. Lentsoe le sebelisoang bakeng sa mekhoha ea ho thibela bokhachane ke *lithibela-pelehi*. Ho na le mekhoha e mengata ea ho thibela pelehi:

1. Lipilisi tse thibelang `mele oa mosali ho hlahisa lehe le tla nka peo
2. Lipilisi tse etsang hore lehe le shoe kamor'a ho nka peo
3. Lisebelisoa tsa 'mele tse thibelang peō ho kena ho mosali

Ho na le nako ea matsatsi a seng makae khoeli khoeli ha mosali a le maemong a ho nka peo. Banyalani ba ka ithuta tsela eo `mele oa mosali o sebetsang ka eona e le hore ba tle ba qobe thobalano nakong eo mosali a kannang a nka peo `me ea e-ba moimana. Mokhoa ona oa bone oa ho thibela boimana ha o nkuoe e le ho thibela.

Mabaka ao ka oona Batho ba Sebelisang Lithibela Pele

Mekhatlo e meng e khothaletsa tšebeliso ea likhohlopo ho fokotsa ho ata ha mafu le ho thibela boimana hara batho ba sa beheleng ketso ea bona ea thobalano meeli bakeng sa molekane. Tšebeliso ea lithibela-pelehi ka ntle ho lenyalo ha e buuoe mona. Bibe e nyatsa ketso ea thobalano kantle ho lenyalo. Bakreste ba baEvangeli ba lumela hore tsela e nepahetseng ea ho thibela mafu le ho qoba boimana kantle ho lenyalo ke ka ho ipolokela ketso ea thobalano bakeng sa lenyalo.

Ho na le mabaka a mangata ao ka oona baratani ba nyalaneng ba sebelisang lithibela:

- Boramahlale ba litlhare libakeng tse ngata ba khothaletsa tšebeliso ea lithibela bakeng sa malapa a futsanehileng a sokolang ho holisa bana ba bangata, e le hore bana ba seng ba kae ba tle ba tsoaloe.
- Ka nako e `ngoe baratani ba batla ho ema nakoana kamor'a hore ba nyalane pele ba e-be le bana hobane ba batla ho boloka chelete kapa ho phahamisa maemo a bophelo ba bona ka tsela e itseng.
- Baratani ba sebelisa lithibela ho lelefatsa nako lipakeng tsa tlhaho ea bana.
- Ka nako e `ngoe banyalani ba sebelisa lithibela hobane ba ikutloa eka ba na le palo ea bana bao ba ba batlang `me ha ba sa batla ba ba bang.
- Ka linako tse ling mosali o ba le mathata a bophelo, 'me ngaka e mo eletsa hore a sebelise lithibela-pelehi hobane ho ima ho ka ba kotsi ho eena le ho ngoana.

Ngangisano Hara Likereke Mabapi le Lithibela

Bibele ha e buoe ka ho hlaka ka hore na ho nepahetse kapa che ho leka ho thibela boimana. Kereke ea Roma e K'hatholike e nyatsa tšebeliso ea lithibela-pelehi empa e lumella mokhoa oa kemiso oa ho qoba boimana. Baeta-pele ba bang ba Kereke ea Orthodox ea Bochabela ba hanyetsa thibelo ea bokhachane, empa eseng kaofela. Hara likereke tsa MaProstanta le tsa Evangeli, ho na le lithuto tse sa tšoaneng.

Lintlha tse latelang li sebelisoa ke likereke tse ling e le mabaka a ho hanela lithibela. Kamor'a ntlha ka 'ngoe ke puisano e fanang ka kutloisiso e eketsehileng.

(1) Bana ke tlhohonolofatso ho tsoa ho Molimo le lebaka la lenyalo.

Thuto e mabapi le ho hloka bana e hlalosa tlhohonolofatso ea Molimo ho bana. Likereke tse ling li lumela hore bohlokoa ba Molimo ho bana ke lebaka la ho thibela lithibela-pelehi. Balumeli ba ba bang ba ka re haeba ba e-na le bana, ha se phoso ho thibela boimana bo bong, haholo ha ho e-na le tšoenyeho ea bophelo kapa liqholotso moruong.

(2) Lithibela-pelehi li sebelisoa ho sireletsa ketso tse litšila tsa thobalano ho litlamorao tsa tsona.

Taba ea hore li ka sebelisoa bakeng sa ketso tse litšila ha se ea bohlokoa hakaalo tabeng ea tšebeliso ea tsona ke baratani ba nyalaneng.

(3) Lithibela li etsa ketso ea thobalano e be ea boikhohomoso le ho hloka bohloeki ka ho tlosa sepheo se setle sa molao oa thobalano, eleng ho ima bana.

Le hoja e le 'nete hore likamano tsa botona le botšehali e ka ba tsa boithati kapa tse sa hloekang, ke karolo ea kamano ea lenyalo, eseng feela ka morero oa ho emola bana (1 Bakorinthe 7:3-5). Bibele e re bolella hore banna le basali ba lokela ho sebeletsana ka tsela ena.

(4) Lithibela pelehi li etsa hore boimana e be khetho ea motho ho e-na le khetho ea Molimo.

Likereke tse ling li lumela hore banyalani ba lokela ho tšepa Molimo hore o tla ba fa bana bao ba lokelang ho ba le bona, ntle le ho leka ho laola nako kapa palo ea bana. Bakreste ba bang ba ka re re na le boikarabelo ba ho etsa liqeto mabapi le likarolo tsohle tsa bophelo ba rōna, 'me re ka etsa liqeto mabapi le ho qoba boimana haeba re leka ho latela lintho tse tlang pele bophelong ba Bibele.

Taba ea Letsoalo

Hobane (1) Bibele ha e buie ka ho hlaka ka lithibela-pelehi 'me (2) balumeli ba ba evangeli ba na le maikutlo a sa tšoaneng tabeng ena, balumeli ba lokela ho hlomphe liqeto tsa balumeli ba bang. Banyalani ba lokela ho etsa bo'nete ba hore ba ikokobelletsa Molimo le ho latela lintho tse tlang pele bophelong ba Bibele, ebe ba rapella bohlahe bo tsoang ho Molimo ha ba etsa qeto ena.

Ha bokhachane bo etsahala, ha ho qeto e lokelang ho etsoa mabapi le hore na ngoana o tla ba teng kapa che. Lengolo le hlakile hore ho fosahetse ho felisa bophelo ba ngoana ea e-s' o tsoaloe. Kaha bophelo ba motho bo qala nakong ea kemolo, lipilisi tse thibelang lehe ho phela ka mor'a ho emola li fosahetse. Banyalani ba khethang ho sebelisa lithibela-pelehi ba lokela ho etsa bo'nete ba hore ba sebelisa ntho e thibelang bokhachane eseng ntho e bakang lefu la lehe le emolisitsoeng.

Lisebelisoa tse Khothaletsoang

Boitokisetso ba Lenyalo

Drescher, John. *For Better, For Worse*. Morgantown, PA: Masthof Press, 2012.

Thomas, Gary. *Sacred Marriage*. Grand Rapids: Zondervan, 2000.

Lenyalo

Eggerichs, Emerson. *Love and Respect*. Nashville: Thomas Nelson, 2004.

Thomas, Gary. *Sacred Search*. Colorado Springs: David C Cook, 2013.

Tsa Thobalano

Ferrer, Hillary. *Mama Bear Apologetics Guide to Sexuality: Empowering Your Kids to Understand and Live Out God's Design*. Eugene: Harvest House Publishers, 2021.

Sprinkle, Preston. *People to Be Loved: Why Homosexuality is not Just an Issue*. Grand Rapids: Zondervan, 2015.

Yuan, Christopher. *Holy Sexuality and the Gospel: Sex, Desire, and Relationships Shaped by God's Grand Story*. New York: Multnomah, 2018.

Shimer, Ted. *The Freedom Fight: The New Drug and the Truths That Set Us Free*. Houston: High Bridge Books, 2020.

Botsoali

Brown, Nadine M. *How to Have Kids with Character (Even if Your Kids are Characters)*. Wheaton: Tyndale House Publishers, Inc., 1990.

Chapman, Gary le Ross Campbell. *The Five Love Languages of Children*. Chicago: Northfield Publishing, 1997.

Dobson, James. *Bringing up Boys*. Wheaton: Tyndale House Publishers, Inc., 2001.

Friedeman, Matt. *Discipleship in the Home: Teaching Children. Changing Lives*. Wilmore: Francis Asbury Society, 2010.

Hubbard, Ginger. *Don't Make Me Count to Three!* Wapwallopen, PA: Shepherd Press, 2003.

Mulvihill, Josh. *Biblical Worldview: What It Is, Why It Matters, le How to Shape the Worldview of the Next Generation*. Roanoke: Renewanation, 2019.

Tripp, Tedd. *Shepherding a Child's Heart*. Wapwallopen: Shepherd Press, 1995.

Lelapa

Family Teaching Tools. Shepherds Global Classroom, 2023. Available for free download at <https://www.shepherdsglobal.org/downloads>

Garland, David le Diana Garland. *Flawed Families of the Bible*. Grand Rapids, MI: Brazos Press, 2007.

Mally, Sarah le Stephen Mally le Grace Mally. *Making Brothers le Sisters Best Friends*. Marion, IA: Tomorrow's Forefathers Inc, 2002.

Tlaleho ea Mosebetsi ea Baithuti

Lebitso la Moithuti _____

Ts'oea mosebetsi ka mong o seng o phethetsoe ka lithaku tse qalang tsa lebitso le fane. Mosebetsi eohle e tlameha hore e phetheloe ka katleho hore o tle o fumane lengolo ho tsoa Shepherds Global Classroom.

Thuto	Mosebetsi 1	Mosebetsi 2	Mosebetsi 3	Mosebetsi 4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

Kōpo ea lengolo la phethelo ho tsoa ho Shepherds Global Classroom e ka tlatsoa khokahanong ea rōna ea marang-rang ho www.shepherdsglobal.org Mangolo a phethelo a tla romeloa ka likhokahano tsa rōna ho tsoa ho mookameli e moholo oa SGC ho leba ho barupeli le batataisi ba tlang ho tlatsoa lengolo lebitsong la baithuti ba bona.